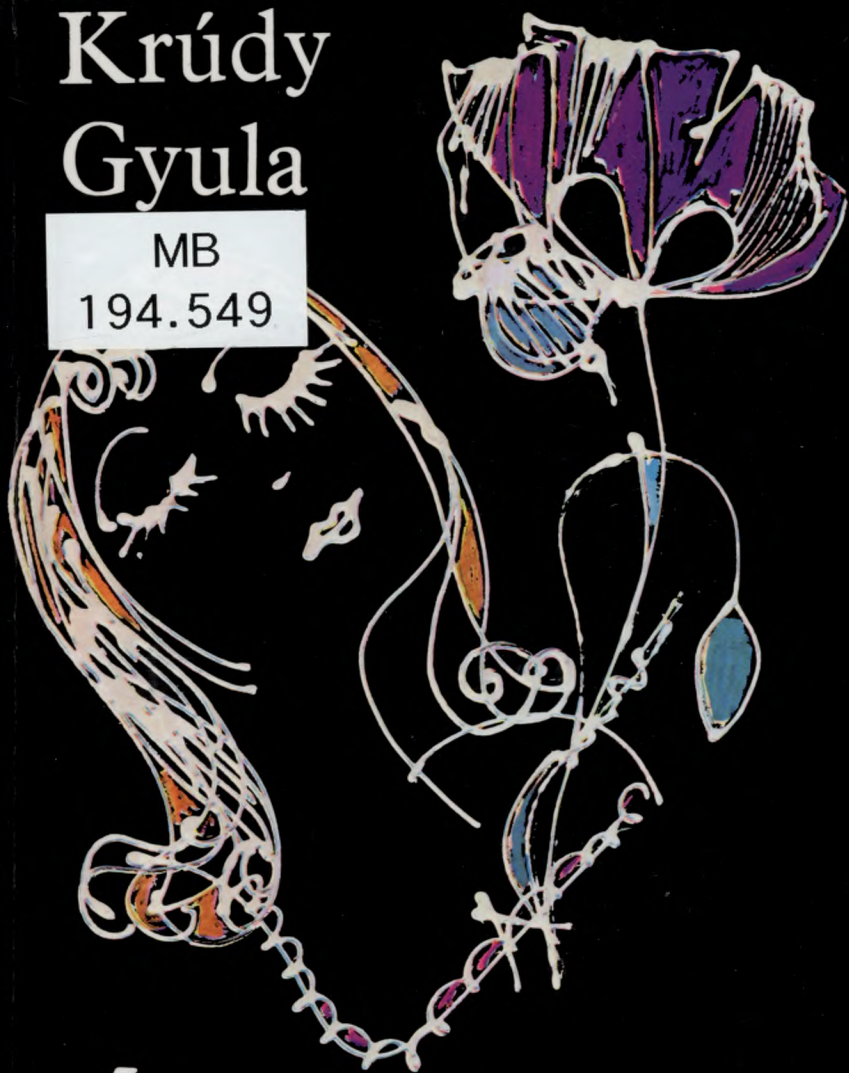
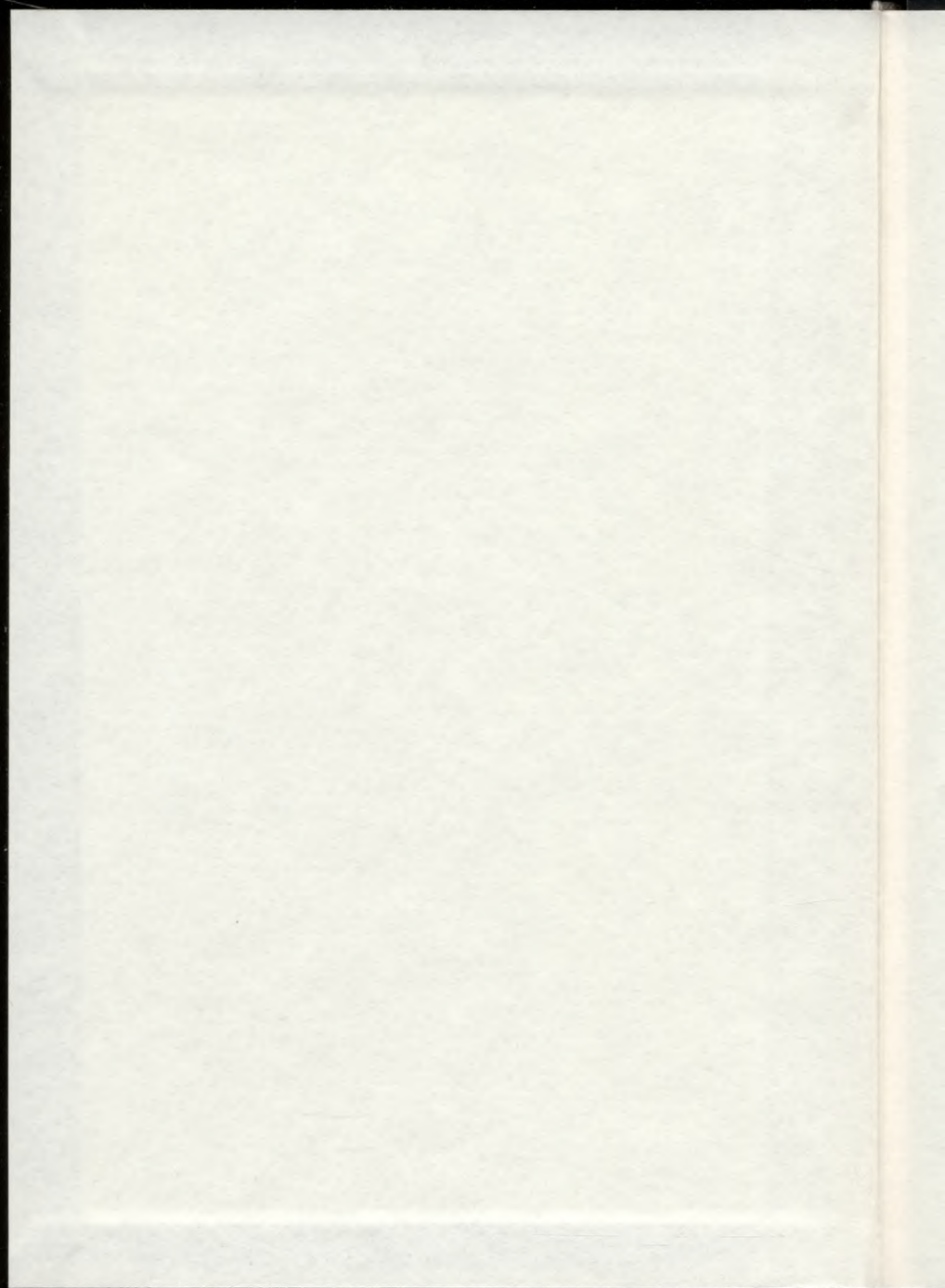

Krúdy
Gyula

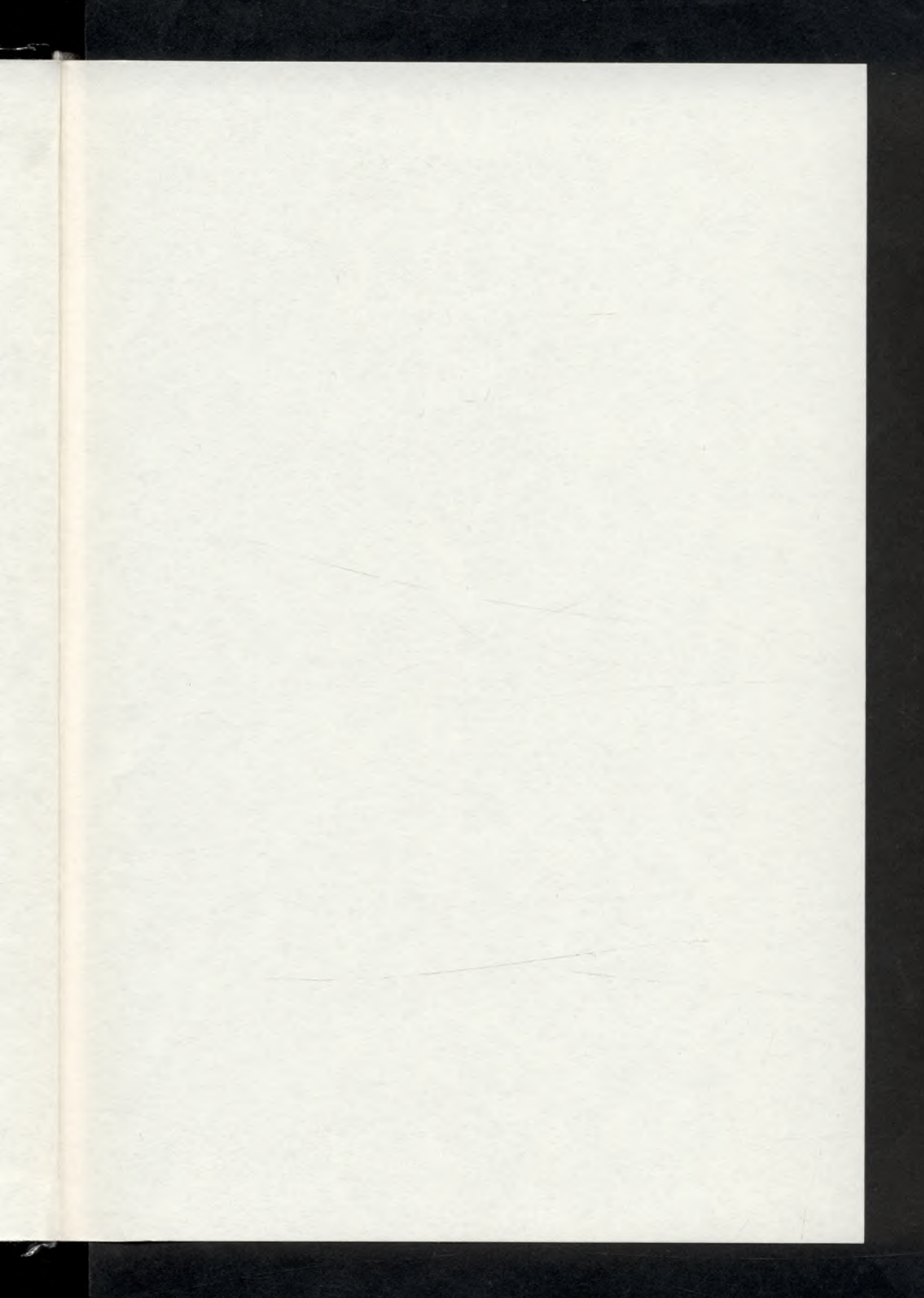
MB
194.549

Álmoskönyv

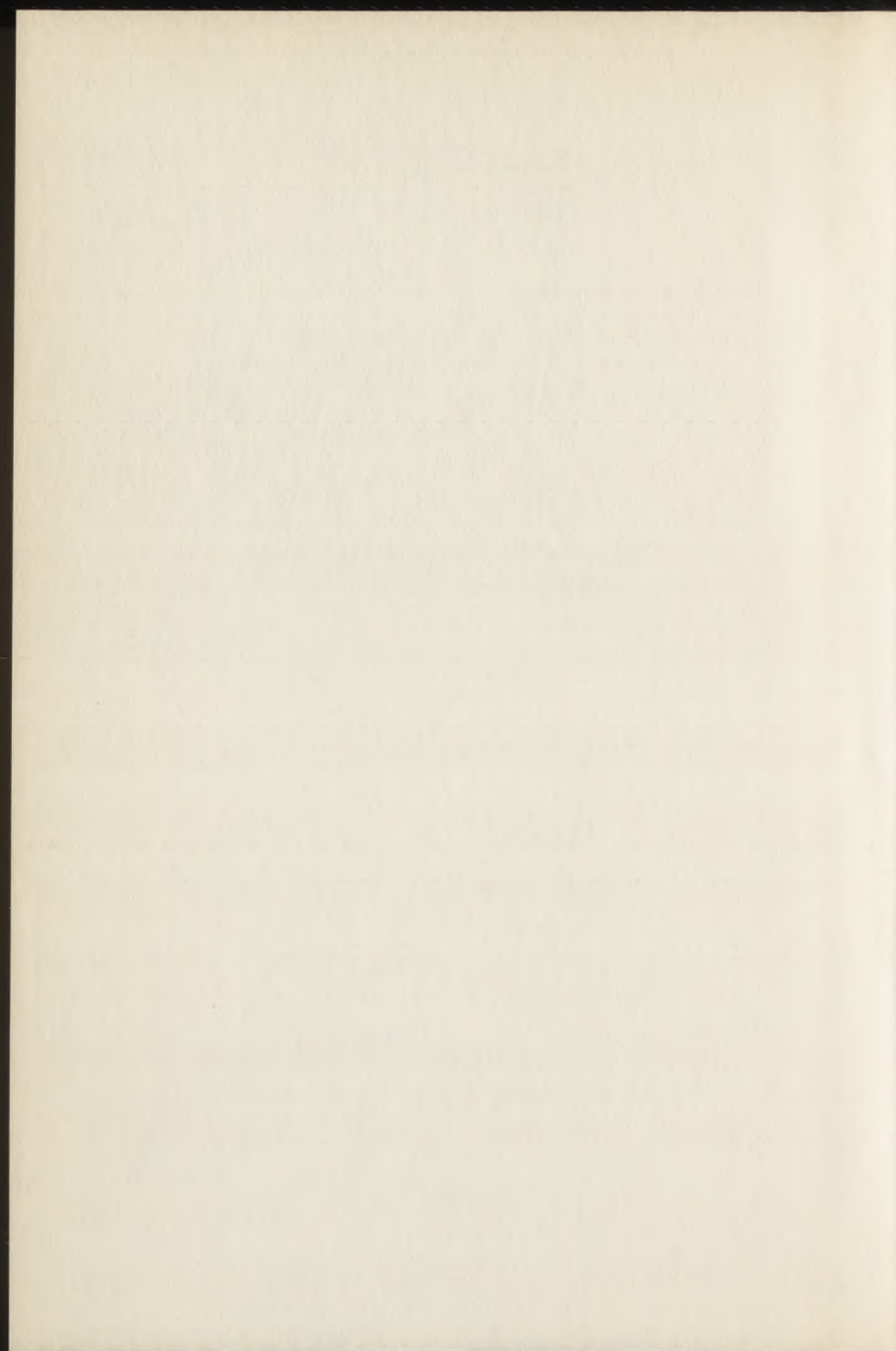

Krúdy Gyula
Álmoskönyv

Krúdy Gyula

Álmoskönyv

ÁLMOK
BABONÁK
HOGYAN LEHET MEGSZABADULNI
A KÍSÉRTETEKTŐL?

Magvető
Budapest

SZÁNTÓ PIROSKA
rajzaival

Az 1925-ben megjelent II. és öregbített kiadás
bővített változata

HB 194549

2004

© Magvető Könyvkiadó, 1997

AZ OLVASÓHOZ

(Előszó a 11. kiadáshoz)

Néhány esztendő alatt megérett Álmoskönyvem arra, hogy második nyomtatásban adjam őt azoknak a kezébe, akik Magyarországon és a határain túl is még mindig szeretnek álmodni.

Szükség volt e második kibocsátásra már csak azért is, mert a könyvárusok polcairól elfogyott Álmoskönyvem; másrésztől igen sok hiányossága mutatkozott vala a könyvnek. Hiányoztak belőle mindenféle álmok, amelyeket az emberek álmodni szoktak, és rájuk magyarázatot nem találnak. A sokszáz levél, amellyel olvasóim felkerestek: arról győzött meg, hogy tökéletesnek hitt Álmoskönyvem öregbítésre, bővítésre szorul.

Azonkívül az elmúlt években magam is gyarapítottam ismereteimet mindenféle bevált régi könyvek és jónak vélt új könyvek olvasgatásával. Megismerkedtem Mesmer tudományával, aki tudvalevőleg kézrátevással tudott gyógyítani — én talán az apró betűkkel fogom majd elmulaszthatni azokat a borús gondolatokat, amelyek az embereket egy-egy rossz álom után meglepni szokták.

Nincsen rossz álom.

Mert amikor álmodunk: azt jelenti, hogy még élünk.

A halottak nem álmodnak, mert hiszen ők már mindent tudnak.

Tehát a legrosszabb álom sem jelenthet egyebet, mint

azt, hogy még nem léptük át a halál néma kapuját; tennivalónk, elfoglaltságunk van a földön. Az álmok mutatják néha balsorsunkat is, amellyel majd bátran szemközt kell néznünk; de jelentik örömeinket is, amelyek majd felváltják csüggedtségünket.

A legrosszabb álomban is van valamely jó.

Éppen arra való ez a könyv, hogy az álmától elborult ember kikeresse magának a sokféle álommagyarázat közül azt a megfejtést, amely őt leginkább megvigasztalja.

1925. ősz

A szerkesztő

ÁLMOK

MAGYAR EMBER ÁLMAI

Az emberiség történelme: álmoknak sorozata. Az Ótestamentumban Ábrahám álmodik. A próféták látásai se egyebek álmoknál. Da-Niel (Dániel) próféta például „meglátta” az elmúlt világháborút, és annak végét pontosan jövendölte. Valamennyi bibliai próféta álmodik a Megváltóval. A zsidók még ma is várják.

A régi Egyiptom, Szíria, India álmai telve titokzatosságokkal, amelyek között a csillagvizsgáló se tud eligazodni. Piramisokat építenek az Álom tiszteletére. Könyvtárak telnek meg az Álom tudományával.

Aki a világ minden álmát összegyűjteni akarná, hetszer beutazhatná a tengereket, szárazföldeket, mégis elhullajtana egy-egy álmodót valahol, amelyet nem vett észre, és műve csonka volna.

Ily nagy munkára nem is vállalkozhatunk. Hazánkban maradunk, a magyar ember álmait próbálgatjuk megfejteni a rendelkezésünkre álló eszközökkel. A Kárpátoztól az Adriáig minden lehunyó nappal felébrednek az álmok árnyai. Az emberek kezdik azt a másvilági életüket, amelyre másnap felébredve magyarázatot keresnek. A sok régi, bölcs Álmoskönyv mellett tán elkél az én szerény próbálkozásom.

A könyvben következő álmok és babonák magyarázatait nem én találtam ki, csupán összegyűjtöttem az álmomejtéseket.

Összeszedtem régi könyvekből és régi emberek elbeszéléseiből. Falusi asszonyok hiedelmeiből, bölcsnek nevezett öregemberek megjegyzéseiből.

Megsárgult papirosú könyvek segítettek munkámban, amely könyvek már nem lelhetők fel, csak a múzeumokban, s ezért olvasmányoknak is szórakoztató e könyv; megeljük benne őseink álmait s azt, hogyan mulattatták képzeletüket, midőn álmukból felébredtek. Dédapáink, ükanyáink álmai is szólnak hozzánk e lapokról, amely álmok magyarázatait az 1756-iki esztendőben megjelent Álmos Könyvetskéből gyűjtöttem. Már az ismeretlen, régi szerző is azt írja sárgult könyvében, hogy az éjjeli látásokat, jelenéseket és álmokat a régi álmoskönyvekből és bölcs emberek nagy mesterséggel összegyűjtött tapasztalataiból szedegette össze. Elöljáró beszédében hivatkozik Pliniusra, mert nem minden álomnak szabad hinni. Az álom sok és különb-különbféle. Némely álom csak a mindennapi cselekedeteinket forgatja; némely pedig a vérnek nagy bőségéből és teljes voltából származik; és ez a sok vér megrekeszti nedvességével és párájával az agyvelőt, amelyből aztán a csodálatos éjjeli látások következnek.

Ugyancsak 1756-iki Álmos Könyvetske írója hivatkozik Ciceróra, aki azt mondja: „Az embereknek, akik mértékletesen és józanon élnek, álmuk rendszerint beteljesedik, amikor annak ideje elérkezett.” De felvonultatja a maga igaza mellett a régi magyar író Arisztotelészt és Fabianust is.

„Bölcs dolog az, ha az ember hanyatt fekszik, sokkal több és csodálatosabb dolgok forognak előtte, mint

mikor oldalt fekszik. Sőt az időn is áll: mert ha az ember vacsora után mindjárt elnyugszik, jól és erősen aluszik, álmodik is, de az ember nem vésheti eszébe az álmot, hogy megfejtse, mert az álom kimegy a fejéből.”

*

A természet szerint való álom, amely által minket az Isten tanít és int a jövődő dolgokról, kétféle:

Az egyik az éjjél előtti álom, amelynek a régi, bölcs emberek szerint semmi magyarázata nincs, mert az még jóformán mindennapi életünknek, gondolatainknak, teendőinknek, hangulatainknak folytatása. „Semmi magyarázata bé nem telik, nem is szükség rá számot tartani.”

A másik álom: a *hajnali* álom, amely megmarad emlékezetünkben, amelynek magyarázata érdemes. Éjjél után kakasszóra ugyanis: már megtisztul a vér és a szív a „bűnös páráktól”, amelyek az eledel és a mindennapi élet folytán elrekesztik az agyvelőt. Megnyílnak a helyek testünkben, ahol a mi lelkünk és okosságunk nyugszik. A szívünk felejtí a bánatot, a mindennapot, és bántódás nélkül álmodik.

1756-os Álmos Könyvetske tehát a *hajnali*, azaz az éjjél utáni álmok magyarázatát javallja.

Különösebb jelentősége van az évszaknak is, amelyben álmodtunk. Nyáron a nap közelsége, ősszel az esős éjszaka, télen havas föld felett bolyongó hold, tavasszal a szél zúgása: befolyásolja álmainkat.

De nem csoda, hogy ily körülményesek voltak 1756-ban Magyarországon az álomfejtések. Bővérű, jól táplált, vérmes magyarság lakott a Duna és a Tisza mentén. A disznótor, a szüret, az ünnepnap, névnap pontosan megtartatott. A has örökös ellenségeskedésben volt a

lélekkel. Kicsattanó arcú ősanyáink, potrohos ősapáink meleg dunyháik alatt sok bolondot összeálmodtak, amely álmok között az Álmos Könyvetskének kellett rendet csinálni. Ezért találhatók olyan álmoképek az 1756-os könyvben, amilyen álmok manapság már nincsenek. Ki álmodja napjainkban, hogy kobzot (lantot) ver? (Ami azt jelenti, hogy: tested őrizd a gonosztól.) Ki hord álmában kezíjat? (Amely szükséges dolgot jegyez, amelyben el kell járnod.)

1799-iki esztendőbeli megnagyobbított álmoskönyv a Lottériában megjátszásra ajánlható számokkal jelenik meg. Hozzátetett a *képes* álmoskönyvecske, amelyben előadatik, hogy az álomban látott dolog micsoda számokat jelentsen, mely szerint ki-ki szerencsét próbálhat.

Itt aztán elgondolkozhatunk, vajon ki találhatta ki ezeket a számokat, amelyeket az egyes álmofejtések mellé biggyesztett a szerkesztő. Miért jelent 68-at pogácsát enni? Miért a méhraj 36-ot? Pedig bizonyos, hogy az álmoskönyvi számoknak éppen olyan eredetük van, mint akár a zsidók vagy az ősmagyarok szent számainak, ámde elfogadható magyarázatot e számok létrejöttére nem lelteni a régi könyvekben. Valószínű, hogy ismét azoknak a „bölcsek, öreg emberek”-nek megfigyelései, tapasztalatai irányadók az álmoskönyv-szerkesztő számjegyeiben, akik egyébként mindenféle „mesterkedéssel” hozzájárultak ahhoz, hogy tudjuk előre az időjárást, a száz esztendő előtt kimondott jövőndőt! Ezek a régen eltávozott öregek figyelmeztettek tán, hogy milyen számok jöttek ki a budai lutrin, mikor ők lencsével álmodtak?

A mindentudó bölcsek sütötték ki, hogy miért jelent a részeg ember két 7-es számot.

Oly bonyodalmassá tenné Álmoskönyvemet e régi számok magyarázata és felhasználása, hogy inkább le-

mondtam az álomfejtések mellé illeszteni szokott számjegyekről, bár bizonyosan sokan lesznek az olvasók között, akik ezt a hanyagságomat nehezményezik. A kis lutrit már eltörölték hazánkban, és a szegény ember hiába álmodja a legjobb számokat, meggazdagodni többé nem lehet egy szerencsés álommal. Meg kell elégednie a szegénynek a távoli reménységgel, amely álmát e könyvben magyarázza.

Bucsánszky Alajos 1855-ben Pesten és Bagó Márton 1853-ban Budán kiadott álmoskönyvei (amelyeknek apjuk az 1833-iki könyv) már a lutrizó közönség részére készülnek, álommagyarázatai szűkre szabottak, a legfontosabb a nagy numerus az álom mellett, ezért e könyveket kevésbé forgattam Álmoskönyvem meg szerkesztésénél. De nem mulasztom el a könyvekből e kis vers felhasználását:

Álom és essős idő, magokban elmúlnak,
Gyáva szipák a'kik ezeken búsúlnak,
Hogy ollykor betellik némely látott álom,
Barátom, ámbár melly oldalról vizsgálom,
Csak ollyan, mint mikor patkót talál a' vak,
De azért ügyebár, hogy bizony nagy kobak
Tesz patkó-szedőkké világtalanokat,
Te látó tanúknak sem hívod azokat.

— amely mindenkori álmoskönyvek élére illik.

*

De nem sok hasznát vettem a mostani álmoskönyveknek sem, amelyek ponyván vagy kisebb könyvkereskedésben forognak; semmi közülük sincs e könyvek álommagyarázatainak az ókori, perzsa, kaldeai, egyiptomi csillagjósok

mesterségéhez. Az egyikben azt találom: „Kossuth Lajos szobrára adakozni: dicsőség.” A másikban: „Alagi lóversenyt látni: élvezet.” – Nem, ezeket az álmoskönyveket nem mertem használni munkám szerkesztésénél. Nagyon valószínű, hogy a könyvkiadók szegény írnokainak önkényes álommagyarázatai foglaltatnak itt.

Ezenkívül bizonyosan csodálkozik az olvasó a sok *nőnemű* álmon, amely e könyvben felsorakozik. Például „ruhát teregetni”, „kiáztatni”, „abroszt fehéríteni”, „befőzni”, „arcfestékeket használni” leginkább nők szoktak. Viszont első pillanatban érdektelennek látszanak e mindennapi álmok – holott ez az élet. Bizony álmaink csak nagy ritkán emelkednek ki a hétköznapi életünk eszmeköréből. Nagyon ritka álmodozó az, aki végképpen itt tudja hagyni a földet, és messzeségbe emelkedik. A legtöbbet ruhafacsarásról, lyukas cipőről, új ruháról, némi kis jólétről álmodnak az emberek. Ezért ne vessük meg a mindennapi álmokat sem, mert ők jegyzik a valóságos életet. A nők álmai sokkal prózaibbak, mint azt általában a férfiak hiszik. Ezért azután némely oldalon tán elásítja magát a férfiolvasó a sok *nőnemű* álomtól.

*

Nagy segítségemre volt az ismert és közforgalomban levő Nagy Egyiptomi Álmoskönyvön kívül egy német álmoskönyv, amelyet nagyon régen adtak ki Lipcsében. Szerzője persze ismeretlen, ámde álommagyarázatai oly csábítók és indokoltak, mintha egy mai korbeli Freud professzor jegyezte volna megfigyeléseit. (Általában azok az álomfejtések, amelyeket némileg eltérőnek talál az olvasó a rendes álmoskönyvek magyarázataitól, abból erednek, hogy Freud bécsi professzor úr álommagyarázatai engem is megragadtak, mint oly sokakat Magyar-

országon.) Egyes álomfejtéseknél ezért inkább adtam hitelt azon könyvek feljegyzéseinek, amelyek (bár régiek) valamiképpen megegyeznek a modernebb kor tudományos álomvizsgálatával. Ámde a világért sem szeretném, ha könyvemet tudákosnak vagy álbölcsnek ítélnék, mert itt-ott Freud professzor, illetőleg Ferenczi Sándor doktor nagyszerű tanításának nyomai mutatkoznak. A könyv lehetőleg ragaszkodik a legrégebb álmoskönyvek feljegyzéseihez, inkább bízik a régen meghalt, öreg „bölts” emberek megfigyeléseiben, mint korunk meglepően nagyszerű megállapításaiban. S így nagyon szerettem forgatni egy régi német álmoskönyvet, amelynek ismeretlen szerzője egy halott költőre: Shakespeare *Hamlet*-jére és Kerner Jusztinus orvosra és íróra is hivatkozik az álomfejtegetések megerősítésénél.

*

Hosszú, csendes esték munkája ez a könyv. Amely estén a forgatott, sárga lapok mögött feltűnedeznek félig-meddig porrá váltott öregasszonyok arculatai, akik falusi ifjúságomban, pattogó tűz mellett oly jelentőséget tulajdonítottak az álmoknak, mint akár a valóságos életnek. Inkább a saját mulattatásomra, inkább hosszú telek csendes eljátszadozására, esti órák halk elfuvolázására szerkesztettem ez álmoskönyvet, mint azért, hogy bárki is hitelt adjon a következő soroknak. Álom: játék, mint az élet . . . Néha komolyra fordul a játék. Az élet is, az álom is.

1919. Tél

Kr. Gy.

ÁLMOK

az emberről magáról, testi részeiről, leghozzátartozóbb tulajdonairól, amint az 1756-iki Álmoskönyvecske ezt kimagyarázza

Ha valaki azt álmodja, hogy háta megett valami történik: jövődő dolgokat jelez. Ha előtte történik: az a jelenidő.

A fő: fejedelemségre magyarázatik, de jelent tanítót, atyát, anyát és vér szerinti rokont is.

A két oldal. A jobb oldal, amelyen az oroszlán alszik, jelzi a férfineműségét az álomnak. Míg a bal oldal az asszonyember nemét mutatja.

Fül. A jobb fül a bátyát, a bal fül a nénét jelzi.

Szemek. A gyermekek.

Állak. A feleségek.

Szakáll. A férfi saját maga. Ha nő álmodja: a szakáll jelzi az ő hitvestársát, urát, parancsolóját.

Fog (felső): legnagyobb gyermekünk. Alsófog: ifjabb gyermekünk. Fogak: gyermekeink. Fogak jelentősége még: egész háznépünk, aki kenyerünket eszi. A jobb-felőli fogak: a véneket jelzik. A baloldali fogak az ifjakat jelzik. A nagy fogak: rendszerint vagyonunkat, marháinkat, javainkat jelentik az álomban. De néha titkos dolgokat is. Míg az apró, éles fogak mindig titkainkat jelzik. Az első fogak a házieszközeinket is jelenthetik.

Haj (fehér): a rest ember jelvénye. Fekete haj a gyors emberé. Míg a veres haj gyors és kemény embert jelez.

Vér. A rokonságunk.

Váll. Az atyafiság.

Kebel. A gyermekek.

Kezek. A szolgák. A szolgálók. Olykor a mesterséget is jelzik, amely mesterséggel kenyerünket keressük.

Has és bél. Jóságunk.

Köldök. Atyánk és anyánk.

Belső testrészeink. Minden vagyonunk, amellyel az életben bírunk.

Szív. Férfinál: feleséget, asszonynál: az ő urát jelzi.

Máj. Gyermekeink boldogulását, keresetét mutatja.

Epe. Aranyat és ezüstöt mutat.

Lép. Az öröm képe.

Vese. A vér szerint való atyafi.

A szemérem helye. Jelzi szüleinket, rokonságainkat, a gazdagságot és olyan valakit, kit az ember titkon nagyon szeret. A combok is ugyanezt jelzik álmainkban.

Szemérem. Néha veszélyt mutat.

Térd. Utazás. Ezenkívül jelzi a jóbarátot, a tréfaságot (és küldött követünket). Beteg ember térdéből valami kinő: az a halál.

Láb. Szolgáink és szolgálóleányaink.

Hát. A hátul való részünk esztendeinkre és idős voltunkra hivatkozik.

Ajk. Alkalmasint régi időt jelez. De a felső része: hosszabb időt és nagyobb vénséget.

Égi jegyek

Tizenkét jegy van, a legtöbb égi jegynek szerepe van az átomfejtésnél. A legrégebb álmoskönyvek, a középkori jóslatok, a misztikusok, varázslók, aranycsinálók, jöven-

dőmondók elsőrangú fontosságot tulajdonítanak az égi jegynek, amely fölöttünk áll.

A lipcsei kiadás szerint jelentősége van az uralkodó bolygónak, amely abban az évben szerepét elfoglalja.

Valamint a naptárban megjelölt katolikus böjtnapoknak. Így különösen a karácsony adventjének, hamvazó szerdának, valamint a kántorböjtöknek.

A 12 égi jegy közönségesen a tizenkét hónapot jelzi. Így: a január Vízöntő hava, február a Halak hava, március a Kos, április a Bika, május az Ikreké, június a Rák hava, július az Oroszláné, augusztus a Szűzé, szeptember a Mérlegé, október a Skorpióé, a november a Nyilasé, míg december a Bak hava.

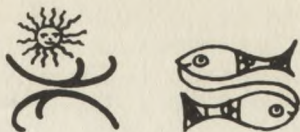
Kántorböjtök esnek tavaszkor februárban: 12., 21., 22-én, nyáron májusban: 21., 23., 24-én, őszkor szeptemberben: 17., 19., 20-án, télen decemberben: 17., 19., 20-án.

Az elsőrangú babonás napokról a könyv más részében találunk magyarázatot.

Az égi jegyek megmagyarázása

Ha a Hold kulcsa XI-et mutatna, mint éppen száz esztendővel ezelőtt, a babonás-könyvek mindenféle következményeket fűznek ahhoz, ha az ember álmában *vízcsobogást hallana*. Pedig ez nem más, mint a testnek a szomjúsága. Nagyobb baj van azoknál, akik úgy érzik, hogy a szívük szomjúhozik álmukban. Ez **Vízöntő** hava.

Hát még a vízpartokról hányan néznek a reggeli napsugárban el-
táncoló szitakötő után? Nem kevesebben, mint a *halászek*, akik ál-
maikban is mindig **halakkal** foglalkoznak. Az álom vizein felveti
magát az aranyhal, amelyet minden halász szeretne megfogni egy-
szer életében. Álomban színtülig telve van a háló zsákmánnyal, és
az álombeli csuka se talál menedéket a halász elől.

A szabadban élő emberek, *pásztorok*, gazdák, földművelők szebbe-
ket álmodnak, mint a királyok, mert az ő álmaikhoz az éji szél és
a **kosok bégetése** szolgáltatja a muzsikát, amit azok nem hallanak.
Az álom tengeréből előjönnek a nyájak, amelyeknek aranynapsugár-
ból van a bundájuk. Az álom földjein nő meg a búzakarász olyan
magasra, hogy azt ember el nem érheti. Az álom mezőin olyan kövér
a legelő, mint akár a bibliai József hét bő esztendejében.

Hát azok a *komor férfiak* (a **bikák**), akik látszólag oly magányosan
állonganak életük folyamán, mint a fenyőfa a hegytetőn: vajon nem
álmodnak-e azok is olyan dolgokról, amelyekre bizonyos szívdobo-
gással gondolnak vissza felébredésük után? Nincsen az a zordon,
asszonytalan férfi, akit álmában valaha meg nem simogatott volna
valamely láthatatlan asszonynak a keze. Felébredéskor ám hiába

nyúlnak a szívük gödréhez, már eltűnt onnan az a drágalátos női kéz — ám az álom velük marad darabideig, mintha valami virágoskert illataiból jöttek volna ki.

És ha betekintünk a *meddő asszonyok* álmaiba, mit látunk ott? Ha nem is egész gyermekkertészeti kacag és hempergőzik az álom tavaszi mezőségein, de az **ikrek**, azok a várva-várt, égi jövevények ott vannak minden gyermektelen asszony álmaiban, még ha napközben irtózna is a gyermeksrástól. Nem ritkaság, hogy ezek a karban fogódzó csecsemők olyan nők álmaiban is előjönnek, akiknek nincs még bekötve a fejük, és a leányzó nem meri senkinek bevallani álmát.

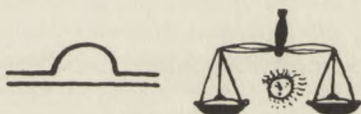
Az álom nemcsak a jövő időt példázza (amelyben a babonások hisznek), hanem az *elmúlt időket is*, amelyben az álmodó **rák módjára** visszafelé megy azokon a bejárt életutakon, amelyekre már nem is emlékezik. Azért eszmélünk fel, hogy az álmainkban látott arcokat láttuk valahol, valamerre, de ébrenlétünkben azokra sohase emlékezünk. Ezeket az arcokat hívják álombeli ismerősöknek, akik elmaradtak valahol a múlt időben.

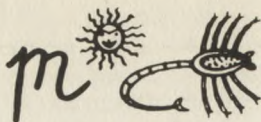
Hát azt az embert nem ismered-e, kedves mesehallgató, aki álmában mindig **oroszlánokat** győz le, az oroszlánok kitépett sörényét még felébredéskor is keresi a kezében? Gyáva kis papucskészítő ő valahol a damaszkuszi kapu mellett, ahol a Keletre utazók igazítatják meg vele sarujukat. És a kalapálás aznap vígabban folyik, amikor a suszter néhány oroszlánt álmában legyőzött.

Mindenki álmodik. Csak az a különbség az álmodók között, hogy egyik ember sokáig magában hordozza álmát, amíg a másik nyomban elfelejti: elfújja a hajnali szellő, mint a viráglevelet. Legtöbbször persze a *nők* álmodják. A nők között ritka az olyan, aki álmát nyomban felébredés után elfelejtené. Nyitott szemmel is utánanézés az álom tovaszálldosó lepkéjének, amely néha csak olyan igénytelen, mint egy káposztalepke, máskor pedig nyugtalanító, mint akár a nők hajába akadt halálfejes pillangó, különösen **Szűz** havában.

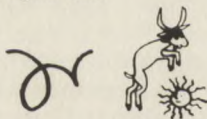
A nők után az álmok karavánjai nagyon szeretnek éji tanyát verni ama vasrostélyos ablakok körül, ahonnan sápadtképzű emberek nézegetik a hold fogyását vagy telését. A *rabok álmai* könnyűvé teszik a **mérlegnek** azt a serpenyőjét, amelybe szomorú életsorsuk van vetve, a másik serpenyőbe pedig a kegyetlen törvény. Csak nézzük meg azokat a képeket, amelyeket felébredése után rajzol a szegény rab a börtöne falára. Vagy hallgassuk meg, hogy a börtönlakók hogyan magyarázgatják egymásnak álmuk jelentőségét! Rájövünk, hogy olyan helyen járunk, ahol az álmokat nem szokás nyomban elfelejteni.

No most végre elérkeztünk ahhoz az emberhez, aki *elveszítette az álmát*. Elveszítette, és soha többé nem tudja megtalálni, és ezért kínozza magát **skorpió** módjára. Tudja, hogy valamikor nagyon jót, nagyon kedveset álmodott, amely boldoggá tehetne volna akár egész életére is – de álmát könnyelműen elfelejtette. Most már aztán szaladhat utána. Az elveszített álmot soha nem találja meg.

Nem mind bátor ember az, aki oroszlán módjára a jobb oldalán alszik. De ahhoz már bizonyos bátorság kell, hogy az ember a *szívére feküdjön*. A szív tele van mindenféle ismeretlenségekkel, amelyek sokkal korábban kelnek fel olyankor az ember mulattatására, valamint kínzására, ha őt testünk nyomásával hallgatásra akarjuk kényszeríteni. Hiába nyomjuk el a szívet álom közben: a **nyilas** akkor is eltalálja őt, ha kéznél van. Nagyon rossz dolog az álombeli szerelmeskedés, mert nagyon ritka esetben talál kielégülést az ébrenlét óráiban. Az álmában megszerelmesedett ember vagy asszony mindig tanácstalanul nézeget a világban. Mindez pedig azért van, mert a szívet védeni akarjuk a nyilas elől.

Mikor született a *féltekenység*? Száz eset közül kilencvenszer álomban jön elő a kínzó, gyötrelmes érzélem, mert álmában az álmai elől nem hunyhatja le szemét az ember, mint azt éber állapotban tenni szokta bizonyos nemszeretem dolgok felett. Vigyázzunk az álombeli féltekenységekkel. Vigyázzunk az álombeli **bakkecskével**. Nyomban költjük fel azt, akit álmában sírni, sóhajtozni hallunk.

MINDENNAPI ÁLMOK JEGYZÉKE

Felmagyarázat

Kerner vagy (K. J.) jegyzi *Kerner Jusztinus* német költőt és orvost, aki 1250 esztendő előtt alapos álmoskönyvet írt.

Radics Mária vagy (R. M.) jegyez egy 90 esztendő, öreg magyar úriasszonyt, aki feljegyzéseit nekem ajándékozta.

Szűrszabó mutat egy dunántúli öregembert, aki néhány útbaigazítást mondott.

Zadeka Márton (Z. M.): az orosz álmoskönyv.

(D. G. Gy.) jelzi egy nyugalmazott színész jegyzetét.

F. S.: Egy hírneves pesti orvos közlése.

S. j.: Saját jegyzetek.

Az évszámok és nevek mutatják az álmoskönyvek kiadási éveit.

A

Abc. Unalmas nap ásít, hosszú este vár.

Kerner szerint: Gyermekáldást jelez. 1885-ös Álmoskönyv szerint: munkásembernek jó, hivatalnoknak gonosz; azoknak is jó, kik gyermeket kívánnak.

Ábécé, amelynek betűi üldöznek, és mindenféle szörnyalaknak, boszorkánynak, sárkánynak stb. látszanak: szerelmi félelem a fiatalokban. (F. S.)

Abaposztó. Ha viseled: kényelem, nagy kanál és puha ágy vár rád. Ha látod: nem sok jót jelent.

1756-os szerint: lakodalomban pórul jársz.

Abálni. Örömed szennyes.

Újholdkor: nőknél ártalmas.

Aba királyt látni, vagy vele beszélni. Gazdag ember barátsága. (*Legrégibb magyar álmoskönyv.*)

Jegyzeteim szerint: öregember szerelmét is példázza.

Abaúj megyében időzni. Módos embernek kellemetes; szegénynek újabb nyomorúság. (1833.)

Ablakot látni. A vád alól felmentenek. Szabadulás rabnak.

Holdtöltekor: nőknél szerelem.

Ablakokat nyitni. Hideg időjárás.

Vízöntő havában: nagy hó.

Ablakzár. Szószátyárságod miatt megszidnak.

Ablakon kinézni. Vendéged elmarad.

Szent Mihály napján: hosszú tél. Szélvész.

Jegyzeteim szerint: idegen házban sétálni és idegen ablakon tekintgetni: asszonytól szerető jegye, aki jön. Idegen ablakon át idegen arcot látni: szomorkodó házaselet jele.

Ablakból kimászni. Ne menj vásárra, mert elkötik a lovad.

Ablakból kiesni. Veszedelembe rohansz.

Ablakot törötten látni. Halaszd el utazásodat.

Bak havában: nagy szerencsétlenség.

Ablakráamába üveget illeszteni. Ellenségednek beverik fejét.

Ablakfa. Nőnek pletykát; férfinak hazugságot jelent. (1833.)

Abortálni. Ne higgy a csábítónak.

Holdtöltekor: ballépés.

Jegyzeteim szerint: nőnek mindig gonosz.

Abrak. Betegnek egészséget jelent.

Abrakoltatni. Szerencsés házasság.

Újholdkor: pénzt is jelent.

Abrakostarisznya. A gazda bánkodik. Más: hamis hírt kap.

Oroszlán havában: hosszú ősz.

Abraktartó, ha teli: szerencsét jelent; ha félig vagy egészen üres: nagy fősvénytségben lesz szenvedésed.

Bak havában: nagy fagy, hó, zúzmara, késő tavasz. (Z. M.)

Ábrahám ősapát látni. Családodban boldogság; asszonynak gyermeket is jelent; leánynak közeli házasság; megszorodik családod. Ez az álom jelenti még a hetedik gyermeket is.

Újholdkor: megholt apád vár a másvilágon.

Ábrázat, arc. Szép arcot látni: szórakozás, öröm, bál, lakodalom közelségét jelzi.

Mosdatlan, rút arc: súlyos gondokkal görnyesztí vállad. Eltakart arc: gonosz titkok birtokosává tesz. Saját arcod a tükörben: nőknek irigységet, bosszúságot jelent, mindenesetre lehet készülődni hosszú betegségre; férfiaknak pedig kívánságuk teljesedik. Vízben látod arcod: nőknek leánykát, férfiaknak fiúcskát ígér az álomfejtő. Gyönyörű, idegen arcot vízben látni: hosszú életet, nagy szerencsét jelent; míg ugyanott a csúf és sárga arc közelgő halálot hírnöke. Ha álmodban arcszíned változik, változásod lesz hivatalodban is. Ha sápadt az arcod: betegség csoszog küszöbödön. Festett arc látása: asszonynak, ha neki magának nincs szüksége festékre, igen jót jelent, míg férfiakat pletykába, gyanúba kever. Ábrázatot mosni: megbánod, hogy nyíltszívű voltál. Ábrázatot szépen rajzolni: legényt a leánynak, szép szeretőt legénynek, özvegyasszonynak kérőt hoz. (1883.)

Újholdkor látott arc, ha szép: szerelem; ha sápadt: halál. Oroszlán havában látott arc: asszonyt remélhetünk, férfi szerelembe esik. Adventben a festett, de szép arc: farsangkor lakodalmat jelez. Kántorböjtben: szerelmi bánatot. Hamvazó szerdán arcot mosni: szomorú böjt, amelynek vége csak a fecskék megérkezésével lesz. Bak havában öreg ember arcát látni: egészséged megromlik a következő esztendőben. (Z. M.)

Jegyzeteim szerint: arcot, amelyet a múlt időből ismertünk, farsangi maskarában – férfit álszakállal, nőt parókában – látni: boldogtalan jelent jegyez. Arc, amely gyermekkorunk óta nem mutatkozott előttünk a valóságban: ugyancsak szerencsétlenséget mutat. Apa arca: bánat. Anya arca, ha nő látja: elégedetlenség a szerelemben. (S. j.)

Abrons. Hordón: segítőkéz. Kádár álmában: szük-

ség, míg a vincellér sok tennivalóra készülhet. Törött abroncs rossz hírt görget házadba.

Mérleg jegyében abroncsok (épek): jó szüretet, (töröttek): silány szüretet jeleznek. (R. M.)

Abrosz. Mérgelődéssel telik el napod, mert önmagadban csalódtál. A tépett abrosz titok tudójává tesz. Míg a tiszta abrosz nagy örömet ígér. Ha szennyes abroszod, vigyázz rágalmazóidra. Abroszt lengő szélben akasztani, asszonynak vidámságot jelent. (K. J.)

Újholdkor: abrosz nagy szelet is jelez. Kos jegyében: virágos, szép tavaszt. Bak havában tépett abrosz: elválsz az uradtól, szennyes abrosz: szerencsétlenség, nagyon fehér abrosz: farsangban férjhez mégy. (S. j.)

Jegyzeteim szerint: abrosz, amelyet azért borítunk fejünkre, hogy ismeretlennek tűnjünk fel, jegyez változást egy régi szerelemben. Jelent új, boldogtalan viszonyt is..

Acél. Talpaltass csizmát, mert utazást mutat álmod. De ne csodálkozz, ha veszekedésbe keveredsz.

Ács. Tűzvész, vihar, veszedelem harsogása jár az álombeli áccsal. Vigyázz padlásodra.

Holdtöltek: építkezés.

Jegyzeteim szerint: ácsok, akik háztetőkön dolgoznak: házastársak között válást jelentenek.

Ácsorogni. Szégyen mossá arcodat.

Adakozni. Szegény embernek adakozol: költekezés, váratlan kiadás vár rád; alapítványt teszel: vagyonodban gazdagabb leszel. Adakozásból élsz: rossz napok következnek szegény fejedre.

Adó. Ha kapod: nehéz munka előtt állasz; ha fizeted, csinos nyereség mutatkozik vállalatodban.

Adóssá lenni. Betegnek halál, egészségesnek gonosz indulat.

Kántorböjtkben adóssá lenni: régen látott vendéged jön. Nyílas havában: csendes tél, közeli tavasz.

Jegyzeteim szerint: minden adósság, amelyet álmodunk, egy meg

nem tartott ígéret jegye, amelyet nőknek tettünk. A nők ritkán álmodnak adósságaikkal. Ha segítségért kiáltasz álmodban adósságaid elől: kishitűség s egy naiv cselekedet közelgő jegye. Adósság, amelyet letagadunk: halálos bűn.

Adósságból élni. Vándorlegény jön fedeled alá, aki égő pipával alszik a szalmában.

Adósságot fizetni. Betegnek egészség.

Adósságot fizetni újholdkor: szegénység. Mérleg havában: viharos, zord őszi, károd lesz a gazdaságodban, korán hozd rendbe a szánt. Szent András napján: változás az árendában. Adventben, ha adósságod ezüstpénzzel fizetted: hosszú életkor.

Adósságot megkapni. A szél kibeszéli titkaidat.

Adriai-tengert látni. Szeles idő. Rövid őszi, hosszú tél. (1833.)

Áfiumot olvasni. (Zrínyi Miklós tollából.) Régen látott barátoddal találkozol. (1833.)

Áfonyát enni. Lakodalomba hívnak.

Az 1756-iki álmoskönyv szerint: boros fővel ne ülj szánkóra esti időben, mert álmodban lecsúszol a szánkóról.

Jegyzeteim szerint: áfonyával akkor is álmodunk, ha régen látott, de nem ismert nő ismeretsége közeleg. Negyvenéves nők álma.

Afrikába menni. Legtitkosabb kívánságod váratlanul teljesül, de nagyon megbánod. (K. J.)

Ág. Őrizkedj az álbaráttól.

Ág (zöld és virágos): nagy tisztesség. Ág (száraz): szükség, gond, rossz esztendő. Ágát letörni: civakodás a háznál. Ágon ülni: vigyázz jövedelmedre, mert hamis utakra téved.

Zöld ág télvirágában: régi szeretőt is jelez. Nagyböjtben zöld ág: gyermekeidben örömed lesz. József napján zöld ág méhrajjal: munkás, megelégedett esztendő. Bika havában ág: mértékletességet jelez. Újholdkor száraz, vékony ágak azt jelentik, kísértet jár a házban, és rövidesen látni fogod. Sok ág Szent Mihály napján veszekedést jelent a szolgálkkal és szolgálókkal.

Jegyzeteim szerint: későbbi öngyilkosok gyakran álmodnak ággal

A zöld ág rendszerint öregasszony jegye. Míg a száraz ág fiatal nőt mutat.

Agancs. Megcsalnak, kinevetnek, hátad mögött kigúnyolnak.

Agár. Vadászembernek jó jel; másnak hasznot ígér.

Agár (vadásszal). Betegnek közeli gyógyulás; egészségesnek szórakozás.

1799-es álmoskönyv szerint: új dolgot hallasz. Agár, ha fut, és fog valamit: nagy mulatság; ha áll az agár: felesleges kiadásod lesz, amely miatt fáj a fejed. Agarar látni: az 1855-iki álmoskönyv szerint azt is jelenti, hogy gyáva emberekkel lesz dolgod.

Jegyzeteim szerint: agár, amely lábunknál hever, jegyezd diadalmas szerelmet.

Agarászni. Tilosba tévedsz.

Aggastyán. Állandó folytatása mulatságos életednek.

Az 1759-iki álmoskönyv szerint: aggastyánt látni, nehéz jövő, hosszú élet; aggastyánná lenni: nyomorba jutsz.

Aggastyán Skorpió havában: szegénység. Kántorböjtben: változás. Fogó holdnál: elveszítesz valamit ifjúságodból. Esetleg fogat vagy hajjat.

Jegyzeteim szerint: aggastyán nők álmában és különös helyzetben: megsegíyenyülés jegye. Fiatal nőknél aggastyán mindennapos álom, ezért mélyebb jelentősége nincs. Férfinál aggastyán sohase jó. (S. j.)

Agglegény. Szerény szerencse.

Aggodalom. Betegnek változás, egészségesnek öröm.

Ágy. Ágyat látni: fiataloknak házasság, öregeknek váratlan öröm és vigasság.

Ágy üresen és nyitva: haláleset. Ágyban aludni: restség vagy gyengélkedés. Ágy rossz és piszkos: családi szerencse. Ágyat égve látni: baj. Ágyat ékesítve látni: hű házastárs. Ágyat venni: szegénységnek költekezés, gazdagnak szegénység. Ágyláb: ellenség, vigyázz feleségedre. Ágyemelegítő: házasság. Ágynemű: nyugalom, némelykor betegség. Ha fehér az ágynemű: egészség, ha színes: időváltozás. Ágyneműt mosni: takarékoság. Mással mosatni: pazarlás. Szeny-nyest látni: szégyen vagy szerencsétlenség. Szennyes ágyban feküdni: veszélybe jutsz. Ágyat áthúzni: üres lesz kamrád. Ágyat szellőztetni: jólét, amely miatt szégyenkezel. Ágyban feküdni valakivel: családi szaporodás. Ágyban látni valakit: házasság. Ágyból kikelni: egészség. Ágyasházba rekesztetni: veszedelem.

Az 1756-os könyv szerint: csúnya pletykát is jelent asszonyok részéről.

Újhholdkor ágyat álmodni: szerelmi csalódás. Kántorböjtben ágyban lenni: változás az egészségben. Szent Mihály napján az ágy: költözködést jelez. Esős napon: szerelmi vágyódás; házasságot forgatsz fejedben. (1833.)

Jegyzeteim szerint: ágy, amely békákkal és egyéb szennyes dolgokkal van teli, mutat hónapszámot. Halottas ágy: fájdalmas szerelem. Nászágó: csalódás. Idegen ágy: boldog szerelem. Ágy, amelyben valaki alszik: egészséges kívánság. Mozgó ágy: bánat. Vízen úszó ágy, amelyet egy hal nyelne el: ismeretlen veszedelem. (S. j.)

Agyag. Szerencse tart stációt házadnál.

Agyag és sár. Betegség lappang ágyad körül. Akiknek mesterségükhöz tartozik az agyag: azoknak szerencse.

Agyaggal dolgozni. Jólét. Disznótorba megy, ha tél az idő.

Agyagbánya. Harag piroslik homlokodon. Asszonynál: pletyka kerekedik.

Agyar. Az 1756-os álmoskönyv szerint: szolgálid verekedésbe fognak.

Jegyzeteim szerint: agyar jegyez erőszakvételt.

Ágyék. Ha fáj: váratlan meghívás. Sovány ágyék: üres kamra; kövér ágyék: gyermekáldást ígér.

Újholdnál: változás szerelemben. Karácsony adventjén: gyermekáldás. Szent Mihálykor: öreg feleség, fiatal szolgáló jele. Szilveszter napján: lányod férjhez megy. Ha a bárányok már táncra kerekednek a szabadban: betegség.

Jegyzeteim szerint: ágyék és környéke mindig csalást mutat.

Agyonnyomni valakit. Az 1855-ös szerint: perbe kerülsz rokonaiddal.

Agyonlőni valakit. Háborús idő.

Agyonszúrva lenni. Szükség, gond, éhség, a bibliai három pajzsos emberek jönnek látogatóba.

Agyonütni valakit. Légy mértékletes ételedben, italodban.

Ágyút látni. Újdonságot hallasz.

1855-ös szerint: ágyút kislúni látni: rémülés.

Ágyú (egyedül, kocs nélkül): kellemetlen hír. **Ágyú** mellett katona: jó reménység. **Ágyúdörgést hallani:** őrizkedj attól a helytől, ahonnan hallod.

1833-as szerint: ijedtség, veszedelem, revolúció.

Ágyúzást látni, de nem hallani: egy ígért ajándék elmarad. **Ágyún ülni:** jókedv. **Ágyút tölteni:** rossz barátság. **Ágyút kocs nélkül a földön fekvé látni:** rossz jel. **Ágyút lerontani:** alattomoság. **Ágyúlövés:** gond. **Ágyút**

szerezni: eredményes munka. Ágyúgolyó: haláleset. Ágyúöntés: hamisság.

1859-es könyv szerint: bezárnak.

Jegyzeteim szerint: ha ágyúzást messziről hallasz: időváltozást jegyez.

Áhítat. Javadra szolgál a keddi nap, Szent Antal estjén szerencséd lesz gazdaságodban. (Z. M.)

Ajak. Udvarló jön a házhoz; ha piros és szép az ajak: csókot kapsz; ha sápadt: rosszat mondanak rólad. Ajak, ha vastag: csúfság ér. Ajak, ha vérzik: csalódás szerelmedben.

Az 1759-es szerint: ajak leánynak új szeretőt is jelent.

Jegyzeteim szerint: ajakkal álmodni többnyire kielégítetlen szerelem jele. Féltékenység.

Ajándék. Nőnél: kedvest szerez. Ajándékot kapni: kellemetlenséggel küzdesz, óvakodj az ajándékozótól. Ajándékot adni: nagy örömed és szerencséd lesz, talán megházasodol.

Az 1758-as szerint: az ajándék közeli halált is jelez.

Újholdkor: az ajándék egész biztosan új pénzt jelez erszényednek. Szent Mihály napján: kiadást. Kántorbőjtben: betegséget. Kedden ajándékkal álmodni: rossz szomszédság. Húsvét hétfőjén az ajándék: vőlegényt jelez a lánynak. Húsvét keddjén: szerelmi bánat.

Ajókát enni. Pénzt pazarolsz.

Egy régi talián könyv szerint: jegyez betegséget a vastagbélben.

Kerner az ajókát elsőrendű jegynek veszi a közelgő gyermekáldáshoz.

Gvadányi Márton szerint: gyomorrontás mértéktelenség után. Ajókát enni egy asszony ágyában, aki már nem szeret: feledékenységet jelez.

Ájtatosság. Jóhiszeműség. Ájtatos nőt látni: hűséges hitvestársad javadra gondol. Ájtatos pap: barátod tévútra vezet. Ájtatos apácát látni: boldog szerelemben leszed.

Ajtó. Nyitott: közeli látogató. Csukott: valami tervedről lebeszélnek az üres fecsegők. Törött ajtó: családi perpatvar. Ajtócsikorgást hallani: váratlan vendégség és kellemetlenség.

Veronika napján: az ajtó várt szerelmezt jelez. Dorottya napján kikoszarazást. Húshagyón: öregséget. Holdtöltekor: öregember látogatását, 40 vértanú napján: üres kamrát, nagy szelet, végrehajtót, könnyelműséget mutat. (*Régi magyar álmoskönyv.*)

Nyitott ajtó, amelyre félelmetes, idegen ember szemünk láttára felakasztja magát: balszerencse. Ajtó, amelynek zárjáról idegen ember viaszmintát veszen, és nekünk támad: asszonyi hűtlenség, udvarló jegye. (S. j.)

Ajtónálló. Szolgásgba jutsz. Ajtónálló a királynál: nagy úrral lesz dolgod.

Ájulni. Betegség. Ájult nőt látni: kacérságot tapasztalsz.

Akácfa. Légy elővigyázatos.

1855-ös könyv szerint: jó szerencsét is jegyez.

Akácfafevél kalapra tűzve: jó kedved lesz. Ha földre hullott: szegénység. Akácára mászni: pajkosság.

1756-os szerint: nagy, de rövid öröm.

Akadály. Baljóslat.

Akaratosság. Szeretőd tilosban jár.

1799-es szerint: közeli változást jelent szerelmedben.

Akasztás.

Ha akasztani visznek, de csak fejedet vennék, és te elrejtőznél az emberek között: a te irigyeid el elvesztenének, ha más jámbor barátaid nem fognának melletted. (1756.)

Más magyarázat: bátorságodnak köszönheted szerencsédet. Ha saját magadat felakasztod, és látod: szerencsés hírt hallasz. Felakasztod magad, de nem látod: bűnbánat. (1855.) Akasztófát látni: hamis barátok miatt nyugtalanság. Akasztófát látni (marhakereskedőnek): szerencse; más kereskedőnek: változás az egészségben.

(1820.) Ruhát akasztani a padláson: pihenő. Akasztott embert látni: látogatás.

Akasztaást látni Lőrinc napja előtt: feleséged a szőlőben szerelmeskedik. Saját magad felakasztod Kántorböjtben: ifjú leányrokonod násznagya lesz. Nagyböjtben: lányod szégyenbe esik. Akasztott embert levágni: Mihály havában nagy szél jegyez. Akasztani Skorpiónál: disznóban kár, asszonyban szerencse, gyermekben bánat. Akasztott ember szemét nyitva látni Kerner szerint: gazdának rossz esztendőjét jegyez.

Jegyzeteim szerint: az önakasztás mindig valamely nagy szerelmi örömet is jegyez. Felakasztanak, de nem a nyakadnál fogva, hanem derékon át: gonosz öregség jele. Felakasztanak és megvernek: asszonyi hűtlenség. Meztelenül felakasztanak és nyírfavesszővel megvernek: elégedetlenség a nőknél. Lábadnál fogva felakasztanak, de nem érzel szenvedést: új női ismeretség jele. Akasztott embert a padlásról lejönni látni, és vele csókolódnia, nőnek igen jó. (S. j.)

Útonjárónál: akasztott ember jegyez csalfaságot.

Akna. Nehéznek gondolt munkádat sikerrel elvégzed.

1855-ös szerint: szerencsés vállalatba kezdesz.

Akó. Vigasztalódsz bánatodban.

Akol. Nemsokára meglopnak. Akolban lenni: megöregszel. 1820-as szerint aklot látni: eléred célodat. Akolban születni: üdvösség. Aklot tisztítani: jól gazdálkodol. (K. J.)

1756-os könyv szerint: akolban szerelmeskedni: megbetegedést jelez.

Alabárd. Verekedésbe keveredsz. (K. J.)

1756-os könyv szerint: megcsalnak.

Alabástrom. Új barátot, barátnőt találsz. Vagy: temetésre mégy.

Álarcot látni. Kárt szenvedsz, veszekedésbe kerülsz. Farsangkor: tánc. Álarcosbál a múlt századbeli német könyv szerint: ha férfi álmodja, nőt kap, nő férfihoz jut.

Újholdkor álarcban járni: nagy változás. Nagyböjtben: csapodárság.

Jegyzeteim szerint: álarc mindig valamely titkos dolog jelképe, amelyet szégyellünk. Más álarcban látni: megvetés jegye.

Alagút. Titokra jössz.

Aláírni. Nevet: pörösködéskébe keveredsz.

Aláírni Katalin után: farsangolni mégy. Adósságba, esetleg rossz házasságba keveredel. Újholdkor írást adni: rossz; várd meg a következő napot, amíg megérik elhatározásod. Bort eladni, és írást aláírni: januárban üres pince.

Alamizsna. Adni: megelégedett jövő, áldás, tisztesség, gazdagság. Kapni: megszegyenítés, becsületbegázolás. Alamizsnát elfogadni: keményszívűséget jelez.

Alattvalónak lenni. Öröm. Ugyanez, ha nagy úr álmodja: betegséget jelent.

Alázatosság. Magaslatra jutsz. (1759.)

Alámerülni vízben. Titkot tudsz meg. Alámerülni és látni: értékes ajándékot remélsz.

Egy múlt századbeli német álmoskönyv szerint: nagy hasznod lesz egy felderített titokból.

Áldozat. Jó egészség, öröm. Áldozatot hozni: szép jutalmat remélhetsz munkádért. Áldozatot kierőszakolni: nagy kellemetlenség. Áldozati ajándékot lopni, a nagy lipcsei álmoskönyv szerint: igen rossz jel.

Álca. Óvakodj az édeskés szavaktól. Álca (ha a lábaddal a földből búvik elő): elcsábítanak. Ha lány álmódja: veszélyben erénye. (Lipcsei.)

Áldás. Adni: jelentősége hűség és szerencse. Áldást kapni paptól az 1759. könyv szerint: járványos betegségbe esel, amely betegségben sokan elpusztulnak a városból. Áldást kapni zárdafőnöknőtől: egy asszony szerelemmel gondol rád. Áldozni: öröm. Gazdának bő termés, szegénynek nélkülözhető kiadás. Áldozat: hű barátság. Áldozati bárány: alkalmad lesz szükséget, szegénységet enyhíteni. Áldozó pap: jó. Áldozást inni: megcsalnak. A lipcsei régi álmoskönyv szerint: vigyázz az asszonyi renden lévő háznépentre.

Áldást kapni öreg szülőktől András éjszakáján: lánynak férjhezmenést, legénynek házasságot jelez. Ha szülőnek ugyanekkor fehér a haja: temetést mutat. Holdtöltekor megáldatni: elveszted gyermeked; újholdkor: hajadonnak nem jó, asszonynak gyermekáldás. Május havában megáldani: szűznek szerelem, öregnek fájdalom. Szilveszterkori áldás: fejedelemnek halál, szegénynek jó esztendő. Protestánsnak katolikus áldás: megkárosodás. Idegen öregember áldása: lánynak bujaság, férfinak barátság. (*Régi magyar könyv.*)

Álföldre menni. Csendes élet. (1759.)

Alélni. Betegnek nem jó, egészségesnek: gyönyörben lesz mulatsága. Elalélni látni: ismeretlentől jót kapsz. Nagy aléltság: reménybeli örökségedet más örökl. Kis aléltság: gyönyörben lesz részed egy nőtől.

Alfel. Pletyka.

Kerner Jusztinus szerint: asszonynak: időváltozás, férfinak:

öröm. Jegyzeteim szerint: szégyen, károsodás. Gvadányi Márton szerint: betegség.

Álhaj (melyért kinevetnek): keserúséget szenvedsz.
Álhaj (másón): becsület.

Kerner szerint: idegen haj testeden: csalfaság.

Alkermes. Jó multság. Alkermest pálinkához használni: keresztelő. Alkermessel festeni: hűség.

Alkonyat. Csendes jó reménység. Alkonyatban séltálni: szerelmi viszony.

Alkonyatban érkező egy idegen városba a lipcsei nagy könyv szerint: betegséget jelent.

Alku. Légy óvatos.

1759-es könyv szerint: fukarságot jelent. A német álmoskönyvben jó egészség mondatik.

Alkudni. Veszekedés, nagy haszon. Alkuvásból engedni: károd lesz.

Áll (arcon). Ha kövér: jó; ha ösztövé: gonosz.

Álculcs. Meglopnak.

Állni. Igaz utaidon szerencséd lesz.

1855-iki könyv szerint: igazságtalansággal találkozol.

Állat. Ha saját állatodat eteted: szerencse és vagyon. Állatot legelni látni: hű barátot bírni. Különféle állatot látni: idegen emberekkel közlekedni. Állatot szelídíteni: nehézségeket türelmesen elviselni. Állat (kitömött): képzelt veszély. Állat, ha kövér: sorsjegyedek kihúzzák. Állat, ha sovány: gondjaid lesznek. Állatot menni látni: nehéz gond a küszöbödön kopog. Állatot etetni: mások gondját veszed válladra. Állat, ha üldöz álmodban: nehézségekbe ütközik. Vérengző állat: ellenségeskedés. Állatot beszélni hallani: vigyázd meg, amit mondanak, mert beteljesedik. *(Az összes régi álmoskönyvek tartják ez igazságokat.)*

Állatot Oculi napja után látni: gazdagság. Állat, ha vig Kosban: szerelembe esel. Állat, ha szomorú ugyanakkor: szerelmi csa-

lódás. A mezőn sok fehér állatot látni Kosban: jó esztendő. Szilveszterkor állatot látni: megcsalás. Ha ösztövért az állat ugyanakkor: rossz esztendő.

Saját jegyzeteim: üzekedő állatok nők álmában szerelmi boldogtalanság jegyei. Ismeretlen állat, amely megtámad: veszedelem. Állatokkal lenni: szegénység.

Gvadányi Márton szerint: állattal jól érezni magad: nagy szegénység.

Állvány. Ne légy ingatag. Állványt látni: újdonságot hallasz. Állványt építeni látni: légy óvatos vállalkozásodban. Állványt összedőlni látni: segíts magadon. Állvány összedőlve: várj jobb időt.

Álmodni. Csalódás.

1855-ös szerint: általában jó az egészségre. Számokat álmodni: nyeresmény. (1850.)

Hogyan lehet kellemeset álmodni?

El kell neked mondanom, édes leánykám, hogy tapasztalatlan királyfi koromban én magam is azt hittem, hogy vannak bizonyos bűvös szerek, amelyekkel jó álmokat megidézni lehet. (Ugyancsak hittem bizonyos varázslatokban, amelyekkel másoknak rossz álmokat lehet küldeni.) A fiatal királyfiaknál ezek az álmok rendszerint a szerelem körül mozognak, és gyakran vonatkoznak táncosnők pörge bokáira. Álmában sokkal jobban látja a bokák és a lábak hajladozásait az ember, mint napközben. Anélkül hogy az arcokat kellene látnia: meg tudja mondani az álom mennyezetére rajzolt lábak formáiról, hogy azok fiatal nő lepkekönnyedségét jelentik-e, vagy pedig öregasszony lábát, amelyet olyan nehéz elfűrészelni, mint talán a görcsös fát.

Hogyan lehet a kellemes hatású, nőies álmokat előidézni?

Nem a boroskancsó hajtogatásával, mint ezt tán némelyek gondolnák. Nem is a mértéktelen esti tánccal, vagy az éjjeli zenéléssel, amikor az ember álmában is, kínjában is tovább fűjné azt a hosszú trombitát, valamely bezárt ablak alatt. De még az se hoz gyönyörűséges álmot, ha az ember a hangszerek anyósát, a nagybögőt ölelgetné.

Mi szükséges tehát a kellemetes és minden jóval kecsegtető álomhoz?

A tiszta, józan életmód. – Mert már a régi könyvek feljegyzéseiből tudjuk, hogy azoknak a szentéletű embereknek vannak a legszebb álmaik, akik óvakodnak böjtös napokon a húsevéstől, általában az erősen megfűszerezett ételektől és a vérhevíítő italoktól. Ezek a tisztaéletű emberek, akik mindig lesütött szemmel járnak, éppen álmaikban pillanthatják meg azokat a dolgokat, amelyeknek látásától napközben elvonják magukat. Ezek a drágalátos lemondók kapnak álmaikban mindenféle olyan jutalmakat, amelyekhez például nem juthat a mértéktelen ember, aki este bendőjét töltött káposztával rakta meg. Az éhes gyomorral lefekvő ember nagyon könnyen láthatja magát a királyné Őfelségét is pataokban állva, ruhát mosni, ami ugyebár elég jutalom egy közönséges halandó részére?

Azok az emberek sem álmodhatnak éjszaka kellemetlen dolgot, akik ebéd utáni hortyogás helyett inkább a litániákat látogatják. A templom hideg kővén való térdeplés, a szentek és a szentnők nézegetése, valamint a buzgó áhítat befolyással van álmainkra is. Az áhítatos ember, miután meghallgatta összekulcsolt kézzel az utolsó harangszót is, amely nádfedele felett elszállt: szelíd álomba merül, amelynek nemegyszer az az eredménye, hogy egy almafáról édes gyümölcscsel dobálja meg az almaszedő menyecske. (Vigyázni kell a gyümölcsös álmoknál azokra az öregasszonyokra, akik dióverés szempontjából elkérik az embertől sétapálcáját, és azt sehogy se akarják visszaadni. Sok álombeli utazó volt már kénytelen beszűntetni vándorlását, mert vándorbotját dióverés céljára odaadta egy korosabb nőnek.)

Általában azt mondják, hogy azokat a nőket, akikre napközben a szemünket se merjük ráemelni: a szemérmetes férfiak álmukban jobban megismerhetik, mint azok a szemtelenek, akik mindenféle kulcslyukaknál szoktak leskelődni. Az álombeli nő habozás nélkül bevallja életkorát is – azért rakták a régi kislutrin annyiszor a 25-től 30-ig érő számokat, mert a nők nem öregednek tovább. Az álombeli nő sírva panaszolja el gyermekeit, akik a másvilágra mentek, mielőtt apró lábaikkal kellően kifutkározhatták volna magukat ezen a földön. Az álombeli nő még szerelmi csalódásait is elmondja, ha erre meg-

kérjük, pedig erről a témáról valóban nem szeretnek beszélni a nők. – De ismétlem, hogy ezeknek az álmoknak a megidézéséhez feltétlenül szükség van arra, hogy üres gyomorral feküdjünk le, mert a megrakott gyomor okozója gyakran annak, hogy az ember nem tud eligazodni álmain, akármennyire töri is rajtuk fejét.

De még egyéb titkaikat is elmondják a nők álmukban, amelyekről hiába faggatnád őket. Kinyitják a szájukat, és megmutogatják összes hamisfogaikat. (Az ember így megtudhatja azt is: vajon kinőtt-e már a bölcsességfoga az imádott nőnek.)

Levetkőzik azokat a díszruhákat, amelyekben mindig esküvőre, királykoronázásra vagy bálba készülődnének, és megmutatják, hogy hány görcsőt helyeztek el az alsósoknyájuk zsinórján (amelyet különösen a féltékeny férfiak tartanak számon). Nem restellik bevallani, hogy fűzőjükben a halcsont már nem ad elegendő erőt derekuk megkarcsúsításához, az acélpántokra is szükség van. Sőt leleplezik azt is, hogy öltözködés közben az egyik harisnyakötőjük elszakadt, és azt siettükben egy darab cukorspárgával kellett pótolni. – Ám nem győzőm hangsúlyozni, hogy ezeket az álmokképeket csak azok a férfiak vehetik szemügyre, akik óvakodnak a bortól, akármint mosolyog is a korcsmárosné.

És hogy végül kedvet szerezzünk minden álmodónak a tiszta életre való hajlandósághoz, megsúghatjuk, hogy azokat az aranygyűrűket, amelyeket a szarkák lopkodnak össze szerte a világon: ezeket a szentéletű emberek találják meg almaikban. – És ugyancsak ők azok, akik mindig felébrednek könnyű álmukból, amikor újhoid van az égen, hogy a bugyellárisukat kellő időben megrázhassák az újhoid tiszteletére. (S. j.)

Alma. Öröm és egészség.

Az 1756-os régi könyv szerint: alma (rothadt): vesztesség. Almalevét inni: fáradtság. Almának a levét színi: bánat. Almát elfonnyadtat, valamint egy megrothadtat a földről felvenni, és abból jóízűen enni: félig elvesztettnek hitt ügyed, éppen ellenségeid miatt jóra fordul. Almát másnak adni: nagy jó szerencse. Almát látni: szeretőknek igen jó. Almát (édeset) enni: önmegtartóztatás.

A lipcsei régi álmoskönyv szerint: savanyú almát enni: magunkcsinálta kellemetlenség áll előttünk. Édes almát enni: örvendetes

esemény. Almát enni: jó barátot szerezni. Almát kapni: ajándékban részesülsz. Almát szedni: hátrány. Almafán lógni látni mást: nagy atyafiságod lesz. Almafáról almát tépni: valaki üldözőbe vesz. Almát hámozni: legszebb reményeid szétfoszlanak. Almát lopni: szégyent vallasz. Almát (élénk pirosat) látni: piros öröm. Fonnyadt alma: betegség. Éretlen alma: gyász. Keserű alma: óvakodj ellenségeid hajszájától. Virágzó almafa: jó hír. Almafán kivirágzást látni: öröm, vígság. Almásrétes: harag. Almáslepény: hosszú élet. Útonjáró embernél: nagy változás.

Álmoskönyv-(et olvasni). Örömteljes dolgokat halasz.

Alsó. Alsóruha: betegség. Alsószoknyában járni (ha fehér a szoknya): közeli gyermekáldás; (ha színes): közeli szerelem. Ha férfi álmodik alsószoknyával: nővadászatot jelez.

Jegyzeteim szerint: alsóruhás nő betegséget jegyez.

Alvás. Öröm. Nyugtalan alvás: gond. Alvó embert látni: megpirongatnak. Alvajáró: veszély.

Aludni (ágyban): jólét; (szabadban): zavaros idők; (házon kívül): nagy kellemetlenség. Ha saját magunkat látjuk alva: üzleteid jól sikerülnek. Mást aludni látni: sok munka. A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: aludni rusnya emberekkel: betegség, gond; szép emberrel: fájdalom; szép lánnyal: jó reménység. Férfi alszik leánnyal: hűtlenség. Leány álmodja férfival magát aludni: fájdalom. Házas társsal: családi gyarapodás.

Az 1759-es könyv szerint: idegen asszonnyal aludni: betegség; öregasszonnyal vagy feleséggel: szeretet és figyelem; kedveseddel: irigyeid lesznek; több férfi alszik együtt: jóbarátság, élvezet; két asszony alszik együtt; ismerősökkel összeveszni; két lány alszik együtt: örökké tartó barátság. Anyával aludni: bujaság.

Aludt tej. Gazdaságodban nyereség.

Aludt vér. Betegség.

Alvópad. Hanyagság.

Amerikába utazni vagy ott lenni. Szavadat meg-

hallgatják a többiek. Amerikai emberrel beszélni: dicséret. Amerikában lakni: hasznos munka vár rád.

Amazont látni. Szerencsétlen házasság.

Ametiszt-kő. Tolakodásban lesz részed.

Ámitás. Pénzt nyersz.

Amulett. Kegyes lesz hozzád sorsod. Nyereségben lesz részed.

Angolországban lenni. Sok kiadásod lesz. Angol embert látni, s vele beszélni: kereskedésben szerencse kísér.

Angolna. Óvakodj a csalástól. Angolnát enni: rágal-mazónak hitelt ne adj. Angolnát fogni: kedvteljes mulatság.

1855-ös szerint: irigyeid vannak.

Angolna (ha kicsúszik a kezedből): előnyös üzlet. Angolnát vízben látni: csalással elérsz valamit.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: angolnát siklani látni: kellemtelen hír közeleg házad felé.

Angolnát felvágni: ellenséged meggyőz.

Ánizs. Hosszú élet. Ha bába álmodja: közeli munkája lesz. Másnál: változás az egészségben. (1856.)

Ángy. Civakodás a rokonok között. Ángyoddal hálni: szégyen, civakodás. Ángyoddal kocsin utazni rossz időben: szerencse, napsütésben: titkaid idegenekre bízod. Ángy esőben: védelem a rossz napok ellen. Ángy kifordított szoknyában: farsangot jelez.

Ángyal. Szerencsés szerelem. Látni: váratlan segítség és nagy öröm. Vele beszélni: utálatos és gonosz dolgok várnak rád. Angyallá lenni: atyádfia meghal.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: angyalt muzsikálni hallani: gyógyulás betegségedből; angyalt lebegni látni: boldog öregség; angyalt égből látni: vigasz.

1756-os álmoskönyv szerint: angyalt megszólítani: gonosz.

Anya. Édesanyát látni: ajándékot jelez. Édesanyát holtan látni (az 1756-os könyv szerint): öröm.

A német álmoskönyv: hosszú életet jósol.

Édesanya amit mond: beteljesedik. Anyát (másét) látni: szándékod megvalósul. Anyát (másét) holtan látni: váratlan viszontlátás. Anyával bujálkodni: nagy bátorság. Anyajegy: titkos lépteid éber szemek figyelmezik. Anyát ingben látni: kedvesed lesz.

Anyós. Jobb, mint a híre. (1833.)

Apa. Boldog családi élet. Saját apját élve látni: egészségre vall. Apát halva látni: bűn és szegény. Halott apát elevenen látni: újdonságot hallasz. Ha tanácsot ad a holt: ugyancsak nagy újdonság. Apa, ha megházasodik: elérsz egy hivatalt, amelyre vágyódsz. Betegnek látni az apát: ajándékot várhatsz.

Apával karácsony éjszaka találkozni: gyermekáldás. Rák havában: nézd át régi gazdasági számadásaid, és takarékoskodj. Kántorböjtben: vígság. Adventben: gondosság. Bököly havában: pincéd nincs rendben. Újholdnál: váratlan látogató. Kedden: utazás. Hétfőn: restség. Apát farsangban táncolni látni: nagy szerencsétlenség.

Ápolni valakit. Barátságban lesz jó sorod.

Ápolónő. Reménység.

Apáca. Őrizkedj a titkos fájdalmaktól. A nagy német álmoskönyv szerint: titkos bánat. Az 1855-iki könyv eljegyzésed felbomlását jelzi. Apácává lenni: hűtlenség a szerelemben. Kerner szerint: családi perpatvar. Apácáfőnöknőt látni: nagyravágyás. Apácázárda: könnyelműség. Zárdában élni: elveszett boldogság.

Apácával Kántorböjtben álmodni: változás hivatali állásodban. Apáca Oroszlán havában: reménytelen szerelem. Apácacsók: hosszú tél. 1756-os szerint: apácacsók: nagy veszedelmet is jelez. Apáca Bak havában: keresztelő, de nem lesz benne örömed. Apáca Szűz havában: gonosz gerjedelem. Apáca szürküléskor: titkos szerelem.

Apát urat látni: vendégségbe hívnak; dorbézolásba

esel. Apátot imádkozni látni: betegség, amely eltávozott rokont ér, aki azonban szerencsésen túlesik a betegségen. Apátot egyházi öltönyben látni: óvakodj árutakon jární, mert rájönnek. Apátot áldás közben látni: előrehaladsz pályádon.

Após, ha öreg: feleséged változásnak néz elébe.

Apostolt látni: véleményed révén haszonhoz jutsz.

Apród. Látni: nagy tisztességben részesülsz.

Arab. Felvilágosítanak egy tisztességtelen dologról.

Áradás. Gond. Nagy felindulás. Betegnek nem jó: egészségesnek bosszúság. Áradás, mely valakinek a lába előtt folyik; félelmed elmúlik. Áradásból kimagasló hegyet látni: szorult helyzetbe kerülsz.

Árvíznek helyét látni (az 1756-os könyv szerint): amitől félsz vala, elmúlik.

Ár. Árral szűrni: vigyázatlanság; ne engedd magad elámitani.

Arany. Nem mind arany, ami fénylik. Külső csillogás mögött belső értéket keress. Aranyat látni: csalás, néha kis haszon. Arannyal dolgozni: kár. Arany, ha a tied: jót jelez. Arany karkötő: kedvesedről jó hír. Aranyhal: éhség. (1759.)

De az 1855-ös könyv szerint jelez gazdag házasságot is.

Aranyruhát viselni: tisztességes dologban lesz részed.

Az 1756-os álmoskönyv szerint: aranykoszorú: gazdagnak jó, szegénynek ártalmas; aranyat viselni: hasznos dolog; aranyat mívelni: veszteség; arany- vagy ezüstedényből inni: jó; üvegből: ártalmas. Aranyat találni: szerencsés örökség. Aranyat ásni: szerencséd nem ott van, ahol keresed, hanem váratlanul jön. Aranyat kovácsolni: jogtalan cselekedetekre akarnak csábítani. Aranyat elveszteni: elvesztet barátodat. Arany (hamis): vagyonhoz jutsz. Aranybányát látni: hamis úton szerzett vagyon. Aranyat ajándékba adni: gazdagság. Aranyat fizetni vagy kiadni: kétségbeesés után öröm. Aranyat kapni: nyereség; találni: szerencse. Arany, ha zsebedben van: igen

jó. Aranylánc: büszkeség. Aranypénzt kapni: házasság, lakodalom. Aranymívessel álmodni: fáradságos foglalkozásod lesz. Aranyozni valamit: csalfaságban lesz részed. Arany és ezüst együtt: csalárdság.

Arany Bökölj jegyében: betegség; a Bikában: gyász; az Ikreknél: jóbarát elvesztése; Rákban: látogató; Oroszlánnál: nyereség; Szűznél: vígság; a Mérlegben: búbánat; Kosnál: lopás; Nyilasban: jó esztendő; Bakban: pénz; Vízöntő: kárt hoz; Halakban: szenvedés.

Szaturnusznál: gyönyör. Mercurnál: betegség. Marsnál: lökés. Jupiternél: mámor. Király nevenapján: nagy hivatal. Kántorböjtben: kiábrándulás. Szt. István napján: út. Újholdkor: szerelmesed nem szeret. Teliholdkor: gazdagság. Holdfogyásnál: bánat. Utolsó negyednél: meleg idő. Aranycsinálás egy régi, középkori hagyomány szerint kezdődik Szent Antal estéjén, végződik Újholddal.

A különös álmokból: aranytallérokat zsákból kihullani látni, amely zsákokat egy nagy kés vágná el: eltékozolt vagyont jelent.

Aratás. Áldás. Aratáson lenni: kívánságod közeli jövőben teljesül. A régi német álmoskönyv szerint aratásban részt venni testi munkával: örökséget várhatsz. Aratni: nem ismersz szükségét. Aratókat látni: öröm. Magad aratsz: Jó egészség. Aratás (ha jó): birtokod növekedik. Aratás (ha rossz): veszteség. Aratóünnep: vídám napok.

Árboc. Egészség, jólét. Árbockosárban vadlibákat látni: kalandod lesz.

A német nagy álmoskönyv szerint: boldogságod előtt állsz.

Árbocfa: nagy úr keze segít rajtad. Árbocra mászni: tisztesség.

Arc. (Lásd Ábrázat.)

Árendás. Rossz vásár. Árendással alkudni vagy pörölni: veszteséged jelenti.

Árnyék. Árnyékodat látni: gyümölcsöző munka. Betegnek biztos javulás. Árnyékban heverni: jó dolog. Árnyékban menni: utazás.

Árok. Ártani akarnak.

1756-os könyv szerint: árkon, hol félsz dőléstől vagy megakadás-

tól, jól átalmegetni szánon vagy kocsin: előmeneteledet várd oly barátodtól, akiben nem bízál. Árkot látni, és beesni: megcsalnak, elveszítenek. Árkot (tisztán látni): szerencse. Nagy árok: akadály szándékaidban. Árkot ásni: esküvő. Árkon-bokron keresztülmenni: régen óhajtott vágyad beteljesül. Árkot átugrani: haladás pályádon.

Árpa. Fáradozásod jutalmat nyer. Árpát enni: egészség. Árpát aratni: hosszú életkor. Árpaliszt (német): szomjúság. Árpadara: sorsod jobbra fordul. Árpaórlés: civakodás.

Árpaliszt (az 1855-ös könyv szerint): szerencsés utat is jegyez.

Articsóka. (Enni.) Hiábavaló útra mégy. De jelez gondot is.

Áru. Nagy vagyont szerzel. Árut eladni (a piacon): gondjaid szaporodnak. Árut (kéz alatt) eladni: jelentékeny nyereség.

Árulkodni. Szégyen. Árulót elfogni: bíróságnál lesz dolgod.

Árulni. Valakin segíteni fogsz.

Árva. Gyermektelen házasságban gyermeket jelez. Gyermekes házasoknál: öröm. Árvaház: hivatalba nem választanak. Árvagyermek: inség. Árvaházban lenni: segítség a szükségben.

Árvalányhaj: előmenetel hivatalodban. Árvalányhaját találni: véletlen öröm.

Árverés. Vagyoni veszteség. Látni: fájdalom vagy árvíz.

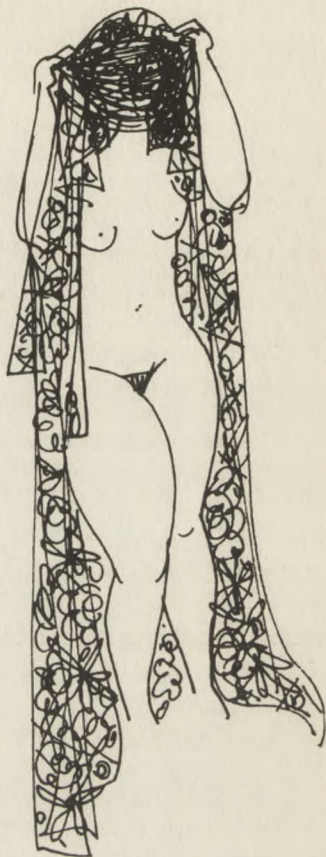
Asszony. Ismerős: új gond. Öregasszony: szerelme-seknek jó, különben gyanús. Szívesen látott asszony: szórakozás. Asszonnyal beszélni: vigyázz titkos viszonyaidra, mert megbánod. Hajadonfővel asszonyt látni: halál az atyafiságban.

Kerner Jusztinus szerint a következő álmok vonatkoznak az asszonyra: fiatal asszonyt meztelenül látni: ájulás, önmegtagadás, kár; terhes asszonyt látni: szomorú élmény; ha egy asszony férfitá

válik, s egy férfi asszonnyá: nőtlen ember álmában házasságot jelent, házasembernél szerelmeskedést ígér; asszonyt csókolni: nyereség; idegen asszonnyal foglalkozni: halál; saját asszonyoddal lenni nagy szerencse; mélyhangú asszonnyal beszélni: szerelmi játszadozás, de jelez betegséget is; imádkozó asszony: jó időjárás; asszonnyal játszani: alkalom a veszekedésre; asszonnyal bálkézről élni: harag; asszonnyal mulatni, nevetni: örökséged megítéli a bíróság; szép, fiatal asszony: jó egészség; fiatal, szép asszonyt meztelen testtel, de eltakart fejvel látni: elérhetetlen vágy; szép asszonyt látni: szerelmes lesz, de jelez szerencsét, gazdagságot; asszony, ha megcsal: elválsz barátodtól; szőke asszony: vidám szerelem; barna asszony: féltékenység; vörös asszony: állhatatlan szerelem; fekete asszony: állandó szerelem; asszony gyerekkel: szerencsés lesz családjában; fiatal asszony: kellemes, de nem állandó szerelem. Asszonyhaj: kincset találász.

1855-iki szerint: síró asszony: gyász; gyönyörű hajú asszony: örökség; veszekedő asszony: családi perpatvar; asszonyruha: gond; asszonyt megverni: rút cselekedet, attól verést kapni: szégyen. Az 1756-os könyv szerint: asszonyokkal verekedni: pletyka; asszonyommal hál-nom: halált jegyezz; asszonyommal hál-nom: jó szerencse; asszony-ember férfitá válik: fondorlatot és paráznaságot jelez.

Asszony Szaturnusz jegyében: bátorság, küzdelem, boldogtalanság. Jupiternél: titok. Mercurnál: pénzt olvasol, de nem az erszényedbe. Újholdnál: haláleset mutatkozik. Teliholdnál: álmatlan éjjel. A hold utolsó negyedében: messzire utazol esőben. András napján: régi emlékek. Újesztendőkor: öregség. Katalin napján: dínomdánom. Esős éjszakán: felejtés. Szeles éjszakán: hideglelés. Bökölyben: szenvedés. Bika havában: váratlan szeretkezés. Az Ikrékben: gond. A Rákban: lábfájás. Oroszlánnál: börtönbe zárnak. Szűznél: reménység. Mérleg havában: betegség. Kosnál: fáradtság. Nyilasban: öröm. Bak havában: új szerelem. Vízöntő havában: a padláson egerek vannak. *(Régi magyar álmoskönyv.)*

Kántorbőjtben: házasság. Adventben: álmatlan éjjel. Útonjárónál: öröm, de lehet betegség is.

Saját feljegyzések szerint: asszonnyal játszani nagy csalódás jegye. Feldarabolt asszonyt mészárszék szögein láthatni, amely asszony ismerősünk volna: szerelmi kinszenvedés képe.

A különös álmokból: asszony, aki férfi: boldog szerelem. Asszony, aki sír: jó idő. Gyászruhás asszonyok, ha kergetnek és hívnak: vesztesség. Nagymama, anya, lány, ha neved kiáltozzák: nagy nyugtalanság. Vigyázatlanság. Megfeledkezés. *(S. j.)*

Ásványt keresni: fáradtság. **Árulni:** becsvágy. **Ásványvizet inni:** gyógyulás.

Aszalt szilva. Egészség.

Jegyez öregembert is.

Aszúbort (inni): harag. Aszúbort eladni: üzérkedés. Aszúszőlő: drágaság.

A különös álmokból: aszúszőlő női arcon: gyönyör.

Asztalt látni: öröm. Asztalt teríteni: jólét. Asztalt leszedni: kikerül a szerencse. Asztalon ülni: örömet érsz. Asztal minél nagyobb: annál nagyobb a jövedelem, amelyet elérsz.

Kerner Jusztinus szerint: asztalhoz ülni: családi boldogság. Asztalterítő: család.

Asztalos. Multság. Üriemberekkel kerülsz össze. Asztalosinas: ügyesség. Asztalfiók: titok. Asztalosmunkát végezni: haszon.

Jegyzeteim szerint: asztalossal, aki mértéket vesz testünk hosszáról, álmodni: szerencsés nap előjele.

Atlasz ruhában járni: gazdagság. Atlaszruha máson: nagy hír. Atlaszszalag: hízelgő barátok. Atlasz (térkép): utazás. Atlaszt tépni: rossz jövő. Atlaszt venni: légy takarékos.

Atya. Lásd: (Apa.)

Avar. Szerencsés időjárás.

Avarban járni, szomorúnak lenni, öregasszonyt látni: gonosz.

Avas. Rosszat jelez.

Áztatás. Rágalom. Kendert áztatni: bűnbocsánat.

Ázsiába menni. Megismerkedsz valakivel, és szerelmes leszel belé. Ázsiai embert látni, és vele utazni: akadály törekvéseidben.

B

Bab. Házi jólét.

1756-os könyv szerint: babot enni: betegség. Babot törni: minden akadályon keresztülmégy.

Kerner szerint: babot szedni: rossz jövő. Babot ültetni: jövedelem. Babot főzni: szegénynek jó, gazdagnak: szegénység.

Jegyzeteim szerint: babbal álmodni különös kívánság, amelyet nappal szégyellnél.

Babonáság. Neveletlen emberekkel lesz dolgod.

Baba. Fiataloknak: szórakozás; felnőtteknek: harag; öregeknek: bánat, szomorúság. Babával játszani: szerelmesek között nézeteltérés. Babajáték: csalódás. Babaszoba: sok gyerek. Babát kisgyermeknek ajándékozni:

szerelem. Babát felnőttnek adni: rossz jel. Babatündér: szemfényvesztés.

Bába. Őrizd titkodat.

Kerner Jusztinus szerint: bábát látni: szerencse áll előtted. Bábával beszélni: furfang és titok nyomára jössz.

1756-os könyv szerint: asszonynak, ki nem terhes: betegség. Báb Szűz havában: leánynak nem jó.

Bábaért menni: veszekedés. Bába gyermekkel: keresztelő.

A különös álmokból: bába, aki számárháton jön, vizet hoz, késő éjjel csenget a kapun, kakaskukorékolás előtt távozik: gyermek-halál. Bába, aki szekrényből vagy más rejtékhelyről lép elő: gyermeket jegyez. Hívatlan bába: betegség.

Babér. Összeveszés. Babért látni: kellemes emlék. Babérlevél: új ismeretség fiatal nővel. Babérvirág: vágyaid teljesülnek. Babérkoszorú: ünnepély.

Babérkoszorú (ha nem formás koszorú): gazdag asszony.

Bácsi. Családi civakodás.

Bádóg. Becsmérelnek. Bádógot látni: táplálékhoz jutsz. Bádóg (fehér): pénzvesztesség. Bádógmunka: veszélys vállalat. Bádógedény: betegség.

Badarságot álmodni. Szerencse.

Bagaria. Hideg idő. Bagariacsizma: boldogság. Útonjárónál: korcsma.

Baglya (széna vagy szalma). Rossz idő. Baglyát látni: dolgoz szaporodik.

Bagoly (kiáltani hallani). Harag és betegség. Baglyot éjjel huhogni hallani: dögvész. Baglyot fogni: szemrehányás. Baglyot látni: meglopnak.

Kerner Jusztinus szerint: bagoly a következő intelemre tanít: ne csinálj éjszakából nappalt. Az 1759-es könyv szerint: baglyot látni: hosszú öröm. Szent István havában bagolyhuhogást hallani: hírt jelez. Esetleg: levél rossz hírrel. Őszi Kántorböjtben: hosszú ősz.

Különös álmokból: bagollyal hálni, és vele házaseletet élni.

hosszú élet jegye. Bagolyfiókát táplálni: gonosz. Bagolyfészekben lenni, és egeret enni: változás.

Bágyadtság. Ingerültség, veszekedés. Bágyadt nő látni: kedves vendéged lesz. Bágyadt férfi: elhagyottság.

Baj. Örömet jelez. Bajban lenni: nemsokára megkönnyebbülsz. Bajt háton vinni: gonosz. Bajt szóval vinni: harag.

Bajusz. Látni: pirongatás. Bajusz: egészség. Bajusz kunkorodik: szerencse a szerelemben. Bajusz (ha asszony álmódja): férje szereti; (ha leány): közeli házasság; (terhes nő): fia lesz.

1855-ös könyv szerint: bajusz: múló öröm. Jutalom. A lipcsei álmoskönyv szerint bajuszos asszony: rémület, iszonyat. Szürke bajusz: hiú öröm. Bajuszt viselni: nagy tisztelet. Bajuszpedró: hiszékenység.

A különös álmokból: bajusz a mellen és egyéb testrészen: közelgő betegség.

Bak. Látni: Ostobaságot követsz el. Öklező bak: könnyelműség. Szaladó bak: akadály. Bakot löni: gazdagság vár reád. Bak, ha szarvaival feléd közeledik: megpróbálnak megijeszteni. Bakot legelni látni: ellenséget találsz.

1756-os könyv szerint: bak: dolgoz szaporodik.

Baka. Kellemetlenség. Bakák: drágaság.

Bakar. (Szőlő.) Egészség.

Bakonyban járni. „Sógornőd férjhez megy.” (1833.) Bakonyban tüzet rakni: tömlőc.

Bakancs. Enyhülés. Bakancsos katona: honvagy.

Bakó. Látni: kellemetlenség, zálogolás.

Bal. Jó egészség. Balra mutatni: nehézség.

Bál (bálba menni). Szórakozást találsz. Bált látni: eljegyzés. Bálban táncolni: közeli kézfogó. Báli ruha: betegség.

Baletthölgy. Felesleges kiadás. Balettet látni: csalódás. Balettben táncolni: szerencsés utazás.

Balta. Légy óvatos. Betegség. Pásztornál: kár, másnál: változás.

Balzsam. Betegnek hamarosan gyógyulás. Másnak: jó jövő. Balzsamillat: tevékenység.

Bambusz. Veszedelem.

Bandzsa embert látni: félreértés, gyűlölet.

1756-os szerint: kacérság.

Bankó. Nagy örömet elérni. Szerencsés vállalkozás. Bankót gyártani: gonoszság. Bankót találni: szerencse. Bankót (sokat) látni: hiúság. Bankó, ha új: szegénység; ha piszkos, rongyos: örökség.

1855-ös könyv szerint: bankó: nagy veszteség.

Bánkolódni. Haszontalanság. Bánkolódni álmában: öröm. Bánkolódni, és nem tudni, miért: gonosz.

Jegyzeteim szerint: bánatos, de névtelenül bánatos álmom után szép idő és egészség jön. Valamely ismerős asszony miatt bánatosnak lenni: öröm; ismeretlenért: betegség.

A különös álmokból: bánkolódásban ruhánkat, cipőnket elveszíteni, hidegséget érezni, fekete erdőbe tévedni, és ott bús állatokkal találkozni: jó. (S. j.)

Banya. Bosszúság.

Bánya. Betegség. Veszekedés. Cívódás. Bányában lenni: óvakodj nagy szerencsétlenségtől. Bányavállalkozás: szerencse.

Bányász. Kincset találsz. Bányász köténnyel: váratlan látogatás. Bányászlámpás: borús idő.

A lipcei álmoskönyv szerint bánya (arany): betegség; (ezüst): hűtlenség.

Barangolás. Zűrzavar a háznál. Éjjeli barangolás: utazást jelent, amely út nem lesz szerencsés. Barangolás háztetőkön: gonosz. Barangolás folyóparton: meglátod kedvesedet. Barangolás ősszel: betegség. Barangolás me-

zítelenül: halál. Barangolás mezítláb: keresel valakit, de nem találsz. Útonjárónál: jegyzi, hogy sokáig kerül otthonába.

Barack. Öröm és szerencse. Barackot enni: rosszul lett előtt állasz. Barackfa: házasság.

A lipcei álmokkönyv szerint: sárgabarack: betegség; őszi: öröm. Barackmag: kemény munka.

Jegyzeteim szerint: sok barack, amelyet nagyon kívánunk: betegség, hányás.

Bárány. Jóbarátság. Fehér bárány: boldogság házasságodban. Bárányt megölni: kegyetlenség. És ijedtség.

1855-ös könyv szerint: bárány legelőn: jólét. József napján báránnyal álmodni: jó esztendő. Húsvéti bárány: Rövid tavasz. Szél.

Barát. Barátot látni, és vele lenni: búban. Barátodtól elválni: fájdalmas hír.

1756-os könyv szerint: barátaidat látni: nagy bánat. Kerner Jusztinus szerint: barát jelzi, hogy gyászod váratlanul véget ér. Barát, ha álmodban ismeretlenné válik: civakodás.

Barátnő. Gyász. Biztos szomorúság.

Barátot (papot) látni: hír és becsület. Baráttal véletlenül találkozni: váratlan eseményt látsz. Baráttal hálai: bő szüret.

1855-ös könyv szerint barátot látni: jó társaságba kerülés; barát eső után: szerencsétlenség; barátcsuha: titkolódzás; barátruhában lenni: rossz. Barát Katalin napján: lakomát jelez. József napján: gyenge termést. Barát farsangban: a víg élet végét jelzi. Barát, ha gyóntat Adventben: rossz idő.

Barázda. Gazdaságodban nyereség. Barázda homlokodon: békétlen idők. Barázda jelez temetést is.

Bárd. Nagy úrral beszélsz. Bárdcsapás: büntény.

Barkát látni: játszani örömben lesz részed.

Húsvéti barka jegyez öregembernél ifjú szerelmet.

Barlang. Titok felderítése. Benne lakni és kiköltözni: jól őrizd titkodat. Barlang, ha mély: nagy titok.

Barnulni. Gyalázatban lesz részed.

Erre az álomra vonatkozólag meg kell jegyezni, hogy a ritkább álmok közül való. Különösen szokatlan, hogy az ember saját testét fokozatosan barnulni, feketedni látja. Nagy betegség jegye. Egy asszonyt, aki fehér volt, megbarnulva látni: jegyez tehetetlen kívánságot. Barnuló égboltozat fejünk felett: utazás jele. Ismerősünk, ha megbarnul: eltávolodik. (*Saját jegyzet*)

Bárával enni: kitüntetés. **Látni:** gyűlölet; asszonynak szomorkodás. **Báró:** gond. **Bárával beszélni:** szegénynek: nagy dicsekvés; úrnak: dorbézolás.

Barom. Nyeresség. **Barmot venni:** öröm. **Barmot leölni látni:** veszekedés. **Ösztövére barom:** rossz esztendő. **Kövére barom:** gazdag év. **Barmot hajtani:** öröm. **Barmot hegyen látni:** semmire se jó; völgyben látni: jó bevásárlás. **Barmot enni:** gyűlölet. **Különféle barmot egy csordában látni:** bő esztendő. **Barmot bögni hallani:** a gazdának veszély, másnak időváltozást jegyez. **Barmot zöld mezőn látni:** szerencse, nyeresség. **Barom (csordában):** jólét. **Baromistálló:** lakásváltoztatás. **Baromdoktor:** falun kár; városban: újság. **Baromistállót nézni:** jó életmód. **Barmot verni:** fáradtságos munka. **Barmot lopni:** cserebere. **Baromvásár:** váratlan örömet jelez.

1756-os álmoskönyv szerint: **barmot lopni:** nagy tisztesség. **Barmot öklelni látni:** viszálykodás. **Barmot verni:** öröm.

András napján ösztövére barmot látni: hosszú, hideg tél. József napján: lassú tavaszodást jelez. Szent István napján barmot eladni: szegénységet mutat. Adventben barommal hálni: háború. Kiskarácsonykor baromistállóban aludni: gyermekáldás. Tavasszal asszonynak barmot látni a vízben: szerelmeskedést jegyez. Barmot a felhőkben látni: meglopnak a télen. Újholdkor: időváltozás.

Baromfi. Házigond. De jelez jövedelemgyarapodást is. **Baromfivásár:** tűzvész.

Barométer. Rossz hír.

Bársony. Úrhatnamság. Bársonyzubbony: rossz szó-

rakozás. Bársonyruhát venni: szégyen, ajándékozni: öröm. Bársonyruhát varrni: jó kereset. Bársonyszoknya: kevélység, amelynek szomorúság a vége. Bársonyszínt látni: betegség.

Bástya. Látni: védelem szerelmi viszonyokban. Építeni: katonának dicsőség, másnak vagyon. Ostromolni: hazugság. Mászni: vitézség.

1756-os könyvben bástya árulást is jelent. Hold utolsó negyedében: veszedelem a városnak.

Batonyai embert látni: öröm; vele beszélni: nagy mulatság. (*Régi magyar álmoskönyv.*)

Bátorságról álmodni: hőieskedés.

Bátyádat látni: fáradtságot jelent; bátyáddal beszélni: pártfogás; bátyáddal pörölni: szégyen; bátyáddal csókolódzni (nőnél): hazugság.

Batyu. Nehéz út.

Bazsarózsa. Szerencse a szerelemben.

Baziliszk-szemet látni. Szerencsétlenség.

Bazsalikum. Szomorúság.

Beáztatni. Új vállalkozást kezdeni.

Beágyazni (főzeléket): áldás.

Befogva lenni. Harag.

Beégetni valamit: óvatosság.

Becsináltat enni: nyereség, könnyebbség.

Becsavarni valamit: kis kellemetlenség.

Bécsbe menni. Gond.

Becsomagolni. Szomorúság.

Becsüs. Jó.

Bedagad valami: szomorúságot jelez.

Bedőlni látni házat: megsemmisült remények.

Befalazni. Kellemetlen dolgot végezni.

Befagyni látni valamit: öröm.

Befúrni valamit: hivatalt jelent.

Bégetés. Jókedv.

Behúzni valamit: nagy bátorság.

Behúteni valamit: siker.

Béka.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: békát énekelni hallani vagy megölni; kedved elromlik; békát kuruttyolni hallani: kellemes nap vár rád; békát látni: elárulnak; békát valami alatt találni: szerencse; békát agyonütni: nagy méltóság; béka, ha rád mászik: betegség. Az 1756-os álmoskönyv szerint: békát látni: árultatás, háborúság; békát lelteni valami alatt: jószerencse, tisztesség; békát ölni: nagy méltóságod leszen. Az 1856-os álmoskönyv szerint: béka: nagy bevétel; családi szerencsétlenség; békabrekegés: megcsalnak; békát enni: előmenetel, békát mászva látni: ijedség.

Békafű. Vízáradás.

Békalencse. Alkalmatlankodás; falusi asszonyoknak: nyereség.

Békatócsa. Tisztátalanság.

Békasó. Pártfogód lesz.

Béke.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: békekötés jelzi: közeli veszedéstől félhetsz. Az 1756-os álmoskönyv pedig azt mondja: békélni háborúságban: kárvallás; békélni barátaiddal: versengés; béke: elővigyázat.

Békéltetni. Őrizd jól vagyονodat.

Békétlenkedni. Esős időt jelent.

Békó. Barátság.

Bél.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: bél (saját magáé): unalom; bél, ha leszakad: kellemetlen vendég. Az 1756-os álmoskönyv szerint: belet látni: öröm a szerelemben; valaminek a bele: titok. Bélgörcs: szorongatás; újhholdkor asszonynál: változás.

Beléndek. Titoktartás.

Kerner Jusztinus szerint: beléndekfű asszony kezében: megmutatja, hogy milyen esztendő lesz. Hervadt fű: gonosz.

Belépést tagadni valakitől: pletyka.

Bélest sütni: költséges utazás. Bélest enni: jó; mást enni látni: segítségben részesülsz. (1856.)

Bélés. Titkot tudsz meg.

Bélpoklos embert látni: ijedtség; asszonyt: bánat.

Bélyeg. Öröm; bélyegezni: gazdagság; bélyeget látni: nem fognak szeretni. Bélyegző: veszedelem.

Béna. Alkalmatlan vendég. Bénát látni: munkáddal elkésel. Bénát vezetni: jó. Bénával lenni: véletlen találkozás holtnak gondolt barátoddal.

Az 1855-ös álmoskönyv szerint: béna: károd lesz habozás miatt. Bénát látni: szerencsétlenség. Bénát vezetni: gyógyulás. A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: béna: baj, kellemetlenség. Útonjárónál: nem jót jelez.

Bencés pap. Törvényszéknél lesz dolgod.

Beoltás. Hiábavaló reménység.

Bér. Hamisság.

Berámáztatni egy képet: alapítani valamit.

Berekedni. Harag.

Saját jegyzetem szerint: berekedés, amelyet nők álmodnak: elkészt vendégüket jegyzi. Nagy berekedés, amely fájdalommal jár: zavaros szerelem.

Bérc. Nagy úrral lesz dolgod.

Bérest látni: ajándék.

Bérelni. Jó aratás; birtokot: pletyka a szomszédok közt.

Bérlő. Nagy bevétel.

Beretva. Kés: rossz hír; beretválni: veszettség; beretválkozni: akadály; beretváltatni: nagy kellemetlenség; beretválni asszonyt: nagy előnyöd van.

Bérmálkozni látni: szórakozás; bérmáltatni: új ismeretség.

Beszélni. Közeli betegség: ha tudod, mit beszéltél:

nyereség; beszélést hallgatni: kellemes látogatás; beszédet tartani: civakodásba keveredsz.

Beszegni valamit: tisztesség.

Beszélő madár. Kétségbeesés.

Beszélő baba. Szórakozás.

Beszennyezni valamit: lustaság.

Betakarni valamit: jó barátság; magamagát betakarni: féltékenység.

Beteg.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: betegség: semmi jó; betegnek lenni: az álmodónak jó, másnak rossz; beteget meglátogatni: kívánságod teljesedik. Az 1756-os álmoskönyv szerint: beteget látogatni: szándékodat biztos eszközökkel véghez fogod vinni; betegeskedni: rabnak jó, másnak gonosz; betegágyas nő: meghívás keresztelőre; beteg ember: egészséges aggkor; betegpénztár: szabadulás gondtól; beteget látogatni: vágyaid teljesülnek; beteget ápolni: félelem.

Újholdkor betegnek lenni: szerelmeskedést jelez.

Betű. Kellemes foglalkozás, újdonság.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: betűket tanulni: a szorgalmasoknak jó; hivatalnokoknak és olyanoknak, akik maguknak gyermeket kívánnak: rossz. Az 1855-ös álmoskönyv szerint: betűket tanulni: anyagi haszon.

Betűt írni: fejtörés; betűt nyomva látni: öröm; betű, ha írott: régen várt levél.

Betyárt látni: jó kedved lesz. Betyárral beszélni: szerződésed, árendád nem fenyegeti veszedelem. Betyárral hálni: váratlan szerelmeskedést jegyez.

1756-os álmoskönyv szerint: betyárral álmodni: szép szerencse. Útonjárónál meglepetést mutat.

Gvadányi Márton szerint: betyár, aki lóháton iramodik, elviszi gondodat. Saját jegyzetek szerint: betyárral táncolni: (fiatal nőnél): gyermek, (özvegyasszonynál) jó egészség jegye. Fekete betyár: öröm. Ősz betyár: nőnél nem szerencse.

Bezárnak (álmodban): véletlen öröm a háznál.

Bezörgetnek (ablakodon): szerelmeseknek jót mutat; másnál adósságot jelez.

Bíbe (virágban): szégyent mutat, amelyben asszony miatt lesz részed.

Bíbic (ha kiált): jó kívánság.

Bíbircsók. Szerelmeseknek álmában csókolódzást jelent; ha testükön van: apró örömet jegyez.

1756-os könyv szerint: bibircsók szerelmi bánkódást jelez. Kerner Jusztinus szerint: vigyázzunk szerelmesünk egészségére: sok bibircsók orron: asszonyhűség ingadozását jelzi.

Saját jegyzetek szerint: bibircsók, amely testünket belepi: bánat, szégyen, esetleg közelgő betegség jele.

Biblia. Jó remény. Bibliát olvasni: nagy veszekedést jelent családotban.

Kerner Jusztinus szerint: bibliát látni: nyugalom. Útonjáró álmában biblia: váratlan haláleset miatt való hazatérést jegyez. Öreg-asszony álmában: temetést mutat.

Bíbor (szín): szédelgés. Bíborruha: jelzi, hogy nehézségekben lesz részed. Kedvesen bíbor: kacérság vetélytársaddal. Atyádon bíbor: mostohaanyát mutat.

Bicska. Pletyka.

Bika. Vendéged jön; ha üldöz: betegség; ha elér: öröm.

A lipcei nagy álmoskönyv szerint: bikával álmodni: közeli betegség; ha üldöz: jó barátod elveszítéd; jegyez családi kellemetlenséget. Péter-Pál napján a bika: nagy szerencsét jegyez gazdaságodban. Útonjárónál: rossz vendégfogadót mutat, ahol ciyakodásban lesz része.

Bilincs. Szerencsés változás jegye. Bilincs kezeden: váratlan jóbarátra teszel szert. Valakit megbilincselni: gond jegye.

1756-os könyv szerint: bilincs lábadon: házasságot, kezeden szép hivatalt jegyez. 1833-as könyv szerint: ambó.

Billikom. Óvatosságra int. Aranybillikom: részegség, amely csúful végződik; billikomból inni: szép időd lesz.

Kerner Jusztinus szerint: billikom (borral): szerencse és gazdagság. Szent Mihály napján: bő szüretet jegyez.

Bimbó. Öröm. Bimbót látni: szerencsés szerelem.

Birka. Sáros idő. Birkát zöld mezőn látni: nagyon jó. Gazdag embernek: gondot jelez.

A lipcei nagy álmoskönyv szerint: birka a mezőn: egészség és szerencse jegye; birkát őrízni: nyereség; birkát vágni: veszedelem; birkahúst enni: becsület; birkapásztort látni: eső és kár; birka őszi mezőn: szegénység, hosszú tél. 1833-as könyv szerint: birkapásztor jelez óvatosságot mulatságaidban az asszonyok körül. Birkanyáj: megelégedettség. Bárány: kedvező jövő. Útonjáró embernél: birkanyáj: rossz vásárt mutat. Kos havában: sok birka: sok gond. Ikrék jegyében: pénzt jegyez. Húsvét hetében: kellemes ünnepek jele. Kereskedőnél: birka: nyereség.

Birkózás. Küzdelmes jövő képe. Birkózás közben összegabalyodni: szerelmeseknek különösen jó jel; alulmaradni: megcsalást mutat; gyermekkel birkózni, s azt legyőzni: megrágalmaznak.

Kerner Jusztinus szerint: halottal birkózni: betegség jegye.

Saját jegyzeteim szerint: birkózás egy ismeretlennel, attól legyőzteni, és szegényt érezni, jelentős a szerelemben: változást mutat.

A különös álmokból: birkózni kutyával vagy más egyéb állattal, amelynek emberfeje van, és a fej ismerősünké: jelzi, hogy ne higgyünk gonosz indulatainknak. Birkózni erdővel: gonosz, veszteség. Asszonnyal birkózni és legyőzteni, mégpedig olyként, hogy az asszony kívánságának rabszolgái leszünk: félelmétes jegy. Szörnyekkel birkózni, amelyektől undort érzünk: betegnek gonosz.

Bíró. Ne kételkedj. Bíró előtt állni: jó jegy.

Bíróság előtt állni: ellenséges, gonosz jegy. Bíróság által elítéltetni: rút hálátlanságot tapasztalsz.

Bíróági szolgálával beszélni: jegyzi, hogy őrizkedj barátaidtól.

Birsalma. Kibékülsz ellenségeddel.

Birtok (-ot örökölni) jelez: közeli menyasszonyságot vagy vőlegénységet; birtokot venni: visszatérő jó mód jele; birtokot látni: jó célok után törekszel; birtokot eladni: szegénység családjában.

1756-os szerint: kis magyar birtokot venni vagy örökölni: biztos lakodalom.

Bitangot látni: Nótás társaságba keveredsz.

Bitófa (-t látni): hamis barátaid vannak. Bitófán látni magad (lógva): nagy becsületben és hírnévben lesz részed.

Kerner Jusztinus szerint: a bitófa utaidban változást, nyugtalanságot, forgandóságot jegyez. Állatkereskedőnél: szerencse jele, míg más kereskedőnél: gonosz. 1833-as szerint: bitófát építeni: halálesetet mutat.

Bivaly: Nagy nyereség.

Bizonyítvány. Vendéglátás.

Bóbita. Rövid öröm.

Bocskor. Szegénység. Bocskoros tót: házi mulatság, jó háztartás, boldogság.

Bódé. Nagy gond. Bódében háltni: szerencse.

Bodnár. Vig társaságot jegyez.

Bodzafa (virágban): házigond; zöld bodzafa: titkos öröm; bodzabogyó: gyomorfájás; spanyol bodza: szív-béli öröm.

Bogáncs. Veszekedés a sógornóddal. Jegyzi még ellenségedet, aki rágalmaz. Szégyenbe kerülsz.

Bogár. Szerencse. Ha testeden mászik: veszély jele.

1855-ös könyv szerint: bogár jegyez veszteséget is. Kerner szerint: fortélyos fecsegővel lesz találkozásod. Bogarat keresni: nagyra-vágyást jegyez.

Boglár. Új ismeretség, tartós barátság.

Bogrács. Szegénység. Bográcsból húst enni: egészség.

1833-as könyv szerint: bográcsban főzni: szerencse jegye.

Bogyó. Jó reménységet mutat.

Bolondoskodni. Betegnek jó, egészségesnek kedvetlenség. (1756.)

Bojt. Szomorú hír.

Bojtár. Károsodás.

Bojtorján. Jó időjárás. Néha titokzatosság.

Bók. Szerelmeseknek jót jegyez. Másnál: betegséget.

Boka. Közelgő szerelmet mutat, amely nem tesz boldoggá.

Kerner szerint: boka: utazás egy nő után.

Gvadányi Márton szerint bokázó vándorlegény: rideg márciust, hideg karácsonyt hoz.

Bokor. Félelmet jegyez.

1833-as szerint: a bíróság ellenséged javára ítél. 1756-os szerint: bokrot látni: jegyez hátráltatást. Útonjárónál: bokor rossz találkozás, gonosz éjszaka jele. Asszonynál: bokor mindig veszekedés jele. Öregembernél: lábfájás. Szent András napján: zöld bokor hosszú, csúf, nehezen múló, visszatérő tél jegye. Reszkető bokor: gazdánál gondoskodást mutat a jószágairól. Másnál utazás rossz időben. Szerelmeseknél jegyzi, hogy titkuk kitudódik. Kerner szerint: bokor jegyez orgazdát is. A tüskés bokor: kiderülő titkok jegye. Száraz bokor: hosszú szomorúság.

Gvadányi Márton szerint : bokor, amelybe elbúvunk és szerelmes kedünk: gonosz asszonypletykát jelez.

Bokréta. Szép asszonnyal léssen találkozód. (1833.)

Boldognak érzed magad álmodban: károsodást jegyez. Boldogság az álomban: szerencse jegye.

Bolha. Hiú remény.

1833-as könyv szerint : sok bolha: sok bánat jegye. Kerner szerint : bolha jelez: türelmetlenséget oly dolgok elérésében, amelyeket hiába remélsz elérni; bolhát fogni: szerelmeskedést jelent egy hősbe; sok bolha rajtad: reményeid gyümölcsöznek; bolhacsípés: veszekedés, szükség; bolhát messziről látsz: pénzt találsz. Útonjárónál bolha: álmatlan éjszaka veszteség miatt. Szent András napján: enyhe tél; József napján: meleg tavasz. Állatkereskedőnél: veszteség a vásáron. Özvegyasszonynál: hiába várt kérő. Öregasszonynál: egyedüllét. Szerelmeseknél: óvatosságra int a leskelődők elől. 1833-as szerint: bolhát fogni: pör jele.

Saját jegyzeteim szerint: bolha, amely egy asszonyról ugrik rád: jelzi, hogy másnak gondjait veszed válladra. Öregemberről ugró bolha mindig gonosz. Bolha kedvesed arcán, amely mintha volna szeplő: bánat jegye. Bolhás kutya: incselkedő vendég.

A különös álmokból: bolhát számláló öregasszony, aki állna pendelyben egy ablaknál, és régi kedvesedhez hasonló arcú, de mégsem ő: jelzi, hogy egy múltban elkövetett tévedésért felelősségre vonnak. Bolha, amelynek volna emberkeze és lába: veszély.

Bolond (ha megy): kitüntetés jegye. Bolondok: szerencsét mutatnak.

Bolondestély. Örömhír. Bolondház; szerencsétlenség. Bolondgombát enni: szerelem.

Bolt. Sok gond. Boltot nyitni: jószerencse jegye. Boltot zárni: megszidnak.

Bolthajtás. Dicséret.

Bolygócsillag. Ritka vendég.

Bomba. Nagy kellemetlenség.

Bontani. Rossz hír.

Bor (-t látni): tolvajlás ér. Sok bort inni: jegyez vállalkozást, mely jól sikerül. Bortól tántorogni: szégyen. Bort csapból folyni látni: gonosz jegy. Bort eladni: szerencse. Bort vizsgálni: látogatás, jókedv.

1756-os könyv szerint: bor fejeér avagy zöld: jókedvű léssesz. Bort feketét látni: munka, dologtevés. Bort csávárlottal látni: gonosz. Bort akarni venni: járás. Kerner szerint: borcégér: részegség. Borecet sanyarú helyzet; borház: remény; borházban időzni, s benne bort inni: óvakodj barátaidtól. Borlopó: ambó vagy ternó. Borkő: hamisság. Borszag: betegség. „Borecetet innya: visszavonás. Bort alkalmasint innya: jól elrendeli dolgát.”

Útonjárónál bort venni: jó esztendőt jegyez. Szent Mihály napján borral álmodni: bajt jegyez pincékben; József napján: gyenge szüret; Szent Iyánkör: rossz gazdálkodást mutat.

1833-as szerint: bort zsidóktól venni: perpatvar a familiában, esetleg elválás a feleségtől, gyermektől.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: vörös bort inni: rendkívüli szerencsét mutat.

Más feljegyzések szerint: törött bor: haláleset jele; borospohár (telve): vágyakozás asszony után; üres borospohár: betegség: borospince jelent kétes társaságot, hol kellemetlenségben lesz részed.

Saját jegyzeteim szerint: bor, amely megtölt: elégedetlenség.

A különös álmokból: borban úszni, belőle ki nem menekülhetni: közelgő betegség. Bor, amely fejedre folyik: szégyen.

Gvadányi Márton szerint: bor okádást jegyez.

Borbély. Újdonság, de legtöbbször hazugság jegye. Borbélyal fogat húzatni: betegségünktől megszabadulunk.

A különös álmokból: borbély, aki jönne, hogy elvegye szakállad, de helyette öregasszony jön, és meggyötör: gond jegye. Borbély, aki beszappanozza arcod, aztán megszabad: egy jó reménység eltűnését jegyzi.

Asszony álmában a borbély mindig szerelmesedést jegyez.

Borotválni. Kis nyereség; borotváltatni: jó étvág; borotváltatni és haját vágatni: nagy kellemetlenség; bo-

rotválást látni: kerülsz valakit, aki szeret. Borotva: vesztély. (1833.)

Kerner szerint: borotva: szerencse.

Borda. Nehéz idők jele. Bordatörés jegyez rossz feleségektől való megszabadulást.

Borjú. Öröm. Borjúhúst enni: változást mutat. Borjúbögést hallani: jelzi, hogy dolgaiddat elhirtelenkeded. Borjúölés: családi ünnep. Borjút eladni: hátad mögött nevetnek. Borjút venni: veszteség. Borjúvásáron ögyelegni, de nem vásárolni: nagy időváltozás.

1756-os könyv szerint: borjúval álmodni: rossz idő. Fehér borjú: kár jele. Sárga vagy fekete borjú: asszonyi kellemetlenség. Borjúvásárról kötőfékkal menni haza: rossz gazdálkodás jele. Szent András napján borjúval álmodni: adósság. 1855-ös könyv szerint: borjúvá lenni álmunkban: nagy csalódás családi körben. Állatkereskedőnél fekete borjú veszteség jegye.

Borogatás. Közelgő szegénység.

Borókafa. Hű szolgát jelez. Borókapálinka: harag jegye. Borókaág: szenvedést mutat.

Borona. Jegyzi, hogy adósságod titokban marad, jóléted közeleg.

1833-as könyv szerint: gazdaembernek igen jó jelentés, másnál: betegség abban az esztendőben. Andráskor: nyugtalanság, gond jegye. József napján: szép idő jelvénye. Szűz havában: gonosz. Újholdkor: elmulasztott munkát jelent.

Borostyánfa. Hír jele.

1756-os könyv szerint: borostyánfa gazdag asszonyt jegyez.

Borostyánkő. Búbánatot mutat, amely betegséggel végződik.

Borsó. Enni: betegség, vagy harag. Borsót látni: betegség. Nyers borsó: gyanú.

1756-os könyv szerint: „borsód ha vagyon: gonosz gyanakodás.” Borsót enni: titkos szerelem, amely nagyon szerencsésen végződik. Borsót szedni: vidámság; – Kerner szerint: borsó jelent vagyoni

gyarapodást is. Borsó Ikrek havában: szegénység. Kereskedőnél: gonosz. Állatkereskedőnél: betegség jegye. – Egy öreg asszony szerint borsót főzni: szegénység; borsót enni: víg társaság jele; zöld-borsót hámozni: unatkozás.

A különös álmokból: borsó, amely mintha fejedén nőne ki és ijesztővé tenné külsődet: orvost jelez. Borsó, amely belepi arcodat, orrodat, homlokodat: régi, nem múltó bánkódás jele. Borsón térdelpelni: gyermekkori bánat.

Bors. Szerencse a szerelemben. Borsos étel: rossz fogadtatás. Borstartó: elővigyázatosságra int.

Borz hideg időjárást jegyez. Borzot lőni: jegyez titkos ellenséget, akivel váratlanul megismerkedel.

Kerner szerint: borz jelez éhséget.

Borzbőr. Veszteség. Borztanya: biztos jövő. Borz-vadászat, siker esetén: jó jel. Borzot fogni: jegyez lakás-változást. Borzkutyát látni: ritkaság felfedezése.

Borzasztót elkövetni: veszély.

Bosszú. Betegség. Bosszút állni: valakit magadra haragítasz. Bosszút állni: sok előnyöd van.

Boszorkány jegyez: civakodást, asszonyperpatvart, családi viszályt.

Kerner szerint: kincset lelni ez álom révén. Ha fiatal a boszorkány: rágalom jár nyomában.

A különös álmokból: boszorkánnyal, aki az esőcsatornán mászott be hozzád, szerelmeskedni, de ebből hirtelen felébredni: gonosz vágyat mutat. A boszorkány, aki saját lányát áldozná fel férfiak kívánságának, de ez ébredéssel végződik: alattomos gondolat jele egy bűn után.

Gvadányi Márton szerint: boszorkány nappal igen gonosz, de éjjeli sötétben igen mulatságos.

Bot. Családi kellemetlenség jegye. Eltört bot: mérgezőség jegye. Elveszett bot: elveszett remény. Botot találni: barátra szert tenni. Botot elültetni: nagy szegénység. Botos emberrel találkozni: megkönnyebbülés.

Bőgő. Rendkívüli szerencsét jegyez.

Törött bőgő: pletyka a házban. Bőgőn játszani: jegyzi, hogy barátokkal jámborságban élsz. Bőgőt látni: fülbetegséget is mutat. De jelez táncmulatságot is, amelyben rövidesen részed lesz.

1756-os könyv szerint: bőgő: szerelmes, öregedő asszonyt jegyez részedre. Bőgővel háltni: házasság képe.

A különös álmokból: bőgő, amely nem bőgőhangot ad, hanem énekelne, mint egy elvarázsolt leány, és téged szerelemre felszólítana: félénkséget jegyez egy bizonyos asszonnyal szemben. Bőgő az ágy alatt, amelyből a nóták kimásznak, és emberi alakot öltenek: titkos vidámság. Esetleg kirándulás jelképe.

Bögre. Jólét jelvénye. Törött bögre a világ fennállása óta: haragot mutat.

Útonjáró embernél a bögre szükségét is jegyez. Asszonynál, ha tűzön van: betegség, sorscsapás jele. Egyébként jövedelem és családi szaporodás jele. Újholdnál: jó háztartást mutat. Andráskor: szív-fájás. Gazdasszonynál: röstség jele (1855). Öregembernél: betegség.

Böjt. Jelzi, hogy oktalan emberekkel vagy körülvéve, akiktől őrizkedj.

Az 1757-es könyv szerint: asszonynál epedést jegyez.

Bölcső (gyerekkel): öröm. Gyerek nélkül: gond.

1833-i könyv szerint: biztos gyermekáldás.

Bölény. Váratlan segély.

Bölömbika (-t hallani): egy nagyúr megharagszik rád.

Bőr (emberi): szerencse. Állatbőr: kellemetlenség. Ha a saját bőrod hámlik: szegényedés. Foltos bőr: irigység. Állatbőr (kereskedőnél): jó vásárt jegyez. Szőrös bőr: betegség. Puha bőr: barátság. Kígyóbőr: szerencsétlenség a bugyellárisban, de annál szerencsésebb asszonyoknál. Durva bőr: veszekedés. Bőrkötény: váratlan kereset.

A különös álmokból: bőrod, amely mintha leválna arcodról, hogy mezítelen, veres húsodat láthatni: egy régi szemérmertlenség miatt szegyenkezést jegyez. Bőrod, amely nevekkal, betűkkel van teleírva, mint egy fának a kérge: jegyez nem teljesült kívánságokat.

Gvadányi szerint: a test bizonyos részén megfeketedett, cserzett, durva bőr: asszonynál öregség jele.

Saját jegyzeteim szerint: lógó bőr, amely keménynek látszik, mint a lóbőr, valamint ugyanolyan hangot is ad: kellemetlenség egy féltékeny szépasszony miatt.

Kerner szerint: asszonybőr, mely volna szép, fehér: változó időjárást jelez.

Börtön. Jegyez: egészségi állapotban való hanyatlást, de másrészt jószerencsét is. Börtönben járni: emelkedés a hivatalban. Börtönben ülni és bánkódni: szomorúságunk után piros öröm következik. Börtönbe indulni; csalás.

Újholdkor: betegnek gyors gyógyulást jegyez.

A különös álmokból: törtön, amelyben gonosz szag van, és csúf öregemberekkel telve, ahová véletlenül tévedtünk és ismerős, fiatal

nőt leltünk: jelent a látott nőnek jószerencsét, nekünk bánatot. Asszony álmában a rabok, akik vizet hordanak: szerelmeskedést jelentenek. Börtön udvarában valamit csinálni és elfutni: betegség.

Bősz ember. Szerencse. Bősz kutya: nyereség. Bősz kutya, mikor harap: rágalmazás jegye.

Brekegés. Jó hír.

Bukós galamb. Szegénység.

Bucka. Munkában való késlekedés jegye. Gyepes bucka: jelzi, hogy rövidesen holttestet látunk.

Búcsú. Búcsú jó baráttól: a csalódás jegye. Rokontól, atyafitól: a közeli viszontlátás mutatója. Búcsú idegentől: egy barátod elvesztésével jár. Búcsú a szüleinktől: nagy barátkozást, kibékülést mutat családjukban. Búcsújárás: gyógyulást jegyez a betegnek: egészségesnek vidámságot, amely csúf jövedelem miatt érkezik; asszonyoknak gyereket is jelez. Búcsúsemlő: menj gyónni. Búcsúsgyerek: haláleset.

Kerner szerint: Búcsús asszonyokkal együtt aludni egy fa alatt, amelyen a holdvilág állna: szerencséd lesz bizalmas barátságba jöhetni egy nővel, akire nem is gondoltál. Leginkább korcsmáros-néval.

Gvadányi Márton szerint: búcsúsokkal gyalogolni: haszontalan foglalkozás.

Egy öregasszony (Radics Mária) szerint: búcsúsok után menni és felszedni, amit elhánynak: lappangó vágyakozás.

A különös álmokból: nő, ha álmodna búcsújáró öregemberrel, aki fenyegetné őt keresztjével, majd erőszakoskodna: szerencsétlen szerelmet mutat.

Budára menni. Jó reménység. (1833.)

Bugyelláris. Titok kiderül.

Bukás (a mélységbe): jegyzi, hogy túlságosan sokat remélsz szerencsédtől.

Bukfenc. Jó aratás.

Bunda. Helyzeted javul. Jó barát mutatkozik. Bun-

dát kapni: szerelem. Bundát venni: jó összeköttetésekre tesz szert. Öröklött bunda: gyermekáldást jegyez.

Bujálkodás. Jelez szárazságot.

Útonjárónál: részegség. Újholdnál: pénz asszony kezéből. Esős esztendőben: állatok szaporodását. Szilveszterkor: gyermekáldást az újévben. 1855-i könyv szerint: egészséget mutat.

Bunkó. Előrehaladásod hivatalodban két könyöködnek munkája. Bunkóval aludni: jelez elérhetetlen célokat. Bunkó, amely a konyha sarkában áll: tolvajt mutat.

Burgonya. Általában kemény munka jegye. Burgonyát főzni: változó sors jegye. Burgonyát kapálni: eredményes, de nehéz jövő. Burgonyát ültetni: gond. Burgonyát hámozni: megszabadulás terhes étlettől.

Egy öregasszony szerint: burgonyát főzni: kellemetlen vendégség; burgonyaföld: jó aratás jele; burgonyatészta: betegség. Az 1756-os könyv szerint: szegény házaset.

Burján. Veszteség.

Burnót. Mérgelődés. Burnótszelence: lel kifurdalás.

Bútor. Házasság. Új bútor, amelynek szaga van: haláleset. Régi bútor: nagy ravágyás.

Butykos. Vidámság jegye. Üres butykos: kár. Teli butykos: mérgelődés.

Búza. Jó reménység jegye. Sok búza: nagy bánat mutatója. Búzaasztag minél nagyobb, annál jobb jel. Búzacséplés (ha nem látod): pénzt jelent. Búza zöld mezőben: szapora tennivaló. Búzát kaszálni: áldás.

Az 1759-es álmoskönyv szerint: „Búza, mely temérdek: jót jegyez. Búzát bőven látni: nagy bánat. Búzaasztagot látni: mennél nagyobb, annál jobb. Ha csépeled, de nem látod a búzáját: pénzt hoznak tenéked.”

Búzavirág. Vigasztalódás a bánatban.

Büdösség. Jó hír. De jelez: betegséget is.

Büdösbanka. Paráznság.

Bükk. Gond. Férfiaknak, nőknek egyaránt gonoszat jegyez.

Bükköny. Száraz esztendő.

Bűvés. Jegyzi, hogy tarts ki szilárdan akarated mellett. **Bűvészpálca:** kellemes dolgot tapasztalsz ott, ahol kellemetlenséget vártál.

A különös álmokból: bűvész, aki volna középkori ruházatban, öregember lenne, de az agg vonások alatt egy jó ismerős arcát mutatná, és bennünket úgy elvarázsolna, hogy tagjainkat mozdtítani sem bíránk: jegyez bánatot, amelyet abból a korszakból érzünk, mikor még igen fiatalok voltunk. (F. S.)

C

Cardinállá tétetnek akarated ellen: főtiszteletre emelnek, amelyben elég bút vallasz. (1759.)

Cápa. Utazás.

Cédrus. Szerencsés jövő. A szerelemben is.

Cédula. Eltévesztett élet jegye. Cédulát cserélsz valakivel: megcsálnak.

Céhmester. Katonaságot jelez.

Cékla. Ájulás társaságban. Lázas betegség.

Cérna. Kellemetlen híradást jegyez arról, hogy vágyaid még nagyon sokára válnak valósággá. Menyaszszyonynál: jelez jegyesség felbontását is.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: kötőcérna: vándorlás jele; fehér cérna: ajándékot vonz; fekete cérna: beköszöntője a balszerencsének; kék cérna: jó reménység; piros cérna: közeli öröm. – Egy öregasszony szerint: cérna, amely össze vissza van gombolyodva, gubancolva: akadályt jelent álmaink elérésében. Cérnát befűzni: udvariasság jele. Eltépett cérna: harag jelvénye. Cérnát gombolyodni látni: nehéz helyzetbe kerülünk. Cérnát legombolyítani (saját kezünkkel): terveink visszafelé haladnak. Összegubancolt cérna jelent

még rossz időt is. Szűz havában ugyanez: vénlányságot. András éjjelén: nehezen létrejövő házasságot. Újholdkor: családi ellenkezést szerelmünkben. Szeles éjszakán: félelmet jövőendő sorsunktól.

Különös álmokban: cérna, amely hajunk helyett nőne ki fejünkől, valamint orrunkból és szemünkől: jegyez régi szerelem miatt visszatérő bánatot, amely borús fellegként néha szívünkre nehezedik. Cérna, amellyel patikáriuslevelet kötnek be: csalárdságot jelent. Fülben viselt cérna: váratlan hír.

Gvadányi szerint: óvakodj a cérnafűző nőtől, semmire se jó.

Saját jegyzeteim szerint: cérnát látni magunkon: új ismeretséget mutat.

Radics Mária szerint: cérna, amely a lábra csavarodik: egy nem-szeretem-házasság jelképe.

Cica. Fegyelmezetlenség jegye.

Egy öregasszony szerint: karmoló cica jelzi, hogy haragos kezek közül menekülsz. Fiatal cica: elcsábításodat mutatja. Cicát látni jelent még: kellemetlenséget és elárult szerelmet is. – 1855-iki könyv szerint: cica mutatja, hogy hamis emberekkel lesz dolgod, de te könnyen hívó lész a beszélgetésben. (Ez fiatal nőkre vonatkozik.)

Cica jegyez: kiabálást, kellemetlen tárgyalást. Cica a háztetőn: gonosz jel; öregasszonynál: betegség.

Cickány. Szerencse.

Cicomázás. Jelzi, hogy kenyeredet becsületes úton keresed.

Cigány. Tolvajlás. Cigánymuzsika: multság. Cigányasszony: kellemetlenség. Cigányasszony (úriruhában) férfinak veszedelem. Kancsalszemű cigánynő: szerelmi boldogtalanság.

Cimbalom. Búsulás.

Az 1759-es könyv szerint: hadbavonulás, háború.

Cimbora. Vigyázz! Váratlan esemény előtt állsz.

Címer. Lelkiismereted nyugtalan.

Cincér. Szép idő.

Cincogás. Szerencse. Öregasszonynál: vágy.

Cinege. Hideg időjárás. De jelez rövid utazást is.

Cink. Ajándék.

Cinke. Öregnek őszi halált jelez, fiatalnak vig farsangot mutat.

Cinkos. Multság.

Cinterem. Lakodalom.

Cipész. Váratlan költség.

Cipó. Ha fehér: egészség.

Cipő. Jelez egészséges táplálkozást. Nagy cipő: utazást mutat; szűk cipő: szorult viszonyok jelzése; rongyos cipő: veszteség. Cipőt felhúzni: kirándulásra mégysz. Új cipő: jó reménység. Cipőt foltozni: hasznos foglalkozásban lesz részed. Cipőt venni: csalódás jele; egyben elutazást is mutat. Cipőt elveszítesz: igen kellemetlen hírt hallasz. Cipőt találni: ajándék.

Kerner szerint: cipő, amely nem a lábunkra van szabva: jelent kedvünk ellen való utazást. Bálicipő: betegség. Halotti cipő: öröm.

Rongyos cipő, amelyből lábujjaink különösebben kiállnak: hideg időjárást mutat. Asszonynál: szűk cipő gyanúsítást jegyez.

Ciprusz. Igen hosszú utazást jelez.

Cirógatni szépasszonyt: nagy veszekedés.

Citera. Rossz társaságba keveredsz. Citerázni: jelzi egy utazásodat a hegyek közé.

Citrom. Halál. Citromot enni: jólét.

Coboly. Drága esztendő.

Comb (asszonyé): szerencse a szerelemben. Általában combot látni: öröm jele. Sovány comb: házasságtörés jegye.

A különös álmokból: comb, amely olyan asszonyé, akinek combját nem láthatjuk: jegyez változást. Combok, amelyek ismerős nőké, de a fej és törzs nélkül látjuk, és szeretnénk felismerni őket: gonosz; mindig valamely közeli, súlyos betegség jelei. Combok, amelyek fekvőhelyünkhöz nyügznek, felemelkedni nem engednek: szabadság vágya a házassélettől. Öreg combok jegyzik a feleséget.

Cölöp. Veszedelem.

Cukor. Hízelkedés jegye. Mutat gazdagságot is. Sőt kedvességet és engedelmességet, amelyben részünk lesz. Cukrot enni: haragot jelent. Cukrot törni: látogató közeleg. Cukrot venni: szégyen. Cukorgyár: jó hír.

Cukrász: harag. Cukrászda: gyomorrontás.

Egy öregasszony szerint: kicsapongás.

Cs

Csaholás. Jó hírt jegyez.

Újholdnál: kérést mutat fiatal leánynak. Csaholás András napja után: jelent félelemből elmulasztott utazást is. Útonjárónál: korai indulást mutat. Télelőben gazdaembernél: erős fagyot jelez és fehér karácsonyt. Farkasugatás Szűz havában: gonosz jel. Örök, virrasztók álmában: váratlanság jele.

Csákány (-t használni): öröm. Csákánnyal feszíteni ajtót: meglepetés. Csákánnyal bontani: jó időjárás. Szent Mihálykor költözködés.

Csáklya. Jó barát. Halásznál: jó fogás.

Csákó. Veszedelem.

Útonjárónál: veszteség, esetleg tömlőc jele.

Család. Jegyez gazdagságot. Családi kör: örökség.

Csalán. Harag mutatója.

Csalfa (nő): nagy vigalom jele. Szőke, csalfa nő: úri mulatság.

Csalit. Titok.

Csámpás ember: levélhordó útján szerencse.

Csap. Betegségben könnyebbülés jele.

Csapda. Mulatság vár rád. Csapdát állítani: jó üzlet.

Csáp (bogáré): mérget jegyez.

Csapóajtó. Fenyegető veszély mutatója.

Csapófa. Jelzi, hogy nem vagy elég szorgalmas teendődben.

Csaplórossal beszélni: jegyzi, hogy ismerőseid kihasználják gyengeségedet.

Az 1759-es könyv szerint: csapláros jelent rossz esztendőt. A lipcsei szerint: betyárság jele. Újholdkor: kiássák a ház falát a szomszédaid.

Csapodárság. Kellemetlenség. Csapodár anyós: szégyenség. Csapodár vőlegény: örök bánat. Csapodár barátnő: óvakodj a gyermekágyasságtól.

Csapszék. Gonosz hír.

Csárda. Szerencse.

Csillaghulláskor: kincstalálás. Szent András napja után: szerencsés utazás. Szűz jegyében: családi bánat. 1759-es könyv szerint: „Tsárdában lenni néked öröm, ellenségeidnek bosszúság.”

Császár. Öröm jele.

A lipcsei könyv szerint: jegyez emelkedést hivatalodban. Császár-

ral beszélni: jelent váratlan szerencsét, amelynek folytán viszonyaid javulnak. Császárnét látni: biztos vőlegény közeledik.

Csat. Jegyzi, hogy olyan ismeretséget kötsz, amely az életed végéig épségben marad.

Csata. Nagy változás és gyász.

Csatlós. Jegyez nagy konyhát.

Csatorna. Mutat szétfoszló reményeket. Csatornába esni: jó reménység.

Cseced (ha sok vagy): parázñaság (1759.)

Csecsemő. Pártfogó jó barátok segítenek bajodban. Csecsemősírást hallani: öröm. Csecsemőt fürdetni: ambó (1855.)

Cseléd. Gyanúba keveredsz. Pletyka. Elveszett tárgyak. Ha magadat álmódod cselédnek: alázatosságod révén szerencsés ismeretség.

Csemege. Közeli eljegyzés.

Csemete (fa): felesleges fáradságot mutat.

Csendőr. Szorgalom.

Csenevész (gyermek): nagy bánat.

Csengés (fülben): félelem jegye. Hirtelen csengetést hallani: érdekes hír közeleg feléd. Csengetést az ablakod alatt: vidámság, szánkózás. Csengettyű: látogató.

Kerner Jusztinus szerint: csengés, amely hajnali harangszóra emlékeztet, elmulasztott kötelességet jelent. Esti harangcsengés: öregség jegye. Csengetés a kertben: valaki tilosban jár a háznál. Csengetés a hálókamrában: feleséged mással szeretne álmódni. Csengetés a lábadon: temetőbe visznek – Egy öregasszony szerint: csengő a ház előtt: éjjeli látogatás jegye.

Saját jegyzeteim szerint: csengetést hallani, ágyból felkelni, ajtóhoz menni, és ott senkit sem találni: vendéget jegyez, aki valakit a háztól elvisz.

A különös álmokból: csengő, amely fülünkön nő, és csengő, amely testrészünkön cseng: tehetetlenség, boldogtalanság jelvénye.

Gvadányi Márton szerint: a csengő gyermekjáték, amely felnőtteknek csak bosszúság lehet. Radics Mária szerint: éjjeli csengetés: haláleset a családban.

Csepegés (-t hallani az ereszről): betegnek igen jó; egészségesnek feltűnő hírt jegyez. Vízcepp, amely reád hull: pénzkiadás.

Kerner szerint: vízcsepegés, amelyet nem látunk, csak hallunk: jegyez állatkereskedőnek tolvajságot, másnak rosszulletet.

A különös álmokból: csepegés, amely egy lezárt koporsóból hangzik, mintha a halott élő volna: kedves ember, kedves szó utáni vágy. Jelent sírdogálást meghalt szülőkért.

Cséplés. Perlekedés.

Csepű. Csüggedt gondolatok.

A különös álmokból: csepű, amely arcunkból nőtt: öregedést jegyez. Nőnél szerelmi bánat.

Cseresnyét enni. „Nem adják meg az ígéretet.” (1759.) „Cseresnyét (feketét) enni: dolgotat megbánod.” (1759.)

Kerner Jusztinus szerint: cseresnyét enni jegyez nagy veszekedést. Cseresnyét fáról szakítani: öröm, kellemetlenség, szerelem. Útonjárónál: szépasszony barátsága. Cseresnyefa: kellemes idő, hazug szavak. 1799-es könyv szerint: kényes órák állnak előtted. Egy öregasszony szerint: cseresnyelepény: harag jegye a testvérrel. – Egy másik öregasszony szerint: édes cseresnye: bánat, míg savanyú cseresnye: öröm jele. Cseresnyét ajándékozni: az ajándékozottnak nagy öröm. Cseresnyét szedni: szószegés. Cseresnyét venni: lustaság.

A különös álmokból: cseresnye, amely fülünkön, orrunkon nőtt, és tőle meg nem szabadulhatunk: jegyez tetszeni vágyást valakinek, aki már régen nem törődik velünk. Cseresnye (nőnél) bizonyos testrészén: ijedtség, de új szerelem jelképe is. Szép, piros cseresnye, amely álmunkban ülőhelyünkön marad: betegség, másnapi rosszullet. Cseresnye, amely a hasból nő ki: hisztéria.

Cser. Egészség.

Az 1759-es könyv szerint: cserfa gazdaságot és hosszúéletű embereket jegyez.

Cserebogár. Változó szerencse.

Kerner szerint: szerelmi találkozó. Útonjárónál: szerelmi bánat. Újholdkor: gond. József napján: aggodalmas tavasz. Vőlegénynél: kételkedés. Öregembernél: halál még abban az esztendőben. Fialtal asszonynál: bujaság. Az 1759-es szerint, szép, de szegény feleség. Özvegyasszonynál kérő. Özvegyembernél: csalódás. Télelő havában: betegség.

A különös álmokból: cserebogarat enni, és ezzel jövedelemhez jutni: kövérség jegye. Cserebogár, amely belőlünk kibújik és nyomban elrepül: betegnek igen jó. Cserebogár zúgást hallani téli éjszakán: vígság. Asszony, akinek haja cserebogárral telik meg: nagy bánat előtt áll.

Cserép. Csalódás.

Egy öregasszony szerint: nagy szerencse. Leánynál: eljegyzés. Cserepezővel találkozni: balszerencse, vele beszélni: tűz. Cserépfedő: veszedelmes utazás.

Kerner szerint: izzó cserép, amely égő házról lerepül: pletyka, amely miatt veszedelembé jutunk.

A különös álmokból: meleg cserép gyomrunkon, anélkül hogy betegek volnánk: költözködést jelent. Lábmelegítő: özvegyiség.

Cserjés. Titok.

Cserjésben tartózkodni: titkos, szemérmes dolgot művelni. Cserjésben aludni: honvágy.

Csésze. Ajándékot várhatsz.

Az 1855-iki könyv szerint: csészét venni jegyez meghívást kelles mulatságra. Aranybetűs csésze: jó házasság; inni belőle; szerencse a szerelemben, jó barátság, gondtalan esték. Csészét eltörni: jegyez árulást, mégpedig jó barátnő által. – Egy öregasszony szerint: csészét ajándékba adni, és inni: szerencsés órákat mutat. Kerner Jusztinus szerint csésze: asszonyt jegyez.

Tisztátalan csészeből tisztátalanságot inni: terhesség jegye. Olyan csészében főzni, amely nem evéshez való, és belőle a vőlegényt megkínálni: hűtlenség jele. Csészébe köpni: betegség.

Cséza (rajta utazni): hosszú élet. Útonjárónál: be-
tegség.

Csibe. (Lásd: Csirkénél.)
Csicsergést hallani. Jókedv.
Csicsóka. Szerelem.
Csipi-csóka. Boldog öregség.
Csiga. Jó jel.

Kerner szerint: csigát látni: jó hír egy távol levő barátról. Csigát enni: gyermekáldás jegye. Egy öregasszony szerint: csigát látni jegezz még hamisságot is, amely által eredményt értünk el.

Csigajáték. Rossz szomszédság.

Csigér. Betegség.

Csigolya. Csalódás.

Csikolni vagy csikoltatni: gonosz.

Csiklandozás. Érvágás. (1820.)

Csík. Rossz idő. Csíklevest enni: szerelmes beléd egy asszony. Csíkot ajándékba kapni: bosszú ér. Csíkot a Tisza mentén halászni: ügyvédet jelez. (1833.)

Csikó. Nagy szerencse.

Az 1759-es könyv szerint: csikó jegezz: új asszonyt is. Vele álmolni farsangban: házasság jele. Asszonynál: fiatal szerető. Csikó fénylő szeme: közeli ismeretség asszonnyal.

A különös álmokból: csikó, amely jönne nekünk, és emberi hangon szólalna meg: asszonynak különös kalandot jegezz, amely után gyónni kell.

Csikós. Öröm. Öreg csikós: törvény elé állunk.

Csillag. Öröm.

Az 1855-ös könyv szerint: csillag az égen vigalom jegye. Csillag, amelyet nem az égen látunk: kárvallás, bánkódás. Csillagos ég alatt halászt látni: háború. – Kerner szerint: csillag nagy szerencse. Csillaghullás: váratlan szerencse. Csillag az ég közepén: nagy vidámság. Csillagvizsgálóval beszélni: rövidesen hazugságot hallasz. – Útonjárónál: csillag szép szerelem. Mihály napján: hosszú szép idő. Újholdkor: egy asszony megsegít. Csillag a vízben: régi szerelem visszatér. Csillag egy fa tetején: gyermekáldás. Csillag a párnán: jó asszony szeme. – Kos jegyében csillagokkal álmodni: megszerel-

mesedés jegye. – Esős éjszakán: csendes élet. Szilveszter éjjelén: unokát jegyez. Égzenésben: béke jelvénye.

A különös álmokból: csillag, amely a testünkön van: egy elmaradt, egy várt csók nyoma. Csillagrúgás: katonaság.

Csillámlást látni: jó hír. Elsőrangú jó jel.

Csimbók. Alamuszi emberekkel vagyunk körülvéve.

Hajcsimbók: aggodalom.

Csipa. Szerelem.

Egy öregasszony szerint: fiatal lánynál biztos megszerelmesedés jegye. Vénembernél: gonosz kívánság. Kerner Jusztinus szerint: öregember fejét fokra hajtja, ha ez álma. Csipa (más szemében) asszonynál: hűtlen gondolatot jegyez; gyermeknél: lidércet. Csipa Szent Mihály napján férfinál: szép szolgálólány miatti virrasztás jegye. Kántorböjtben: betegség, gyomorrontás, álmatlanság. Csipa karácsony éjjelén: szegénység, elhagyatottság, bánat. Szilveszterkor: gonosz, esetleg haláleset, közeli temetés. József napján: fájdalmas szerelem. Útonjárónál: hiábavaló vágy.

A különös álmokból: csipa, amely miatt nem látunk, és ezért igen szerencsétlennek érezzük magunkat: boldogtalan szerelem. Csipás koldus, aki szemérmetlen cselekedetre szólít fel: ájulás. Csipás férfi: igen szemérmetlen.

Csipke. Akadály jegye.

1855-iki könyv szerint: idegen kéz elrontja tervünket, Kerner szerint: asszony ajándékot remélhet; férfi: pénzeszerszénye soványodását.

Csipkekendő. Élvezetteljes szórakozás jegye. Csipkekendő, amelyben didergünk (lánynál): elcsábítást mutat; öregasszonynál: nyitott ajtó a hálókamrába.

Csípő. Gonosz.

Lánynál (Kerner szerint) gyermeket mutat; asszonynál a betegség jele. Általában paráznaságot jelez. Meztelen csípő: fajtalanzkodás öregemberrel, vándorlóval. Betakart csípő: hűség egy régi szerelemhez.

Csíra. Furcsa jókedvet mutat.

Csiriz. Szorgalom jegye.

A különös álmokból: csirizbe ülni, beleragadni, és belőle nem szabadulhatni: nőnek fajtalanság.

Csirke. Barátság. Tarka csirke: szerencse. Sok csirke: nagy szerencsét jegyez. (A többit lásd Tyúknál.)

A különös álmokból: csirke, amely fejünkben nő ki, és ott kapargál: öregség, gyengeség. Csirke, amely ágyunkban van, és csőrével csipdes: özvegység.

Csiszár (ló): csókolódzás.

Csíz. Szomorúság. Csízet hallani: jegyez magányos életet.

Csíziót olvasni: jelentékeny szerencse dolgainkban, különösen akkor, ha szorgalommal párosul.

1759-es könyv szerint csízió: kellemetes öregség, meleg kályha, teli pince. Andráskor: kellő időben beköszöntő tél jegye. Adventben: csendes ünnep. Kristóf napján: nagy változás. Kántorböjten: in-telem.

Csizma. Sietség jegye. Jegyez: utat, amelyben elkésel.

Az 1759-es könyv szerint: régi csizmát felhúzni: csalás. 1833-iki könyv szerint: csizmát felhúzni: jó jel. Új csizma: szép örömré vigadunk. Csizmát szabni látni: jó nyereség eladásban. Álmunkban csizmában járni: közelgő szerencsétlenség jegye. Holdas éjszakán csizma: paráználkodás jele. Esős éjjel: utazás. Igen száraz éjszakán: nagy gond. Padláson látni csizmát: atyafi halála; saját csizmánk a padláson: gonosz. Cifra csizma: új szerető. Egy öregasszony szerint: csizma jelez hiábavaló járkálást egy csalfa nőért.

Fiatal szépasszony csizmában: időváltozás.

A különös álmokból: csizma, amelyet valaki fejünkre húz, hogy tőle ne láthassunk: megcsalás jegye. Csizma, amelytől nem szabadulhatunk, az álmoskönyvem szerint: öregasszony hú szerelmét mutatja. Sárba ragadt csizma, amelyet elhagyunk: nagy könnyebbség sorsunkban.

Csizmadia. Fájdalom. Fogfájás.

Csoda. Bátorság.

Az 1799-es könyv szerint: záporosó. Nagy csoda: kár.

Csók. Általában szomorúságot jelez.

Az 1759-es könyv szerint: csókolni: szomorúság; téged csókol valaki: még nagyobb szomorúság, bánat jegye. – Kerner szerint: halottal csókolózni: betegség. Kezet csókolni nőnek: nagy gond. Találkozáskor csókolózni: látogatást mutat. Csókot adni férfinak: szomorúság; nőnek elég jó. Szerelmessel csókolózni: új szerelem jegye. – Egy öregasszony szerint: kedvessel hajnalban csendesen csókolózni: viszály a szerelemben. Idegen nőtől csókot kapni: halál. Csókot lopni: civódás. Másokat csókolózni látni: jegyez komoly szerencsétlenséget. Szent Mihálykor a csók: betegség. Kántorbőjtben: elérhetetlen vágy. Újholdkor (nőnél): bűnös gondolat. Útonjárónál: nyugtalanság, veszteség. Bika jegyében: kopaszság férfinál, nőnél hosszú betegség. Adventben: lustaság. Farsangban: hervadt párta. Felvidéki embernél: lakoma.

Csók esős éjjelen: régi szerelem felújítását is jegyzi, amely azonban nem végződik szerencsésen.

A különös álmokból: állattal csókolózni, és csípős szájszájellel felébredni: hiábavaló vágy. Menyasszonyt megcsókolni, akit éppen esküdni visznek: biztos betegség. Anyóssal (édes) csókot váltani: veszekedés. Koldussal csókolózni: kellemetlenség. Önmagunkat megcsókolni, és ezen örömet érezni: betegség.

Gvadányi Márton szerint: csók mindig bánatos nap jelképe. Sok csók attól, akit szeretünk, amely úgy hull, mint a barackvirág: a nő hűtlenségét jegyzi.

Radics Mária szerint: a csókolózó nő: biztos csalfaságot mutat. Barna nő csókja megbánó csalfaságot mutat. Szőke nő csókja diadalt jegyez. Koros nő: bánatot jelez. Igen fiatal nő csókja: veszélyes és beteges is.

F. doktor szerint: csók lábadozó betegnél: gonosz.

Csóka. Meglopnak.

Csomag. Gonosz. Csomagot (nehezet) cipelni: gond a gyermekekkel. De jegyez vendégséget is. Csomagolni: fajtalanság.

Csomó. Kellemetlenség, hízelkedés, nehézség. Csomót kötni: kellemetlenség másnak. Csomót feloldani: új hírek, amelyeket nem vártunk.

Feloldhatatlan csomóval vesződni, végre feloldásáról lemondani: betegnek jó. Csomó, amely testünkön ereinkből való: hisztériás hajlandóság.

Csónak. Életed folyását előírás szerint irányítod.

Csónak, amelyet zavaros vízben látunk: pénzveszteség. Elstüllyedt csónak: szerelmünk vége. Egy öregasszony szerint csónakázni: jó tüzetkötés jegye. Csónakon felborulni: gonosz szerencsét mutat.

József napkor: csónak: nyári vizet jelez. Holdtöltekor: rakoncátlan szerelmet.

Kerner szerint: csónak, amellyel valamely nagy vízen kelünk át: igen rossz helyzet előjegye.

Csonka (embert) látni: gonosz.

Magunkat megcsonkítva látni: lábon teljes jó jegye, kézen múltó bánat mutatója, egyéb testrészünkön azt jelzi, hogy egy nő hatalmába jutunk, aki magához láncol. Csonka állat: gonosz jel. Csonka eb, amely megugat, hosszú, hideg tél.

Csont. Veszedelem. Enni: utálat. Rágni: szükség. Látni: rossz munka. Csontváz: betegség. Csontvázzal aludni: szegénység jegye.

Csorba (kés). Civakodás.

A különös álmokból: egy csorba kést lenyelni egy olyan eseménynek az előjele, amely miatt sok bánkódásunk leend. Csorba tányérből enni: nagy várakozás valakire.

Csorda. Réten: boldogabb jövő. Csordát őrizni: jegyez bajt, amely pénzeserszényed fenyegeti. Legelő csorda: öröm gyermekeidben.

Kerner szerint: csorda, amelyet szétfutni, megvadulni látunk: gonosz jegye családi életünkben. Fehér csorda: jó termés, szép reménység, korai tavasz. Csorda víz tükrében: hiábavaló élet jegye. Fekete csorda: gonosz úton szerzett gazdagság. József napján: jó reménység. 40 vértanú napján: hosszú tél jegye. Újholdkor: gazdagság. Nagyböjtkben: lassan jövő tavasz. Útonjáró álmában a csorda, amely messzi látszik: hiábavaló utazás jegye; csordában lenni: reményeink teljesülését jelzi. Csorda, amelyet ismerős pásztorok őriznek: szerelem jele. Karácsony éjjelén: betegség. A 100 esztendő

jövendőmondó szerint: csordát látni tavaszi éjjelen: szaporítja a gazda gondját.

A különös álmokból: csordába tévedni, és a bikát nem találni: sírás jegye.

Csóva. Újságot hallasz.

Cső. Vagyon. Csőbe fújni: jó remények jegye. Csőben ülni: szerencse vár rád. Csövet vízen látni: gyávaság.

Csokor. Mindenre jó. Ibolyacsokor: szerelmesnek végzetes. Csokor, amelyet más kap: rövid betegség. Csokor idegen férfitől: haláleset. Csokor, amelyen névkártyája lóg egy alig ismert férfinak: kaland, könnyelműség. Véres csokor: bánat, gyász. Csokor a szív felett: szerelmi csalódást mutat. Csokor lábunknál: visszautasítás egy gazdag asszony részéről. Csokor a fejnél: valaki meghallgatja szerelmedet, akire azelőtt sohasem gondoltál.

Kerner szerint: csokor jelent reménytelen szerelmet is. Férfinál: gonosz. Egy öregasszony szerint: akasztást mutat.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: csokor: kísértés. Csokrot kötni: kis eredmény nagy munkáért. Csokrot találni és viselni: kellemetlen bonyodalmakba keveredünk.

Csődör. Bátorságot jegyez. Bátor szívvel fogj terveidhez; viszont csődörön lovagolni: jelzi, hogy vállalkozásod rossz csillag alatt indul, ne fogj semmibe.

A különös álmokból: csődörökre köttetni és vonszoltatni, nőnél: hiábavaló reménység. Cirkuszcsődört látni: engedékenység egy régen szünetelő szerelemben. Pusztai csődör, amely megtámad: viszontagság.

Csőr. Gond.

Csőrgő. Rágalom. Csörgőt hallani: óvatosságra int.

Újholdkor csörgőt hallani: veszély jegye. Csörgőkígyó: rossz nyelvek marják becsületed. Csörgősapka: meggondolatlanság jele. Csörgő ember: szomszédod újságot mond valakiről, akit jól ismersz. Csörgő lovak szerszámján: változatosság egyhangú életedben. Csörgő,

amelyet nem láthatsz: viszály jegye. Kerner szerint újhholdkor csörgést hallani: pénz jegye. Csörgő, amelyet babszemekkel töltenek: lassú elszegényedést mutat. Aranycsörgő: üvegszilánk ágyadban.

Csörgő, amely bennünk csörög: egy soha el nem felejthető szerelem jele.

Csuka. Áldás. Csukává lenni: jelzi, hogy nagy elhátározásod szerencsés véget ér.

Csuha. Zivatar.

Csukló. Kellemetlenség.

Asszonycsukló, amelyen karperec van: tömlőc jegye.

Csupor. Pénzt viszel a takarédba. Gyógyszer főzésnél: betegnek nem jó.

Csutura. Ha iszol belőle: titkot közölnek veled. Pipacsutura: hallgatást mutat.

Csűr. Kellemetlenség.

Régi csűr Kerner szerint: gonosz öregasszonyt jegyez. Teli csűr: dolyfősség.

Csütörtök. Szép leány jegye.

D

Daruszót hallani: betegnek jó. Darut látni: jó.

Dada. Változás. Kis betegség. Kiadás.

Dadogás. Kényszerhelyzetben elárulod magad. Jegye a félelemnek is. Mutat fejfájást. Dadogót hallani: harag. Dadogó ember: betegség.

Daganat. Kellemetlen barát jegye, akitől nehezen szabadulsz. Mindenesetre nyugtalanságot mutat. Daganat jelent még nagy gondot, amely váratlanul jön. Daganat (nyakon): gazdagság. Dagadt test: fájdalmas események hírnöke. Ha máson látod a daganatot: elkészülhetsz családi perpatvarra.

A különös álmokból: nő, ha álmodná, hogy alteste úgy megdagad, hogy már nőiességét elveszítené, valamint gyomra nyakába menne, keble hátára, alfele hasa helyére: a daganat jegye igen szerencsétlen szerelem.

Saját jegyzeteimből: daganat, amely igen fájdalmas, és helyét ébredés után is érezzük: legkevesebb, ha bánatos napot jegyez.

Gvadányi szerint: asszony, ha megdagad, bábát hívasson.

A százesztendőсs jövendőmondó szerint: daganat gazdaember lábán: kegyetlen esztendő. József napján: nagy adó. Nagyböjtben: hideglelés.

Kerner szerint: mindenféle daganat boldogtalanság jegye. Daganat, amely mutatóujjunkon van: közelgő betegség, szerelmi bánat jegye.

Dajkálni. Szerencsét mutat.

Dal. Víg nap. Dalt hallani: dicséretet hallasz. Daloló ember: késő öregség. Dal (madár szájából): tiszta szerelmet leltél.

Dalolni. Gyász. Fájdalmas dal: bűd öröme válik. Mély hangon dalolni: szomorú hírt mutat. Vékony hangon dalolni: jó hírek jegye. Dallam (messziről): könnyű lesz szíved.

Újholdkor dalolni: ínség. Folyóparton dalolni: bús szerelmet jegyez. Pincében dalolni: pénztelenség. Útonjárónál: felejtkezés. Öregasszonynál: civakodás. Menyasszonynál: gonosz. Beteg embernél: rossz hírű levél. Szerelmeseknél: véletlen találkozás, amely nem mindig szerencsés. Katonánál: csata.

Dáma. Harag. Dámák pletykát jeleznek.

Damaszt. Szép gazdagságot jelez.

Dara. Hanyagság, lustaság, tétlenség jegye.

Darálni szombat: nagy veszekedést mutat. Más-kor gyarapodik a jövedelem.

Darázs. Nagy darázs: csúf rágalom jegye. Darázscsípés: harag, amely pletyka miatt kerekedik. Darázs-fészek: elszólást, szószátyárságot jelez. Darazsat megölni: jelzi,

hogy szomszédoddal kibékülsz. Tarka darázs: idegen, aki hírt hoz. Lódarázs: messzi tavasz. Királydarázs: kerti munka. Halott darázs: öregség.

Adventben (karácsony előtt) darázs: hosszú tél jegye. Kerner szerint: darazsak, amelyek üldöznek: hajhullást mutatnak. Darázs, amely igent mond: nagy ellenség. Darázsluk: új szerelem; öregnél: gonosz szerelem. Darázs az ablakban: levél, amelyet nem hoznak el. A lípcsei nagy álmoskönyv szerint: darázs jegyez jó időt.

A különös álmokból: darázsfészek, amely testünkben nő ki és igen elcsúfítja: jegyez gondolatokat, amelyek semmi jóra sem vezetnek; leginkább családi bánatot mutat: meghalt gyermekedet.

Radics Mária szerint: darázshang: visszatérő szerelem jele.

Dáridó. Barátokkal: betegség. Ellenségekkel: szép idő.

Daróc. Kellemetlenség.

Datolya (-t enni) jelzi, hogy hölgyek szívesen látnak körükben.

Debrecen. Nyeresség. Debreceni emberrel beszélni: jókedvet mutat.

December. Sok öröm.

Dédapa, dédanya. Nagy szerencse jegye.

Dél. Szerelem. Déli idő: jókedv.

Délibáb. Hamisság.

Denevér. Hiúság. Denevért fogni: haszontalanságban lesz részed. Jegyez éjjeli mulatságot is. Sok denevér: vigyázz, mert gonosz szemek kilesik kedvesedet, amikor ajtót nyit. Röpködő denevér: szomszédok pletykája. Denevér a padláson: öregasszony. Denevér a hajadban: búbánat. Megölt denevér: búcsú kedvesedtől. Denevér a szobában: rokonok között jegyez szerencsét.

Kerner szerint: denevér mutat titkos bujálkodást is. Denevér házastársak szobájában: egy szerelmet mutat, melyet házastársunk rokona iránt érzünk. Denevér a feleség hajában: szép ember a sógor. Teliholdnál jegyez holdkórságot is, járáskelést a házban. Újhold-

nál és esőben: valaki nem alszik. Sóhajtás jegye. – 1756-os könyv szerint: denevér mindig titkos szerelmi vágyat jegyez. Útonjárónál: vétek jegye. Andráskor: félelem. Józsefkor: ifjú szolgálólányt mutat. Búzaszentelőkor: jó nyarat. Denevér idegen városban: óvatosságra int egy kacér lánytól. Denevér Advent idején: gyónni mégy. Denevér, amely romfalból kirepül: leleplezés. Denevérhang: szép anyós jegye.

A különös álmokból: denevérral küzdeni, kétségbeesni, és végül megadni magunkat sorsunknak: jegyez álomtalan éjszakát.

Gvadányi szerint: denevér korhelykedés jegye.

Dér. Vidámság. Dércsípés a fán: jó hír. Dércsípett szőlő: hideg időjárás. Dércsípett arc: kellemetes szó-rakozás, új barát jele.

Dereglye. Elválás. Dereglye vizen: siker. Dereglyén utazni: jó hír és hideg idő. Dereglye a parton: nevetségességet jegyez. Újholdnál: utazás.

Derengés. Jó hír.

Derűs idő. Bölcsesség mindennapi dologban.

Dervisek. Betegnek igen jó.

Deszka. Haláleset. Deszkát vágni: közeli bénaság vagy keresztelő. Jegyez még deszka: szószátyárkodást is.

Kerner szerint: gyalult deszka: halál. Deszkát árulni: halál. Deszkapu: előkelő látogató, aki rossz hírt hozott. Törött deszka:

örökség. 1756-os könyv szerint deszkát árulni: biztos halál jele. Deszka újévkor: rossz esztendő. Sok deszka: rossz időjárás. Deszkában lakni és onnan kijönni: betegnek váratlan javulást, egészségesnek pihenést jegyez. Ágy gyalulatlan deszkából: rövid házaseset. Deszkaaköpnöyeg: szomorú. Deszkaház: fiatal feleség.

Dézsza. Betegség.

Diák. Vendég. Diáknak lenni: gond.

Dinnye. Kijátszanak. Dinnyét enni: hosszú élet jegye, de jelez verekedést is. Dinnyemag egészséget mutat. Sárgadinnye: szép idő. Görögdinnye: lázas betegség.

Dió.

Diómagot enni, kit szépen meghámoztak: meggyőzni azokat, kik gonoszt kívánnak. Diót, mandulát, barackot és egyéb efféle gyümölcsöket egészen megenni akarni: visszavonást és háborúságot jegyez. (1756.)

Kerner szerint: nagy dió: rosszul fizetett munka. Diófa: szép jövedelem. Dióbél: ünnep.

A lipcsei könyv szerint: dió: mulatság. Diót feltörni: jó alkalmat felhasználni. Dió (meghámozva): diadal. Diót enni: barátság jegye is. Diótörő megtréfálást mutat.

Dió újhholdkor: nehéz gondolat, amellyel nem merünk foglalkozni. (S. j.)

Disznó.

1756-os könyv szerint: disznót látni: hazugság és kisebbség avagy betegség. Disznó, ha megmar: testen való veszély. Disznód ha vagon: egészség.

1799-es könyv szerint: disznó szerencsét jegyez vállalkozásodban. Disznót etetni: gazdagodás. Disznóól: rossz hírű ház áll előtte. Disznótor: rossz sor.

Egy öregasszony szerint: disznót eladni: könnyelműség a szerelemben. Disznópásztor: szép szórakozást jegyez. Disznóröfögés: megcsalást mutat. Disznót enni: gondtalan élet jegye. Disznópecsenye: jó mód. Disznócomb: meglopnak. Disznófog jegyez nagy szerencsét. Vaddisznófog: kisgyereket mutat. Disznót lőni: szerencse a játékban.

Kerner szerint: ha disznód van, és álmodban éteted: nagy szerencse vár rád. Disznót messziről látni: kellemetlenség. Disznót ölni jegyez családi szerencsét. Disznóhús: kis jövedelem. Disznózsír: gondtalan élet. Disznóól: rossz üzlet.

Disznó jegyez még hazugságot, betegséget is.

Díván. Családi ünnepély. Egy atyafi meghal, vagy újból házasodik. Dívánt készíteni: gonosz, nagyon hosszú út.

Dob. Tűzvész. Dobos: hosszú út. Dobszó: jó hír. Dobolni: elkésel munkáddal.

Kerner szerint: dob jegyez hosszú utazást. Dobolni: szolgaság jele. Dobos, aki nem dobol: nagy vígság.

Dobni. Játék. Láz. Betegség.

Doboz. Titok. Régi doboz: csalódás.

Kerner szerint: dobozt helyére visszatenni jegyez titkolózást aszszony részéről. Dobozt eltörni: csúf veszekedés.

Dohány. Multság. Dohányt adni fuvarosnak: szerencse. Dohányzacskó minél szebb, annál jobb. Dohányt szívni: oly remények jelképe, amelyek sohasem teljesülnek. Dohányt szippantani: kis élvezet jele. Dohányt kiönteni annyit mutat, hogy kedves ismerősöd megsérted. Dohánykatulya: elégedetlenség.

1855-ös könyv szerint: trafik jegyez jó társaságot. Márton napján hosszú tél. Öregembernél: kis betegség József napkor: baj a méhesben. Februárban gond.

Dohányos jegyez: lopást. Dohányosasszony: szeretkezést. Dohányospajta: gyerek. (1833.)

Dohányosbolton török: korcsmázást mutat. Szép dohányosné: álmatlan vágy. (Kerner.)

Dohosság. Hütlenség.

Dolgozni (bal kézzel): tévedés, szórakozottság, hiba. Jobb kézzel: szerencse jegye: Mást dolgozni látni: veszályban állásod.

Dolgót (nagyot) tenni: veszekedés jele. (1799.)

Dolmány. Öröm.

Dolmányzsinór: kevélység. Dolmányt varrni: betegség, közeli halál. Dolmányos ember: kolera. (1799.)

Domb. Finom emberekkel kötsz barátságot. Dombos vidék: szerencse.

Dombóvár. Papot látsz.

Dongó. Rossz hír.

Donga. Szerencse.

Dorbézolás. Rövid utazás idegenek között.

Dorong. Akaratod véghezviszed. Rövid dorong: rossz termés. Dorong vadember kezében: ájulás. Dorong asszony kezében: szép anyós. Dorong a földön faragásra előkészítve: jó dolog.

Dög. Szomorúság.

Kerner szerint: dögszag: jó hír. Döglött állat, főként ló: hosszú élet jegye.

Dörgés (villámlással): reménységeid elhervadnak. Dörgést hallasz: kellemetlen nap előtt állsz. Dörgés esővei: találkozol régen látott vidám barátoddal, s amit ő mond, arra jól figyelj. Erős dörgés: diadal a gonosz ellenségeken. Dörgéssel kísért villámás, amely nem üt le: kibékülsz régi haragosoddal.

Kerner szerint: dörgés jegyez rossz szerelmet is.

Drágakő.

Drágaköveket látni: nyavalya, szorongatás. Drágaköveket venni: jó. Drágaköveket árulni: kedves dolog. (1756.) Az 1799-es könyv szerint: drágakő mindig egy közeli betegség jegye.

Dragonys.

Kerner szerint: vendég. Kísértés. Látogatás.

Dráva folyamot látni: jegyez hűtlenséget (1856.)

Drót. Csalódás. Drótostót: szegénység jegye.

Kerner szerint: drót mutat szükségét, tolakodást. Ha drótot találasz: kellemetlenségektől megszabadít. Ha álmodban padláson drótot keresel: pénzben hiányod lesz.

Egy öregasszony szerint: drótot húzni veszélyes, bíróság elé kerülhetünk szorgalmunkért. Lábost foltoztatni: kis szerencse, leginkább a családban. Jelent friss pénzt is. Drótot fonni: cselszövény jegye. Drótkötél: reménytelenség.

Dúc. Tanító úr. Jelez jó háziasszonyt is.

Duda. Váratlan öröm. Jókedv.

Kerner szerint: dudás jegyez újságot is. Dudálni: komoly gond.

Dudahang teliholdnál: tolvajokat mutat. (1855.) Dudások: háborút jegyeznek.

Dugdosás. Jókedv. Bátorság. (Kerner). Magyar álmoskönyv szerint: rejtély.

Dugasz. Tévedés jele.

Duhajkodás. Bánat.

Duna. Változás. (Kerner.)

Dunyha. Szenvedés. Dunyhát ajándékba kapni: sýnylőds. Dunyhába tollat rakni: jó.

Durvaság. Tisztesség.

Kerner szerint: gyermekek gondolata távol levő apjukra.

Egy öregasszony szerint: változás a szívben.

Dübörgés (-t hallani): jegyez nyugtalanságot. Más-kor hűséget semmisítünk meg.

Düh. Gonosz. Rossz állapot. Betegség.

Kerner szerint: dühös eb harapása: öröm; látni dühös ebet: veszedelem a családi életben; lelőni dühös ebet: jó barát jelentkezése.

Egy öregasszony szerint: dühös ember: komoly gondokat is jegyez.

Dúlóút. Andalgás. Új feleség. Új élet.

Dzsidás. Csalatkozás egy nőben. Játék. Balszerencse.

E

Eb.

Az 1756-os könyv szerint: ebet látni: gyönyörűség. De a fehér eb jobb, mint más színű eb. Eb, ha fogait mutogatja: gyűlölség. Eb, ha hízelkedő: álnokságot jegyez. Eb, ha siket: ártalmas rágalmazás. Eb-ugatást hallani: ellenségtől győztettni. Ebet, angliait látni, kinek a szája és a fél combja fekete, egyebe pedig fehér: főember tégedet csalárdságával megkerül.

Kerner Jusztinus szerint: eb, amely megharap, és a seb marad: betegség jegye; ha nem marad seb: ellenségeiden győzelmet aratsz. Ebugatás: ellenségeid győznek. Süket eb: epekedés. Fekete eb: vak gyűlölet. Lompos eb: szegénység. Házörző, ha megmar: család legjobb barátodban. Öleb: dolog.

Magyar könyvek szerint: úszó eb: segítséget jegyez. Eb, amely macskával verekszik: oltalom. Ebszőlő, öröm. Ebtövis: kellemetlen vendégség. Vén eb: szerelmes anyós. Eb, tavasszal: zavar a házasságban. Útonjárónál: gonosz. Szürke eb: verekedés asszonyokkal. Vörös eb: halál.

Ebéd. Házasság. Ebédidő: hosszú öregség. Ebédet enni idegen asztalnál: kellemetes. Ebéd otthon, vendéggel: gond.

Más források szerint: ebéd jegyez: házasságot. Magányos ebéd: betegség. Vendéggel: megcsalás. Ebédidő: haláleset. Ebéd egy halottal: kiváló szerencse. (1855.)

Kerner szerint: ebéd, amelynek nincs vége: nagy nélkülözést jegyez. Papi ebéd: látogatást jelez. Böjtös ebéd: jó egészség. Csíklevelessel kezdődő ebéd: dínomdánomot mutat.

Az 1855-ös könyv szerint: idegen szobában ebédelni: gond. Húst ebédelni nagypénteken: gonosz. Ebédre hívó harangszó, messziről: börtönt jegyez.

Ébenfa. Kis szomorúság.

Ecet. Ecetet inni: jó nyereség. Ecetfa: mulatság jele. Ecetágy: házi kellemetlenség. Ecetet árulni: kenyérgond

jegye. Ecetesüveg: kár, törés, romlás. A háztartásban bosszúság.

Kerner szerint: ecetet inni szűzleánynak: gonosz.

Ecset. Kár. Ecset, amely szakállunkból való volna: új házat jelez. Ecset disznónak szőréből: nagy szél jele. Ecset tojássárgájával bevonva: betegség.

Edény. Házi kellemetlenség. Edénytörés: mindig baj. Nőtlen embernek: agglégénységet ígér. Leánynak pártában maradást.

Egy öregasszony szerint: edény jelez kiadást. Különféle edény: harag jegye. Kopott edény: baj egy öregasszony révén. Zöld edény: korai tavasz. Edényeskocsi: jó utazás. Edényesbolt: házasság a családban. Edényesember, ha tótul szólít meg: még abban az esztendőben házasságot jelez. (1855.)

Edény ágason, zöld udvaron: örömteljes viszontlátást mutat. Leánynak: udvarlót jegyez. Edény, ha macska kölykezett bele: szerencsétlenség.

Édes. Hízelkedés. Édes italt inni: megszerelmesedés jegye. Édesség: szerelmi kaland. Édes víz: gazdag asszony. Édes víz, ha más issza: öregasszony.

Éden. Éden kertjéről álmodni: betegség. Édenben járni: nagy öröm.

Égés. Égést látni kár nélkül: jó. Nyereség. (1756.)

Kerner szerint: égést látni füsttel és kárral: veszedelem. Betegség. Égő fa: gond. Égést oltani: lemondás kedves tervedről. Égő bokor: szép, de veszélyes asszony. Égő ház, ha másé: kiadás; ha tiéd: szomorúság egy nő miatt. Égő ág, amely nagyon füstöl: nagy veszekedést jegyez; útonjárónál: visszafordulást.

Ég. Borús ég: szomorúság. Napos ég: öröm. Égboltozat két Nappal: nagy baj egy terhesasszony miatt. Jegyez még háborút is. Égboltozat Nappal és Holddal: bő termés, jó időjárás, nagy szüret. Eget látni: haláleset. Égboltozatot leesni látni: vétkezésed lesz. Eget leszakadni látni: gonosz jegy. Igen kék ég: hideg idő. Égben

járni és Istent látni: kárvallás. Égben, csillagok között halászó ember: veszekedés. Kinyílt ég: megmenekülsz a romlástól. Csillagos ég: nagy szerencse. Hajózni csillagos égben: veszedelemből menekülsz. Világos ég: szerelmi házasság mutatója. Lángoló ég: nagy szerencse a sorsjátékban. Ég szálló madarakkal: időváltozás. Ég, amely vízben látszik: betegség barmaid között. Égből szálló angyal: levél jó hírrel.

Kerner szerint: betegnek eget látni: megkönnyebbülés. Terhesasszonynak égbe szállni: szerencsés szülést jelez. Öregasszonynak égbe felutazni: változás jele. Útonjárónál borús ég: zímankós idő, hegyek között havazás, gonosz öregasszony az útban.

Az 1756-os könyv szerint: égben Máriát és szenteket látni: gyönyörű kilátások jegye. Égben sétáló bárányok: nagy időváltozást jeleznek. 1833-as könyv szerint: számjegyek az égen: ternót mutatnak.

Gvadányi Márton szerint: utasember ne nézzen az égbe, mert megüti bokáját.

Szent György napján égbe járni: fagy. Andráskor igen szép, kék eget látni: nagy havazást jelent. Karácsony éjjelén égből citeraszót hallani: lánynak szerető van útban, öregembernek halál. (*Régi magyar naptár.*)

Gonosz jegy: sánta ördög az égboltozaton. Háború. Kereszt az égen: változás a trónon. (*Lipcsei könyv.*)

Zarándokok az égboltozaton, akik Kelet felé haladnak: nagy időváltozást hoznak. (*Radics Mária.*)

Egér. Városban: bátorság jegye.

Kerner szerint: egeret látni: nyereség. Egeret lenyelni: nehéz nyereség jegye. Egeret mezon látni: elárulod magad. Egeret fogni és megölni: ellenségeid megszegyenítése. Egér ágyban: váratlan szerelmeskedés. Egérméreg: betegség egy hét leforgása alatt. Egeret valahonnan látni, leány álmában: az elcsábítás jegye. Egerészni: jellemez özevgyiséget. Egerek: jólét, jó házasság jegyei. Egérfogó: veszedelem.

Gvadányi Márton szerint: asszony szoknyája alatt bújógér: titkos gondolat.

Útonjárónál mezei egér: céltalan utazás jele. Nagybajszos egér: nagy ellenséged van. (1833.) Fehér egér: ambó. (1855.)

Egerek a padláson Józsefnapkor: késői tavaszt jegyeznek. Egér a szobában Andrásakor: hosszú telet mutat. (*Régi magyar naptár.*)

Egér, amely belénk búvik: ártalmas gondolat. (*Radics Mária.*)

Égerfa. Állhatatosság.

Egres. Veszekedők közé keveredsz. Egrest látni: vídamság. Egrest enni: váratlan felvidámodás. Jegyezd még várva-várt vendéget.

Egyedüllét. Segítség.

Egyenruha. Asszonynak mulatság, férfinak gond.

Egyház. Messziről látni: utazás idegen országba. Egyházba menni: szomorúság. Egyházban imádkozni: becsületesség. Egyházi ünnep: vígság. Egyházban másokat imádkozni látni: ellenségeid levernek. Egyházi személy betegnek igen jót jelez. Mindenkinek: vigaszt mutat. Egyházi beszédet hallani: búbanat.

Éhes ember (-nek enni adni): meggazdagodást jelez. Éhesnek lenni: jó egészség. Éhenhalni: nagy változás. Éhes állatok között lenni: bátorságod nem hagy cserben. Éhes kutya: időváltozás. Éhes gyermek: vétkezel. Éhes öreg: út.

Éj. Sötét éj: családi veszekedést jelez.

Csillagos éj: hosszú élet. (1779.)

Kerner szerint: zivataros éj: kár. Éjjeliedény: előnyöd lesz. Éjjeli főkötő: asszonyuralom. Éjjeli papucs: tolvaj jár a ház körül. Éjjeliőr: lopás. Éjjeli ing: leánynál szerelmeskedés jegye; öregasszonynál: betegség. Más asszonynál: sápadt arc jele. Éjjel járni-kelni: kellemetlenség a hatósággal. Éjjeli utazás: gonosz. Éjjeliedényen ülni: fájdalmas betegség. Éjjeliedényt ajándékba adni valakinek: fáradságos munka. Éjjel baglyot hallani: haláleset; látni: hosszú, szép idő. Éjjel ingben sétálni asszonynak: gyermekáldás jegye. Éjjel mezítelennek lenni: szégyenkezés.

Gvadányi Márton szerint: éjjel járni: gonosz; éjjel asszonyhoz járni: betegség.

1756-os könyv szerint: éjjel kertben járni: veszedelem a háznál. Éjjel tüzet rakni: lopás jegye. Éjjel pénzt olvasni: elárulnak cselédeid. Tilos dolgokba keveredsz. Sok pénz: (éjjel) tömlőc jegye. Éjjel birkát hajtani: csendbiztost jegyez. Éjjel vizet inni: kisebb betegség. Éjjel cicomázni leánynak: titkos szerető, öregasszonynak halál. Éjjel borotválkozni: statárium.

1833-as könyv szerint: éjjel égbe nézegetni és madarat látni: ambó.

Útonjárónál éjjeli köntös, ha asszonyt takar: kellemes találkozás jegye. Éjjeli ruhás férfi: gonosz.

Éj, amelyből madarének hangzik: búcsú az ifjúságtól (*Radics Mária.*)

Éjjeli köpönyegben járni: hamis bukás. (*Régi magyar naptár.*)

Éjjeliedény: barátság. Éjjeli virrasztás: sok munka. (*Lipcsei nagy könyv.*)

Gyógyszerésszel találkozni éjszaka: részegség.

Jó éjszakát!

Külön megbeszélést érdemel álom-magyarázatainkban az asszony, aki a takarójára kénytelen hímezni azt, hogy „jó éjszakát”, mert egyébként senki se mondja már azt neki. Ez az asszony gyakran visszajárogat a kakasszó előtti álmokban azokhoz a kertekhez, amelyekben boldognak képzelte leányságában megfordult. Nagyon szeret labdázni például zárdakertekben, amelyek magas kőfallal vannak elkerítve a világtól. A kis városból csak a torony hegye látszik be a kerítésen. És ez a torony álomban néha különös hangon csalogatja kifelé a kertből a labdázó lányt. Mintha egy szépséges herceg vagy egy bőbeszédű színész ment volna fel a toronyba a harangozó helyett. Ilyenkor azután hiába illatoznak az ibolyák, bódítanak a fehér violák, sőt még a mosolygószemű apácák is hasztalan vigyáznak az álmodóra. Ő mindig csak arra a hangra felel, amelyet a toronyból vél hallani. Így álmodik az asszony, akinek senki sem mondja: „Jó éjszakát.”

Máskor ugyancsak a megcsalódott asszony színpadon találja ma-

gát, de olyan rövid a ruhája, hogy szinte szégyenkezik, mert a színpad előtt sok különböző korú és arculatú férfi áll, aki mind őt nézi a bika vagy a kos szemével. De a szégyenkezés érzetét csakhamar felváltja az öröm érzete, amikor a nagydobos belevág dobjába, és ő bár egyébként nem szokott táncolni, olyan táncot lejt, hogy attól mindenki, öreg és fiatal el van ragadtatva. Addig táncol, amíg ömleni kezd róla a verejték, felbomlik a haja, a földre csúszik a fejkötője, és megreped a sarkáig érő hálóinge, amikor is kábultan felébred, és homlokára szorítva kezét, tünődve kérdezi: Istenem, hol jártam az éjszaka?

Ugyanez az asszony különösen az esős éjszakákon, amelyek rendszerint a legcsalóbb álmokat hozzák: nemzetiszalagos házasságkötőt lát maga előtt. Szép, kövér ember az eskető, paragrafus alakjában van kipödörve a bajussza, és az ujján nagy pecsétgyűrűt visel. Sajnos a férfit, akivel az anyakönyves előtt megjelenik: már sehogy sem bír visszaemlékezni.

Az álmok különféleségükben jelentkeznek annál az asszonynál, aki megcsalatkozva érzi magát életében. Így, nagyon gyakran álmódja azt, hogy ő valamely nagy műhelynek a tulajdonosnője, aki legalábbis annyi munkás fölött rendelkezik, mint valaha az egyiptomi királyok. Ezek a munkások követ törnek, állatokat nyúznak, és csizmákat varrnak az állatok bőréből. A tulajdonosnő szabja meg, hogy mely csizmára kell sarkantyút verni. Dolgozni reggeltől estig keményen dolgozni: ez annak az asszonynak az egyik álma, aki magát boldogtalannak véli. Ismét csak verejtékezve ébred, mint máskor a táncból.

A boldogtalan asszony álmaiban van jelentőségük azoknak a bábuknak, amelyek a ruhakereskedők kirakataiban állnak; a szépen pödört férfiakkal, akik a fordászok boltjait díszítik: a különböző szoborműveknek, amelyek a város sétaterein állnak. A boldogtalan asszonyt szokta például megszólítani Vörösmarty Mihály, amikor álmában előtte halad, ugyancsak ez az asszony látja megelevenedni a Víg Hajós-hoz címzett korcsma cégérét; azt a borozgató hajósembert.

De van egy felejthetetlen álma a csalódott asszonynak. Ezt pedig

ilyenformán írta le nekem egy sokat szenvedett nő, aki velem magyaráztatta meg álmait:

„Nagy sivatagban jártam: körülöttem sárga homok minden a végtelenségig. Közvetlen a látóhatár alatt egy sárga homokalagút nyílása. Fáradtan vánszorgok tovább. Hirtelen éles sivitással jön az alagútból egy végeláthatatlan tehervonat, most látom, hogy a vonat csak egy sínen fut, s bár egyenes vonalban jöhetne, mégis óriási kanyarodókat tesz. Már mellettem robog – a mozdonyon nincs senki –, teljes gőzzel rohan, sok üres kocsi elhagyott, mikor az egyikből egy kar nyúl ki értem, felránt magához a nyitott teherkocsiba; a kézen hosszú, hajlott körmök vannak, s a kéz folytatása maga a Sátán. (Szép, szabályszerűen kiöltözve.) Nem féltém, és nem voltam meglepve a rablóm kiléte miatt, csak hihetetlenül szorongó érzés tartott fogva, az egy vágányért; az erős kanyarodóknál ide-oda estünk, egyébként a szomszédság nem bántott.

Végre hosszas utazás után egy gyönyörű zöldszínű folt töri meg a sárga egyhangúságot. Mellé értünk; egy vaskerítéssel elzárt, rendesnél nagyobb sír; földje tiszta, egyenes, felette fehér márványtábla (üresen), és a kerítésen belül egy tiszta, fehér, gyönyörű ló legel. Udvariatlan mentorom, amint közvetlen a sírhoz értünk; egy erőyes gesztussal kiejt, közvetlen a sír közepére; a vonat nagy sípolással továbbmegy, magam pedig ijedten felébredtem.

Jó Szindbádom, nagyon késő van, mesémnek vége szakadt. Jó éjszakát!”

Éjfél. Félelem.

Ékszer. Venni: boldogság. Eladni: nagy kár.

Kerner szerint ékszer: nagy szívfájdalom jegye. Radics Mária szerint ékszer, piros övvel: betegség.

Eke. Ekét látni: közeli esküvő jele.

Az 1877-es könyv szerint: biztos házasság. Ekevas: sértés. Sok eke: jó barát. 1855-iki könyv szerint eke: félelem.

Gvadányi Márton szerint: ekéd ha vagyon: feleség is akad.

Elefánt. Gazdagnak jó, szegénynek rossz. (1855.)

Elégni. Szenvedés. Leányt is jegyez.

Elevenen eltemettetni: gonosz szerencse.

Élelmiszert árulni: irigység. Vásárolni: rossz kedv.
Éléskamra. Kellemes napok jegye. Barna nő.
Életveszély. Csalódás. Életveszélyben elpusztulni:
ellenség győzelmét jegyzi.

Elfagy valami: jókedv. Elfagy testrészed: lakodalom.

Kerner szerint: fagyott láb: víg utazás.

Gvadányi Márton szerint: fagyott fül: jó hírt jegyez. Radics
Mária szerint: fagyott orr: kosár leánytól. 1756-os szerint: fagyott
kutya lába: öregasszonyt jegyez. Egy régi magyar naptár szerint:
fagyott láb: tánc jele.

Elfáradás. Haszon. Elfáradni mulatságban: búbánat.
Menekülés közben elfáradni: vigyázz háznépentre. El-
fáradni kötéstől vagy ruhateregetéstől: jószerencse.

Elfelejtés. Szerencse. Multság. Szőke nő.

Elgázolás. Óvakodj egy nőtől. Elgázoltatni csordá-
tól: nagy időváltozás. Elgázolt kendő: búbánat.

Eljegyzés. Nagy kellemetlenség.

Elkésés. Harag.

Elkerülni valamit: gyávaság. Elkerülni jó barátod:
ellenségeid vannak.

Elkeseredés. Barátság.

Elkölteni vagyonodat: rossz emlék.

Elköltözködni. Nagy kár a házban.

Ellenséged, ha felborzad bosszúságodra, temiattad
megaláztatik. (1856.)

Ellenséggel találkozni: kellemetlen dolgon túlesel.
Ellenséggel barátkozni: betegség.

Előkelő emberrel társalogni: nagy tisztelet.

Elsorvadás. Bánat.

Elsüllyedés. Nagy multság.

Elszökni. Gyász.

Eltévedés. Kétségbeesés.

Elutazás. Perpatvar.

Elválás. Feleségtől: hiábavaló remény. Elválni barátától: csalódás. Elválás rokonodtól: rövid időn belül megházasodol. Elválás miatt búsulni: szerencse. Elvált asszony: gyönyör. Gyereket elválasztani: jó remény.

Elvarázsolva lenni: jegyez szerencsét.

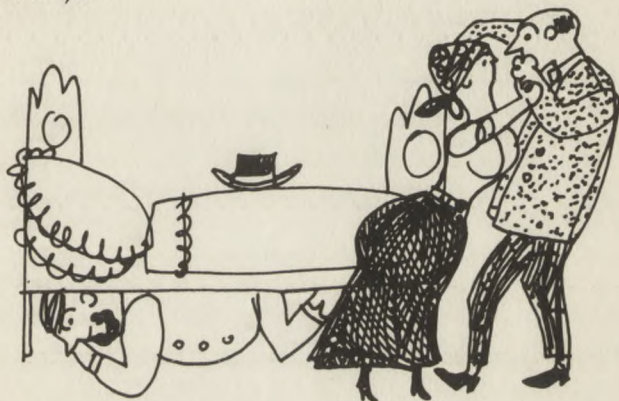
Elverni anyóst: öröm. (1855).

Elvirulás. Kárvallás.

Elpirulás. Bú.

Elsápadás. Közeli betegség.

Ember. Embert látni: gond jegye. Ismeretlen embert látni: jó.

Az 1756-os könyv szerint: embert koszorúban látni: nyárban jó, télben ártalmas. Koronás ember: nyereség. Főemberrel beszélni: hasznos. Vademberekkel verekedni: jó barátság.

Kerner szerint: ember: gond. Embert messziről látni: jó üzlet. Feketeruhás ember: balhír.

Gvadányi Márton szerint: ember mezítelenül: álomtalanság, aszszonyember mezítláb: megcsalás.

Ember állatbőrben: veszedelem. Ember hason fekvé: szegénység. Ember sárban: mulatság. Ember hajadonfővel: halál. Öregember:

gondolat, amely titkos és gonosz. Ember, aki fára mászik, jegyez el-
válást. (1855.)

Guggoló ember: jó termés. (*Radics Mária.*)

Szeretkező ember: jó gondolat. Állattal szeretkező ember:
egyedüllét. (*Lipcsei nagy könyv.*)

Ember, aki követ tör: nehéz út. (1790.)

Ember az ágy alatt: házassági perpatvar. Ember, aki bolha mód-
jára ugrik: szemérmertlenséget látsz. Ember a háztetőn: gonosz.
(Bucsánszky.)

Ember és Kos együtt: hosszú élet. Ember és Bika együtt: sok
feleség. Ember és Skorpió együtt: gonosz. (Dálnoki Gaál Gyula
gyűjtéséből.)

Útonjáró embernek: nagy gond.

A gonosz ember álmai

*Arról az emberről, aki álmában annyi rosszat követ el, hogy napközben
alig győzi jóvátenni.*

Ez az ember rendszerint azzal kezdte álmát, hogy az erdőben el-
fűrészelte a fák derekait, hogy azok majd agyonüssék a jámbor
utazót, aki a rablók bunkója elől megmenekült.

Nappal aztán emberünk kiszaladt az erdőbe, és bocsánatot kért
a fáktól. De azok szomorúan néztek rá – mit sem ért a bocsánat-
kérés, miután már egyszer elfűrészelték őket.

*

Ez az ember álmában mindig verte az állatokat, a vasvilla nyelével
a jámbor barmokat, amelyek bögtek a fájdalomtól; szíjostorral
a szegény lovakat, amelyek keservesen rángatták kötőfékjeiket; de
bántalmazta még a fiatal ebeket is, amelyek pedig kutyák szokása
szerint hízelkedve húzódtak lábaihoz . . . És ha elérhette a galam-
bok dúcait, akkor kitépdeste e szelíd madarak tollait.

Emberünk alig várta, hogy a verebek megszólaljanak, amelyek
csiripelésükkel mindig azt szokták megbeszélni, hogy mi történt az
éjjel. Bizonyára tudták ezek a koránkelő madarak, hogy emberünk
hány állatot pusztított el az éjszaka, és ezért lármáztak. Mit tehetett

a szegény, álmában elfáradt ember? Elment a gyapjas kosokhoz, és megvakargatta a tavaszi szarvuk tövét, mert tudja, hogy ez jólesik nekik. Elment a tehénkéhez, és friss sarjút vitt neki ajándékba. De az állatok szeme továbbra is szomorú maradt.

*

Ez az ember még mást is csinált álmában: – rablókka cimboráskodott, segített nekik, a pecsenyéjük forgatásánál; hamispénzverők odúiban tanyázott, és mindenben helyeselt e sötétképű embereknek; akasztásoknál segédkezett a hóhérnak, és még akkor sem rendült meg, amikor azt vette volna észre, hogy az akasztásra ítélt ember nem más, mint a legjobb barátja; haldoklók feje alól rángatja ki a párnát, pedig a haldoklóban éppen öreg édesanyját ismerte fel; gyermekeket dobott bele a Dunába, és nem törődött keserves sikoltásukkal. Végül aztán mindig felakasztotta magát, hogy fuldokolva ébredt fel.

Emberünk nappal hiába ment el bocsánatot kérni az akasztófadombhoz: a szél ott most is keservesen sóhajtozott, mint akárcsak az éj óráiban. Hiába ügyelt arra, hogy valahogy ne kerüljön erszényébe ólomból öntött tallér, sem pedig karimáján körülreszelt arany: nem tudott szabadulni a gondolatától, hogy álmában hamispénzverőkkel cimboráskodott. Legjobb barátját pedig megölte és megcsókolta, amikor találkozott vele. De hiába volt a sírás, a legjobb barát csak szomorúan nézett rá, mintha tudta volna, hogy álmában őt felakasztották.

*

Az álmok pedig mind gyötrelmesebbek lettek... Például sohasem emberünket kergették álmában a zsványok és vadállatok, mint ez a jó emberekkel történni szokott, hanem emberünk kergetett hosszú husángokkal olyanokat, akik az égő házból menekültek. Nyulakat üldözött, amelyeket aztán széjjeltépett, hogy véres lett mind a két keze, mint a vérrel foglalkozó embereké. Virágzó fákról tépte le a fahéjat, mint valami szörnyű fanyűvő, mint valami medve...

Hiába vetett pénzt a táncoló medvének, nem tudta elfelejteni azokat a fákat, amelyekről ő húzta le a ruhát.

Mikor emberünk már nem tudott hová lenni az álmai rettegései elől, felkereste azt az Embert, aki álmok kitalálásával és megmagyarázásával foglalkozott. Az álomfejtő végighallgatta emberünket, aztán így szólott hozzá:

– Gyere el mához egy hétre hozzám. Addig majd gondolkodom álmod jelentősége felett. Most erre az egy kérdésre felelj nekem: – Sohasem hallottál álmodban kiáltó vadludakról?

– Nem hallottam – felelt az ember, mert elhatározta, hogy igazat mond az álomfejtőnek.

– Akkor tudom, hogy egy hét múlva el fogsz jönni. Semmi csalárság, kigondolás nincsen álmodban.

Emlék. Szomorúság. Emlékkő: váratlan vendég.

Emlőszállat. Szerencse.

Ének. Énekelni és vigadni: szomorúság.

Kerner szerint: énekelve élni: jó egészséget jegyez. De gyászt is. Éneklőt látni: közeli látogatás. Mélyhangú ének: kellemetlenség, kellemetlen hír, balog. Vékonyhangú ének: vidámság. Éneklő szobor: magány.

Éneklő kanonok: asszonyinak gond, férfinak jó egészség. Énekesnő: családi zűrzavar. Énekszó a szomszédból: vigyázz az asszonyra. Énekszó esős éjszakán: halál. Éneket hallani temetőben: nagy időváltás jegye. Énekes koldus: gonosz. Énekes koldussal együtt asztalnál ülni: nagy szerencse. Éneklő gyermek jegyez rossz egészséget. Éneklő állat: nehéz idők mutatója. Éneklő ajtó: balsors. Éneklő kút: jegyességed felbomlik. Útonjáró éneklése: boldogtalan élet jegye.

Gvadányi Márton szerint: éneklő asszonyt kerülj, mert nyakad szeged.

Énekszó Mihály napján: rossz időjárás. Andráskor: hosszú, hideg tél. Újholdkor: hideg. Hétfőn: balszerencse. Kántorböjtben: kis változás. Éneklő szél esős éjszakán: halálesetet jegyez. (1799.)

Énekes, ha nagyon öreg: nem sok jót jelent. Ha fiatal legény énekel: leánynak megszerelmesedést jegyez. A szél éneklését hallani: derült idő. (*Radics Mária.*)

Éneklő emberek a padláson: tűzvészt jelentenek.

A különös álmokból: éneklő ruhadarabok, amelyek a napon száradnak: bűnös szerelmet mutatnak. (*Saját gyűjtés.*)

Enni. Egészséges. Evést látni: látogatás. Vagy jó jövedelem.

Enyelgés hitestársaddal: jegyzi kívánságaid teljesülését. Szolgálóddal enyelegni: jó. Idegen asszonnyal enyelegni: gonosz, haláleset. Szőke nővel: bánat. Kővér nővel: ifjúság. Öregasszonnyal: mérgeződés. Gyermekkel: vénség jegye.

Enyv. Csalódás házasságodban. Jegyez még nehéz elválást szerelmesüktől. Útonjárónál: lopás.

Epe. Harag.

Kerner szerint: betegség jegye.

Enyhe idő. Csalódás.

Epedés. Vigasz.

Eper. Nagy öröm. Epret enni: civakodás.

Kerner szerint: epret enni: jó házasság, jó üzlet. Sok eper: nagy barátság. Epret szakítani: kár.

Eper: csók jegye. (*Radics Mária.*)

Építeni látni ő házát: megutálás. (1756.)

Kerner szerint: gyors előremenetelt is jegyez. Lakásváltozást is mutat.

Épület (ha nagy): terveid nem sikerülnek. Kis épület: csalás áldozata vagy. Szegényház: betegség.

Érc. Veszteség. Ércet vágni: gond. Érckakas: szeszélyes élet.

Erdész. Reményteljes jövő.

Kerner szerint: váratlan örökség jele. Erdészház: barátságos fogadtatás idegen embereknél.

Erdő.

Az 1756-os könyv szerint: Erdő, ha zöld, és a nagy fáknak ágaitól oly sűrű, hogy nehezen járhatni el benne: méltóságot jegyez, de nem kedved szerint valót.

Kerner szerint: erdőt messziről látni: félelem. Sötét erdőben

járni: megcsalás jegye. Nagy fájdalom. Erdőégés: fájdalom. Fialtal erdőben járni: nagyon jó.

Ereklye. Háládatosság. Komoly dolgok előtt vagy.

Érem. Szegénység.

Eresz. Szerelem.

Erkély. Veszedelem.

Ernyő. Csak nagy vigyázattal kímélheted meg magad közeli károsodástól. Ernyőskocsi: biztonság jele. Nap-
ernyő: idegenek veszik fel munkád bérét.

Erőlködés. Bátorságot jegyez.

Erőtlenség. Szegénység. Betegnek: halálos bűn.

Erőszak. Harag.

Érsek. Szerencse.

Erszény.

Kerner szerint: erszényt találni: kellemes élmény. Üres erszény: jó jel, de adósságot is jegyez. Elveszített erszény: váratlan gazdag házasság jegye.

Érvágás. Pénznyereség.

Érverés. Komoly munka.

Esni, de megkapaszkodni: becsületed forog kockán, de jót jegyez. Leesni: betegség. Leesni, de meg nem ütőd-
ni: szükséged véget ér. „Esni látni magát: tisztesség.”
(1756.)

Esküdni, igazság szerint: jó. Hamis eskü: bírót jelent.

Az 1756-os könyv szerint: „Eskütt ember ha vagy kedved ellen, azért, hogy mások irigyenék: jámborok ügyedet szánják, bánják.”

Kerner szerint: esküdni: mindig kellemetlenség jele. Bíró előtt esküdni: nyugtalanságot mutat. Mások esküjét hallani: nagy gond.

Eső.

Az 1756-os könyv szerint: „Esső, ha reád csepeg aprónként: valami kevés pénzt adnak.” Gyenge eső, amely az ablakon át be-

esik a szobába: nyereség. Eső, amelyet a szél ablakhoz csap: erővel elragadnák a te szerencsédet, ha lehetne. Szapora eső: bő esztendő.

1833-as könyv szerint: sűrű eső: ambó.

Kerner szerint: tartós eső: kellemetlenség. Kis eső: kis nyereség. Napsugaras eső: kis perpatvar. Erős eső: rettentő esztendő. Esernyő: könnyebbség.

Eső Mihály napján: gonosz. Andráskor: hosszú tél. Útonjárónál szapora eső: szapora út. Öregembernél: gonosz.

Radics Mária szerint: halk eső: betegség. Eső, amelyet messze látunk: eltávolodik valakink. Eső, amely nem tudna leesni: szeles időjárást mutat.

Esperes. Udvarias barátot jelez.

Esti csillag. Reménység. Segítség.

Kerner szerint: jelez veszekedést szerelmeseddel. Házasoknál: perpatvar. Gyanú alatt álló gyermekeknél: betegség. Elsötétülő esti csillag: szerencse.

Radics Mária szerint: esti csillag jelez változást az egészségben.

Esthajnal. Szerelem.

Esti harangszó. Ismerőst temetnek.

Esti zene. Rossz hír. Este zenélni: betegség.

Estebédre menni. Áldás legközelebbi vállalatodnál. Estebédet enni: jámbor férjet vagy feleséget jegyez.

Estet látni. Hűtlenség jele. Esti pír: egészség, hosszú élet.

Északi fény. Zavaros idő.

Északi szél. Gondterhelt öregség.

Eszelős. Gond.

Esztergapad. Szeszélyes szerencséd.

Esztergályos. Egészség. Jó kilátás. Nehéz munkád eredményes. Vagyont is mutat. Esztergályozást látni: derék házastárs jegye.

Eszendő. Nyereség. Évek, ha magad éveit is számolod: gazdagság; ha más éveit számolod: szemrehányás. (1756.)

Étel. Csalódás. Étellel jóllakni: fáradtság. Állatot emberi eledellel táplálni: szaporaság a családban. Ételet szagolni: kellemetlen hír. Gyermekeket etetni: jólét. Főtt étel mezejön: verejtékes munka. Sült étel: betegség. Hideg étel: változás. Étél, amelyet kívánunk, de nem ehetünk: szerelmi csalódás. Étvágy: nagyon jó.

Kerner szerint: étel, amellyel magunkat megterheljük: gonosz.

Gvadányi Márton szerint: reggeli étel, ha zsíros: dologtalanságot jegyez.

Útonjáró étele: szomorúság, gond.

Böjtkben sok étel: egészséges. Adventben: szép ünnep.

Ételek, amelyeket messziről látunk: nem teljesült reménységek. Kisasszonynapján étel (kevés): hosszú, hideg ősz. Baromtartó ember-nél étel: mindig gonosz. Öregemberről sok étel: betegség. Ételetől öklöndözni: ambó. (1833.)

Evező. Okos cselekedet.

Evőkanál jegyez szerencsét.

Ezerjófü. Élvezet.

Ezredes. Bosszúság.

Ezüst. Csalás.

Az 1799-es könyv szerint: ezüstpohár: hosszú betegségjele. Ezüstöt találni: vész a marhák között.

Kerner szerint: ezüstöt találni: ugyancsak gonosz; baromtartó ember-nél veszedelem. Ezüsttel kereskedni: nyereség. Ezüstpohárból inni: sokáig őrzöd az ágyat. Ezüsbánya: eszméletlenség, ájulás. Ezüsfonál: remény. Ezüstlevél: felesleges dologba kezdel. Ezüstműves: jó barát. Ezüstérem: nem mindennapi vendég.

1833-as könyv szerint: ezüst jegyez extrátot.

Európa. Európában lenni, és Amerikát látni: gonosz csalódás.

Evetet vagy madárfiat látni: nyereség. (1799.)

F

Fa. Fáról leesni jegyez halált.

Az 1756-os könyv szerint: fa alatt ülni jelzi, hogy jó hírt mondanak. Fákat égetni látni: szomorúság. Fának tetejére hágni: nagy bátorság és becsület. Fára felhágni: ellenségein hatalmat vészen és kedves vendéget jegyez. Fára (zöldre) felhágni: jó. Fát (aszút) látni: gonosz. Fát (zöldet és szépet) látni: ellenséget meggyőzni. Fát levágni: csalárdság. Fát szedni: bánat. Fát (megtermettet) látni: bátorság.

Kerner Jusztinus szerint: zöld fa: reménység. Sötét fa: bánat. Fa tetején ülni: barátság. Zöld fára mászni: ellenségeidet megszorítod. Magas fát látni: gonosz. Öreg fa: tisztelet. Virágzó fa: mérhetetlen szerencse. Égetnivaló fa: veszteség, amelyet egy követelésünk elvesztésével szenvedünk. Száraz, kopasz fa: rossz következtetés. Gyümölcsöző fa: hűséges barátot lelsz. Földön fekvő élőfa: legjobb reményeink szégyenkezésbe vesznek. Fa és kígyó együtt: szerelem egy idősebb asszony iránt.

Radics Mária szerint: fáról leugrani: nagy bosszúság. Fáról leesni: sikertelenség. Fát eladni: örökség. Fát szállítani: haláleset. Fát fuvarozni: állapotod rosszabbra fordul. Betegnek gonosz. Fát fűrészelni: kellemetlen ismeretség. Fát hordani: zavar életpályádon. Fát venni: légy takarékos. Falevél (hervadt): betegség jegye. Hulló levél: haláleset. Zöld levél: utazás. Falábon járni: szomorú jelen.

Gvadányi Márton szerint: fatetőn ülni és kukorékolni: éhséget jelez.

András napján sok fa: sok szegénység. Zúgó fa Mihály napján: veszedelem. Fa, amely beszél böjt idején: gonosz.

A különös álmokból: járó-kelő fa: hideg időjárás. Holdvilágig érő fa: kedvesed nagyravágyó, megcsal. Vízen úszó, gyökeres fa: szüleiről rossz hír. Hóban mendégélő fa: zavaros élet. Fa, amely az ágy alatt nő: reményteljes gondolat. Fa, amely megszólít: új ismeretség. (*Saját jegyzés.*) Falábon járni: fiatalkori örömök visszatérése.

Fácán. Szerencse.

Facipő. Megelégedés.

Faggyúgyertya. Barátság.

Kerner szerint: faggyúgyertya jelent olyan ügyeket, amelyek elfogadható befejezést nyernek. Faggyúgyertya-világítás: nyugalom és megelégedettség. Faggyúgyertya zárdában: nyugtalanság. Faggyúzni: vadászat falun vadra, városban nőre. Csizmát faggyúzni: hideg időjárás; lószerszámot: váratlan utazás.

Radics Mária szerint: sok gyertya: siralomház.

Gvadányi Márton szerint: messziről faggyúgyertyát látni: bujdosó szerelem.

Padlásra faggyúgyertyával járni: elszaporodnak az egerek. András éjjelén faggyúgyertyával járni: hosszú tél. Istállóban faggyúgyertya: hideg időjárás. (*Régi magyar naptár.*)

A különös álmokból: faggyúgyertya testünkben: gyötrelmes szerelem jegye. (*Saját jegyzetek.*)

Fagy. Öröm. Öregembernek gond. Fagylalt: csalódás.

Fahéj. Szabóval lesz dolgod. Egészség. Fahéjat enni: csokrot kapsz.

Kerner szerint: harag jegye. Jelez nagy sűrűséget is.

Fájdalom. Örömeztetést mutat. Szívfájdalom: kedves. Torokban fájdalom: orvost mutat. Szemfájás: öregasszony.

Fajdkakas. Hűtlen asszony.

Fáklya. Nagy újság. Jelez hosszú életet is. Kioltott fáklya: vőlegény vagy menyasszony elválik. Szerelmeseknek fáklya jelez közeli eljegyzést is. Fáklyát vinni: megszerelmesedés jele. Fáklyásmenet: nagy öröm.

Fal. Városnak vagy várnak a fala jegyez ismeretséget rokonokkal. Falon járni: nyugtalan, gondterhes élet. Magas fal: nem jutsz el végleges célodhoz, félúton megállasz. Alacsony fal: akadályra bukkansz.

1756-os könyv szerint: falon járni: nagy gond.

Gvadányi Márton szerint: befalazva lenni: igen jó, mert közeli szerencse jegye.

Radics Mária szerint: falon ülni és idegen udvart látni: hideg időjárás, jelentékeny változás, új gondok jegye.

Fal, amelyre írunk: bujálkodás. (1855.)

A különös álmokból: fal, amelyből egy asszony kilép: halálesetet jelez. Fal, amely fejünkre dől: elválás egy asszonytól. Templomfal éjjel, halottakkal: rossz hírt mutat. Pincefal kísértettel: betegnek javulás. Falon szemérmetlen képek: tilos gondolatok jegyei. (*Saját jegyzetek.*)

Fehér fal általában hideg időt jelez. Börtönfal gazdának: szaporodás állataiban. Fal, amely mögött akasztófa áll: viruló gazdagság. (*D. G. Gy. gyűjtése.*)

Falióra. Boldog öregség.

Falka. Vagyon.

Falragasz. Gonosz.

Falu. Vidámság.

Kerner szerint: sok falu bizonytalan jövődőt mutat. Sok falu, amelyben házunk van: sok jóbarát jegye. Faluban háltni: szerencse. Falusi templom jegyez szép szerencsét az egyedüliségben. Falusi húsvét: vidám ifjúság, jó öregség. Falusi ember: megelégedettség. Falusi pap: jó tanács.

Fánk. Szép ismeretség jegye.

Fanyar íz. Öröm.

Faragás. Mulatság.

Farakás. Hideg idő.

Farok. „Farkad, ha vagyon, bátorság.” (1756.)

Kerner Jusztinus szerint: farkok jegyez bőséges életet, hiánytalanságot, meleg ágyat. Görbe farkok: asszonynak gonosz.

Gvadányi Márton szerint: farkok annál jobb, minél bojtosabb, görcsösebb.

Radics M. szerint: „Farkad ha bojtos, gazdag feleséged.”

A különös álmokból: több rőfnyi fark korai örökség jele. Egér-farok asszonyon: lustálkodást mutat. Rókafarok, ha orrunk alatt nő, megcsalnak. Tehénfark, amely orrunkról lelóg: elmulasztott teendő jegye. Ugyanez jegyez rossz állapotot a másvilágon. (*Saját jegyzetek.*)

Farkas. Rövidülnek a napok. Farkassal játszani: el-lenségeid szaporodnak. Farkast látni: jó barátot jegyez. Farkastej: eltévedés. Farkastanya: hamisság. Farkas-ször: oltalom. Farkasfog: gyermeknek jó, asszonynak: gyermekáldás, öregnek: gonosz. Farkasalma: bánat. Farkasszínű ember: esős időjárás. Farkastorok: gonosz. Farkas, amely erdőszélen jár: öregasszonynak halált jegyez, fiatal nőnek titkos utat. Éneklő farkas: veszedelem. Öreg farkas: szegénység.

Szűz havában: farkas nehéz esztendőt jegyez.

Gvadányi Márton szerint: farkas, ha megszólít és elkísér utadon: gonosz; asszonynak változás jegye.

Farkassal aludni: szép idő. (1833.)

Farkas az ablak alatt: tűz. Farkas a küszöbön: betegnek igen jó. Farkaskutya: játék. (1855.)

Szent Mihály napján: szelet jegyez. Útonjárónál elakadást mutat. Bőjtben: hiábavalóság.

Farsang. Temetés.

Fátyol. Öröm. Ha rajtad van: tisztelet jegye. Máson: ne légy hiszékeny. Fátyolt kötni fel: jegyez mások hibája miatt való szenvedést.

Fattyú. Nyeremény.

Fazék. Öröm. Fazekas: cserebere. Sok fazék: betegség.

Fecske. Szerelem. Szerencse. Jóakarát. Repülő fecske: váratlan út. Fecskecsicsérgés: szerelmesnek igen jó.

Fecskendő. Ha gyorsan viszik, jegyzi, hogy rokonaid segítségért fordulnak hozzád.

Fedni. Nőnél férjhezmenést mutat.

Feddés. Bátorság.

Fegyver. Házasságbeli dolog.

Kerner Jusztinus szerint: fegyver örömet jegyez. Fegyverbe öltözni: megházasodni. Fegyverkamra: veszekedés. Törött fegyver: kár.

Fehér ruha. Egészség. Pletyka. Fehéríteni: jó hír.
Fehérnemű. Rák havában: gonosz megszólás.
Fej.

Az 1756-os könyv szerint: „Fejedet ha megfésülöd emberek szeme-
láttára: dolgot sokan dicsérik és téged megbecsülnek.” Fejet látni
vinni: ellenséged meggyőződ. Fejed, ha magad viszed: nyereség.
Fejmosást látni: gonosztól való szabadulás. Fehér fej: nyereség. Fej
leeresztett hajjal: tisztesség. Beretvált fej: csaláldság. Fejed, ha erős-
hajú, mint a disznónak sertéje: gonosz szerencse. Borzas fej: szeren-
csétlenség. Fejed, ha felettebb nagy: békességszerető embereknek
békétlenség, betegnek főfájás, vitéznek fáradság, szegénynek gazdag-
ság, fejedelemnek gonosz. (Fejed, ha igen kicsiny, ellenkezője a
fentieknek.)

Kerner szerint: fejet borotválni: szégyen; véres fej: kellemetlen-
ség; merev fej: nevetségesség; fejet mosni jelez megszabadulást egy
szerencsétlenségtől; nagy fej: nehézség; kis fej: korlátoltság; sok fej:
üzleti veszteség; kopasz fej: tisztesség; borotvált fej: tartozás; tüskés
fej; rossz szerencse; koszos fej: szerencsétlenség; nagy fej: szerelme-
seknek nyugtalanság; hátrafordított fej: dolgaiddban hallgasd meg

a tanácsadót; fejedet megmosod szagos vízzel, amelyet mások hoznak, és ruháid is illatosak lettek a víztől, és te ezt szégyelled: jegyzi, hogy akaratod ellenére, ellenséged nagy bosszúságára nagy tekintélyed lesz; guruló fej a földön: nehéz időket mutat.

Állatfej: nem jó. Madárfej: változás. Madárfejet fogni: nagyon jó. Madárfejet levágni: ellenséged legyőződ.

Saját fejedet látni: tisztesség. Fejfájás: öröm.

Gvadányi Márton szerint: férfifej asszonytesten: igen gonosz. Halálfej: szerencse. Madárijesztő feje: szerelem egy gazdag asszonyba. Bábu feje (tengericsőből): hosszú tél. Tökből faragott fej: kísértet.

Különös álmok: fejük, ha lábunk között lóg: öregasszonyt mutat. Fejük a háztetőn: szélvész. Fejük sok más levágott fej között: változás egy nőnél. Cérnával nyakunkra varrott fej: ellenség. Elhagyott fej az országúton: gonosz. (*Saját jegyzetek.*)

Fejni. Eljegyzés. Fejő lány: vígság.

Gvadányi Márton szerint: fejő lányt megölelni úgy, hogy a sajátból kiömlik a tej: gyermekáldás jegye.

Radics M. szerint: fejőistálló: gond. Békát (varangyost) látni, amely megfeji a teheneket: gonosz betegség. Újholdkor fejni: betegség.

Fejedelem. Vele beszélni nagy tisztesség. (1756.)

Kerner szerint: változó szerencsét jegyez.

Fejelés. Szomorúság.

Fejőstehén. Jó hír.

Fejsze. Életveszély. (Fejszét látni jegyez még szerencsétlenséget is.)

Fejeskáposzta. Kár. Szándékos gonoszul végződik. (1799.)

Fejtés. Szegénység. Álomfejtés: koplalás. Álomfejtő: furfang.

Fekély. Nyugtalanság jegye. Nagy fekély: gond.

Fekete (szín): semmire se jó.

Fekvés. Az ágyban: szomorúság. (1799.)

Kerner szerint: szomorúság. Fordítva feküdni az ágyban: böcszrendőt mutat.

Gvadányi Márton szerint: fekvő ember, ha idegen, asszonybaj.
Radics M. szerint: fekvők: gonoszat jegyeznek.

Félelem. Félni gonosz azoknak, akik nem tudják, hogy miért félnek. (1756.) A szegénynek néha jó, gazdagnak gonosz.

Kerner szerint: félni látni valakit: jelez ellenség felett győzelmet.
Félni ok nélkül: betegség jegye.

Felakasztani magunkat: betegség, ijedtség. Mást akasztva látni: rossz hír. Felakasztani akarnak, de megmenekülsz az akasztást néző tömegben: nagy nyeremény, 1833-as könyv szerint: kvinternó.

Feldagadás. Jó kilátások.

Felébredni ágyban: lopást jelez. Széken felébredni: örvendetes hír.

Feledni. Mulatság, szerencse.

Felégetni valamit: szerencse. Betegnek: egészség.

Félelmetes. Szerencsés szerelem.

Feleség. Vele élni: harag. Terhes feleség: kis remény.

Kerner Jusztinus szerint: feleség mindig kellemetlenség jegye.

Fél (gomb): utazás.

Felgyógyulni. Levél.

Félhold. Szerencse.

Felhő. Felleget fehéret látni: hiábavaló félelem.
(1756.) Felleget, feketét, látni: nyomorúság.

Kerner szerint: gond, szakítás, nagy betegség, váratlan örökség.

Félkegyelmű. Szerencse.

Felkelni ágyból: betegséget mutat.

Felmelegíteni ételt: pletyka.

Felső (a kártyában): hosszú élet.

Félszég. Kacérság.

Fenek. Veszedelem. Valaminek fenekét látni: kételemek elmúlása. Valaminek fenekét megfogni: gazdag házasság.

Fény. Öröm. Távoli fény: szerencsés utazás. Éles fény: egészség. Nagy fényesség: szerencsétlenség.

Fenyves. Szerelem. Fenyőfa magvát enni: mindenkinek jó.

Féreg. „Ha megyen tőled: ellenségeid megisméred s meggyőződ.” (1756.) Féregtől megijedni: gonosz, rosszakarat.

Kerner szerint: féreg jegyez betegséget. Férget megölni öröm.

Férfi. Jó egészség.

Fergeteg. Reményed füstbe megy.

Férj. Szerencsétlenség.

Festeni. Igazán szeretnek. Festő: hosszú öregség.

Fésű. Veszekedés. Egészségre jó. Hajat fésűlni: haszontalan munka. Te meggyőződ azt, aki fésül vagy akit fésülsz.

Fészek. Közeli házasság.

Ficamodás. Kellemes látogatás.

Fickó. Remény.

Fillér. Jó érzés.

Findzsa. Udvarló.

Fiók. Jó multság.

Fivér, aki fiatalabb: gúny jele.

Fiú. Mindenkinek szerencse.

Fodrász. Pletyka.

Fodor. Öröm. Őrizkedj a fodros hajtól.

Fogságba menni: csalárdság. (1756.) „Fogva lenni és felettébb rajta bánkódni: nyomorúságod öröme fordul.” (1756.)

Fog. Fogat enni: halál. Fogad, ha kihull: egy atyád-fia meghal.

Az 1756-os könyv szerint: fogadat szádból kiszedni: siralom. Első fogat elveszíteni: nehéz felejtés. Fogaid, ha mind kifutnak: egészségesnek gonosz; betegnek egészséget jegyez. Fogaid ha össze-

nőnek: tévelygés, visszavonás. Rothadt fog, ha kihull: jó. Fejér fog, aranyos fog: jó. Fog (viaszból): szörnyű halál. Fog fehérőnből: kisebbség. Űveges fog: halál. Eztüst fog: gazdagság. Fogaid, ha másodszor nőnek: jó. Fogaidat tisztítani: nagy ártalom. Fogaid ha elédbbe esnek: gyermekeid halála. Fogaid nyelveddel kitolva: dolgaidnak jó vége.

Magyarázat az odvas fogról

Szindbád csak késő öregségére jött rá, hogy a mindenféle álmok különbözőségéhez mily sok befolyása van egy *odvas fognak*, amely az álomhoz becsukódott szájban rejtőzik. Azt lehetne mondani, hogy bizonyos évszakok kezdetén; így a nedves tavasz vagy a csepegő, őszi idő kezdetén az odvas fogak dirigálják mindenfelé az álmokat. Egy ilyen haszontalan fognak olyan hatalma van, hogy elővarázsolja a legvénebb ágydeszkák közül azokat az álmokat, amelyektől már a régi emberek is szenvedtek, akik egy másik ágyba mentek.

Aminthogy a vacsora nélkül lefeküdt ember az első kakasszó előtt mindig olyan hatalmas pástétomokkal találkozik össze, amelyekkel máskor életében nem jöhetne össze – így az odvas fogakat hordozgató ember látja azokat az álmokképeket, amelyekre magyarázatot sem tud lelteni. Az ő álmában valamely csodálatosan selymes tapintása lesz a cukorspárga göngyölegeknek, amelyek egyébként csak befőzés vagy komoly bánat idején szoktak mutatkozni az álom függönyén. Ezeket a cukorspárgákat mind arra az odvas fogára szeretné kötni, bár egyébként még a nyelvével is fél hozzányúlni a fájó foghoz. De nemcsak felkötözi a spárgát a fogára, hanem kikeresi azt a régi pinceajtót, amely már nem a festéktől, hanem az öregségtől zöldült meg. Most aztán nincs egyéb tennivalója, mint a pinceajtó kilincsére kötni a spárga másik végét. Akkor aztán leülhet nyugodtan; majd jön valamerről egy elszabadult, kósza szél-roham, mire bevágódik a pinceajtó, és ő örökre megszabadul a fogfájástól.

Ugyancsak a fogfájós ember látja álmában a különböző harapófogókat; ha férfinak a fogába vágott volna bele a le- és felszaladgáló villám, akkor a harapófogó szoknyába öltözködve jön be hozzá, mint akár egy bábaasszony. Ha a női nemen helyezkedett el az

odvas fog, akkor ugyanaz a harapófogó csinos huszárnadrágot ölt, mint egy kvártélyt kereső katona.

De nagyon gyakori az odvas fog álombeli csínytevéseiben a szorongattatás érzete. Ez a szorongattatás pedig nem úgy jön létre, hogy az ember bemenne a faliszekrénybe, ahonnan semmi módon nem tudna kijönni, mint akár az egér a fogóból. Ez a szorongattatás úgy sem mutatkozik, mint az egészséges nőknél szokott, hogy emberré változna mögöttük a dióverő pózna, amely derekukat olyan erővel ölelné át, hogy az ölelésből semmi körülmények között megszabadulni nem tudnak felébredésükig. Az odvas fog szorongattatásai rendszerint kezdődnek meleg fürdővel, igen ám, de a fürdővíz tele van mindenféle mocskosságokkal, gumószerű békákkal és ijesztő kígyókkal. (Ez a meleg fürdőzés egyébként száz eset közül kilencvenben biztos megbetegedést jelent.) A szorongattatás úgy is szokott kezdődni, hogy az alvó csengetést hall ajtaján, de odakint nem az öreg levélhordó áll, akit csengetéséről megismerni szokott, hanem valamely rettenetes hivatalszolga, aki egyenesen a másvilágra akarja vinni a delikvenst. Nemritka az odvas fog álmaiban a kapun dörömbölést hallani. De a kapu előtt nem a postaszekér áll, hanem fehér kesztyűben, lángpiros ruhában a hóhér. Máskor szűrös fekete rablók.

Ne higgyük, hogy az odvas fog álmai csak a szegény embereket látogatják meg; elmennek ők a királyokig meg a fejedelmekig. Ilyenkor írják alá a királyok a halálos ítéleteket, és ilyenkor mennek háborúba. Mert a királyok sem mentesek az odvas fog esetén a kínzó álmoktól.

A tapasztalat szerint a legtöbb odvas fognak (pláne, ha már meglehetősen régi, nyugalomba vonult az evés és a rágás kötelessége elől) megvan a maga rendes, megszokott álma. Szindbádnak például volt egy ilyen lyukas foga, amely bizonyos éjszakákon oly pontosan jelentkezett, mint valamely hűséges házi kísértet. Azt mondják, hogy a lyukas fogra helyezvén nyelvét az ember jobban tud gondolkodni. Ez lehet napközben. De éjszakának idején: mikor a lyukas fog jelentkezik: még álmodni sem tud az az ember se, aki sárkányzinegen tudja előrángatni az álmait, mint akár Szindbád is. A lyukas fog leteszi a garast, Öneki engedelmeskedik a máskor vándorbotján elkalandozó szív, és dehogyis mer kimozdulni kamrájából még csak

a szomszéd álomházig sem, nem pedig messzibb utakra. A lyukas fognak az a természete, hogy megharapja a leggyöngébb szívet is. Hiába sírdogál a szív kamrájából:

– Csak ide szeretnék menni Virághoz, és megmondani neki, hogy éppen úgy szeretem, mint akár a mézet holdváltásokor.

– Éjszaka mindenkinek otthon a helye – felel a lyukas fog, és kegyetlen, agyvelőkig ható csikorgással zárja rá a kamra ajtaját a rimánkodó szívre.

De nem kap pardont a gyomor se, amely az éj óráiban rendszerint megüresedik, mint valamely lapos zacskó, és ekkor emlékein szeret tűnődni. Szeretne megint uszályos, kövér asszonyságokat karonfogva ebédlőasztalhoz vezetni, amikor a termék megnyílnak. Szeretne ráklevessel jóllakni – vagy a venyige fanyar füstje mellett fővő gulyásból kanalizni. Szeretne elmenni a kofák lacikonyhájára vagy mindenhová, ahol finom falatokat mérnek, de az odvas fog rádörrent:

– Éjszaka nem szokás enni. Majd móresre tanítom kendet!

Az odvas fog uralkodik a maga éjszakáin, azért az akkori álmokról nem felelős senki.

Fogoly-madarat látni: veszély.

Fóka. Vihar.

Fokhagyma. Szegénynek jó, gazdagnak gonosz. Fokhagymaszag: levertség.

Fokos. Veszekedés.

Folt, mely füstöl: régi barátságod visszatér. Folt ruhán: szomorúság.

Folyó. Folyóba esni: szerencsétlenség.

Kerner szerint: tiszta folyó jegyzi, hogy nagy dolgokat tudsz meg. Folyózúgást hallani: abba kell hagyni tervezgetésed. Áradó folyó: nehézség. Ha a folyó magával ragad: harag. Folyót átúszni: erőszakos szerencse. Folyó, amely teli van hallal: gazdag örökség.

Fonal. Fonalat gombolyítani: rossz. Fonalat elsza-
kítani: győzelem az ellenségén. Fonalat szövéshez ké-
szíteni: vándorlás.

Fonó. Betegség.

Kerner szerint: temetés, Gvadányi korcsmának jegyzi.

Forint. Szerencse.

Forgács. Kézben: gond. Lábbal húzni: nyugalom.

Forrást látni: öröm. Forrásba esni: gond. Forrásból inni: egészség.

Kerner Jusztinus szerint: forrásban fürdeni: tisztázod magad egy furcsa helyzetben. Forrás, amely zöld mezőn halad: remény jobb időre. Zavaros forrás: betegség, szegénység. Forrás a lakásodban: nyereség, becsület. Forrás a kopár vidéken: örömteljes utazás. Erdei forrás jegyez olyan segítséget, amelyet nem vársz.

Gvadányi Márton szerint: forrás borház oldalán: gonosz.

A különös álmokból: forrás, amely szívedből ered, és betölti az egész házat: legnagyobb boldogság. (*Saját jegyzetekből.*)

Fosztani. Édes atyádfia meghal.

Főemberrel beszélni: hasznos.

Főköltő. Asszonynak gond, férfinak kiadás. Jelent még boldog otthont is.

Föld.

1756: Földedényeket látni: harag. Földindulást látni vagy hallani: változás. Földet felnyitni látni: sok adósságunk jó.

Kerner Jusztinus szerint: földdel beszélni: jegyez nagy vagyont.

A különös álmokból: Földből való embert látni, tőle az utat tudakolni, kegyességbe ajánlkozni: jelent halált. Földdel szeretkezni: égő vágy egy vérrokon iránt. Földet enni, rá vizet inni, és földet öklendezni: gonosz betegség. Földbe bújni, és ott bujálkodni: szerencsétlen szerelem. (*Saját jegyzetek.*)

Gvadányi Márton szerint: földön guggolni: ínség; földön guggoló asszony: jegyez bő esztendő.

Útonjáró, ha öregasszonyt lát földdel csókolózni, és ahhoz beszélgetni, forduljon vissza. Porhanyós föld: szerelem. Fekete, zsíros föld: nyereség. Földmérő: veszteség. Földgolyó: sikerült terv. Földrengés: változás. (*Régi magyar naptár.*)

Földműves. Jó hír.

Fösvény. Kellemetlen hír.

Főzelék. Hosszú élet.

Főzőedény. Családi öröm.

Főzni. Életbevágó ünnepély áll előtted.

Franciával beszélni: igen jó.

Fulladozás. Szegénység jegye.

Fullánk. Keserűség.

Furfang, jegyez kellemetes kalandozást. Házi bált mutat nőknek.

Fúró. Üzletbarát halála.

Furulya. Adósságod miatt kellemetlenséged készül.

Futás. Futni tudni bizonyos célig: öröm. Futás közben elfáradni: egészséges embernek jó. Futni nem tudni: gonosz. Futás közben megállni: bánat.

Fuvaros. Vízi utazás. Fuvar: úgy látod, hogy hátrányba kerültél. Fuvaros felborulva és káromkodva: szép pénzt jegyez. (1833.) Ismeretlen fuvaros kocsiján utazni: nagy változás jegye. Esetleg halál.

Fű. Fűben járni: hosszú élet jele.

Kerner Jusztinus szerint: jegyez őrizkedést az uzsorásoktól. Száraz fű: betegség. Hosszúszárú zöld fű: öregség. Fűvön feküdni: komoly gond. Kaszás füves mezőn, aki nem kaszál: zavaros idő jegye.

József napján nagy fű: vizes tavaszt mutat.

Újholdkor sarlózott fű, ha véres: aratók betegsége. András napján fűvet kaszálni: gonosz. Esős éjszakán főben járni: bizonyos változás a családban. Fűvel megrakott szekér, amely nem tud befordulni udvarodba: állatorvost mutat.

A különös álmokból: testünket fűvel benőve látni: ifjúság. Fű szemünkön, fülünkön, hagy nagyon szép zöld: csábítás; ha száraz: múltó élet. Fű, amely láthatatlan madarak szárnyán felrepül a levegőbe, és onnan fejünkre hull: utolsó esztendőket jegyzi. Fű a feleségünk vagy kedvesünk arcán: felejtés jegye. (*Saját jegyzetek.*)

Őszi fű; bánatos öregség.

Füge. Enni: jó.

Az 1799-es könyv szerint: szerencse a szerelemben. Fügefá: átok.

Függönyt akasztani: hosszú életet jegyez. Leakasztott függöny: haláleset.

Fül.

Az 1756-os könyv szerint: ha olyan, mint a farkasé: veszekedés; ha olyan, mint a szamáré: szolgaság; fül, ha rozs vagy búza terem benne: jó. Füleit csapdosni: gonosz. Fület tisztítani: jó hír. Ha sok füled van: gazdagnak és szegénynek jó; szolgának rossz.

Kerner Jusztinusz szerint: öreg, szőrrel bevont fül: szomorú gond jegye. Menyecskefül, amely piros, mint a tűz, jegyzi, hogy pajkos-ságba keveredsz, amelyből tömlöcbe kerülsz. Hegyes fül: szégyent vállalasz.

Gvadányi Márton szerint: „füled, ha álmodban nagy vagyon, nagy tudomásod vagyon.”

Fülbevaló. Valakit elveszítesz, de szerencsés nyeregséged. Fülbevalót elveszíteni: harag.

Fülemüle, ha látod: újságot jegyez; ha hallod: gyász szerelem miatt.

Fürdő. Pataokban: lábadozás betegségből. Kádban: lázas betegség. Folyóvízben: erő és kitartás. Esőben: szépség. Zabban, pelyvában, tyúkszemétben: gond. Szabad vízben: gazdag menyasszony. Szobában: hűtlenség. Szappanozni: kellemetes események jegye. Mást fürdeni látni: csalás. Szép leánnyal: jó szerencse. Öregasszonnyal: betegség. Ruhában fürdeni: rosszullet, tisztátalanság jegye. Fürdőházban lenni: jó jegy.

Az 1756-os könyv szerint: fürdeni teli kádban: betegség: fürdőházban: nyavalya; álomban fürödni: harag.

A különös álmokból: Fürdővízben azt látni, hogy a nő férfivá, és a férfi nővé változik: bujálkodás jegye. Fürdőházban lenni, de lábunk megtagadja az engedelmességet, hogy a vízbe vigyen, inkább egy szennyes helyre vonszolnak: titkos szerelem jegye. Fürdőházban hasítékon át leskelődni, és azt látni, hogy a mezítelen emberek állatokká változnak: gonosz szerelem. Piócás tóban fürödni, és onnan sírva menekülni: tisztátalanság. Verebekkel a porban fürödni:

szép időjárás. Asszonnyal moslékban fürödni: szerelmi csalódás jegye. (*Saját jegyzetek.*)

József napján fürödni: betegség az évben.

Fűrész. Civakodás. Fűrészelni: üzleti siker. Törött-fogú fűrész: nagy veszekedés.

Fürj. Egészség. Fürjkirály: árulás. (*Kerner.*)

Füst. Füstöt látni: felmagasztalnak. (1799.)

Kerner Jusztinus szerint: látszólagos boldogság. Kéményből gördülő füst: eljegyzés. Füst a házban: elnyomó rossz emberek érkezése. Eltűnő füst: kellemetlen hír után kellemes felejtkezés. Növényt füstölögni látni: vagyon. Füstölgő testrészt: betegnek halálos bűn; egészségesnek változás.

A különös álmokból: füstölgő háztetőn kéményseprővel ölelkezni: asszonynak gonosz jegy, leánynak elküldetés. Füstben fuldokolni, de nem akarni menekülni: hideg időjárás. Füstben madarak, háziállatok, ismeretlen emberek: rossz vásár. Füstfaragót megkívánni, és vele erdőben bujdokolni: leplezett szerelem. (*Saját jegyzetek.*)

Fűszer. Veszekedés.

Fűteni. Levél.

Fütykös. Gonosz.

Fűző. Sápadt betegség. Fűzőt felvenni: jegyez szerelmeskedést; levenni: tilos dologban jársz, kacér vagy.

Kerner szerint: jegyzi, hogy megtaláljuk szerelmesünket.

Fűzfa. Utazás. Fűzfasíp: gyász. Fűzes: titok.

A különös álmokból: fűzesben vízből kifogott hullát akasztani: keserű lelkibánat jegye. Fűzfán fütyülő arkangyalt látni: félelelem. (*Saját jegyzetek.*)

G

Gabona. Gazdagság.

Kerner Jusztinus szerint: aratás: mindenre jó, főként nyereség. Gabonát őrölni: jegyzi, hogy nemsokára biztos kenyér lesz kezedben. Száraz gabona: tűzvész.

Az 1756-os könyv szerint: gaboná: Istennek legnagyobb áldása. Gabonaföldön járni: imádkozni. Gabonával utazni: nagy szerencse. Ocsú: tűzvész.

Gácsér. Becsület.

Gágogást hallani: jó hírek érkeznek.

Gagyogást hallani: nagy szerencse.

Galagonya-bokor: betegség.

Galamb. Jó.

Az 1756-os könyv szerint: galambfiók: örökség. Galambot fogni: házasság jegye.

Kerner Jusztinus szerint: galamb a háztetőn: drága hír. Repülő galamb: kedves ismeretség. Megölt galamb: bőséges élet. Üres galambdúc: szerelmed elhagy.

Gvadányi Márton szerint: galamb jegyzi a szívből kinőtt asszony-embert.

Galand. Ajándék. Galandféreg, amely nagyon hosszú: félelem egy bizonyos betegségtől.

Gallér. Minél nagyobb, annál jobb.

Galuska (zsiros): elkésel valahonnan. Daragaluska: nehéz gond.

Gálya. Új hírek.

Ganék. Betegség jegye.

Az 1756-os könyv szerint: tehénganék: szerencse; emberganék: gonosz szerencse. 1799-es könyv szerint: ganéjt, embertől valót, házadban ha látsz: gonosz változás. Templomban emberganék: Istentől való büntetést jegyez. Ganék, ha magadon van, de lemarad: lábadozás betegségből. Ganék, amely asszony után marad: ajándék. Öregember után: rosszul sikerült vendégség.

Kerner szerint: rossz szagú ganék: igen rossz. Gyermekeganék: változás.

Gvadányi Márton szerint: tehénganékba lépsz, ha orrod magasan hordod.

Garabonciás. Nagy szerencse jegye.

Régente: nagy szél jegye.

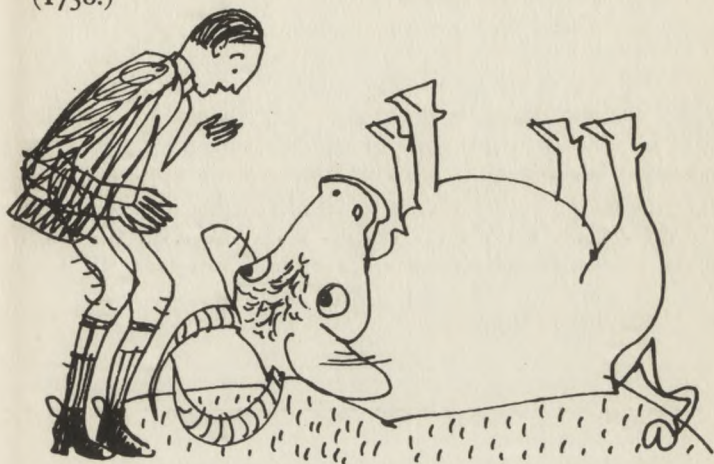
Garas. Béke.

Kerner szerint: Péter-garas: másvilági nyugalom.

Garat. Szüreti kilátásaid igen jók.

Gatya. Gatyát elveszíteni: kár a barmok között.

(1756.)

Kerner szerint: jegyez tisztességet.

Gvadányi Márton szerint: gatyát felkötni: nagy becsület.

A különös álmokból: áldott asszonyt gatyában látni: váratlan változás.

Gát, mely szakad: jelez elválást atyafiságotól. Leány álmában: veszedelem. Terhesasszonynál: halálos bűn.

Gavallér. Szép idő.

Gaz. Téli gaz: jegyez feltartóztatást egy utazásban.

Gazda. Biztosság jegye.

Az 1756-os könyv szerint: gazdálkodás jegyez jövődöbeli haragot, ha nem gazda álmodja. Gazdálkodni, és valamit ki nem szedni a földből: veszedelem. (1850.)

Gvadányi Márton szerint: gazda: lány álmában, mindenre jó.

Gém. (madár): ritka vendég.

Gémeskút. Jó egészség jegye. A távolban: beteg szülő. Csordával: honvágy.

Genny (a szemedben): szerencsétlen szerelmet jegyez. Egyebütt: csak szomorúság.

Gereben. Öröm, amely szomorúsággá válik.

Kerner szerint: jó idő. Gerebennel dolgozni: gondterhelt élet. Újholdkor gereben jegyez sok munkát.

Gerely. Perpatvar.

Gerenda. Pártfogót mutat. Vízben úszó gerenda: váratlan védelem.

A különös álmokban gerenda, amely hátunkra volna kötve, és attól nem szabadulhatunk: szomorú jövő. Tűzben égő gerenda, amelynek végén ülünk: mulandóság jegye érzelmeinkben.

Gerezd (szőlő vagy narancs): hír.

Gerinc. Fájdalom.

Kerner szerint: gerinc jegyez: öregembert.

A különös álmokban: gerincünket mintha elveszítenénk álmunkban, és üresség maradna helyén: kiélt szerelem jegye.

Gvadányi szerint: asszonygerinc: búbánat, megcsalódás jele.

R. M. szerint: hátgerinc, amely fáj: szakítást mutat.

Gerinccel álmodni, és gerincet érezni, amely fáj: semmire se jó.
(*Saját jegyzet.*)

Gerjedelem. Szomorúság másnak.

A különös álmokban: gerjedelem, amelyet éreznénk öregasszony vagy öregember iránt, hogy szinte szenvedünk: ifjú szerelem jegye.

A lipcsei nagy könyv szerint: gerjedelem: jegyez bánatot. Kerner szerint: gerjedelem, amelyet éreznénk egy régi ismerős iránt: szégyen vagy levél.

Gerlice. Üzenet.

Gesztenye. Mulatság. Gesztenyefa: felesleges kiadás.

A különös álmokban: gesztenye, amely testünkön nőne, s tőle nem szabadulhatnánk: régi gond. Kerner szerint: gesztenyeevés: betegség.

Gilisza. Undor.

A különös álmokban : gilisza, amely szájunkon, orrunkból mászna ki, és rémülettel töltene el: régi ismerősre gondolunk.

Gímszarvas. Rendkívüli szerencse. Fehér gím: szerencsés utazás.

Gipsz. Levél.

Gitár. Veszekedés.

Gólya. Jó barát.

Kerner szerint: gólya, amely házadon kelepel: szégyen. Gólya, amely házadon fészket rak: szerencse. Gólyák: boldog házasság, gyermekek jegyei.

Golyó: Idézés a törvényhez. Golyó jegyez még veszteséget is.

Gomb. Lyuk nélkül: harag. Gombot felvarrni: sok dolog.

Gomba. Öreg ember.

Gombócot főzni: rágalom. Enni: betegség.

Gombostű. Veszekedés jele.

Kerner szerint: jövedelmező munkád lesz.

Gond. Általában: öröm.

Gondanyóval találkozni – Kerner szerint – változást jelent.

A különös álmokból: gond, amely hamuszürke öregember alakjában ülne hamurakáson, és szemrehányást tenne: elhagyott, öreg szülők jele.

Gondnok. (Temetőben vagy kórházban.) Betegség.

Gondola. Öröm jegye.

Gonosztevő, aki házunkba menekülne, és segítséget kérne: szomszédok pletykája.

Góttstíli ház: változás, mégpedig kedvező.

Gordonka. Szorult helyzet. Gordonkázni: bánat.

Gödény. Szerelem jele.

Gödölye. Régi, szép idők. Gödölyét lopni: öröm. Gödölyével hálni: fiatal szerető.

Gödörbe esni: károsodás. Üres gödör: jóreménység.
Jelez még akadályozást is.

Kerner Jusztinus szerint: gödröt ásni: jegyez adósságba való keveredést.

A különös álmokból: gödör fenekén vénasszony, aki segítségedet kéri: gonosz; öregember: halálotat húzod ki. Őz, mely gödör fenekén sínylődik, emberi hangon megszólít, és a szeme leánykönnnyel van tele: boldogtalan házaseletét jelzi. Félig ember, félig asszony, aki gödörbe csalogat: nem jót tervez. Szép cigánylány, ha gödörben guggol és paráznaságot ígér: betegség még abban az esztendőben. Szerelmesedet gödörben látod ismeretlen férfival: szép idő. Holtakat gödörben látni, és velük beszélni: nagy változás jegye. Anyádat gödörben látni: hosszú búbánat. Ha magadnak ásd a gödröt, és a sírásótársaid abban nem segítenek: minden jóra fordul. Gödörbe ugrani, de benne kellemetlenséget találni: meglepetés. Pöcegödörbe esni: dicsőség. (*Saját gyűjtés.*)

Gvadányi Márton szerint: gödör asszonyjel, mely semmire se jó.

F. professzor szerint gödör, amely vízzel van teli, és asszonyképe van: jegyzi a tengereket, amelyekben te hal vagy.

Szent Mihály napján gödröt ásni, és benne valamit elrejteni: szűk esztendő. Újholdkor gödörben lakni: szegénység, kárvallás. Gidres-gödrös úton járni András napja után: váratlanul törvénybe hívnak. Nagyböjtben gödörbe okádni: véték. (*Régi magyar naptár.*)

Gödröcske: jegyez leányt is.

Göncölszekér. Mulatságos utazás.

A különös álmokból: Göncölszekéren ülni, és messze elutazni: bágyadság, fáradtság.

Göndör. Göndör haj: pénz.

Kerner szerint: női göndör haj: szerencse.

A különös álmokból: hajunk, ha álmunkban meggöndörödik: reménytelen szerelem. Göndör női haj, amely kinőne férfinak az arcán, és ezért örömet érezne: nagy szerelem egy göndörhajú asszonyba.

Göndörhajú asszony (a lipcei könyv szerint): jegyez keleti utat.

Göndörhajú gyermek, akit azelőtt nem ismertünk: vigalom. Göndör idegen ember: üzlet. Göndör malac: időváltozás.

Görbe. Általában reménység. Görbe fa: nem jó. Görbe ember: rossz hír.

A különös álmokból: ha saját tagjainkat látjuk elgörbülni, mint a fának öreg ágait: boldogtalan szerelem.

Görcs. Hideg idő.

A különös álmokban: görcs, amely meglepne, és tőle nem mozdulhatunk, bár mindenképpen azon vagyunk, hogy menekülhessünk: egy régi, gonosz emlék jegye. Nőknél egykori elcsábítást példáz.

Görény. Mindig betegség.

Göröngy. Akadály.

Görhe. Betegség.

Görvély. Gonosz.

A különös álmokban: görvélyes betegségben szenvedni: gyónás, egy régi emlék, elfelejtett cselekedet, amely miatt kellemetlenségünk lesz.

Gőzhajó. Rajta utazni: kellemetlenség.

Gránátalma. Minden megfajtás szerint: szomorúság.

Griffmadár. Örökség.

Guba. Öröm. Gubásemmel találkozni: mulatságos dolog. Feketegubás: új ismeretség. Fehérgubás: régi ismerős. Gubában járni hideg, csillagos éjszakán: ahány csillagot látunk fejünk felett, annyi esztendőtlélünk. (R. M.)

Gubacs. Gyász jegye. Gubacs erdőben, amely fejünkre hull: halál.

Gubó. Út.

A különös álmokban: gubó, amely bennünk van: titok.

Gurítani valamit: jó hír.

Guta. Gutaütést látni: szép nyereség. Ha álmodnánk, hogy magunkat üt meg a guta; nagy változást várhatunk. (1833.)

A különös álmokból: guta, amely megbénítaná nyelvünket, altestünket: egy régi ijedség nyoma.

Gumó. Közönségesen: fáradtság.

A különös álmokból: gumó, amely testünkön volna, s onnan nem tudnánk eltávolítani: visszatérő boldogtalan szerelem jelvénye.

Guga. Gugásemler: tréfaság. Guga, rajtunk: bánat asszonyért.

Guggoló ember: gonosz; asszony: kívánság. Sok guggoló ember: bő esztendő.

A különös álmokból: leguggolni: lánynál életbevágó változást jelez; asszonynál várakozást; embernél szégyenteljes gondolat.

Gulya. Nőtlen embernél: igen jó, ha házassági hajlandóságú. Másnak jegyez költözködést.

Gúnár. Mindig levelet mutat.

Gúnya. Gazdagság. Sáros gúnya: szégyen. Rongyos gúnya; amely rajtunk van: jó remény. Gúnyát (idegent) foltozni: asszonynak mindig bánatot jelez. Gúnyátlan ember: betegség.

Gúzs (-ba) kötve lenni: egy szégyen jegye, amelyről nem tehetünk. Mászt gúzsba kötni: megakadályozása egy gonosztettnek. (1799.)

Gvardián. Harag.

Gy

Gyalogos katona. Alkalmatlanság. Semmire se jó.

Gyalogösvény. Rágalomba ütközünk.

Gyalogló ember. Hírt, változást mutat. Gyalogló aggastyán: rossz hír.

Gyalu. Haláleset képe. Gyaluló ember: mutat betegnek múltó fájdalmat és nagy változást; egészségesnek:

kiábrándulást. Káposztagyululó ember: hideg időjárást hoz. (R. M.)

Gyám. Árvagyám: nagy gond képe.

Kerner szerint: árvagyám: mutat bánatot is.

Gyanakodni (valakire): szükség jegye. Jegyez rossz hírt.

Gyanta. Multság.

Gyapjú. Betegség.

1799-es könyv szerint: fehér gyapjú: uzsora jele.

Kerner szerint: kereskedő álmában a fekete gyapjú: kellemetlen üzleti veszteség jegye, míg a fehér gyapjú: mindig jó vásárt jegyez.

Gvadányi szerint: gyapjú, amely ég: gonosz jel.

A különös álmokban gyapjú, amely testünkön nőne: asszonynál gonosz megszerelmesedést, férfinál szerelmi bánatot mutat. – R. M. szerint gyapjú: jegyez gazdagságot is. – Egy középkori feljegyzés szerint: gyapjúsák: verést jelent.

Gyászolni. Öröm. Gyászmenetben részt venni: kellemes utazás képe; azt látni: eltávolodása valamely bátnak. Gyászruha: hazugság. Gyászzene: út. Gyászuhas asszony: látogató, aki nemigen jelez jót. Gyászuhas férfi: közeli megbetegedés. Gyászvitéz Kerner szerint: igen nagy időváltozást mutat.

A különös álmokból: gyászolni valakit, aki él, és mellettünk van: nagy vidámság nekünk, míg az illetőnek búbanat.

Gvadányi Márton szerint: derűre ború.

Gyékény. Sok látogatót mutat.

Gyékényen feküdni egy idegen házban: változás. Száradó gyékény: rossz időjárás. Gyékény András napján: hideg esztendő.

Gyémánt. Mindig betegség. Talált gyémánt: büszkeség.

A különös álmokból: gyémánt, amely volna Szűz Mária koronájából, és ezt fejünkön viseljük: közeli haláleset. Gyémánt, amelyet lopnánk, és eldugni fényessége miatt nem tudnánk: egy titok nap-

fényre jövetelét is jegyzi. Gyémánt, amely szemünkből nőne, és ott ragyogna: ifjúkori ismerős, akire sokat gondolunk.

Gyep. Öröm. Gyepen heverni: jó kívánság.

Gvadányi szerint: hervadt gyep, amelyet nap heve fonnyasztott: örömeink mulandóságát jegyzi. Égett gyep: mindenre jó, különösen betegnek. Kerner szerint: gyepen bukfencet vetni: gondjaink elvetése. Télen tavaszi gyepet látni: váratlan segítség. Gyepes halom András napján: hosszú tél. Gyepen mezítláb járni: állatkereskedőnek nagy veszteség. Kántorböjtben (ősziben) gyepen heverészni és megelégedettséget érezni: gonosz. Szent Iváncor gyepen feküdni: rövid nyár jegye. Szent János éjjelén gyepen sokadalomba tanyázni: közeli házasság jegye. Egy régi naptár szerint: gyep télen, gazda álmában szükséget jegyez. R. M. szerint: gyeppad: sírhalmot is mutat.

Gyepölő. Kocsisnak verés.

Gyermek. Minden álmoskönyv szerint általában szerencse.

Kerner szerint: gyermekágyasság: veszteség a gazdaságban. Gyermekcipő: rossz hír, kellemetlen levél. Gyermekruha: lebetegedés. Játszó gyermek: nagy öröm. Gyermekkel veszekedni: bánat. Gyermeket örökbefogadni: vizsály. Gyermeket elesni látni: nagy óvatosságra int. Gyermeket keresztelni vinni: gyermekáldás. Gyermekhalál: nagy gond.

1756-os könyv szerint: gyermeket látni: férfinak jó, leánynak igen nem jó. Széparcú gyermek: különös szerencse.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: kisgyerek: veszekedés jele. Gyermeket háton vinni: nagy pörpatvar. Saját gyereket látni, ha fiú: jó: ha leány: rossz. Idegen, szép gyermek: mindenkinek öröm. Gyermeket lopni: gondjaid örökös elvetését jelzi. – Más magyarázatok: gyermek dajkával: jegyez könnyed megismerkedést egy leánnyal. Gyermek egy szakállas férfi karján: áldott nőnek fiút jelez. Gyermek teknőben vagy vízben: leányt mutat.

Gvadányi Márton szerint: sok kisgyerek: sok gond.

Szent András napján inges gyermekeket a szabadban látni: hosszú telet mutat. József napján: hosszú tavaszt. Nagyböjtben: gyónást. R. M. szerint: karonúló gyermek, aki két kezét kinyújtaná

felénk: egy bánat mutatója. Szűrszabó szerint: gyermek, aki bennünket apjának nevez, de mi nem ismerjük: gonosz házasság jele.

A különös álmokban gyermek, aki vízen úszna felénk, és nagy lármát csap: fiatalkori emlék. Gyermek, akit pöcegödörben jajgatni hallunk: fájdalom. Saját gyermekünket idegen házban, idegen ház ablakán kitekintgetni látni: régi boldogtalanságot jelképez. Gyermek, aki a háztetőn a kémény füstjén át távolodna el: egy boldogtalan szerelem múlása. Gyermek, aki segít szennyes ruhát kimosni: igen jó jel. Gyermek, aki velünk aludna, de arcát nem láthatjuk: ifjúkori szerelem, amelyet visszavágyunk.

R. M. szerint: szőke gyermek: vígság; veres gyermek: gazdagság. Gyermek-Jézussal álmodni: szép remény. Mezítelen gyermek: hócsés. Gyermekleány: nagy változás. Holt gyermek: betegség.

Gyertya. Általában hosszú életet jegyez.

Kerner szerint: gyertyavilágot látni sötét éjben: kiváló szerencse. Égő gyertyát vinni: temetés. Gyertyát eloltani: egy régi barátság elmúlása. Gyertyát mártani: öröm. Gyertyát meggyújtani: jó barátot találni. Gyertyát eladni: boldogság. Gyertyatartó: óvatosságra int. Égő gyertya tartóban: szerencse.

1755-ös könyv szerint: gyertyaöntés: öröm. Szent András napján gyertyaöntés: hosszú telet mutat. Sok gyertya: nagy időváltozás. Gvadányi Márton szerint: gyertyás ember éjszaka borlopást jegyez. Egy régi naptár szerint: gyertya lány kezében, amerre az utat véle mutatná: forduljunk meg. A különös álmokból: gyertya, amely testünkben nőne, nőnél ifjúkori szomorúság jegye. Gyertyaszentelő Boldogasszony éjjelén gyertyával a temetőben járni: hosszú tél jegye.

Gyertyánfa. Levél.

Gyík. Üzleti vállalkozás.

A különös álmokból: gyíkot, ha nyelnénk, és tőle nem szabadulhatnánk: betegséget mutat. R. M. szerint: gyík jegyez változatos-ságot. Gvadányi Márton szerint: gyík, amelyre zöld fűben lépünk, és amely hangot adna: váratlan veszteség.

Gyilkos. Veszedelem. Semmire se jó. Gyilkosságot látni: levél, rossz hírrel. Gyilkosság áldozatává lenni: rövid boldogság.

Kerner szerint: gyilkost kézzel megfogni: betegség. Gyilkosság
Szent András éjjelén: nagy zavar a gazdaságban.

Gyógyfű. Száritani: egészség. Venni: fekély. Keresni
járvány. Eladni: nyereség. Enni: bánat. (1799.)

Gyógyszertár. Uzsoráskézbe kerülsz. Gyógyszerész:
kellemetlen társaságba keveredsz akaratod ellenére.
Gyógyszerésszel beszélni: családi szomorkodást jelez.

Gyolcs. Gazdagság, amely életünk végéig tartós.
(1833.) Gyolcsdarabka: új foglalkozás. Gyolcs: sovány
nőnek nagy öröm, kövérnek betegség. (R. M.) Sok
gyolcs: nagy változás egy nő révén. Gyolcsos-tót: halál-
eset jegye. Gyolcsban járni: gonosz.

Kerner szerint: gyolcsing asszonynak változás.

Gyom (-ban járni): nehézség. Ellenségek közelsége.

Gyomor. Szűk esztendő.

Kerner szerint: fenyegető veszteség.

A különös álmokból: gyomrunkat felvágva, beltről látnánk, és
tőle megrémülnénk: fájdalmas emlékek jele. Gyomrunkat éreznénk
testünkötől elválni, és ennek nagyon megörülni: egy régi fájdalom
elmúlása.

Gvadányi Márton szerint: gyomor, amelyben volna víz és béka:
csömört mutat. Nagybőjtben gyomorfájás: jó egészség. Kettős gyo-
mor: álarc, amellyel titkainkat fedezzük.

Gyónás. Gyónni menni: kellemetlenség a házban.
Gyóntatópap: egészségesnek nem jó, betegnek javulás.
Gyóntatószék: szorongó helyzet. Himlőt is jegyez.

A különös álmokból: jönne egy idegen, akinek minden titkainkat
meggyónnánk úgyis, amint azok vannak, úgyis, amint azok nincse-
nek: fájdalmas ifjúkor emléke.

Gyorsfutó. (Kengyelfutó). Kár.

Gyökér. Jövedelem. Boldogulás.

Kerner szerint: gyökeret kiásni: civakodás jegye. Ugyanott: gyö-
keralakú emberkével birkózni: gonosz megpróbáltatás.

A különös álmokból: lábunk, ha gyökeret verne, amely gyökerek

láthatók: nagy félést mutatnak. Gyökér, amely testünk egyéb részéből nőne: tehetetlenség jelvénye.

Gyömbér. Reményt mutat.

Gyöngy. Mindig könny. Gyöngytyúk, ha kiált: rossz hír.

Kerner szerint: fagyöngy: becsület. Gyöngykagyló: új foglalkozás. Gyöngyfűzér: gonosz mátkaság. Gyöngyvirág: szerelem.

Különös álmokból: gyöngyök, amelyek testünkön teremnek, ahány, ugyanannyi bús szerelem. R. M. szerint: gyöngyhímnzés: váratlan látogatót jelez. Régi gyöngyös párta: öregasszonyt mutat. Gyöngyöt felolvasztani, és azt meginni: betegség. Sok gyöngy: rossz ünnep. Gyöngyös párna: álmokkal teli éjszaka.

Gyönyör. Gazdagság.

Kerner szerint: idegen gyönyör betegség jele.

Gyötrelem. Jókedv.

A különös álmokból: valakit igen meggyötörni, és annak szenvedéseit látni: fájdalomunk öröme változik.

Gyufa. Égő gyufa: látogatás. Pislogó gyufa: hideg időjárás. Gyufa, amelyet asszony tart kezében: új ismeretség. Gyújtogató, akit üldöznénk: szeles idő, betegség a birkák között.

Gyúrni (tésztát). Bágyadság.

Különös álmokból: mintha gyúrnának álmunkban ismeretlen kezek, és ez igen jólesne: vallomást hallunk.

Gyümölcs. Általában gazdagság.

Kerner szerint: gyümölcsöt fáján látni: jó előjel; párolt gyümölcs: cigánnyal találkozol. Sok gyümölcs: munkád eredménye; gyümölcsfa: üzleti szerencse.

Az 1799-es könyv szerint: keserű gyümölcs biztos betegség. Gyümölcskertben járni: gonosz. Gyümölcsfa gyökerét ganéjjal befedni: testi erődet jelenti, ha mérséklettel élsz a nők körül. Gyümölcsös-kertedben egysorban álló fák jelzik a betegségéd elmúlását, ha gondot viselsz magadra. Gyümölcsös jegyez örökséget. Gyümölcsösben látott nőtől óvakodjál. Gyümölcsfán ülő nő, aki lábait mutatja, és kezdet magához vonja: könnyű emlékezetű ismeretség.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: kiszáradt gyümölcsfa: gyász. Férges gyümölcs: veszteség. Hullott gyümölcs: rossz barátság. Gyü-

mölcsöt befőzni: takarékság jegye. Gyümölcsöt eladni: pénzt mutat. Gyümölcsévés: hosszú élet. Gyümölcsöt felválni: szerencse. Gyümölcsöt szakítani: jó háztartás jelvénye.

Szent András napján sok gyümölcs kosárban: rövid, de hideg tél jelvénye. Csillagos éjszakán gyümölcsöt lopni: gonosz jel.

A különös álmokból: gyümölcsfa, amely nőne testünkéből, és ez igen nagy örömet okozna: jegyez megszerelmesedést hosszú bánat után. Gyümölcs, amely leány keblét helyettesítené, és jószagú volna: fájdalmas szerelmet mutat.

R. M. szerint: gyümölcsfa alatt feküdni: jegyez nagy szerencsét az asszonyoknál. Szűrszabó szerint: gyümölcs a padláson: hosszú tél jegye. Gvadányi Márton szerint: sok gyümölcs fene nagy gazdagság.

Gyűrű. Aranygyűrű jó szerencse. Drágakövekkel kirakott gyűrű: nőtlennek házasságot, házasnak gyermeket jegyez. Elveszett gyűrű: hűtlen mátkaságot mutat. (1799.)

Kerner szerint: ajándékba kapott gyűrű rábeszélés a házasságra. Elvesztett gyűrű jegyzi, hogy tudomásod szerint megcsalnak. Ujjon viselt gyűrű: sikerült terv. Karikagyűrű: rágalom.

Egy öregasszony (R. M.) szerint: minden gyűrű házassodást jegyez, de nem mindig szerelmet.

A különös álmokból: vasgyűrű lábon vagy kézen: éjszakai kellemetlenség.

Gyűszű. Hiábavaló fáradozás, valamely tervünk megvalósításához.

H

Hab. Szegénység. Hab tengeren: földnélküliség. Habos száj: rágalom.

Háború. Háborúba menni: öröm.

Hagyma. Erős vérzést jelez.

Haj. Barna: szerencsés szerelem.

Az 1756-os könyv szerint: „Hajadat elől borbélyllyal levágnatni: munkádból oly hasznod lesz, hogy bámulni fognak rajtad.” Hajat elberetváltatni: gond. Hajat fülig elberetváltatni: egészséges embernek rossz, betegnek jó. Hajat szokás szerint elberetváltatni: gazdagnak jó, szegénynek rossz. Hajat ollóval vágni: nyereség. Haj, ha szádban nőne: nem jó. Haj, ha tenyereden nő: nem jó. Hosszú haj, amely fehér: jó.

Kerner szerint: hajadat levágják, gondokat jegyez. Szájban növény haj: hirtelen halált mutat. Másnak haját levágni: jó nyereség. Haj, hosszú és szép: jó jegy; ilyen haját látni: jó hír. Haj, de nem a fejen: nagy kellemetlenség. Hajtű: ajándék. Hajpúder: meleg idő és újdonság. Hajat levágni: bánat. Haj a kézen: kár jegye. Haj testünk egyes részén: természetes kívánság. Hosszú haj: nagy hatalom. Hajat mosni: nyugtalanság jegye. Hajat befonni: gond jele. Hajat fésztülni: utazás északra. Vörös haj: hamisság. Fekete haj: szerencse. Fehér haj: öröm. Hajfonat: nevetségesség. Elvesztett haj: temetés. Hajszál az ételben: hűtlenség az asszony részéről. Hajfürt: hiúság jegye.

A különös álmokból: haj, amely benőné egész testünket, és úgy viselnénk, mint az állatok bundájukat: elrejtés régi emlékek elől. Amulettben őrzött haj: szerencsétlenség.

Egy régi naptár szerint: gyermek fejéről való hajnak a színe megmutatja a szülők életkorát. Gesztenyebarna haj jegyez rövid életet az apának. Gyenge, fehéres haj rövid életkort mutat anyának.

R. M. szerint: kondor haj, amely mintha volna állaté: jegyez női hűtlenséget. Kondor, vörös haj hűségesség jegye.

Gvadányi Márton szerint: asszonyhaj semmire sem jó.

Szent Andrásról a mezőt asszonyhajjal benőve látni: nagy időváltozást mutat.

Saját jegyzeteimből: asszonyhaj, amely mintha megkötné kezünket, lábunkat, bedugná szájunkat: közeli szabadulást mutat egy fájdalmas szerelemből. Asszonyi hajfonat, amely mintha lógna a csillagból, és nekünk lajtorjának kínálkoznék a felhágásra: gonosz jel egy asszony nagyravágásáról. – Egy öregember feljegyzése: női haj, amely tréfából nyakunkra hurkolódna: lehet komoly szándékkal hurkot vető is.

Haj kontyba kötve: férfinak gond, asszonynak mulatság. Hegyes

konty: káröröm. Leesett konty: bánat. Göndörített hajfűrt: irigység. (1833.)

Egy középkori jegyzet szerint: nyakon levágott haj, mintha vinének hóhér székéhez: dicsőséges.

Háj (asszonyon): gazdagság jele.

Hajadon. Öröm.

Kerner szerint: hajadonnal aludni nem nagy szerencse. Meztelen hajadon: gyalázatba keveredsz.

Hajcsár. Levél jegye. Marhahajcsár: rossz hír.

Hajdina (kása). Szegénynek szükség; gazdagnak egészség.

Hajdú. Kár.

Hajlani. 1756-os könyv szerint: „hajolni látni magát: elveszett jószágában kárt vagy kisebbséget vall.”

Hajlék. Bús.

Hajnal. Hajnalcsillag: szerencse. Útonjárónak különösen jó. Gazdának hajnalcsillag, amely felhők közül mutatkozna: jóreménység a bajban.

Kerner szerint: hajnalodás mindig jót jelez. Hajnalban mezítláb járni, és füstöt látni a mezőn: változó idő, betegséggel. Hajnali madarak éneklését hallani, de őket nem láthatni: jó napot mutat. Hajnalban vakondokkal találkozni, és tőle az utat kérdeni: balsors. Hajnalban asszonyhoz menni: nem a legjobb. Hajnalban utazni és korcsmát látni, amelyben gulya fejejlene: rossz vásár. Hajnalban csizmadiákkal találkozni, és velük versenyt futtatni: jó vásár. Hajós-emberrel hajnalban utazni: szép szerencse.

A különös álmokból: hajnalodást látni, amely nem is éjszakából, hanem belőlünk jönne; egy nagy változás jegye.

Andráskor: hajnalt látni: hideg karácsony.

Hajó. Hajót csinálni: nagy munka. (1756.)

Kerner szerint: hajót igazgatni jó jegy. Hajóra szállni: veszély jegye. Hajót messziről látni: békesség. Hajóácsot látni: igen kedves dolog. Hajót látni emberekkel: jó idő. Hajó folyón: öröm. Berekedt hajót patakban látni: betegséget jegyez. Hajó, amely nem jöhet partra: tartozás.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: hajót látni jelent békét, nyugodalmat. Hajót megmászni: nem jó. Hajóslegény: iszákosság. Hajótörést szenvedni: nagy szerencse. Hajótörést látni: betegség. Sok hajót látni: megcsalás jele. Hajóvontatás: nagy késedelem. A hajóvontatók csillagát látni, és velük együtt fáradozni: nagy jel, amely megelégedést mutat. Hajósok énekét hallani, de őket nem hallani: kellemes változás életedben. Hajóskorcsma: irgalom.

1833-as könyv szerint: hajóban lakni: gondtalan élet jegye. Szűrszabó szerint: fehér hajó fehér felhőn: jó egészség.

Hal. Halat szülni: megnémulás, halál. Halat fogni: erő jegye. Halban lenni Jónás prófétaként: gonosz szerencse. Hallal találkozol, amely nagyobb, mint te, mezítelenül: testedben nyavalya. Halat kézben vinni: száraz betegség. Hal, amely csíkká válik kezében: haszontalan munka. Tengeri halat látni: rémület. (1756.)

Kerner szerint: síró halat látni: eredménytelenség. Halcsont: eléred célotat. Halszálka: veszekedés. Haltartó: betegség. Halikra: sok pénz. Halpikkely: rágalom, bepiszkolás. Halleves: betegség.

Halat ölni: nagy bevétel. Kis hal: haláleset. Ajándékba kapott hal: gazdagság.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: hal jegyzi, hogy őrizkedj a házasságtól. Halat enni: férfinak jelent asszonyi hajlandóságot, asszonynak könnyű szülést. Halat fogni: ellenségeid megszólhatnak. Nagy hal: gazdag szolgaság. Halszálka: rossz jövő.

Halat fogni: ambó. (1833.)

A különös álmokból: hal, amely jönne messze tengerekről, és bennünk elrejtőzködne, jegyez szerelmeskedést. (Freud professzor szerint a hal mutatja ősi állapotunkat, amely szerint a hálnak a nők álmában ősemberi jelentősége van.)

Egy öregasszony (R. M.) szerint: hallal hálni, nem rossz. Halat sütni: egészség. Útonjáró álmában hal jegyez változást a kitűzött célban. Gvadányi Márton szerint: hallal álmodni betegség, gond. Éneklő hal: gonosz. Holdfényben szárazon járó hal: nagy időváltozás. (1833.)

A hal-álom

A nevezett álmot a halászhalkok árulják. Ezek az emberek kivetett hálójával járnak, már Krisztus Urunk óta, mert a Megváltó egyetlen tanításában sem tiltotta el a halaknak a fogdosását. Nem kell különösebben lesbe állni, hogy megfigyelhessük, milyen álmokat hoznak a halak a péntekről szombatira virradó éjszakákon. De még más-kor is megválogatják álmaikat e vízi lények. Azért nem haszontalan dolog a halak okozta álmokkal foglalkozni.

Az a nagy hal, amely embereimlékezet óta a tavak mélyében lakik, és csak olyankor megy fel sütkérezni a napfényre, amikor őt ember nem láthatja: jelenti a fogaskirályt. Az ilyen mély vizű hal nem egykönnyen kerül hálóba; szereti a magányosságot; sohasem áll be a pletykálkodásra vagy fickándozásra a kis halak közé; eszébe se jut neki a szitakötő felé nézni, akármilyen közel jött az a víz felszínéhez, amikor is a kis halak bolondosan ugrálni kezdenek, mintha szárnyat éreznének ők is. Az ilyen nagy hálnak az evésétől jönnek azok a nehéz álmok, amelyekben olyan ismeretlen tartományokon utazik el az ember, amely tartományokból alig tud visszatérni.

Hol jártam az éjszaka? – gondolja fejcsóválva az ember, mikor

reggel felébred, pedig nem történt más, mint a nagy hal vitte el olyan idegen, sohasem látott országokba, ahová a nagy halak könnyűszerrel eljuthatnak, mint akár a vitorlás hajók.

Más dolog az, ha apró halakkal kedveskedett magának a gyomor az esti órákban. Ezeknek a kis halaknak a szálkái észrevétlenül lecsúsznak az ember torkán, és éjszaka csak kapja magát, hogy mindenféle fájdalmat érez elmúlt dolgok iránt, amelyekről már azt hitte, hogy a halak útján azok tőle messzire sodródtak. Ezek az apró halak olyanok, mint a női szeszélyek: kiszámíthatatlan, hogy mely halászkunyhó mellett állnak meg éjszakára, hogy ott egy öreg halásznak vagy az öreg halász lányának eldalolják a maguk hangtalan énekét. Az apró hal tapasztalatlan, vidám, az életből még nem ismeri a lehetetlenségeket – ugyanezért az álmodó is az ilyen halakkal a gyomrában leginkább vízitündérekkel találkozik, amelyek kiszőknek karjai közül. Ám, ha nagyon praktikus ember a halakkal álmodó, akkor sem kerülheti el azt, hogy legalábbis koporsót szállító tulajdonosokkal ne találkozzon, akik néki helyet adnak egy üres koporsóban.

A halak okozta álmok közül talán a legegészségesebbek azok, amelyek gyors, hegyi folyók halaitól származnak. Ilyenkor borkereskedőkkel utazik az ember álmában a határszél felé, és olyan piros arccal ébred fel, mintha valóban sok bort ivott volna ama úszni vágyó halak tiszteletére. A hegyi pisztráng, ha nem nagy mértékben fogyasztjuk vacsorára, rendszerint könnyű, kerekeken járó álmokat hoz. Ugyanez a tulajdonsága van más hegyvidéki halaknak is – az ember oly könnyedén gurul le álmában a legmagasabb hegyről, mintha legalábbis szárnya volna.

Más dolog a rákokkal való étkezés után bekövetkező álmodás. A rák, miután napvilágra került abból a sötét odúból, ahol az életét tölti, teljesen érzéketlenné válik a napvilágos dolgok iránt. A napvilág terményei közül leginkább a csípős csalánt kedveli, amely mindenkinek hólyagokat szokott szerezni, csak éppen a kemény ráknak nem. Hát a rák az álomban is megtartja a maga tulajdonságát: hátrafelé megy az időben, és ollójával fájdalmas csípéseket okoz elmúlt dolgokért. A rákező ember nem is tudja, hogy miért érez magában mindenféle fájásokat, amikor álmából kimenekült. Annyi bizonyos, hogy a rákező darabidőre mindig visszavonul a múlt időbe.

A „gyomor álmai” között egyelőre ennyiben maradjunk a halakról és a rákokról való tudományunkban.

Halász. Látni egészség. Halpiacon járni, de nem vásárolni: megcsalást mutat. Halászháló, amely hosszan húzódik: szerencse, ha nem húzódik: kellemetlenség. Halászfonál: ravaszságban lesz részed.

Kerner szerint: halászcillag, amely fejünk felett látszik, jelent öreg szülőket, de utazást is. Halászhálót segíteni vonni: tisztesség. Öreg halász, aki szólna hozzád: szavát meghallgassad.

Halál. Halni: nyomorúság. Halni akarni: egészség. Halva látni magad: hosszú élet. Meghalni és megleveledni: nagy tisztesség. (1756.)

Kerner szerint: halva látni olyan személyeket, akik még élnek: elveszted megnyertnek hitt ügyed. Halva lenni: hosszú élet és magas pártfogás. Halálütést mérni valakire: csúnya rágalom.

Hálóköntös. Kerner J. szerint: nagy ember leszél. Hálósapka: szép kedvtelés. Hálóing: asszonynak betegség.

Hálószoba. Titok nyomára jössz. Hálószobába mászni: gonosz terv. Hideg hálószoba: asszonynak jegyez terméketlenséget, szomorúságot. Hálószoba kulcslyukán benézni, és ott másokat látni, mint a lakókat: nagy változás jegye.

A különös álmokból: hálószoba, amely volna börtön, és a börtönből egy föld alatti folyó a szabadba vezetne, amelyen át (az asszony) kiúszna egy szép kertbe: jegyez terméketlenséget. Hálószobában rossz szagot érezni, amely szag utálatossá tenné a levegőt: jegyez férfinak változatosság utáni vágyakozást.

Halott. Rossz idő. Halott és temetés: vihar. Halottas-ház: jó reménység jele, amely valóra válik.

Kerner szerint: a halott mindig időváltozást jegyez, az 1833-as könyv azt mondja, hogy a szép halott ambótot mutat. – 1799-es könyv szerint: halottat látni: áldás. – Gvadányi szerint: halottasingben járkalni halottak között; hideglelést jegyez.

A különös álmokból: halott, aki mintha volna táncos, és táncra kérne, míg bennünket irtózat töltene el: asszonynak jegyez szerencsétlen házaseletet, férfinak különös vágyakozást. Halottal menni, és azt megakadályozni, hogy hátunkra másszon: féltékeny szerelem. Halottal találkozni a házban, amely halottat nem ismerhetünk, és lábunkra telepedne: gyermektelenség jele.

R. M. szerint: halott, aki jönne, és megszólítana, az utat tudakolván: váratlan látogató jegye.

Régi magyar naptár szerint: Andráskor holtak: hosszú telet mutatnak. Kántorböjtös napon halott, aki benézne az ablakon: szükség jegye. Holtakkal vigadni, és tőlük tanácsot kérni: figyeld meg, mit mondanak, és tedd az ellenkezőjét: kivéve, ha anyád mondaná. Holt szerető, aki visszatérne és szemrehányást tenne: új szerelem jegye. Holt férj: kihágás. Holt asszony: nagy bánat.

Holt ember képét rajzolva látni: rokonod meghal. Holt embert koronázni: betegség. Holt ember által megsegíttetni: ismerősöd meghal. Holt embernek csontját látni: harag. Holt emberekkel vívni: nagy tisztesség. Holt embert látni megelevenedni: nagy borult időt jelez. Holt embert látni, akit régen eltemettek, mintha most halna meg: közeli atyádfia hal meg.

Holt emberrel, ki megelevenedett, járni sötét éjjel, de hamar helybe jutni: tűrhető bosszúság, rövid harag. Holtnak lenni és megelevenedni: tisztesség. Önmagát holtnak látni: öröm.

Harang. Házasodás jegye.

Kerner Jusztinus szerint: harangozást hallani a vízen át: szerencsés előjel egy közeli üzletedben. Lélekharang: éjszakai utazás. Harangot húzni: harag. Harangöntő: kellemetlen vendég. Bádogharang: becsület.

A különös álmokból: harangszó nagy szélzúgásban, amely hirdetné valamely ismerősünk temetését vagy esküvőjét: szívdobogás. Víz alól hangzó harangszó: ifjúkori botlás.

József-napkor harangszó: szép tavasz. Adventi harangszó: bűnbánat; jegyez hírt is. Útonjáró álmában harangszó: változás, visszatérés jegye.

Harapás (embertől): minden álmoskönyv szerint: féltékenységet jelent. Állati harapás: civakodás.

A különös álmokból: ismeretlen ember harapása, amelyet felébredés után is érezni vélünk: megfélemlítést mutat egy bimbózó szerelemben. Harapás szájon: titoktartás. Harapás egyéb testrészsünkön: közelgő betegség azon a testrészen.

Harcsa. Változás egy hír által.

Hárfa. Hárfa hang: hűségese szerelem képe.

Kerner szerint: hárfás leány jegyzi: kedvesed elvesztését. Hárfa hang a háztetőn: szeles idő. Hárfázó ifjú, akinek arcát nem láthatjuk: közönségesen vágy jele, de mutat civódást is.

Harisnya. Rendszerint asszonyi hűtlenség. Gyapjúharisnya: szükség és gond. Selyemharisnya: csábító szavak és helyzetek. Szakadó harisnya: szegény. Rongyos harisnya: közelgő baj. Harisnyát felvenni: búcsú a szerelemtől. Levetett harisnya: általános változás mindennapi életünkben. Harisnyában bálba menni: rágalom jegye. Halotti harisnya: szép szerencse. Harisnyát kötni: nagy gond.

Három. Háromlevelű füvet enni: feltartóztatnak terveidben. 3-ast látni: szerencse. Háromszög: titkos találkozási mély. Hármass kerék: családi szaporodás.

Az 1833-as könyv szerint: ternő.

Hárs. Vidámság.

Hártya. Bánat. Sírás.

Has. Kövér: igen jó; sovány: hosszú pör.

Az 1756-os könyv szerint: hasad ha nő: tisztesség. Kerner szerint: kövér has: átmeneti gondok jegye; zsíros has: kiadós szolgálat; sovány has: civakodás. Hasadon kopognak: biztos jövedelem. – A lipcsei könyv azt mondja: hasban lenni, vak szerencse.

A különös álmokból: hasad, mely volna lógós és ráncos, hogy csaknem térdig érne, és te ezt nagyon szégyellnéd, jegyzi, hogy szíved telve van vággyal, egy új, ideális szerelem iránt. Hasad, mely volna sovány, mint az éhes csikaszé, hogy szinte fájnak bordáid s derekad: nagy ravagyást, gazdagságot jelez. Korgó has, amely miatt társaságban szégyenkezel: ifjúkori botlás.

R. M. szerint: hasad, ha álmodban meghegyesedik, mintha volna benne dárda: reménytelen kívánság. Ráncok a hason: jelentenek annyi bánatot, ahányat megolvashatunk.

Gvadányi Márton szerint: hasoncsúszó ember: rosszban töri fejét.

Kántorböjtben hassal álmodni: egészséges. Nagyböjtben: betegség. Hasfájás: rossz idő.

Hát. Hátad ha látod: valamely lehetetlenséget fogsz elérni (1756.) Egyébként vesd össze az első fejezet álmofejtésével.

Kerner szerint: kövér férfiát: igen kellemetlen; asszonyát: szép idő.

Hátrálni (valami elől): jegyzi, hogy valaki a károdat akarja. Vőlegénynek óvatosságot int mátkájával szemközt.

1756-os szerint: kocsival hátrálni: betegséget mutat.

Határkő. Régi barát kopogtat.

Hatos szám: az egészség száma.

Hattyú. Szerencse. Több hattyú: kellemetes házasság, sok gyerek, hosszú élet. Szeretőnek viszontszerelem és hűség.

Kerner szerint: hattyút énekelni hallani: nagy időváltozást mutat. Hattyútoll: gazdag asszony. Elszálló hattyú: régi emlékek felejtése. Sötét égben vonuló hattyúk, amelyek tollaikat hullatják: jelentenek fájdalmak elmúlását, örömök jöttét.

Havat látni: rövid betegség.

Az 1799-es könyv szerint: havazás: vigadozás. Felette sűrű havazás: nagy haszon. Hóember: terhesség és szerelem. Havat havas hegyen látni: levél, jó hír, változás. Nagy halom hó mellett elmenni: jó feleletet várhatsz.

Kerner szerint: nagy hó: jegyez érzékiséget is. Ugyanott: hóban mezítelenül járni, és ennek örvendezni: egy titkos szerelem jele. Havat enni: leánynak közeli fájdalom, amely egy gyermek kisujjától ered.

Gvadányi Márton szerint: nagy és mély havat látni kemény és

tiszta időben: hasznos követség; maga hasznát úzó embernek családságát jelenti.

A különös álmokból: hőemberrel birkózni, amely volna erősebb és emberfejtű, emberszakállú: asszonynak régi szeretőt mutat.

András napján sok havas háztetőt látni egy idegen városban: jegyez kellemetlen utazást a közelgő télben. Gyertyaszentelő napján sok havat látni: gyors tavaszodás jele. Útonjáró ember, aki keveredne hófúvásba, amelyből az utat nem találná: szerencsés vállalkozás előtt áll.

R. M. szerint: messzi havas tornyok, hegyek, erdők: a gyermekkort mutatják.

Saját jegyzeteim szerint: ember, aki álmában válna hőemberré, és csúfsága, bámulata volna a járókelőknek: rövidesen szerencsétlen szerelembe esik, amelyben hiúsága érzékenyen szenved. Havas éjből asszonyhangot hallani: önmérsékletre int. Lúd vagy egyéb szárnyas hangja: fiatal nőt mutat, akivel megismerkedünk. Hőember, aki bejönne a szobába, s egy idegen nővel megismerkedne: regényesség, amely fájdalmat okoz. Hóban gyalogolni ismeretlen vad hegyek között és búsnak lenni: örömteljes események jegye.

Ház. Házat rakni: tisztesség. Házat látni: megégni. Égő ház, amely nem a tied: jó. (1756.)

Az 1799-es könyv szerint: házat meszelni: minden dolgod elváltozik. Házat fedni ponyvával vagy gyékénnyel: gazdagság; nád-dal: viszontagság; zsindegyel: tűzvész. Házat betörni: gonosz szomszédság. Magas ház: hír, házitolvaj, kis nyereség.

Kerner szerint: ház: jegyez hosszú életet. Bedőlt ház: váratlan haláleset. Háziasszony: élvezet. Házigazda: előnyös út. Házibútor vándorlás jele. Becsukott ház: bánat, bosszúság. Nyitott ház: öröm.

Hegedű. Jegyez családságot.

Az 1799-es könyv szerint: hegedűlni: jegyez irigységet. Házas embernek: békeséget. Hegedűs: mutat ravaszságot. Messziről való hegedűszó: büntetés. Hegedűlni és hozzá táncolni: szép gazdagság.

Hegyre mászni: terveid ellenkezője történik.

Kerner szerint: erdős hegy: jegyez hűtlenséget. Hegy, amelyen

romfalak látszanak: közeli nyereség. Tüzhányóhegy: nagy veszedelem. Hegyilakó: boldog óra, amelyet elmulasztottál.

Az 1756-os könyv szerint: hegyre menni jegyez ellenkezést.

Híd. Igen nagy változás.

Kerner szerint: bedőlt híd: veszedelmes késedelem.

Hold. Betegnek halál.

Kerner szerint: újhold: változás képe; hold, mely leesik az égből: nagy kárvallás; két vagy három hold egyszerre az égen: nagy megbízatással küldetésed lesz; holdsarlót szívni: nyereség.

R. M. szerint: asszonynak holdat látni: nem jó kívánság. Hold-kórossá válni, és háztetőkön járni: reménytelen érzelmek jegye. Hold a víz tükreben: sápadt arc. Hold hegyek, erdők felett: régen tervezett utazás képe.

Gvadányi Márton szerint: a hold mindig szeles időt mutat.

Saját jegyzeteimben: hold valamely nő homlokán: csalás. Hold, amely jönne nyomunkban, hogy tőle el nem bújhatunk, és az ágy alól is ránk néz: egy régi vonzalom jele, amelyet el nem mulaszt-hatunk.

Héja. Nagy úr haragja.

Herceg. Hercegnő. Minden könyv szerint öröm.

Saját jegyzeteimben: Álmodnád magad fiatalabbnak, hullámos hajzatúnak, ifjú hercegnek középkori öltözetben s környezetben: nagy boldogtalanság szerelmedben.

Hering. Kis szerencse. (*Kerner.*)

Hernyó. Rajtad: rossz házasság, nyomorék gyerek, csalfa asszony. (*Kerner.*)

A különös álmokból: hernyók, amelyek testedet belepnék, mint a régi hullákat a temető sírjaiban: jegyeznek fájdalmas emlékeket, amelyeket soha el nem felejtethünk.

Gvadányi Márton szerint: ha valakit látnál, aki hernyóvá változik, óvakodj tőle.

Hetes szám: minden könyv szerint (álomban) szerencsétlenség jele.

Hétfő. Öröm.

Hívni valakit: életünkben nagy változást várhatunk.

Hívnak valahonnan: boldogtalanság. A szél zúgásában hívnak neved szerint: nagy időváltozás.

Hídvámot fizetni: nagy kellemetlenség. Útonjárónál: akadály, idővesztés, tétlenség.

Kerner szerint: gazdánál rossz vásárt jegyez.

Hideget érezni: betegséget mutat. Álombeli hideg-lelés: hűtlenség miatt elvesztett nő jegye.

Hímezni. Jólét. Hímzés: pénzt mutat.

Himlő. Himlőd, ha van vagy ha látod: pénzt kapsz.

Hímpor (virágon): nagy szégyen.

Hímszarvas. Szép szerencse.

Hínár. Irigység.

Hinta. Röpke öröm. Hintaló: ellenséget jegyez.

Hintó. Nyugodalmasság.

Hírmondó, ki gyalogszerrel jön: fontos ügy.

Hiúz. Meglopnak.

Hivatalnok. Kerner szerint: idegen beavatkozás ügyeidbe. Hivatalnokkal beszélni: jegyez meghívást egy vendégszerető házhoz. Hivatalba jutni: ellenségeid meg-szégyenítését mutatja.

Hízni. Gazdagodás.

A különös álmokból: elhízni úgy, hogy sem az ajtón, sem az ágy-ban nem férünk: jegyez egy közelgő betegséget, amelynek csíráit már régen magunkban hordozzuk. Kerner szerint: elhízott asszony: igen jó jegy; elhízott férfi: egy gyermek jele, aki miattunk szenved.

Hóbortos ember. Szerencse.

Hód. Pör. Hódprém: mutat elhidegülést egy meleg vonzalomban.

Hóhér. Félelem, amely jövőd dolgok miatt szorongatja szívünket.

Hólyag. Titok.

Hombár (ha teli): gazdasági eredmény. Ha üres: betegség, szégyen.

József napján teli hombár: nagy csalatkozás jegye; Andráskor: szegénység.

Homlok. Jegyez jó barátot.

Homok. Változás.

Kerner szerint: homok, amelyen járunk: mutat árulást is, amelyet hallunk legközelebb. Homokóra: csendes időjárás.

A különös álmokból: homokemberrel találkozni, ki megszólítana, és az utat tudakolná azon tájék felé, ahol egyszer, régebben éltünk: visszaszálló emlékek, amelyek szomorúságot, esőt hoznak. Homokban lakni, benne jól heverészni, és gondtalan egészségben lenni: jegyez egy ismerős sírt, amelyet váratlanul meglátogatunk.

1833-as könyv szerint: homokóra: betegnek rosszabbodást jelent állapotában.

Horgony. Menekvés valamely veszélyes helyzetből.

Horkolás, amelyre felébredünk: elhagyatottságot mutat.

Hóvirág. Jó hír messziről.

Hölgy. Kellemetlenség.

Húgy. Minden könyv szerint: egészséget jegyez.

Hullám. Betegség jegye.

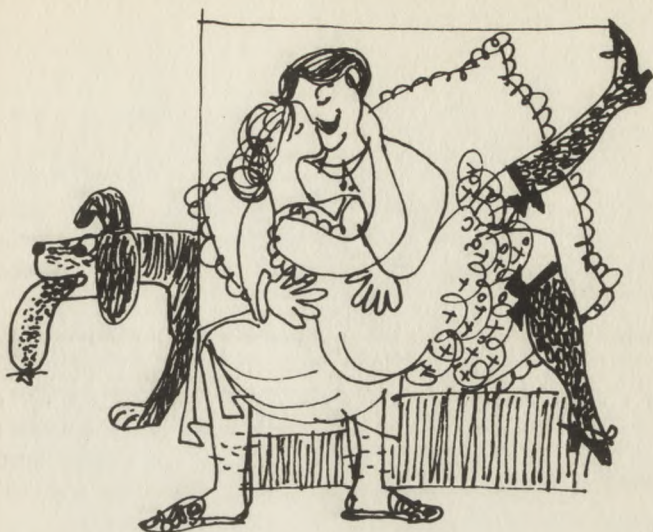
Húr. Fájdalom.

Hurka (-t enni): jó egészség. Mást enni látni: betegség.

Kerner szerint egy középkori feljegyzés azt mondja, hogy hurkát lopó kutya: mutat házasságtörést; hurkát lopó ember: szép szerencse jegye. 1756-os könyv szerint: hurkát tölteni: falusi lakodalom jele.

A különös álmokból: hurka, amely lógna orrunkból, s tőle nem szabadulhatnánk: jegyez boldogtalanságot múlt időkért. Gvadányi Márton szerint: hurkával álmodni: jegyez változást az asszony egészségében. R. M. szerint: sok hurkát látni: sok hó. András napja előtt járni kamrában, amelyben sok hurka lógna: jegyez hosszú telet. (*Régi magyar naptár.*)

Hurokba lépni: mindenképpen rossz jel. Vadásznak ellenben szerencsét mutat.

Húst enni: betegség, kellemetlenség, szomorúság (1756.)

Kerner szerint: húst főzni: jegye annak, hogy nehéz beteg van a háznál, ellenben felgyógyul. Hús pácban, amelyet elvágtunk és megtisztítottunk: csúf időtöltés. Nyers hús: becstület, tisztesség. Húsvágóhelyen (vágóhídon) járni: házasság jele.

A különös álmokból: nyers húst enni, amely volna emberé vagy gyermeké: jegyez gyötrelmes házasságot.

Húshagyó kedd. Megpihenés hosszas szenvedések után.

Husáng. Levél.

Húsvét. Gyászba jövünk. Húsvéti tojás: szerelmi vallomás.

Huszár. Vigalom jele.

Huta. Betegség.

Hüvelykujj. Boldog élet.

I

Ibolya. Minden magyarázat szerint szerencse a szerelemben.

Ibrik. Jó hír egy távol levő férfiről, aki többet gondol ránk, mint azt hinnénk. Ibrikből szegényes edelt enni: jegyzi szomorúságoknak elmúlását, mindennek jóváfordulását. Törött ibrik – Kerner szerint is – fájdalmas szerelem.

Idegen férfi: nagy rokonság. Idegen nő: veszedelem, némelyek szerint haláleset. Idegen gyermek: betegség. Idegen, aki volna borbély: házastársak között elválást, jegyesek között civódást jegyez. Idegen, aki volna vándorkatona: asszony álmában váratlan szerelmeskedést mutat. Idegen, feketegubás ember: semmire sem jó. Idegen zsidó: nagy szerencse; betegnek: változás.

Ifjú: Öregnek: örömteli nap; betegnek: egészség; asszonynak: hónapszám; ifjúnak: harag; leánynak: bánat; útonjárónak: szép szerencse; mindenkinek: ambó. (1833.)

Kerner szerint: ifjú, aki jönne mezítláb és hajadonfővel: szomorúságunkban vigasztalást hoz, de gazdagnak szegénységet is mutat. Ifjú számárháton: szép időjárás. Ifjú, zöld ággal: jó termés. Bús ifjú: messzi utazás.

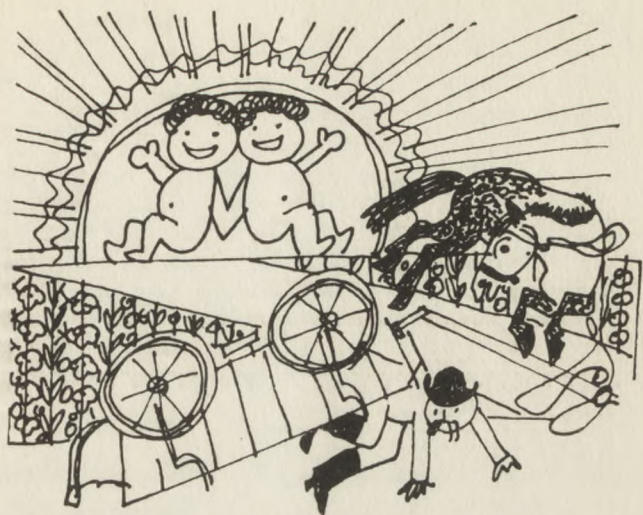
A különös álmokból: ifjúval hálni, akinek arcát nem láthatjuk: asszonynak jegyez boldogtalan emlékeket. Szakállas ifjú: ijedtség. Törpe ifjú: boldogtalanság. Ifjú, kinek volna fehér karja: leánynak hosszú mátkaságot mutat.

Szent György napján az ifjú: jó esztendő jelképe.

Iga. Nőtlennek: házasság; nőnek: nyugalom.

1756-os könyv szerint: ököriga: asszonynak igen mulatságos.

Ígéret. Egészség. Ígéret, amelyet nem tartunk meg: nagy vígság.

Ihatatlan ital: gonosz, betegség.

Íj. Veszély.

Kerner szerint: a középkori álmoskönyv az íjjal való lövést: szerencsés nyereségnek magyarázza, amely nyereség rövid időn belül elér. Tell Vilmos fíját látni: nagy vállalkozás. Íjas ember: rossz hír.

Ikra. Pénz.

Vízöntő havában: nagy ebéd.

Ikrek, ha tieid: változatosságot jegyeznek szerelmedben; ha másé; kellemetlenséget egy nő miatt. Ikreket szülni: gond, szegénység, rossz időjárás, rendszerint árvíz. Ikreket látni a lenyugvó napban vagy a felkelő holdban: szerencsétlen utazás. Ikrek (lányok): veszedelmek.

Kerner szerint: ikertestvéreket látni: jegyez uzsorát.

Ikrek havában ikrekkel álmodni: beteges állapot.

A különös álmokból: ikreket szülni, amely ikrek volnának összenőve: terméketlenség jegyei.

Ima. Jó vigasz. Imádkozó lány: jó remény.

Inas. Kis kellemetlenség.

Indóház. Szégyenletes helyzet.

Ing. Fehér: nyereség; szennyes: betegség.

Kerner szerint: tarka ing: meglepő látogatót jegyez. Fehér ing: találkozást mutat, amely találkozásra régen várunk. Levetni inget: szegénység. Felvenni: vidámság. Inget mosni: pompás híradás. Inggallér: hiábavaló terv. Inggomb: megzavart szerelem. Többféle inggomb: pletykáság. Elveszett inggomb: nyereség a kártyán. Inggombot varrni: civakodás egy idegen miatt. Betegnek inget váltani: javulás jegye. Szennyes inget felvenni: temetés. Hálóing: tarkabarkaság. – R. M. szerint: inget vasalni: eljegyzést mutat. – Saját jegyzeteimben: női ing, amelyet elveszítettek, jegyez egy új szerelmet.

Ingovány. Mindig veszélyes.

Ingaóra. Fáradtságos nap jele.

Ingadozni valamely magasságban: betegséget mutat.

Inni pohárból: jó társaság, amely hasznodra válik.

Kerner szerint: vizet inni: egészséges; törött edényből: ügyetlenség; forrásból: gyógyulás; tócsából: szegénység. Állott víz: hideg-lelés.

A különös álmokból: megittatni egy asszonytól, de nem kezé-től, sem ajkától: nagy fájdalom, elválás, szenvedés jegye, amely egy asszony hűtlensége miatt ér. – Nagyöjtben hideg vizet inni: szeles időjárás. Molnárnak: jó vásár. (1833.)

Íny. Levél.

Írás. Idegen írással levelet írni: fájó szerelem. Írni, aki nem tud: betegség. Ismeretlen kézírást látni: jegye-zük meg jól, ami benne van, mert szükségünk lehet rá. Írás, amelyet nem tudunk elolvasni: titkot mutat, amelyet megtudunk. Zsidóírás: szerencsés fordulat.

Írha. Haszon.

Ismerkedés. Asszonynak férfival: nagy gond. Özvegyasszonnyal férfinak: váltakozó szerencse; leánnyal: jó szerencse.

Ispán. Munkát jegyez.

1799-es könyv szerint: botosispán: rossz időjárás. Öreg ispán: hosszú tél.

Istálló. Kerner szerint: mindenre jó. Istállóban élni és házasodni: jó jegy. Istállóban gyermeket szülni: megtiszteltetés.

Istráng. Kerner szerint: bűnös szórakozásodat gonosz szájak helyeslik.

Iszákos asszony: szerencse.

Izzadtság. Többnyire betegség jegye.

★

*Az alábbi magyarázatok
a legrégebb magyar álmoskönyvből valók:*

Ifjat látni: fáradtság. Ifjúvá lenni: gonosz.

Inget, szép fehérét felvenni: vigasz, segedelem.

Inni tiszta edényből: menekvés. Ivóedényt eltörni: atyád meghal.

Írni ha tanulsz: jó: írást csinálni: gond. Írni, de olvasni nem tudni: célotat nehezen éred el.

Istent dicsérni: nyavalya. Istent látni, vele beszélni: nem jó.

Istent szólni hallani: vígság. Istent imádni: nagy öröm.

Italt drága edényekben készíteni: óvakodj ellenségeidtől.

Istállót építeni: vígság.

J

Jácint. A félelem jegye. Nagy megerőltetést jegyez.

Jajgatás. Baj.

Kerner szerint: jajgató szél: rossz esztendő; jajgató fák: hideg idő; jajgató házibútorok: halálesetet jegyeznek.

1799-es könyv szerint: jajgatás, amely hallatszana udvarunkból: jelez szárazságot, takarmányhiányt, esetleg árvizet. Jajgatás a padláson: kemény tél jegye. Jajgató egerek: rossz ünnepnapok.

A különös álmokból: jajgatás, amely hallatszana bensőnkéből, mintha egy idegen ember volna belénk zárva, aki onnan kiszabadulni óhajtana: ifjúkori emlék fájdalmassága. Jajgató hajszálak: aggodalmas öregség jegyei.

Útonjárónál országúton, útszéli terület felől hangzó jajgatás: rossz vásár jegye. – András napján jajgató barmok: igen korai és hosszú telet mutatnak. (*Régi magyar naptár.*)

Saját jegyzeteimből: jajgatás álmunkban mutat egy helyrehozhatatlan tévedést. – R. M. szerint: Nagyöjtben jajgatás: változatlan szomorúság jele.

Január (hónap): veszekedést mutat.

Jászol. Teli: inséges esztendő.

Játék. Szerencsével játszani: szerencse a szerelemben; veszteséggel: valamit találsz utadban.

Kerner szerint játszani kockával: harag jegye; gyermekkel: csendes öröm; golyóval: levertség, bánat; lutrin: bizonytalan öröm.

1833-as könyv szerint: játszani és nyerni: némi szerencse, de nem játékban. – Gvadányi Márton szerint: játék: jegyez csalárdságot.

Játékszer. Új ismeretséged lesz, amely nem sok örömet mutat. Játékbaba: asztalossal lesz dolgod. (1799.)

Jávorfá. Fájdalom fája. Aprófa jávorfából: szeretőd

mondását szerdán reggel gondold meg, mikor a kakas másodszer kukorékolt. Jávorfából furulyácska: félrevezet egy asszony. Jávorfából való koporsó: öreg szülék. Kdőlt jávorfa: talajvizet mutat. (1833.)

R. M. szerint: éneklő jávorfa: igen rossz esztendő.

Jég. Gond és betegség.

Kerner Jusztinus szerint: jég, amely alattad leszakad: felesleges félelmet állsz ki. Jégen elcsúszni: árulás, szétfoszlott remények, szerelmi csalódás jegye.

1833-as könyv szerint: jégen járni: biztos előrehaladást jegyez céljaidban. Olvadó jég: hiábavaló szorgalom. – Saját jegyzeteimből: jeges úton haladni: viszontagságokat szenvedni; jégtörést hallani: szerencsés. Jegesmedve: vígság.

Jegenye. Változó szerencse.

Kerner szerint: a megkívántakat eléred. 1756-os könyv szerint: választottad szeret. Jegenyesor: gondatlan élet, hosszú öregségig. Jegenyefák, amelyeknek susogását hallod, jegyzi, hogy szelíd halállal távozik az árnyékvilágból egy kedves ismerősünk.

Jegygyűrű. Cserélni: keserűség.

Saját jegyzeteimből: idegen nő jegygyűrűjét viselni (amelyhez jutottunk tréfa által): jegyez szerelmi találkozót, amelynek emlékezete keserves.

Jelmez. Névtelen levél.

Jérce. Rövid időn belül meglátogat a szerencse.

Jobbkéz. Akaratod ellenére elárulsz valakit, akit mélyen szeretsz.

Jószág (-ot) örökölni: jegyesség; venni: visszatérő jólét jegye.

Juh. Gazdaembernek: gond. Sáros idő. Zöld mezőn: nagyon jó. Juhot őrizni: szép nyereség. Juhot nyírni: veszedelem. Juhhúst enni: szép becsület. Juhász: eső és kár. Juhnyáj: megalégedettség.

R. M. szerint: juhok, amelyeket vízben látunk, szerencsétlen utazást mutatnak. Juhok a felhők között: tűnő élet jelei. Akolba zárt

juhok: hosszú telet mutatnak. Juh, amely fekvő helyzetünkben átugrik: egy kis bánat elmúlását jelzi. Juhos kása: egészség, nyugalom.

★

*Az alábbi magyarázatok
a legrégebb magyar álmoskönyvből valók:*

Járni meghalt feleségeddel, aki meglevenedett sötét éjjel: amit eddig nem tudtál elvégezni, ezután elvégzed. Pálcán járni: nagy betegség.

Jégen járni: dolgod előmenetele. Olvadó jégen járni: hiábavaló törekvés. Jeges úton járni, hol hó is van: hiábavaló törekvés.

Jegyet az égen látni: kárvallás.

Juh ha a tied, vagy ha zöld mezőn van: jó. Juhot nyírni: veszély. Juhokat őrizni: nyereség.

Jövendőt mondani: titok és idegen gond.

K

Kabát. Jelenti háztartásod.

Bő kabát: uraság; fekete: gyász; szennyes: harag; rongyos: szegénység; szűk: betegség.

Kerner Jusztinus szerint: kurta kabát jegyez kellemetlenséget; arannyal hímzett: gazdagságot; szakadt kabát, amely a varrásnál szakadt: ugyancsak gazdagságot mutat. Új kabát: szerencse egy ismeretlen kézből. Kabátod, ha mossák: dolgos feleséget kapsz. Foltos kabát: árulás.

Gvadányi Márton szerint: Kazinczy-kabátban járni: jelez nagy megtiszteltetést.

A különös álmokból: kabát, amely volna asszonyhajjal bélelve, mint a bárány szőrével: utazást mutat egy asszony miatt.

Mezítelen asszonyon idegen férfi kabátja: kicsapongó életmódot jelez. Csillagokkal, égi jelekkel kivarrott kabát: nagy gondot szerez. Madárijesztőről való kabát: csúfság. Falusi emberen városi kabát, amelyet nem szokott viselni: adósság, végrehajtás.

Krisztus kabátjában járni: muzsikás élet, szegény ebéd. (*Egy lőcsei álmoknyvból.*)

Kacagány. Elevenség csendes életedben.

Kacagó nő. Közeli kellemetlenség. Mézeskalácsszíven kacagó nő: véletlen szerelem.

Kacér asszony. Borús idő.

Kacsa. Megszólás. Jó idő. Repülő kacsa: esős időjárás.

Kacsázni: becstület. Tipegő kacsa: sok utánjárásod lesz, amíg gonosz szóbeszédnek eredetét megtalálod. Űző kacsa: meghívás ebédre. Kacsát löni: árulást leplezel.

Kerner szerint: a vadkacsák útján járni, velük repülni, felkelő napot látni: igen jó jegy. De betegnek: gonosz. Felhős éjszaka vadkacsát hallani: szomorú hír egy távoli atyafiról. Vadkacsatojás: cigányleányt mutat. Vadkacsafészek: titok. Vadász vadkacsával: hideg időjárás.

A különös álmokból: Münchhausen vadkacsáival reptülni a szalonnás zsineggel: hazugságot hallasz. (*Kerner.*)

Kád. Jó hír. Kádár: levél áll a házhoz.

1759-es könyv szerint: kád, amelyben mezítelen lábú menyecskék szőlőt taposnának: jegyzi elmúlt szerelmesedését. Fördőkád: betegség.

Kagyló. Valaki miatt zavarba jössz.

Káka, amely zöld: igen hamis hír.

Kakas. Újdonságot hallasz, de nem sok örömed van benne. Nőknél szerencse. Kakaskukorékolás: öröm, betegnek gyógyulás. Kakas, amely tojást rak: betegség képe. Verekedő kakasok: jelentenek háborút, gazdagságot. Kakas tyúk hátán: szerencse a szerelemben.

Kerner szerint: tüzes kakas a háztetőn: veszedelem asszony miatt. Szélkakas: szeszélyes szerelem. Kakas a tornyon: ünnepnap.

A különös álmokból: kakas, mely szétrugdálná az asszony kontyát: megcsalt férfi haragját jegyzi. Kakastaréj, amely nőne orrunkon: hűtlenséget mutat a szeretett nő felől. Kakas sarkantyúja kezünkön és lábunkon: győzedelmes szerelem.

Kakasszó esős éjszakán: bolond álom. (R. M.)

Fekete kakas: kísértet a házban. Kis kakas: tűzvész. (Régi magyar naptár.)

Kakukk. Szép idő. Kakukkszó: hirtelen halála egy ismerősünknek.

Kalács. Betegség. Sütni: szerencse, gazdagság. Enni: rossz kedv.

Kalap minél nagyobb, annál jobb. Uraság. Kalapok: sok szóbeszédet jelentenek. Úrikalap: korcsma, fogadó, multság. (1856.)

Férfikalap, amelyet egy nő álmában szobájában látna: jegyezz szerelmesedést. Szürke kalap: öregember. Fekete kalap: új szerető. Női kalap: pletyka.

Kalapács. Régi házassági terv sikerül.

Kerner szerint: jegyezz irigységet. Harangkalapács: biztos kár-vallás. Aranykalapács: jó vásár. Kalapács és harapófogó: csapszéket jelent. Kapukalapács, amely magától út: várva-várt vendég, talán vőlegény érkezését jegyzi. Kalapáló vasember a tornyon: utazást mutat. Kalapáló madár: haláleset. Égi kalapács: trónváltás.

Radics Mária szerint: kalapálást hallani, mintha koporsószőgeket vernének: halált jelent ott, amerről a kalapálást halljuk.

Karalábé. Asszonynak igen egészséges.

Kalász, amelyet leszakítunk: jégesőt hoz.

Kandúr. Mindig szerelem.

Kalendárium. Csendes öregség.

A különös álmokból: kalendáriumi képecskék, amelyek a hónapok nevét díszítik (szánkózók, vadászok, aratók stb.) megelevenednek és elmulattatnak: elhibázott életet mutatnak.

Kaloda. Vigasz. Kalodában ülni: gonosz szerelem. (1700.)

Kalifa. Hozzámenni: nagy szorongatás. (1700.)

Kalitka. Madárral: érzéki örömöket jegyezz. – Üres kalitka: megszabadulás egy asszony rabságából.

A különös álmokból: kalitkába zárva lenni egy idegen házban,

ahol mintha egy varázsló erejéből volnánk: jegyez szerelmi szenvedéseket.

Radics Mária szerint: egérkalitka házasetet mutat.

Kalmár, ki jönne messzi tengerekről, és idegen portékával elámitana: nagy változást mutat mindennapi életünkben.

Kályha, amelyből korom és füst szállana: családi boldogtalanság. Meleg kályha (városban): esős időt mutat. Kályhaajtó: ajándék. Kályhacső: veszteség.

Kerner szerint: kályha, amelyben a nők kifésült hajukat elégetnék, valamint apró rongydarabokat gyűjtanának: egy szerelmi kín elmúlása. Kályhakürtő, amelyen kísértet öklendezne: elégedetlenség sorsunkkal. Kályha, amelyben emberek égnének és jajgatnának: szeles éjszakát jelez. Tüzes kályha: bolonddal lesz dolgod.

A különös álmokban: kályha mellett ülő és fűtő öregasszony: boldogtalan gyermekkor emléke. Fekete kályhalyukból kilépő, szép ifjú: rossz ágyasság.

Kamra. Jó hír. Bőséges éléskamra, amelyben volna téli idő és a kolbászok lógnának: csendes életet mutatnak. Kamrába zárva lenni: éhség vagy betegség. Fáskamra: ifjú szolgáló.

Kámzsa. Szégyen.

Éjjel barátoknak, kámzsába öltözve kóborolni a városban az apáca-kolostor körül – Kerner szerint – jelez egyet a hét főbűnből, amelyetán tudtunkon kívül követtünk el. Asszony, aki viselne barátkámzsát, és csuháját felemelve megmutatná magát kezünknek és szemünknek: nagy szégyenséget jegyez.

Kanál. Vendég jön.

Kanári. Vidám hír.

Kamillatea. Torokfájás.

Kanász. Kár.

Kanca. Szerencse. Gazdagság. Lakodalom.

Kancsal ember. Veszedelem. Kancsal asszony: szerelmi kinszenvedés. Öregnek mulatság.

Kancsó. Általában vidám házat mutat. Szerencse.

Kanóc. Rabság. Szegénység. Egyedüllét.

Kanonok. Pénz áll a házhoz.

Kantár. Szép uraság.

Kántor. Dínomdánom.

Kánya. Az udvar felett: csábítás. Kánya fészken: bátorság.

Kanyaró. Levél.

Kapa. Fáradozás. Kapásnak: szerencse.

Kapca. Utazás.

Kapcsolni. Nyereség a lutrin.

Kapitány. Jó barát.

Káplán. Betegség.

Káplár. Szerelem.

Kapocs. Pénz.

Káposzta. Nagyfejű, amely a kertünkben termett: jó mód, jó feleség, jó szolgáló. Vereskáposzta: civakodás.

A különös álmokból: káposztáshordóban ülni, és onnan nem szabadulni: öregasszony szerelme, aki féltékenységgel gyötör. Káposztát legelni nyúl módjára: szerelem a szomszédasszony iránt.

Káposztagyáluló: hideg időjárás. (*Kerner.*)

Káposzta, amely nőne testünkben, és ezt igen szégyellnénk: egy régi szerelem, amelyet nagyon megbántunk. (*Saját jegyzet.*)

Kappan. Meghívás ebédre. (1833.)

Kerner szerint: Kappanháj testünkön, amely idő előtt jönne: kiábrándulás egy hosszú szerelemből. Kappanhangú emberrel mulatozni, és attól gyermeket kapni (nőnek): nagy megszágyenülés jele. Kappan, amely forogna lánгон, zsírfját csepegtetné, és közben énekelne: ismeretség egy hazug asszonnyal. (1759.)

Kaptafa. Szabadulás egy veszedelemből.

Kaptár. Szívesség, szolgálat váratlan baráttól.

A különös álmokból: kaptár, amely rajzó méhekkel fejünkben, nőne ki: jegyez lázas betegséget. Kaptár egy asszony fején: árulás.

Kapu. Nyitott: vendéget hoz. Bezárt kapu: hiábavaló utazás. Feltört kapu: bátorság, erő.

Kar. Szőrös: nyereség. Nagy kar: nehéz munka. Kis kar: szegénység, gond, alamizsna. Dagadt kar: váratlan örökség. Törött kar: rossz vásár, rossz házasság. Csonka jobbkar: férfihalál. Csonka balkar: asszonycsalás. Leoldott kar: veszített per.

Kerner szerint igen nagy kar mutat háborút is. Mindkét karunkat elvesztjük: feleség halála.

A különös álmokból: karunkat, ha látnánk oly erősnek, mint mozsártörő, azonban zsibbadás folytán nem mozgíthatnánk: asszonyi szerelemben tehetetlenséget mutat.

Különös alakú kar: pénzhamisítás. Hóhér által vett kar, amelyet a város kapujára szegeznének: akaratunkon kívül verekedésbe keveredünk. Igen sovány, szinte elszáradt kar, amely hasonlítana egy letört ághoz: legkedvesebb gyermekünk halála. Sok kar: gyávaság. Félkarú ember: balgaság, ügyetlenség. Szörnyeteg karja, amely utánunk nyúl: félelem egy titok felfedezése miatt. (Kerner.)

Kar, amely az égboltozatból nyúlna alá: vigasztalás bánatunkban. (*Saját jegyzetem.*)

Karabély. Valódi öröm.

Karácsony. Minden könyv szerint jó jel.

Karbunkulus (nyakon): Szerencsés napot jegyez.

Karcolás. Háton: elsőrangú jel. Úvegen: vigyázatra int jó embereinknél. Karcolás mindennapi poharunkon: szeszélyes feleség jelképe. Összekarcolt arc: kinszenvedés egy gonosz igazságtalanság miatt.

Kerner minden karcolást nagy változásnak ítél.

Karcsú nő. Kellemetes vendég.

Kard. Mindig becsület.

Karéj (kenyér): betegnek biztos gyógyulás.

Karika. Vidám változás a búbánatban.

Kerner szerint: madárkarika: részegséget jegyez. Fülben lógó karika: asszonynak biztos megszerelmesedését jelenti egy vendég-

ségbe jött férfival. Orrban lógó karika: szégyen, pellengér, elárulás. Földre hullott karika: gyengeség. Disznó orrában: gonosz indulatú szolgáló.

A különös álmokból: Karikába hajolni mint vándorkomédiás egy nő mulattatására annak tetszésére: nagy megszerelmesedés jele.

Gvadányi szerint: karikához kötött nő: nagy megelégedettség.

A lipcsei könyv szerint: karika, amely fénylene egy asszony feje körül: nagy óvatosságra int.

Karmester. Titkos gyász.

Károgás, hideg éjszakán: hosszú telet mutat.

Karom. Ellenséged békül.

Káromkodás. Kerner szerint: annyi, mint a számar-
ordítás: rossz idő.

Kártya. Harag és kellemetlenség. Kártyát vetni: búbánat. Kártyát vettetni: meghallod az igazságot, amely nem lesz kedvedre. Kártyázni: késő férjhezmenés. Szerencsétlen szerelem.

A különös álmokból: Kártyán sok pénzt nyerni, amely pénz testünkre omlana, mint összedőlt farakás: nagy veszteséget és szegénységet jegyez. Kártyás, aki kártyákat mutogatna, amelyeket testünkből húzna ki: lánynak csábítást, asszonynak bánkódást mutat. Kártyák, amelyek testünkre volnának festve: (nőknek) idegen férfiakat mutatnak, kikkel megismerkedni készek volnának. Kártyás leány, aki elnyerné a férfiatól a szívüket: gondolat, amely nem teljesül. Kártyavető öregasszonnyal lenni: változás sorsunkban. (Kerner.)

R. M. szerint: nőknek a piros királlyal álmodni: betegséget jegyez.

Egy középkori (lipcsei) könyv szerint: hamisan kártyázni: nagy tisztesség. Kártyák, amelyek megelevenednek: jó barátok halála.

Karvaly. Rossz hír egy idegen ember útján.

Karzat. Levél. (1833.)

Kas: lásd Kaptár.

Kása. Öröm. Mesemondás. Falusi élet.

Kerner szerint: kásagombóc, amely torkunkon akadna: egy hazugság jegye, amelyet nők találtak ki. Kásahegyet enni: gyermek-

kori emlék visszatérése. Kásába esni: nagy szegénység. Kásazsák: boltosnak rossz üzlet, másnak némi szerencse.

1759-es szerint: kását enni sokadmagunkkal: rossz esztendőt jelképez.

Kastély. Öregembernek fiatalasszonnyal való házassága.

Kerner szerint: kastély jelent békés, szerelmes idöket. Rommá vált kastélyban lakni: ifjúkori örömek visszatérése az öregségben. Kastélykert: változás az egészségben. Szél.

A különös álmokból: Kastélyt építeni, és befalazni nőket, akik gonoszak voltak: korai halál. (*Egy középkori – lipcsei – könyv szerint.*)

Kastélyon zászló: időváltozás. Kastélyhölgy: megunt legényélet. Kastély víz tükrében: reménytelenség. Kastély a levegőben: hiába-való utazás. (1833.)

Kasza. Haláleset. Gyógyíthatatlan betegség. Kaszálás: rossz jegy. Nyilasban kaszálni: végrendelkezés. Erdőben: hosszú élet. Kaszálni, és semmit nem markolni: szomorúság. Kaszát fenni: szerelmi hiba.

Kaszárnya. Biztos kenyér. (1833.)

Kasznár. Hír. Újdonság. (*Kerner.*)

Kátét olvasni: betegség, öregség, gond a küszöbön, szélzúgás a kéményben. (*Régi magyar naptár.*)

Katona. Mindig rossz változás. Katona, aki állna a csillagos égen: háborút mutat. Rongyos katona: házasságtörés. Katonák: rossz esztendőt mutatnak. Pusztai katona: adósság. Szélkatona: szeszélyes asszony. Öreg katona: hazugság. (*Kerner.*)

Kátyú. Valamely szerencsétlenség, amely útközben fenyeget. Nőknél jegyez elmaradt vendégséget is.

Kerner szerint: kátyús úton utazni késő éjszaka: egy gondnak az elmaradozása hátunk mögött.

Kávé. Társaság. Kávésbögre: pletyka.

Kerner szerint: jegyez ártatlanul való elítéltetést.

Kazal. Tűzvész. Hosszú tél. Sovány háziállatok.

Kecsege. Tiszai ember látogatása.

Kerner szerint: kecsge jegyez nagy ebédet is. Dr. F. szerint: kecsge, amely testünkben nőne ki (nőknél): szerencsétlen házasság jelképe.

Kecske. Csalódás. Hazugság. Baj. Szerelmi keserűség. Kecseszakáll: álmatlanság, ha nő látja, férfinak új ellenség.

Kedd. Szent Antal estéje. Kincsasók napja.

Kefe. Hajkefe: vendég.

Kehely. Vigasztalás. Teli kehely: egészség.

Kehes ló. Rossz utazás.

Kéj. Minél nagyobb, annál nagyobb bánat.

Kék (szín): többnyire harag. Kékruhás ember: újdonságot mondanak. (Kerner.) Kékruhás férfi jelent még összeütközést a hatóságokkal.

Kel (-t enni): dolgaid, terveid sikerülnek. (Kerner.)

Kelés. Bánat. Mindig valamely szomorú hír jár nyomában.

A különös álmokból: Kelés, amely támadna húsunkban, és elborítaná altestünket: szomorú, félénk özvegyasszonyt jegyez.

Kemence. Jegyez kölcsönt.

Kerner szerint: kemencében elbújni: szorongatott helyzet jegye. Befüteni: korai felkelés és váratlan vendég jele. Kemence mellett üldögelni: csendes öregséget mutat.

Kémény, amely erősen füstöl: a szerencsés jelek közül való. Idegen házon füstölgő kémény: némi pletykaságot rejt. Kéményseprő: öröm, szórakoztató barátok jövőtele, meghívás egy mulatságba. Néha (nagybőjtben) tüzet és szelet is jelent.

Kén. Betegség. Rossz hír. Irigy ember.

Kender. Betegség.

Kerner szerint: kenderd fonni: mutat hideg időjárást és némi bánatot családi kellemetlenség miatt. Kender kék virága: egy vá-

ratlan, szinte ostoba helyzet. Kenderáztatás: mindig pletykaságot mutat. Kender a mezőn: szép időjárást jegyez.

R. M. szerint: kenderrel foglalkozni: hosszú téli időjárást mutat.

Gvadányi Márton szerint: kenderből kötelet fonni: borús gondolatok, csalódások, unalmak jelképe.

A különös álmokban kender, amely nőne arcunkon, testünkön, hátunkon, megszégyenítést mutat egy régi, elfelejtett szerelmi viszonyunk miatt. Kenderen hálni: falusi utazást is mutat. (*Saját jegyzetek.*)

Kendő. Nőknek mindig jót jegyez. Minél finomabb a kelméje: annál jobb. Durva kelméjű, fehér kendő: módos embernek betegséget mutat, szegény embernek jót, asszonynak féltékenységet valami kis titok miatt. Fejkendő: általában változást jegyez megszokott életmódunkban. Fekete kendő: kis szomorúság. Fejér kendő: váratlan út. Piros kendő: zavartatás.

Kéneső. Idegen ember ajándéka.

Kengyel. Hideg idő. Utazás. Kiadás.

Kenőcs. Erszényedben dagály.

Kerner szerint: jegyez vigasztalást is. Kenőcsöt keverni: rossz tanács. Kenőcsöt használni: csúf betegség. Arckenőcs: megszégyenítő helyzet mutatója. Bűzös undorító kenőcs, amelyet egy idegen asszony hozna: betegnek halált jelent. Fehér kenőcs, amelyben a napsugár színei volnának, és ifjú szűzleány kezéből volna: nagy megkönnyebbülést mutat mindennapi helyzetünkben. Szent János napján kenőccsel álmodni: megifjodást is mutat. Újholdkor minden kenőcs egészséges.

Kenyér. Az életnek jó jele.

Kerner szerint: kenyeret sütni: fiataloknak boldogulást, öregeknek békés napokat mutat. Éjszaka kenyeret sütni: menekülés a házigondok elől. Újholdkor kenyeret sütni: szerencse. Uszályhajón kenyeret dagasztani: valakinek, akit szeretünk, elutazást jelent. Kenyérdagasztás: dolgos asszonynak igen jó, röstnek gonosz. Jóízű kenyeret enni, és ízével felébredni: mutat egy jó barátot, akinek ígéretére számíthatunk.

A lipcsei nagy könyv szerint: kenyeret látni, és belőle nem ehetni: szenvedés képe. „Kenyered ha van: becsületed van.” Búzakenyér: vidámság. Fehér kenyeret enni: mindenkinek jó. Meleg kenyér: biztos öröm. Rabok kenyere: igen nagy szerencse. Kenyér, amelyet hátadon hordozol: kárt mutat háztartásodban. Kenyeret szelni: a legjobb szerencse. Felvágatlan kenyér: jókedv, egészség, betegnek gyógyulás. Kenyérkaréj: bőség. Kenyereskendő, amely üres: szégyen. Kenyérmorzsa: irigység, szegénység, fájdalom.

Gvadányi Márton szerint: üres kenyerestartisznya: elítéltetés jegye.

Katonakenyér, amelyet egy asszonynak adnának ajándékba: jegyzi egy asszonynak elcsábítását. (R. M.) Száraz kenyér, amely torkunkon megakadna: nekünk jó, családuknak rossz. (D. G. Gy. *gyűjtéséből*.) Penészes kenyér: betegnek ólálkodó halált jegyez. (S. j.)

Kép. Rendes, jó barátság.

Kerner szerint: képet látni vagy festeni: szerelmeseknek a legjobb. Képet leakasztani és kidobni: mutat vágyakozást helyzetünk változtatásán. Képet felakasztani: rabság. Saját képünket látni: nagy betegség.

Kérni valamit: jó remény.

Kérdezni valamit: hazugság.

Kéreg. Közelgő szerencse. (Kerner.)

Kerék a kocsin: változás.

Kerepelést hallani: jó hírt mutat. Nagyböjtben betegség.

Keresgélni valami után: mutat nyugtalanságot.

Kereszt. Szerencse.

Kerner szerint: aranykereszt: mindig eljegyzést mutat. Keresztet vetni: nagy szerencsétlenség. Ezüstkereszt: temetés.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: keresztet hordani vagy kapni: jegyez nagy változást a belső háztartásban, a szőlőben ellenben igen jó. Keresztcsont, ha fáj: gyermektelen embernek gyermeket jelent, házának sok kiadást, munkát. Keresztút: váratlanság, bizonytalanság, zavar, idegen vendég. De lehet szerencse is.

R. M. állítja, hogy minden kereszt, amelyet a hátunkon cipelünk a temetőbe: egy esztendő jelent további életünkben.

Gvadányi Márton az útszéli keresztet terhes, viszontagságos utazásnak mondja.

Kereszt, amelyet nagy betegnek csókra nyújtának: közeli gyógyulás jelképe. Kereszt a tornyon: idegen város. Kereszt a homlokon vagy mellkason: megpróbáltatás képe. Kereszthordó gyermek: megszabadulás egy régi bűntől. Kereszthordó pap: egészségesnek igen nem jó. Keresztek a barmok hátán: rossz esztendőt jelentenek. Kereszt az égen: háborút mutat. (*Régi naptár.*)

A különös álmokból: Keresztet a hátunkon vinni Jézus Krisztus kálváriáin: jegyez szerencsétlen házaseletet. „Keresztúton vénaszonnyal, régi szeretővel, megöregedett ismerőssel találkozni: jegyez kívánságot, amely eddig nem teljesült.” Útszéli kereszt Krisztus nélkül: hosszadalmas vándorlás jelképe. Keresztespók, ha reád ereszkedik: aznap megcsókolnak.

Keresztek, amelyek messzi toronytetőkről látszanak: jelentenek vágyakat ifjúkori társak, barátok, támogatások után. Temetői kereszték: jelentenek édesanyát is. (*S. j.*)

Ló, amelynek fején volna keresztalakú jel: bűbájosság, amely egy idegen városban fogva tart. (*Dálnoki Gaál Gyula feljegyzése.*)

Keresztsont, amely fáj: asszonynak gyereket vagy betegséget mutat.

Kergetni valamit vagy valakit: igen jó.

Kerítés. Utasembernek sohasem jó. Pörösnek: elítél-tetést. Kereskedőnek: üzleti veszteség. (1759.)

Kérő, aki jönne: nagy szégyenkezést jelez.

Kert. Többnyire gyermekáldás.

Kerner Jusztinusz szerint: szép virágos kertben, tavaszi ég alatt sétálni, mutatja nem teljesült vágyainkat. Minél több a virág a kertben, annál több vágyunk hervad el. Őszi kert: gyász. Kertilak: költözködés. Idegen kertben eltévedni: jegyez árvaságot. Kert télen: hiábavaló gondolat.

R. M. szerint: kerti munka: jó jegy. Kert, amely magas kerítéssel van körülvéve: mutatja, hogy adósságainkat megfizethetjük. Elhagyott, gizgazos kert: barátaink elhidegtülését mutatja. Kertben óriással találkozni: ellenség jele, amely ellenség életünkre tör.

A különös álmokból: Kertben járni, és onnan ismeretlen vidékre tévedni, amely volna eleinte Éden tájairól való, később elsötétült, és szörnyekkel teli: mutatója életünk boldogtalanságának, amelyet titkolunk.

Kertész. Mindig jó szüleinket mutatja.

Kés. Eladni: igen jó. Venni: árulás.

Késsel járni, és valakit keresni, akibe belészúrhatunk: egy nagy fájdalom jelvénye, amely fájdalom miatt még sok szenvedésünk, de rövid időn belül megkönnyebbülésünk lesz. Kés, amellyel magunkat megsebezünk: bánatot jelent. Minél nagyobb a kés, annál nagyobb a bánat. (*Kerner.*)

Késsel ügyetlenül vágni valamit: mutat valamely váratlan helyzetet, amelyet ügyességünkkel saját javunkra fordítunk. (*S. j.*)

Keselyű. Gyűlölet. Esős idő.

Későn jönni valahová, késői órában járni: levelet jelent.

Keserű. A legtöbb álmoskönyv szerint bizonytalan holnapunkat mutatja.

Keserű íz, amely később édessé válna szájunkban: jele csúf bosszúnak, amelyet megbánunk. Keserűlapu: vidámság, gondtalan falusi élet, megszabódulás. (*Kerner.*)

Keserű ital: betegnek halál. (*R. M.*)

Keserúséggel gondolni eddigi életünkre: örömteljes nap jelképe. (*S. j.*)

Keszkenő. Jó hír.

Kesztyű. Meghívás.

Kerner szerint: figyelni kell, hogy összeillő kesztyűt látunk-e. Egy pár kesztyű: feltétlenül jó barátságot mutat. Páratlan kesztyű: válás attól, akit szeretünk. Nagy kesztyű: tétovázás egy házassági tervben. Kis kesztyű: titkos szerelem. Fekete kesztyű: gyász, utazás, civakodás rokonokkal.

R. M. szerint: fehér kesztyű: jegyez menyasszonyt.

A különös álmokból: Kesztyűbe dudálni: jegyez elválást egy jó baráttól, akiért szívünk fáj. Lábon viselt fehér kesztyűben esküvőre menni: egy nem szeretett nővel jelent szerencsétlen házaseletet. Lila kesztyű: titkos szerelem.

Kesztyűs ember: betegség. (*S. j.*)

Kettő. (Szám.) Levél.

Kéve. Gazdag ember.

Kéz. Jobb kéz: jó barát. Bal kéz: nőknek jelent új ruhát, férfiaknak utazást.

Kerner szerint tiszta kéz: nagy szerencse, szennyes kéz: gyanú, kézmósás hideg vízben: vidámság, dagadt kéz: civakodás, kézütés (tenyérütés): biztos bánat, üzleti veszteség, szőrös kéz: könnyelműség, kicsapongás.

R. M. szerint: kezét fogni valakivel: jelent segítséget a bánatban. Elveszett jobb kéz: apa halála, elveszett bal kéz: anya halála. Kézcsók: hamisságra int. Igen nagy és fehér kéz: hamisjáték jegye. Kis kéz: pletyka, irigység.

A különös álmokból: Kéz, amely nőne akkorára, amint egy paripának a farka: hiábavaló vágyakat mutat. Kéz, amelyet egy asszony szennyes helyre vezetne: óvatosságot, féltékenységet jegyez. Kéz, amelyet egy asszony csókjaival halmozna el: házasságtörés jelképe.

Gvadányi Márton szerint: kéz nélkül nem lehet a hét főbűnből csak egyet elkövetni.

Igen nagy kéz az égboltozaton, amely kelet felé mutatna: egy népnek pusztulását, vándorlását jegyzi. (*Lipcsei középkori naptár.*)

Kiabálni. Változás az egészségben.

A különös álmokból: Kiabálni és hangokat hallani, mintha volna egy idegen hangja: közeli veszedelmet mutat.

Gvadányi szerint: esős idő. R. M. mondja, hogy mást kiabálni hallanunk: megmenekülésünket mutatja egy fortélyból. Kiáltás, amelynek eredetét nem tudjuk: jelez betegséget, mely a ház körül ólálkodik. Igen nagy kiáltás: haláleset. Állatkiáltás: rossz esztendő.

Kígyó. Betegnek nem jó.

Kerner szerint kígyó: jegyez rövid időn belül beköszöntő gazdagságot. Kígyó, amely marásra készülne: lázas betegséget mutat. Kígyómarás: őrizkedj ellenségeidtől. Kígyó, amelyet nem lehet kikerülni, sem előle elfutni: rossz jövő. Döglött kígyó: menekvés.

A különös álmokból: Kígyó, amely bensőnkől nőne, és körülgyűrűzné szívünk táját, elvenné lélegzetünket; nagy betegség jelképe. Kígyók az ágyban, a párna alatt: gyötrelmes, kétségbeeső lelkiállapot mutatói. Kígyók, amelyek a szobába kúsznak, és körülszíszegek az ágyat: nőnél gonoszát jegyeznek.

Kígyófa: utazás. Kígyókő: szerencsétlenség. Kígyószem: védelem a mennykőcsapás és szédülés ellen. (*Régi magyar naptár.*)

Kikerics. Gyereket mutat.

Kilenc. Jó hír.

Kilincs. Nyugalom.

Kerner szerint: elmaradt látogató. Letört kilincs: pörlekedés. Megnyikorgó kilincs: szeles éjszakát mutat.

Kincs. Találni keveset: igen jó, sok kincset: halálveszedelem. Kincset ásni: nagy szegénység. (*Kerner.*)

Szent György napján kincset találni: igen rossz esztendőöt mutat. Kincsesókkal együtt lenni: ostobaság. Kincseskamra: birkád megbetegszik. (*Régi magyar naptár.*)

A különös álmokból: Kincs, amelyet őrizne hétfejű sárkány: gyermekkori mulatság. Borús idő.

Gvadányi szerint: kincsesó: hosszú, nedves nyár jegye. R. M. azt mondja, hogy kincset a bolondok és gyermekek találhatnak, okos ember soha, ezért ne is adjunk ez álomra.

Kintorna. Levél. Hír messziről.

Kipödrött bajusz: mulatságot mutat.

Kirágni valamit, ami ízlik: mutat szerelmet, amelyet elérünk. Ízetlent kirágni: bánat, megcsalódás, fájdalom jegye. (R. M.)

Király. Szerencse. Öreg király, aki kertünkben dolgozna, vagy levelet olvasna: egy közeli jutalom képe. Ifjú királlyal lenni: asszonynak, lánynak változást mutat.

A különös álmokból: Király, akinek volna arca olyan fényes, mint a nap, fehér feje, mint a hold, szakálla, mint a víznek a habja, kötőse, mint a szilvafa virága: elveszettnek hitt, visszatérő szerelmünket mutatja. Tündérkirály: szép boldogság. Törpekirály: gond egy szerelmi cselszövény miatt. Betegnek koronás királlyal álmodni: rosszabb állapot. V. Ferdinánddal álmodni: jövedelem, de új adó is. (1850.)

Királyné: lánynak vőlegényt jegyez. (R. M.) Királyi palotában járni-kelni, tükrökbe nézelődni, és nem találni kijáratot: egy nagy úr szerencsés ismeretségét is mutatja. Király gyermekeit látni rongyokban: rossz esztendőöt ígér.

Kisasszony. Mulatság.

Kiseperni a szobát: nem szívesen látott vendég jegye.

Kísértet. Csupa öröm, szerencse.

Magyarázat a kísértetről

„Nem éppen a legjobb dolog olyan házban lakni, amelyben kísértet tanyázik, de még mindig jobb dolog fedél alatt meghálni, mint a kóborló szelekben tölteni az éjszakát” – mondja egy régi

Álommagyarázó Könyv. „Mert – így folytatja a könyv – nincsen olyan gonosz kísértet, amelyet előbb-utóbb meg nem szokhatnánk. És már arról is van tudomásom, hogy a kísértet szokott meg a háztól, ahová valaki beköltözött.”

Nem akarom azt mondani, hogy elhiggyük a régi Álmoskönyvek nyámogásait, de sohase árthat elgondolkozni olyan dolgok felett, amelyet látszólag meg nem értünk. Így például: hogyan lehetséges megszokni vagy megszoktetni a kísértetet a régi házakból?

A kísértetről mindnyájan tudjuk, hogy ő nem más, mint bennünk rejtőzködő és visszavándorló álom. Hiába kopogtatnánk nappal a falat, amerre a kísértetet elmenni láttuk – a kéményből sem hullana más zörgetésünkre, mint tisztátalan korom, pedig a hagyomány szerint a kísértet többnyire a sötét kéményben szeret lakni. Bátor emberek már felforgatták fenekestől a házakat, ahol kísértetet sejtettek. Sőt nagy kocsirudakkal a kezükben lesben állnak azon a keresztúton, amelyen a kísértetnek el kell vala haladnia . . . Hiába volt minden. A kísértetet nem foghatták meg, nem üthették le – másnap reggel ébredésnél mégis piros volt a szemük az éjszaka után, amely szempirosság legbiztosabb jele annak, hogy kísértet járt a háznál. Arról a bizonyos lidércnyomásról, amelyből úgy ébred fel az ember, amint a fuldokló kimenekszik a víz alól: talán nem is kell beszélni, mindenki ismeri.

A régi emberek mindenféle babonáságokat használtak a kísérteties álmok ellen. Talált lópatkót szegeztek a küszöbükre, hogy azon a Rossz át ne léphessen. Légyölő növényeket raktak az ablakaikba, mert a kísértet néha csak egy légy alakjában kezdi el züm-mögését az alvó felett – aminthogy a pók is csak ártatlan játékot látszik űzni a hatalmába kerülő darázssal, mielőtt azt végleg megkötné. A kísértet-félő emberek az ágyaikba is mindenféle szagos füvetek raktak, amelyek részint az egészséges álom jótékonyágát, részben a kísértet elleni védekezést szolgálták . . .

A kísértet és vele a rossz álom mégiscsak beszökött valahogy a szobába, és másnap olyan piros volt az ember szeme, mintha egész éjszaka holt mellett virrasztott volna, pedig holt ember hál' Istennek nincs a háznál. – A rossz álom elbújt a régi székládba – mondták a régiek, holott mindnyájan tudjuk, hogy az a rossz álom belőlünk

jött vala elő. – A kísértet megállította a falióra ketyegését, hogy szabadon végezhesse tennivalóját – mondták ugyancsak az óemberek – pedig tudjuk, hogy az órák mindenütt a világon lejárnak. – A kísértet elrejtőzött a függöny mögé – mondták nagyapáink, pedig ha jobban szemügyre veszik az ablakot, bizonyosan találhatnak azon egy hasadékokat, amelyen át a szél és a mozgalmas éjjeli levegő beosonhat a szobába. Ugyanezért mondják a régi emberek, hogy azokban a házakban, ahonnan már sem a széklábból, sem az órából nem lehet elúzni a kísértetet: a hortyogó embert kell alkalmazni.

Kiféle, miféle az a *hortyogó ember*, hogy jelenlétének ilyen jótékony varázslatosságot tulajdonítanak? Minden vidéken van belőle egypár példány. Szemrenézve éppen olyan embernek látszik, mint más közönséges ember; külsőleg mi sem árulja el tulajdonságát. De ha beköszönt az éjszaka, akkor csak arra ébrednek fel a tiszáninneniek is, hogy valamely különös okból nem tudnak aludni – mintha egy egész erdőséget fűrészelnének a Tiszántúl. Sárban, hófúvásban rekedt vásároszekerek, amelyek reménytelenül várják a reggelt szerte az országúton: lovaik végső erőfeszítésével megindulnak. Hétalvók, akiket már azzal sem lehet felébreszteni, hogy a rézmozsárban diót törnek az orruk alatt: felrettennek, és a padlás felé kezdenek szállongani. Mi történt? Megjelent a hortyogó ember a vidéken? Az ilyen hortyogó embert fel kell fogadni néhány éjszakára, és akkor majd rájönnek a ház lakói, hogy pusztá álom volt képzelődésük a kísértetről.

Nagyon ritkán, de már az is előfordult, hogy a hortyogó ember sem tudott tiszta munkát végezni a rossz álommal. Megesik ugyanis, hogy a hortyogó megfordul álmában, amit neki megtiltani nem lehet, amikor is darabidőre elhallgat. Ezt a pár percet szokta felhasználni a rossz álom éji madara, hogy a sötét sarokból előreppenjen, és megkapirgálja a halántékát azoknak, akiknek halántékán sem csirke, sem kakas kapargatásának a helye nem látszik, de még csak az okuláré szára sem hagyott nyomot. Az ilyen váratlanul jövő, rossz álom ellen a régi álomfejtők ajánlották a kolompot is, amelyet a csuklójára kell kötni annak, akit álmában a kísértetek gyötörnek. A védekező ember okvetlenül felemeli a kezét, mire a kolomp meg-

szólal, a megváltó ébredés bekövetkezik. (Gyermekeknel, hajadonknál elegendő egy karácsonyról maradt kis csöngettyűt alkalmazni, míg a színészeknél és más komédiásoknál hasznos a színházi csöngettyű.) Ezt az eljárást a kísértet elriasztásának hívják. Bőséges éjjeli kolompolás után aligha vörös valakinek a szeme.

Ám vegyük most végül azt az alig előforduló esetet is, mikor a kísértet sem hortyogással, sem kolompolással nem zavarható el... Ilyenkor nincs más teendő, mint meg kell szelídíteni a kísértetet. Ravasz nőknél ez könnyű dolog, mert ők mézesmázos beszédükkel, hízelkedéseikkel, rábeszélésükkel elbírnak a konok kísértettel is. Rendszerint ajánlanak valamely címet a közelben, ahol kísértetjárásra szükség van. A vallásos nők is hamar megszelídítik rossz álmaikat – különösen a karácsony előtti időkben, elmennek előlük a hajnali misére. (Még nem volt olyan álom, amely Adventkor a templom küszöbét átlépni merészelte volna.)

A gyermekes nők szorosabban karolják magukhoz gyermekeiket, amire a leggonoszabb kísértet is abbahagyja ténfergését. – A férfiak

közül könnyebben menekülnek meg a bajtól itt is a pipás emberek. Mert a pipázás sok mindenféle betegség ellen bizonyult már hasznosnak. Megmenekülnek azok is a makacs kísértettől, akik mindenféle erős italkortyokkal karcoltatják végig a torkukat, ha éppen nagyon rossz álmuk volt. De mit csináljanak azok, akik nem pipáznak, nem isznak, csak tehetetlenül várják a reájuk szálldosó, rossz álmot? Ezeknek valóban nem lehet ajánlani mást, mint az ágyuk melé készített löcsöt, vagy nehezebb esetekben: a kocsirudat. Sok férfiruhában strabancírozó kísértetről kisült már az első meglegyintésnél, hogy ökelme nem más, mint sírdogáló asszonyember. A kocsi-rúddal védekezőknek másnapon sohasem szokott piros lenni a szemük a rossz álom miatt.

Kisujj. Kár.

Kiszaladni a házból: csalódás.

Kiütés. Nagy gazdagság, hasznos öregség.

Kerner szerint: minél csúfabb kiütés borítja testünket, annál nagyobb haszonra várhatunk.

Klastrom. Őrizkedj házastársad megcsalásától. Papnak: halál.

Kóc. Perpatvar.

Koca. Szerencse.

Koccintás. Jó hír.

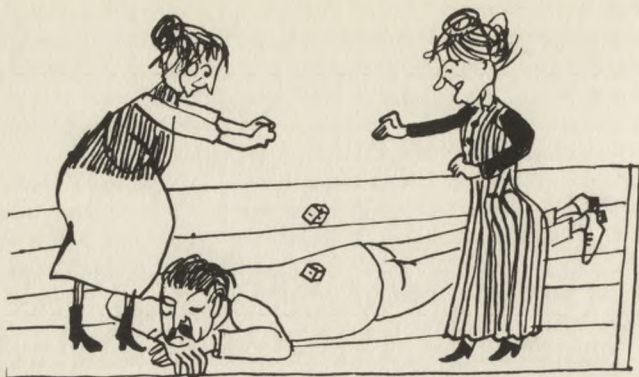
Kocka. Kockán nyerni nem jó. (*Kerner.*)

Kockás kabát: utazást mutat. (1850.) Kockakövet faragni házépítéshez: hosszú telet mutat.

Az ördöggel kockázni és veszíteni: igen szép szerencse. (*R. M.*) Kockafejű ember: orvos, betegség. Öregasszonyok, akik rajtad kockát vetnének: szerelmi csalódást, bánatot mutatnak. Kockázni Krisztus palástjára: veszteség az állatok között, hideg idő. Vásáron kockázni, és zsebkést nyerni: rossz vásárt ígér. (*Régi magyar naptár.*) Elfáradni kockázásban: sok munka.

Kocsi. Nagy uraság. Fórspont vagy parasztszekér: siettetí célod elérését. (1850.)

Kerner mondja: Kocsi, mely tengelyén alattunk eltörik útközben: félelmetes; ha fent törik el a kocsi: haszontalan út. Kocsi bakján

ülni: jelenti, hogy egy kívánságunk váratlanul teljesül. Kocsin faluról a városba hajtani, és a városkapunál régi ismerősökkel találkozni, akit már régen nem láttunk: nagy újdonság, amit hallani fogunk. Dohányoskocsin téli időben utazni: jelent összeütközést a hatósággal. Üveges halottaskocsin utazni, négy lóval húzatni, díszes koporsóban feküdni: kereskedőnek nagy vásár, másnak tilalmas öröm. Esős éjszaka kocsin utazni, és messzire világosságot látni, amelyet nem érhetünk el: jegyez hiábavaló szenvedélyt egy kacér nő iránt. Messze földről jött furmányoskocsira felkéredzkedni, de ott helyet nem kapunk: hiába keresünk vigasztalást és örömet egy utazásban. Kakaskukorékolást hallani kocsin egy idegen országúton: váratlan változás miatt elmarad egy utazásunk. Kocsival felfordulni, és alája kerülni: kereskedőnek biztos leszegényedés, míg szegénynek: némi javulás sorsában.

R. M. szerint: menyasszonyos kocsi hátuljában ülni: biztos megszerelmesedést mutat. Megvadult lovaktól ragadt kocsiból kiugrani: tűzveszedelmet mutat.

Gvadányi Márton mondja, hogy kétkerekű csacsifogaton utazni: nagy nélkülözést mutat.

Szent György napján kocsin ülni: közeli lakóhelyváltoztatás jele. Nagy vízen áthajtani, és szerencsésen partra jutni: bátorság által megnyerjük elvesztett ügyünket. Csillagok között kocsizni: táltosok

által vont szekérrel: nagy utazás képe; betegnek igen rossz. Égő kocsi: rossz vásár, rossz termés, kár.

Kocsikenőcs. Hízkeléssel megcsalnak a rossz emberek.

Kocsonyát enni: jegyez nehéz esztendő, nehéz sorsot; küszködést egy városbíróval vagy vámszedővel.

(*Kerner Jusztinusz középkori jegyzete*)

Korcsma. Kár.

Kerner szerint korcsmárosné jegyez utazást, pletykát; korcsmáros: mindig egy vidámság képe. Útonjárónak különösen jó. Hideg idő.

A különös álmokból: idegen korcsmában aludni, és a korcsmáros által éjjel kirabolatni és megfojtatni: jegyzi, hogy valahol megrontásra törnek.

Korcsmacsillag: utazás hideg időben. Korcsmacégér: idegen városban: multság idegen emberekkel. (*R. M.*)

Kofa. Bíróság.

Kolbász, minél rosszabb, annál jobb: nagy életkor, de rossz hír is. (*Kerner.*)

Koldus. Hiba.

A lipcei nagy álmoskönyv szerint: koldust a város kapujánál kikerülni, jegyzi, hogy szegyenbe esel abban a városban. Koldusokkal a templom körül vagy búcsún együtt énekelni Mária hónapjában: betegnek gyógyulást, egészségesnek megkönnyebbülést, más hónapokban kárt jelent a tanyán vagy majorságban. Koldusnak adni: gazdag embernek további szerencse, szegénynek nagyobb szegénység. Koldus, aki a házba jönne: irigység, civakodás. Koldust simogatni: gonosz jövő.

Kerner mondja: hogy asszonynak koldussal társulni, vak koldussal szemérmetlen dolgot művelni: közeli betegséget jelent.

Gvadányi Márton szerint: sánta koldus: gondot hoz.

R. M. mondja: hogy koldust szidni és verni: ajándékot jelent.

A különös álmokból: Koldulva járni az országúton, és ismerőseink előtt szegyenkezni nagy szegénységünk miatt: jelent reménységet egy bajunkból való megszabaduláshoz. Koldusokkal nagy

lakomát csapni, és ételükből enni mutatja: hogy kevélységed miatt megaláztatásban részesülsz. Öreg koldus: mindig időváltozás, hazugság. Fiatal koldus: kellemetlen hitelező. Asszonykoldus jegyzi: hogy egy nő megcsal. Koldusok, akik jönnének szekérrel, és a házba betolakodnának, az ágyban henteregnének, a konyhában törnének, a pincében garázdálkodnának: mutat nagy változást életünkben egy megszegett szó miatt.

Koldustanya: utazás. Koldustövis: szegény rokonaid imádkozva reád gondolnak. Koldusok csillaga az égen: árvizet mutat.

Saját jegyzetek: szép nő, akit valaha közelebből ismertél, egy éjjel koldusruhában látogatna meg, és alamizsnát kérne: mutatja, hogy ismerősöd, bár jól megy sora, boldogtalan.

Zsidóknál koldulni: szerencse. (*D. G. Gy. jegyzete.*)

Kolomp. Mindig vidámság.

Koma. Családi civakodás.

Kerner szerint: koma mutat: csalást, csalódást is. Komaasszony: új hír. Fiatal komaasszony: kellemetlenség.

Komiszkönyér. Katonának: igen egészséges; másnak: nagy újdonság.

Komló. Hízelkedés vesz körül.

Komondor. Minél nagyobb, annál jobb barátság.

Komp. Útban vagyunk célunkhoz.

Kondás. Szerencse. Esős idő.

Konkoly. Kis szerencse.

Konyha. Harag.

Férfinak konyhában ülni, és a főzésnél segíteni: megszegyenülés egy mulatságon. (*Kerner.*) R. Mária szerint: konyha mindig pletykát, csetepatét jelez. Gvadányi mondja, hogy szomszédasszony, aki jönne konyhára sót vagy fűszert kölcsönkérni: elviszi férjed erejét.

Konty. Kiadás.

Koplalni. Egészség.

Kopoltyú. Levél.

Koporsó. Hosszú, boldog élet. Koporsókereskedőnek vagy asztalosnak: gond.

Korál. Öröm.

Korbáccsal sétálni, és vele suhogtatni: gazdag aszszonyt mutat.

Korcsolya. Egy kis ember hasznodra lesz.

Kóró. Hideg idő.

R. M. szerint: kóróból kunyhót építeni: jelent változást állandónak vélt helyzetekben. Útonjárónak sok kóró: sok veszteség. Állatkereskedőnek: rossz esztendő.

Korom. Mindig szomorúság.

Korona. Sértés.

Kerner mondja, hogy koronát viselni: jegyez némi eredményt, de sok megaláztatást is.

Krisztus koronáját hordani: szegénynek nagy és jó változás. (*Lipcsei könyv.*)

R. M. szerint: a szentek koronáját viselni: terhesasszonynak leányt jelent; másnak megcsalást. Király koronája: nagy betegség, halál. Király koronáját ellopni: veszedelem. Templomból koronát lopni, hogy azzal egy nőt megajándékozzunk: szerencsétlen szerelmet mutat. Szűz Mária koronája: hajadonnak gyermekeket jegyez.

Korong. Nyereség a kártyán.

Korpa. Mindig betegség. És hideg időjárás is.

Korsó. Ha teli: igen egészséges. Üres korsó: mindig szegénység.

Gvadányi Márton szerint: fűtülős korsóból friss vizet inni a mezőn: a legjobb egészség. A különös álmokból: Házunkban kotyogó korsó, amelyben volna béka: megbetegedés jele. Korsófejű ember: hideg idő, silány szüret. Ifjú leány korsóval, aki bennünket vízzel megkínálna, de a vízben mindenféle mocskot innánk: jegyzi, hogy halálosan szerelmesek leszünk egy nőbe, aki gyengeségünkkel visszaél.

Kos, mely szarvaival felénk rohan: ellenségeid megdölgödjék támadásukat. Legelésző kos: ellenség.

Kosár. Üres: gyász jele. Teli: jó mód. Virágos kosár: szerencsés szerelem. Kosarat kapni (lánytól): nagy sze-

rencse. Kosarat adni (lánynak): meggondolatlanság jele.
Kosárárus: pletykaság.

Koszorú. Hervadt: temetést mutat.

Kerner szerint: virágkoszorú: lánynak esküvőt mutat. Koszorút kötni: szerelmi öröm, de jelez közeli árulást is. Koszorúslány: szerelmi csalódás, irigység. Koszorús öregember: gonosz vágy egy idős férfi iránt (leánynak), fiúgyermek (asszonynak).

A lipcsei könyvben: szalmakoszorú, amelyben megcsúfolnának: mutat váratlan segedelmet nagy bajodban. Koszorútáncot járni feleséggel: özvegység. Koszorúcska a ruhán (leánynak): váratlan elcsábítást mutat. Koszorúba fésült haj: nagyravágás jegye.

Kotta. Kottát írni, akinek ez nem foglalkozása: nehéz megpróbáltatás. Orgonistának ellenben szerencse. Más zenésznek: korhelység.

Kova. A szenvedés, szegénység köve.

Kovács. Vigalom.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: kovácműhelyben üldögélni, és idegen utazók beszélgetését hallgatni: jegyezh híradást egy ismeretlen útján legkedvesebb barátunkról. Kovácműhely kalapálását messziről hallani: gyermekkori ismerős jön.

Kerner szerint: kovácsnál lovat patkoltatni: nagy utazást mutat, tengelyszöget venni: elmaradó utazást. R. M. a kovácsot mondja tűzvésznek. Gvadányi Márton szép szórakozásnak jelenti. 1855-ös könyv szerint: kovácműhelyben üldögélni: hazafiság.

Kovács. Betegség. Asszonynál: valamely hazugság.

Kozmás étel. Rossz hír.

Kő (-vet) dobni: nem rossz. Ha téged dobnak kővel: kár.

A lipcsei nagy álmoskönyv szerint: nagy halom követ látni: jegyezh házasságot, amely sok kiadással jár.

A különös álmokból: Követ érezni, és attól szenvedni: mutat szükségét. Kőbálvány, amely megszólal: régi haragosunk bocsánatot kér.

R. M. szerint: kőszív: nagy fájdalom. Kőfej: gonosz jegy családi

ügyeinkben. Kőláb: egy elmulasztott szerelem. Követ enni: bátorság, elszántság, diadal. Kőbánya: boldogtalanság.

Egy középkori álomfejtés (Kerner) mondja, hogy a köszützet szeretni: mutat nagy sínylődést a fogságban.

Köd. Bizonytalan jövő.

Ködmön. Jó ember lépi át a küszöböt. De hideg időjárást hoz.

Ködmönös ember: gazdának jegyez kárt a dohánybevéltásnál.
(*Régi magyar naptár.*)

Köldök. A magadé szegénység, a másé barátság.

Költözködés. Hirtelen halál.

Köles. Szép idő. (*Kerner.*)

Kőműves. Lustaság, paráznaság. Kőműveslány: szerelem, amely hosszan tartó. Kőművesekkel dolgozni egy nagy házon: reményeket mutatnak, amelyek aligha teljesülnek. (1855.) Öreg kőműves: mutat sírboltot, ahová kívánczunk. (*R. M.*)

Könny. Megváltás egy bűntől, amelytől eddig sokat szenvedtünk. Más könnyezni látni: szorongatott helyzet. Könnyező szentkép: gyógyulás. Megfagyott könny: reménytelenség. Könnyező asszony: elkeseredés szerelmünk rombadőlése miatt. Könnyező gyermek: hirtelen halál. (*Kerner.*)

A lipcsei könyv szerint: sok könny, amely megnedvesítené a párnánkat: jegyez sok szenvedést egy érdemtelen szerelem miatt.

Könyök (ha fáj): rossz sógorság.

Köpní: Civakodás.

Köpülni. Házasság. Özvegynek igen nagy öröm.

A különös álmokból: tejfelt köpülni egy asszonnyal jegyez nagy szerelmet azon asszony iránt.

Köröm. Öregség.

Fekete köröm: ellenséged asszony; kis köröm: csúfolkodó asszony; szép, rózsaszínű köröm: gyönyört adó asszony. Sok félholdacska a körömön nőnél: sok férfi szerelme. Állatköröm, amely nőne

kezünkön: keserves helyzet. Kőrmöt rágni: visszafojtott szenvedély. Hosszú köröm: nagy életkor.

Körte. Egészség.

Kerner szerint: fáról szedni körtét: jutalom hosszú fejtörés után. Puha körte: nagy gazdagság. Sok körtefa: szerencsés házasság.

A különös álmokból: Körtealakú daganat a testünkön, fejünkön: egy lelki betegség jelei.

Gvadányi szerint: körtefejű ember: kis szerencse. R. M. mondja, hogy körtét enni, és vele jóllakni: jegyez jóllakást egy asszonyi gyönyörrel. Körtefát ásni őszi időben: meleg asszony a hideg napokra. Körtefával tüzelni: hiábavaló szerelem. Vadkörte ifjúnak igen jó jegy, sok szerencse a nőknél; öregnek annál rosszabb. Vadkörtefa jelent hazajáró lelket is.

Köszörűs. Pletyka. Árulkodás.

Kerner könyvében köszörülés vad haragot jegyez. R. M. szerint: csupán disznóölést jelez. Gvadányi Márton mondja: „kardot köszörölnél: jó tennivalód van.”

Köszvény. Némi szegénység.

Jegyez családi örömet is, ha a feleség köszvényes. (R. M.)

Kötni. Nőnek illendőség, férfinak: szégyenkezés.

Kötél. Veszedelem. Kötéltáncos: merész cselekedet.

Kerner szerint köteles ember: rabnak szabadulást, betegnek gyógyulást, egészségesnek sirásót jegyez. Kötélverő, aki háttal közlekedne feléd munkájában: mutatja elítélésed egy megnyertnek hitt pörben. Ruhaszárítókötél asszonynak jó, különben szeles időjárás; valaki öngyilkos lesz a családban.

Kozarek köteléből kapni: szerencsétlenség. (R. M.)

Kötény. Asszonynak betegség, férfinak vidámság.

Elveszített kötény: csalódás. Kantároskötény: szerelmes vagy. (R. M.)

Kövér ember. Gazdagság.

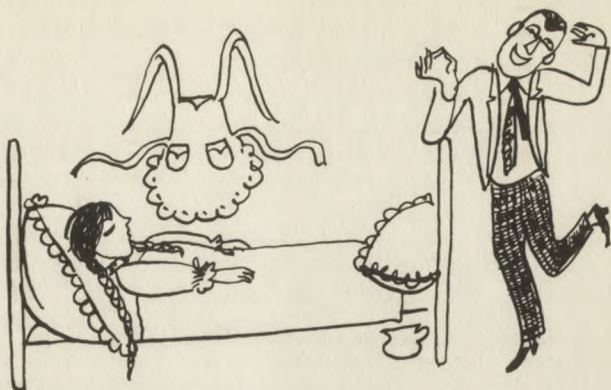
Krajcár. Szerencse.

Krétát enni: gyermekáldás. Krétával írni: rossz hír.

Kucsmás ember. Levél.

Kukac. Betegség, ellenség.

Kerner szerint: kukac, amely téled elmenne: felismered ellen-ségedet, és legyőződ. Kukactól megijedni: hozzátartozóidra vigyázz. Kukacot megölni: örömteljes nap.

Sajtkukac: kedvesed megcsal egy üzletes emberrel. Húskukac: gyötrelmem egy vágy miatt. Sírgödör-kukac: igazságtalanság, amelyet egy halottal elkövettél. (R. M.)

Gvadányi Márton szerint: kukac, amelyet kakasod felkap, és véle elfut: elmúló betegséged jegyzi.

Testünkben termő kukac: mutat félelmet egy csúf betegségtől. (S. j.)

Kukorica. A mezőn, lábon: nyereséges vállalkozás. Kukoricahántásban lenni: váratlan hideg időjárás. Kukoricát morzsolni: gondok muladozása. Kukoricán aludni: félelem egy rossz cselekedetért. Kukoricadrág: hiúság.

Kulcs minden könyvben: mulatságos.

Kulcs. Titok.

Kerner mondja: kulcsot találni: jelenti, hogy megszabadulsz egy szorongatott helyzetből. Elveszített kulcs: harag legjobb barátoddal. Álkulcs: különös nyereség. Kulcsokat összeszedni: mutat hideg idő-jarást.

R. M. szerint: kulcsosomó mutatja, hogy szerencséd kezeden

van. Rozsdás kulcs: régi titok, esetleg rejtett kincs. Új kulcs: kisleány. Pincekulcs: vendég vőlegény.

Kunyhó. Nyugalom.

Kerner azt állítja, hogy kedvező véleményt mondanak rólad, ahol nem várod. Pásztorkunyhó, amely üres: közelgő tél jegye.

R. M. szerint: kis kunyhóban lakni, és benne tűzre rakni: vágyódás egy ifjúkori szerelem után. Kunyhóban cigányasszonnyal lenni: kis szerencse.

Kunyhót építeni, és benne lefeküdni: szerencsés véletlen. Kunyhóban elbújni üldözők elől: szabadulás egy fájdalomtól. (S. j.)

Kupec. Szerencse. Kereskedőnek: veszteség.

Kút. Szerencsés jövő.

Kerner mondja, hogy kútba esni árulás, amelynek későn jössz nyomára. Kutat ásni: nehéz munka vár rád, de végül szerencséd lesz. Kútból vizet merni: jó üzlet. Kútból enni: halál.

Kút, amelyből vastagon ömlik a víz: tűzvész. Kútgém: kellemes utazás. Mély kút tiszta vízzel: gazdagság. Tiszta kútban fürdeni: mindenki szeret. (R. M.)

Gvadányi szerint: pusztai kút, amely kiszáradt: rossz esztendő, aszály. Kútágason holló: dögvész.

Kút mélyében idegen arcot látni, ha az férfié: vele pöröd lesz, ha nőé: vele megszerelmesedel. (S. j.)

Kutya (Lásd Eb-nél.)

Kuvik minden könyvben: gyász.

Kürt. Halálos betegség.

Kürtből bort inni: vadásznak nem jó, másnak igen mulatságos. (Kerner.)

Kürtszót hallani, amely messziről jönne: jegyez éjszakai fagyot, kárt a vetésben. Pásztorkürt Szent István havában: szaporodás állatainkban, máskor baj. Vadászkürt: szegénynek büntetés, gazdagnak mulatság. Kürtszó a háztetőn: tűzvész; az udvaron: kvártélyos katona; a piacon: háborúság. (Lipcsei nagy könyv.)

Különös álmokból: Kürtszó, amely bennünk zendülne meg: szerencsés megoldást mutat bajunkban.

Hajókürt: köd, eső, álmatlanság. Kürt, amelyen zenedarabokat fújna valaki az ablak előtt: szerelem a házban. (S. j.)

Küszöb. Haláleset.

Kvargli. Egészség.

Kvártélyt keresni, és nem találni: végrendelkezés.

*

*Az alább következő magyarázatok
a legrégebb magyar álmoskönyvből valók:*

Kakast látni: rossz hír. Kakasokat vívni látni: háború. Kakas, ha tyúkmonyot tojik: betegség. Kakasszót hallani: sokáig tartó békesség.

Ha fehér, szép káposztát kertedben levágsz: gazdagság; ha a káposzta kék: harag.

Nagy kárt látni: veszekedés. Kis kárt látni: vígság.

Kártyázni: nagy háború. Kártyázni és nyerni: gazdagnak rossz; szegénynek jó.

Két darabontot egy szánon látni: bízzál igaz dolгодban, megtalmozó ellenségeid ellen.

Kék ruhában embert látni: új hír.

Kecsét látni: gonosz.

Kemencét látni és bevetni: rossz hír.

Kenyeret melegen enni: öröm. Kenyeret fehérét enni: jó. Kenyér, búzából való: vígság. Ha a te kenyered: tisztesség. Kenyeret látni: bánat. Kenyeret háton hordani: kárvallás. Kenyeret, árpából valót enni: jó szerencse.

Kender: nem jó.

Kénkövet vagy szurkot látni: tévedésbe esni.

Képet csókolni és imádni: keserűség. Kép: rokonokat jelent. Képet, frottat, a falon találni: öröm. Képet faragni: jó a tanulóknak. Képet látni vagy csinálni: szeretőknek jó.

Keresztet a fejen hordani: rágalmazás. Keresztet látni: munka.

Kert szép virágokkal: mennél több a virág, annál több az öröm. Kertbe menni: házi gondok. Kertben járni, és zöldséget nem látni: bú. Kertet látni és belemenni: öröm. Kertet eladni: szorgalom.

Kését másnak eladni: intés. Kést mástól elvenni: rágalmazás.

Kévét kötni: marhát gyűjt munkával. Kéve, kötött: gazdagság.

Kéz, tiszta: gyanú. Kéz, piszkos: jószerencse. Kezet elveszteni: jobb kéz atyánkat, bal kéz anyánkat jelenti. Kéz sebes: adósság. Kezet hideg vízben mosni: vígság. Kézíjat hordani: sürgős dologban kell eljárnod.

Kicsinné lenni: felmagasztalás.

Kígyó, ha meg akar marni: betegség. Kígyó, mely előtt ember el nem lehet: betegség, nem jó. Kígyó, ha megmar: óvakodj ellenségeidtől. Kígyót látni: gazdagság.

Kincset lelni, ha kevés a pénz: jó. Ha sok a pénz: halálveszedelem.

Királyal beszélni: tisztesség. Királlyal szemtől szembe beszélni: amit tőle kérsz, elnyered, ami miatt búsultál, örökre fordul. Király: szorgalmasság, vagy levéllel látni: rövid napon bú. Királyt látni vagy urat: változás.

Kopasz elől: megcsúfolás. Kopasz hátul: vénségedben szegény leszel. Kopasz jobbfelől: rokonodat megkárosítják.

Koporsóba esni: csalás.

Koronáztatni látni magát: bánat.

Koszorút viselni: nagy tisztesség. Koszorút, zöld ágból kötöttet

látni: mindenkinek rossz, csak a csordapásztoroknak jó. Koszorút fejedén látni: visszavonás.

Kockát látni: rágalmazás.

Kovácsolást látni: sok munka.

Kocsit látni és főhelyen ülni: szándékod előmozdítják. Kocsin városba bejönni, és főemberrel a kapu közt szemben lenni: ügyednek jó vége lesz. Kocsiról szánra rakodni, jeges úton elmenni: rövid idő múlva hír.

Köntöst, újat, magadra venni: gondtól menekedni. Bő köntös: bánat.

Ködöt, nem vastagot látni: jó. Köd, ha felemelkedik a földről: rossz kedv.

Kösesít látni: betegeskedés. Kő és hó, ha kárt teszen: harag, büntetés.

Könyvekből tanulni: nyereség. Könyvet megégetni: jó barátod halála.

Köröm, ha ujjon nő: vén leszel. Körmöt az ujjról levágai: haszon.

Körtét, lágyat enni: nagy gazdagság, de csak magának való.

Kösziklára felhágni: jó következik.

Kötözve látni magát: megbántás.

Követ hajigálni: nem gonosz, de ha más valaki téged hajigál: kárt tesznek néked. Köveket látni, vagy rakásba rakni: nagy költséggel való házasság.

Koldust látni: jószerencse.

Kút, mely mély, tiszta vízzel: gazdagság. Kút, mely házból foly: kárvallás. Kútban, tisztában fürödni: jámbor házastársat jelent. Kulcsot lelteni: nagy hatalom. Kulcsokat összeszedni: nyereség.

L

Láb. Közönségesen jegyzi szolgálóinkat és szolgálólányainkat.

Kerner szerint: nagy láb jegyez rendtelenséget az erszényben, a gazdaságban; kis láb: barátság; beteg láb: segítség egy ismeretlen

részéről. Lábat mosni: biztos betegség. Mezítláb járni: változás, új hivatal; asszonynak hónapszám. Négy lábad ha volna: megcsalnak, megcsúfolnak. Törött láb: veszély. Mankós láb: segedelem egy elvesztett ügyben.

A lipcsei könyv szerint: levegőbe emelt láb, amely férfin volna asszonyé, paráznaságot mutat egy atyádfiához. Szamár- vagy öszvér-lábon megérkezni idegen városba, jelenti, hogy nagy szerencséd lesz egy közeli utazásban. Lólábad, ha volna, amelyet hiába rejtegetnél: veszedelmet mutat egy közeli szerelem révén. Vasalt láb: erő, bátorság.

A különös álmokban: Lábumk mintha elfonnyadna, és hasonlatossá lenne a város kapui mellett tanyázó koldusok lábához: mutatja, hogy egy utazás révén szerelmi boldogságot vélünk elérhetni, de utunkban megakadályoznak.

R.M. mondja, hogy asszonyláb, amely törzs nélkül a szoba menyinyezetén röpködne, de mi fel nem ismerhetjük tulajdonosát: férfinak elerőtlenedést jegyez. Drótostót lába: betegség. (Ugyanott: utazás.) Görbe láb: hamisság, csalás. Táncoló lábak: epekedés jelei. Térdeplő lábak: keserűség a múlt miatt. Lábánál fogva akasztatni: szerencsétlenség a vízen.

Lábad, ha volna óriásé: nagy utazásod vagy. (*Gvadányi.*) Láb, amely a sarokban áll: veszteség. (*S. j.*)

Lábas. Öröm. Nagy lábas: asszonyt; kis lábas: leányt is mutat. Lábastükör: feleség.

Labdázni. Gond.

Láda. Űres: nagy harag; teli: kellemetlenség egy atyafi révén. Ládát háton hordani: zord idők jegye.

Kernernél: láda hazugságot jegyez. Ládában utazni: bizonytalan jövő. – R. M. szerint csizmadia-láda, ha űres: jó vásárt mutat. Vándorkatona ládája mindig nélkülözés. Kovácsláda: hideg időjárás. Idegen láda, amely volna szobánkban, jelent titkot. – Gvadányiban tulipánosláda: asszonynak özvegyiséget mutat.

Lakat. Mindig valamely titok. Felvert lakat: tolvaj-ság. Lakatos: kellemetlenség.

Lakomán ülni: jegyez nagy haragot egy jó baráttal.

Lámpa. Újdonság.

Kernernél lángoló lámpa: jegyez temetést. Lámpa a messziségen: hideg időjárás. Égő lámpát vinni a ház körül: örömteljes családi esemény. Eloltott lámpa: nem sikerült terv.

A lipcsei nagy könyv szerint: vámszedők vagy révészek lámpáját messziről látni: jegyez nem sikerült utazást. Idegen városban égő lámpa: felvilágosítás egy titokról. Részeg emberek lámpása: légy óvatos.

R. M. szerint: lámpaüveg: jegyez társaságot; eltört lámpaüveg: tűzvész.

Udvaron bolyongó lámpavilág András napján: hosszú, kemény telet mutat. (*Régi magyar naptár.*) Utasok vagy búcsúsok lámpása: hosszú, szép idő jele. (*S. j.*)

A különös álmokban: Lámpa, amely bennünk világítana, és sehogyan el nem rejthetjük: vallomást teszünk akaratunk ellenére. Ugyanaz lánynál: többé el nem titkolható szerelmi viszonyt is mutat.

Lámpa, amellyel öregember jönne: betegnek igen gonosz. (*D. G. Gy.*)

Lánc. Szegénynek fogság, gazdagnak szerencse.

Kerner Jusztinus szerint: láncban járni: jegyez megszabadulást egy félelmetes gondtól. Láncot verni (másnak): hiú reménység. Láncos eb: hideg időjárás.

R. M. szerint: láncot vonni a mezőkön, amelyek nem tulajdonunk: jegyez pört, amelyet megnyerünk. Láncos-ember: félelem.

A különös álmokban: Lánccsörgés, amely hallatszana pincénkből vagy padlásunkból: egy régi bűnt jegyez, amely előbb-utóbb napvilágra kerül. Láncra fűzve vonszoltatni idegen országban, idegen emberek között: nagy kitüntetés.

Nürnbergben láncban ülni: közelgő betegség. (*Lipcsei nagy könyv.*)

Lándzsa: Jó hírek.

Láng. Ha fényes és közeli: öröm. Távolban látszó láng (füsttel): harag. Sok láng: ajándék, ékszer, arany.

Hármas lángot elhagyott mezőn látni: jegyzi, hogy rövidesen megtaláljuk azt, akit hiába kerestünk. (*Kerner.*) Lángoló haj: bal-

szerencse. Pásztortűz messzi lángja: nyugodalmas élet. (*R. M.*) Láng, amely szobánkba jönne, de ott semmit nem pusztítana: váratlan látogatás, amelynek komoly következményei lesznek. Ha pusztít a láng: örömünk valóra válik. (*S. j.*)

Lant. Becsület.

R. M. szerint mutat meghívást egy közeli táncmulatságba.

Láp. Kiadós haszon a gazdaságban. Kerner szerint: lápon járni: betegség. Útonjárónak: rossz vásár.

Lapát. Általában munkát jegyez. Kis lapát megkönynyebbülés. Más lapátolni látni: titkot tudunk meg. Szélben lapátolni: gonosz kívánság, amelyre ráfizetünk. Víz lapátolni: jegyez segítséget levél útján. Péklapát kenyér nélkül: mutat lakásváltozást, kenyérrel: házasságot.

Lapu. Jó idő. Nagy lapulevél: mutat titkot is, aminek megtudásában nem lesz örömünk.

Lárma. Ha az utcáról hallatszik: jó hír egy idegen ember útján, ha az udvarról: civakodás a családban. Ha a kéményban volna lárma: házitolvajt jegyez.

Láz. Lázad ha van, állhatatlan vagy a szerelemben. (*Kerner.*)

Lazac. Szenvedés, amely szerencsét hoz.

Lé. Kiprészelt: hosszú élet. Betegnek adni: felhasználása mások örömeinek. Jóízű lét inni: egészség.

Asszonytól levelet elfogadni és meginni: jegyez házasságtörést, leánynál: megszerelmesedést. (*Kerner.*) Bűzös lé: öregasszony. (*R. M.*)

A különös álmokban: Lé, amelyet arcunkba öntenének: jegyez pletykálkodást egy nő körül, akit szeretünk. Lében fürdeni: közeli betegség. Savanyú levelet inni, s attól megundorodni: halál. Kertek alatt folyó léből szomjúságot csillapítani: jegyez szerelmi kiábrándulást egy asszony szemérmatlensége miatt. (*S. j.*)

Leány. Általában nem szerencsés álom.

Kerner szerint: férfinak: gond, leánynak: öröm. Öreg leány, akit látnánk fiatalkori alakjában: bolonddá tartanak. Mezfírtelen leány:

hideg idő. Leányokkal bujósdit játszani az erdőn vagy a padláson: váratlanságot jegyez. Idegen leány: lehet betegség is. Szép leány, aki olyan szavakat intézne hozzánk, amelyeket leányok nem szoktak mondani: mutatja, hogy leánykérőbe megy. Igen fiatal lányka útonjárónak nagy bajt jegyez. (R. M.)

A különös álmokból: Leány, aki volna fiú: megcsalódást is mutat. Fiú, aki volna leány: öröm. Szent leánnyal lenni semmire sem jó. Cigányleány: utazás. Német leány: változás. Szatmári leány: fáradtságos munka. Nyíregyházi leány: engedelmesség. Víg leány: bánat.

Leány a hold első negyedében: hideg időjárást jelez. Andráskor: hosszú telet. Nagybőjtben: tavaszi hó. Kántorbőjtben: paráznság. (Régi magyar naptár.)

Léc. Hosszú lécs ismeretség, amely: házassággal végződik. Egyébként veszedelem.

Lecke. Levél.

Ledobni valamit: szerencsétlenség.

Lefátyolozott nő. Hamisság.

Lefogyni. Közeleli betegség.

Leforrázni valakit: nagy kellemetlenség.

Legény. Jó vásár.

Légsúlymérő. Csalás.

Léggömb. Válás.

Légy. Gyulladásos betegség.

Kerner szerint: sok légy ha szállna rád: sok civakodásban lesz részed. Téli légy: öregség. Legyet fogni: tilos úton járni. Legyet lenyelni: titkot elárulni. Legyet csapni: ellenségeskedés és valami nagy kellemetlenség. Légy a levegőben: kelepce. Légyraj, amely elől idegen házba menekülnénk: közeleli ismeretség egy idegen nővel.

R. M. szerint: légy, amely fülünkbe mászna, jegyez egy hírt, amely miatt sok nyugtalanságunk lesz. Légycsapó: öregasszony.

A különös álmokban: Légyraj, amely belepne arcunkat, hogy tőle nem szabadulhatnánk, mutat egy régi szégyent, amely még mindig fáj. Légy, amely dögről szállna ránk; mutat veszedelmet megtartott ígéret miatt.

Istálló-légy: kár a gazdaságban. András napja után sok légy a szobában: mutat rövid, vizes telet. Légypiszok: pletyka.

Lehunyt szem. A magunké: igen nagy szerencse. 1833-as könyv szerint: ternó. Ha másé: elfelejtenek legjobb híveink.

Lék. A jégen: adósság. Hordón: rossz szüret.

Lekvár. Minden könyv szerint gazdagság. Lekvárba lépni: jó házasságot kötni.

Lelkész. Különös élmény.

Len. Lenvirág: szerelem. Len-ing: házasság. Lent szőni: jegyez hosszú telet, csendes öregséget.

Szepességi lenben járni, amely lenből a hagyomány szerint Krisztus urunk ruhácskáit szőtték, és a ruhák véle növekedének: nagy szerencse. (1759.) – Kerner szerint lenvirágSZÖKE nőt is jegyez.

Lencse. Közönségesen harag.

Kerner szerint: lencsét enni: nem nagy szerencse. Lencsét szájunkon kiadni magunkból: jegyez megszabadulást egy betegségtől, amely erőnket lekötötte. Lencsés hulladékba lépni, és abban kézzel dolgozni: asszonynak biztos megszerelmesedést mutat. Lencse, amely fülünkben nő: leánynak hazug szerelmi vallomás, legénynek: elárultatás. Lencse, amely testünk egyéb részein nő: betegséget mutat.

Lencse (aki eszi): jó szerencse. (R. M.)

Lencseföldön járni: elvetni gondját egy szerelemnek. (S. j.)

Lengyel nő. Kívánság.

Lenyelni valamit: rendszerint mulatság. Ha torkunkon akadna, amit lenyeltünk: rosszul sikerült szórakozás.

Ha leány valami olyant nyelne, amiről szégyellne szólani még anyjának is: jegyez elmaradt szerelmi örömet. (Kerner.) – Csúnyságot lenyelni férfiaknak: szerencsétlen szerelem. (R. M.) – A különös álmokból: kisgyermeket nyelni egy asszonynak: jegyez egy leánykori bűnt.

Lenyakaztatni. Nagy szerencse.

Lépcsőn járni: némi szerencse a vásáron. Lépcsőről

leesni: jegyez megcsalódást egy meg nem hallgatott jó tanács elmulasztása miatt.

Lépcsőn kandikálni, vagy lajtorja alatt kukucskálni leányok után: erő-vesztesség. (*Kerner.*) – Lépcsőn ülni: jelenti egy üzleti ügy elmaradását. (*Lipcsei.*) – Hóhér lépcsőjén felmenni, és onnan körülnézni: nagy megtiszteltetés jegye. (*R. M.*) – Lépcsősen nyírott haj: jelent megcsúfoltatást nők részéről. (*S. j.*)

Lepedő. Rajta hálni: kellemetlenség egy asszony miatt, benne járni: hideg időjárás.

Lepény. Általában öröm.

Lépesméz. Hasznos foglalkozásba kezdesz.

Kerner szerint lépesmézet enni férfiaknak: jegyzi felesége hováltozását, asszonynak: férje szerelmét.

Lepke. Szép idő.

Lepkeháton utazni: leánynak elcsábítást ígér. (*R. M.*)

Levágni csontot: elmúló szerelem.

Leülni olyan helyen, ahova a király is gyalog jár: minél kényelmesebben, annál nagyobb szégyen. (1833.)

Levél. Általában tolvajt jegyez.

Kerner szerint: levelet írni: jegyez egy híradást, amelyet várunk. Levelet pecsételni: titok nyomára jövünk. Levelet postára adni: elhatározás. Eltépett levél: nagy szűgyen. Levelet ellopni: leánynak jegyez titkos megszerelmesedést, férfinak: kiábrándulást. Levelet felolvasni: uralom valaki felett. Idegen levél, amelyet nem értünk: csalódás. Régi levél: öreg szülők gondolata.

Levél mentül cifrább, annál rosszabb. (*R. M.*)

Levél attól, akit nagyon szeretünk: csalás, elárulás, hitegetés. (*S. j.*)

Levélhordó mindig jó hír.

Levél (fa) hullása: betegség. Sárga levél: szomorúság. zöld levél: öröm.

Levendulaillat: kedves élmény.

Levente. Csak a kártyában jó.

Levest enni: gyarapodás.

Forró leves: elhamarkodott házasság. Hideg leves: öregség. Kutyaleves: beköszöntő gond. Lebbencsleves: mezei munka. (*Kerner.*) – Levest főzni annak, akit szeretünk: titkon másra áhítózunk. Betegnek levest főzni: a beteg halála. Levest hányni: gonosz. (*R. M.*) – Leveshús: csendes élet, öregasszony. (*S. j.*)

Levetkőzni jegyez új ismeretséget. Nőnek új szerelmet.

Liba. Általában szószátyárság.

Gúnár, amely megtámadna: jegyez csábítást. (*R. M.*)

Lúdhúst enni: jó. (1833.)

Kernerben: repülő liba: messzi utazás jelképe. Libát ölni: örökség. Libavásár: neveltségesség. Libatoll: gúny. Liba lába: hideg idő. – A jegyzeteimben: sok liba, sok hiábavalóság.

Lidérc. Megcsalnak.

Kernerben: kékszínű lidérc: kincset mutat. Jól jegyezd meg a helyet, ahol láttad.

Lidércnaptárt olvasni: jegyez hideg időjárást. (1833.)

Lidércekkel viaskodni, amelyek mellünkre, szájunkra ülnének: férfinak jegyez erővesztiséget egy nő csalfa szerelme által, nőnek elgyengülést egy idegen által. (*Régi magyar naptár.*)

Útonjárónak lidérccel találkozni: ha jobbról látja, asszonyi csala-

fintaságot, ha balról, asszonyi hűséget mutat. – Lidérccel szeretkezni jegyez csalódást egy régi vágy elérése után. Lidérc, aki asszonyunkat gyötörné, s mi rajta nem segíthetünk, férfinak jegyez egy jó barátot, aki a házibékét helyreállítja. Lidércfejű gyermeket szülni: kikapósság. Lidérc után menni, s őt elérni, s tőle megutálkozni: szerelmi vágy teljesülése és betegség. Lidércekkel András napja után táncolni: gazdának igen rossz telet mutat. Lidérccel kocsin utazni esős éjszakán: hiábavaló gondolat. (R. M.)

A különös álmokból: lidérc, amely bennünk lakna, és mindenfelé hajszojna: jegyez egy régi szerelmet, amely bánatunkkal végződött. Lidérc, akinek volna gyermekteste, de egyébként felnőtt férfi volna: leánynak sóvárgás, asszonynak vétek.

Ismerkedés a lidérccel

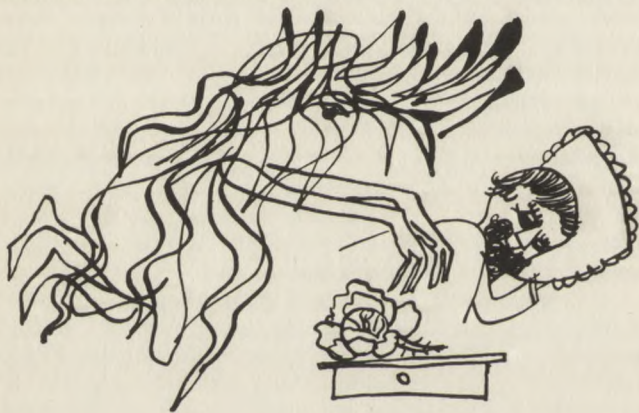
Már megemlítettük magyarázkodásainkban itt-ott a lidércnyomásos embert, aki úgy szeretne kiszaladni az álmából, mint valami égő házból, de nem lehet, mert az ajtó be van csukva. Ez a lidércnyomásos ember a legszánandóbb minden álmodó között. Ő álmodja azt, hogy engedélyt kap a fejedelemasszonytól, hogy elébe járulhasson, amikor is hiába keresné díszmagyar ruháját, kénytelen az ágyterftőt magára borítani, hogy ne álljon tiszta fehérben a kegyes királyné előtt. És ugyancsak ő az, aki egyetlen szónak sem ura a legnagyobb kihallgatáson, pedig álma elkövetkezése előtt számtalanszor elgondolta, hogy mennyi mindent fog a fejedelemtől kérni sorsa megkönnyebbítésére. Kérni fog italmérési engedélyt, mert erre mégsem lehet ráfizetni, akármilyen vörös bajuszuk van a fináncoknak. Kérni fogja a fejedelemasszonytól, hogy a szomszédasszonyt, aki mindig az ő udvarába szórja a szemetet: megintse, mert a szomszédasszony a fejedelemasszonnyal nem merészel nyelvelni. – És végül egy szónak sem ura a lidércnyomásos ember.

A lidércnyomásos álom zárja be az embert olyan régi ruhásszekrénybe, hogy ott a különböző útibundák és lábzsákok között megérzi az ember a debreceni nagyvásár szagát, amely nagyvásárban a nagyapja fordult meg. És semmiképpen nem tud kiszabadulni a ruhásszekrényből. A lába beleragad mindenféle botosokba, szőröcszímákba,

belegabalyodik köpenyekbe, pedig az asszony már javában kiabálja, hogy az asztalon van a leves.

Lidércnyomásos álomban nem találja meg az ember a slafrokján az ujjak bejárását, vagy kétszer egymás után is fordítva húzza fel harisnyáját. Ugyancsak ebben az álomban vesznek el különböző gombok, amelyeknek megkeresése végett az ember egész hosszú éjszakán át az ágy alatt vagy a szekrény alatt hasal, anélkül hogy az elgurult gombot megtalálná.

Ez az álom arról nevezetes, hogy hagymaszaggal kínozza azt az embert, aki egyébként a hagymát nem szereti. Olyan nagy fokhagymákat hoznak elébe (amelyeket meg kell ennie), mint egy gyermekfej. De az álombeli vöröshagyma sem sokkal kisebb a zsidótemplom toronygombjánál. Nincs hova futamodnia az embernek, mert lépten-nyomon elébe állnak azok a nagy szakajtók, amelyekben a kamrákban a hagymát tartogatják. Ezenkívül a boltok kirakataiból kireptülnek a fokhagymakoszorúk, és az ember nyakába akaszkodnak. De álomban üldözik az embert a színészek is, akik valaha azt tartották a legnagyobb becsületsértésnek, hogyha hagymakoszorút dobtak feléjük a színpadra, mostanában pedig ők a lelelkesebb hívői annak az új divatnak, amely szerint mindenféle betegséget hagymával kell kikúrálni. Ez a hagymaszag, amelyet az ember álmában érezne,

még kínzóbb a valódi lidércnél is. Megszabadulni csak úgy lehetséges tőle, ha az ember káposztát készít az ágya mellé, amelynek áthatóbb szaga van még a hagymáénál is. Különösen hatásos ez a védekezés, ha az ember álmából felriadva: mindjárt meg is eszi az éjszakára előkészített káposztát.

A régi naptárak és más megállapítások szerint azoknál az öregasszonyoknál, akik mit sem követtek el arra nézve, hogy őket bosszorkányok módjára megégetni lehetne: a lidércnyomás olyan ártatlan formában is jelentkezik, mint egy bolhacsípés. Bolhával álmodni szerencse, sok bolhával álmodni még nagyobb szerencse. Azért a bolhacsípést nem is számíthatjuk ama rossz álmokat okozó lidércek közé. De hát nem lehet mindenki öregasszony a világon, aki nyomban gyertyát gyújt, és megszabadítja magát a két ujjá harapófogójával a bolhaalakú lidérctől. A férfiak, akik ügyetlenek az ilyen teendők végrehajtásában: kénytelenek reggelig is túrni a bolhák játékát, különösen olyankor, ha úton vannak, és a Vadkanfőhöz címzett vendégfogadóban kénytelenek aludni.

Ligetben járni: szép szerencse.

Liliom. Érzéki szerelem jelvénye.

Liszt. Általában házibéke.

Kerner szerint: égő liszt: elmúlt boldogságot mutat. Liszteszsák: nagy szolgálat. Kiöntött liszt: haláleset.

Lisztet gyúrni jegyez: csendes életet. Lisztből valamit sütni: mutat váratlan vendéget. Lisztes molnár: időváltozás. Lisztesbolt: rövid utazás. Lisztes kötény: vőlegény. (R. M.)

Lángoló liszt: semmire se jó. (1760.)

Litániára menni: jegyez házi perpatvart.

Litániára hívó harangot hallani: öregembernek nem jó, fiatalnak: kis szeretkezést mutat. (Kerner.)

Litánián ülni, és mindenki odanézne egy szegyéntett miatt: szerencse egy nem remélt szerelemben. (Lipcsei nagy könyv.) – Litániát énekelni: betegnek megkönnyebbülés. (R. M.)

Ló. Lótartónak jelenti saját magát.

A lipcsei nagy könyvben: ugró ló: szerencsétlenség. Ágaskodó ló: nem várt megtiszteltetés. Lovon járni: közeledés a kitérőzt célunk-

hoz. Saját lovunkat látni: jegyez sok örömet és szép szerencsét. Elbukott ló: biztos kellemetlenség.

Kerner szerint: barna ló: jegyez állandó örömet.

A régi magyar naptárban fehér ló: a megelégedett, boldog házasetet jelenti. Piros ló: utazás szerelmesünkkel. Fekete ló: nyomott, szomorú idő. Döglött ló mutatja, hogy életünk végéig verejtékkel kell megszerezni kenyerünket. Lószerszám: vidám élet. Lóistálló: dolog, amelyet szívesen végzünk. Ló, amely mély sárból ugorva vonja ki a szekeret: biztos megszabadulás kínzó gondoktól. Sárba vagy vízbe fúló ló: nagy szükség, rossz esztendő.

Asszonynak lóval hálni: nagy szerencse. Lóban lenni: kivételes látogató. Lóval versenyt futni, és azt megelőzni: tűzveszedelem. (R. M.)

Lóbórt nyekergetni hallani a padláson: hideg időjárás. Ló után járni: szép idő. Ló, amely állna templom belsejében: mutat háborút. Felhők között járó ló: uralkodóváltozást. Lónyertés András napján: hosszú, hideg tél. (D. G. Gy. gyűjtése.)

Lovat eladni, és szép nyereségre szert tenni: asszonynak mutat bánatot, férfinak örömet. (V. Gy.-né)

Gvadányi szerint: lovat látni legjobb csikó korában. Cigányló: rossz esztendő. Pejló: kísértet.

Locsolni. Jó multság.

Ablakból locsolni asszonynak: egy férfi megszerelmesedését jegyzi. Kulcslyukon kilocsolni: kacérság. Öregember fejére fiatal-asszonynak locsolni: paráznság. (Kerner.)

Lomb. Utazás.

Lőcs. Gazdagság. Mennél nagyobb, annál jobb.

Lucfenyő. Alföldi embernek utazás.

Lutri-n nyerni: öregség.

Lyuk. Csak ha kicsi, akkor jó.

Ürgelyuk: bujdosás, Rókalyuk: rossz vásár. Egérlyuk: kis jövedelem. (R. M.)

★

*Az alább következő álomfejtések
a legrégebb magyar álmoskönyvből valók:*

Lábat mosni: nagy nyavalya. Mezítláb járni: szerencsétlenség.
Ha sok lábad vagyon: gonosz az uratlan szolgának, az utazónak:
jó. Ha négy lábad van: csalódsz.

Lajtorját látni: járás.

Lámpás szép és égő gyertya benne: öröm.

Láncot látni: fogságba esni.

Lantot, kobzot verni: tested őrizd a gonosztól.

Legyet látni: gyulladás. Legyet sokat látni: versengés.

Len: asszonyi állatnak hű szerelme. Lent látni: rövid nap, idegent várj.

Levelet olvasni: jó vagy gonosz hír, aszerint, ami a levélben áll.
Levelet látni: lopótól őrizkedj. Levél: elszakadozott: kisebbség.
Levelet mástól elvenni és magyarázni: neked igazat jelent.

Liliom: tartóztatás, bántás.

Lisztel bánni: szaporodás.

Ló, amely sárban megakadt, de kiugrik: amely embernek gondja van, idővel elveti magától. Lovat látni elsüllyedni vagy vízbe fúlni: nyomorúságba esni. Lovat látni: sok jót nyersz. Lovat, szürkét, látni: gond. Lovat, feketét, elhagyni: gondtól menekülni. Lovat eladni: semmire sem jó. Lovat megvenni, vereset, fehérét és szürkét: jószerencsét várj. Lovat téli időben patkolni látni: nemsokára valami jó ér, ha el nem mulasztod. Lovat, heréltet látni: titkon esett kár. Lovat, vadat, tartani: ellenséged legyőződ. Lovat, szederjest, látni: átkozódás. Lovat, gyorsat, látni: dolgozás. Lovat, feketét, látni: kegyetlenség. Lovat, fehérét, látni: öröm. Lovat, halottat, látni: nyereség és igen jó esztendő. Ló hátán nyargalni széjjel a városban: kihirdettetni. Lovon, feketén járni: harag. Lovon, fehérén járni: jószerencse. Lovat, vereset, látni: nagy vígság. Lovat, megnyúzottat, látni: ellensége neki örül. Lovat, haragost, mely hámban áll, kötőféknél megfogni: tisztbeli embert, ki neked rosszat kíván, megbékéltetni. Lóra, magasra, hágni: örvendezés.

Lopni: azoknak hitetlenségét jelenti, akikkel lakol, és veszélyt.

Ha magad lósz: szerencse, dolgaiban sok nyereség. Lövést hallani: családi bánat, többnyire fiú miatt.

Lövést látni: semmire sem jó.

Ludat látni: tisztesség. Ludat enni: nagy haszon.

M

Macska. Féltékenység és lángoló szerelem. (A többit lásd Cicánál.)

Madár. Fogni: nagy szerencse, idegen vendég. Repülni látni: nem rossz. Fészken ülve látni: házasság.

A lipcsei könyvben: Éjjel repülő madarak: mutatnak gondokat, melyek nappal meggondolatlanságunk miatt gyötörnek. Láb nélküli madár: jegyez keserűséget, amelytől nem menekülünk. Páva módjára repülő madár: nagy kár. Madár a fejed felett jegyzi, hogy ellenségeid résen vannak. Nyíllal átlőtt madár: boldogtalansággá változott szerelem; de férfinak jegyez diadalt is. Madarak, amelyek körülvennének, mielőtt egy idegen város kapuján belépnénk: igen jó vásárt mutatnak. A torony tetején ülő madarak: szerencsétlen utazást jelentenek. Vállainkra repülő madár figyelmeztet egy kelep-cére, amelyet ellenségeink állítottak. Madár a kalapunkon: nagy tisztesség, meghívás lakomára. Madár az ingünk alatt: titkos szerelem. Kezünkől elszabadult madár: szerelmi csalódás. Visszatérő madár: perpatvar.

Kerner szerint: madarat tartani: nyereséges vállalat. Égbe repülő madár jegyzi, hogy csúnya gyanúba keveredel. Tollatlan madár: hideg időjárás, szenvedés, betegség. Éji madár, amely feletted repülne: jegyzi: hogy figyelő szemekkel vagy körülvéve. Madáréneket hallani: tömlöcbe jutsz. Madárral beszélni: jegyez árulást. Magányos madár magányos fán: elhagyatottság. Tört szárnyú madár: kedvetlenség. Sok madarat fogni: nagy szerencse. Madarakat látni, amelyek egymást követik: nagy veszedelem. Egyetlen madarat üldözni: jegyzi, hogy gondjaiddal magadra vagy hagyatva. Madárház: mindig gyász eset.

Fészekrakó madár: jó esztendő jele. Tüzet hordó madár: rossz aratás. Ércmadár, amely a toronyból megszólítana: törvényszéki eljárás. Zöld madár: utazás. (R. M.)

A különös álmokból: Madár, amely testünkben nőne, hogy madárfejük és nyakunk lenne, valamint madárkarmok ujjaink helyén: mutatója egy régi megcsúfoltatásnak, amelyben részünk volt elhibázott szerelem miatt. Asszonynak madarakkal együtt lenni: jegyez felejtkezést egy régi szerelemből. Fülünkben lakó madár: hírt hoz.

András napján megszólaló madár: jó esztendő. Halak havában éneklő madár: tavaszi fagyot jegyez. (R. M.)

Madártoll, ha viselnénk kalapunk mellett: jegyez megtiszteltetést. (Gvadányi.)

Madzag. Levél.

Mag. Gazdagság.

Máglya. Ha magasan lobogna: jelent korai nyarat. Ha füstöl: rossz esztendőt.

Máj. Betegség.

Ha saját májadat ennéd, és véle úgy meglaknál, hogy többé semmi étel nem ízlene: mutatja életed végét. (1759.) Csirkemáj: hiábavaló futkározás egy leány után. Vadkan mája: visszatérő erő. Tehén mája: kövér asszony. (Kerner.) Májashurka: nagy változás, hideg időjárás. Nagy máj, amely fájna: teli pincét jegyez. (Régi magyar naptár.)

Májleves: hosszú tél. (Gvadányi.)

Majom. Táncoló majom: közeli szórakozás. Fára mászó majom: jegyzi ellenségeidet, kik megrontásodra törekednek. Kiáltozó majom: leánynak jegyez balgatag fiatalembereket. Majommal ingerkedni: mutatja öntudatlan megsértését jó barátunknak. Majom általában: hízlegőt és hízelkedést mutat.

A különös álmokban: Majommal lenni: leánynak, asszonynak mutat egy megbánt ifjúkori szerelmet. Majomtestű férfi: közeli betegség. Majmot agyonverni: jegyez keménynyakú ellenséget. Nagy majmot látni: asszonynak: kis öröm.

Mák. Csalódás. Mákvirág: múlt öröm.

Makk. Sertéskereskedőnek: igen jó, másnak nehéz munka.

Kernerben: fejünkre hulló makk: mutat meggondolatlanságot. Makkfejű ember: idegen ember szerelme. Makkfejű gyermek: szülő nőnek jegyez fiút.

Makkdisznó: öregasszony. (1853.)

Makkoló disznókat őrizni: jegyez jó esztendőt. (R. M.)

Makrapipa. Egészség.

Malac. Minden könyvben szerencse.

Malac farka vagy füle: mutat hideg időjárást. (R. M.)

Málná-t enni: vidámság, betegnek: egészség, leánynak: új szórakozás.

Málna, amely testünkben nőne ki: mutat új szerelmet egy fiatalasszonnyal. Málnabokor, amelyben elrejtőznénk: jegyez vidám házat, hová meghívtátok kapunk. Málnásétel: némi szerencse. Málnát szedni: mutat szép időjárást. (R. M.)

Különös álmokban. Málnaízű csókot kapni, és ízével felébredni: öregembernek fiatal szeretőt jegyez.

Malom. Malmot látni: szerelmeseknek boldog szerelem, másoknak: biztos betegség időváltozás miatt.

Kerner szerint: malomban örölni: jegyez nehéz gondokat, amelyek az évszak fordulásával beköszöntenek. Malomkő: szélnedves, hosszú tél. Malomba menni: váratlan utazás. A lipcsei könyvben: messzi látszó malom: szerencse, gazdagság. R. M. szerint: malomban lenni, és lisztes ruhában járni: hideg éjszakán hosszú, hideg időjárást, nyárban hosszú nyarat jegyez. Sok malom: sok gond. Szárazmalom: tüzet mutat. Szélmalom: látogató, aki hazugságot hoz. Égő malom: jegyzi terveink megsemmisülését. Vízimalom molnárokkal: asszonynak komaságot mutat. Fűrészmalom: tél.

Mályva a boldogság virága.

Mámor. Jó egészség. Mámoros nő: vigyázz testi épiségedre.

Mandola. Kerner szerint: háború. Édes mandola jegyzi: valahol dicsérnek; keserű mandola: betegség.

Mángorló: hideg időjárás. De jegyez valamit, amit megkívántunk.

Mángorolni gyermeket vagy elevent: betegséget mutat.

Mankó. Jó barát.

Mankón járni annak, akinek arra nincs szüksége: jegyez kárt a gazdaságban, üzletben. Kereskedőnek: veszedelem. Mankós emberrel találkozni: mutat gonosz időjárást, mankós asszony: mindig háborút. Mankós állat: járványos betegség. Mankós katona: veszedelem. Rendszerint tűz által. Táncoló mankós emberek: gonosz. (1853.) Mankót elhajtani: ambó. (1833.)

Manó. Kis szerencse.

Marás (kutyától): elveszített szerencse. Marás (embertől): szerencsés véletlen. Légymarás: titkos irigység.

Marha. Jövendő szerencse. Marhahúst enni: közeli szerencse. Márványos marhahús: kiadós, de messzi szerencse.

Mártás-t enni: árulás.

Márvány. Keményszívűség. Hegyek között sok márványt látni: mutat temetést is.

Mátyásmadár-t hallani: veszekedésbe keveredni.

Mázsa. Jókedv. Jó idő.

Mazsolát enni: szomorúság (1853.)

Mécs. Mindig öröm.

Kernerben: mécsvilágot látni idegen házban: jegyzi elmúlt örömmünket; a magunk házában: közelgő örömmünket. Az udvaron járó mécsvilág: mutat tolvajt, aki meglopná örömmünket. Országúton járó mécsvilág: idegen embert mutat, aki némi szerencsét hoz. Mécsvirág: tavaszodó kedvünk. Mécs téli éjszaka disznóölést mutat. Mécsset tölteni: mutat óvatosságot. Mécsset eloltani: jegyez félelmet. A padláson járó mécsvilág: igen hosszú telet mutat.

Medve. Nyeresség a játékban.

R. M. szerint: táncoló medve jegyzi, hogy ostoba emberek bajt okoznak. Medvével birkózni bátor cselekedet.

Medvefejű ember: jegyez telet, havat, hívatlan vendéget. Medve-

sonkát enni: reménység. Medvebőr: megtiszteltetés. Medveketrec: öröm. (1833.)

Medvékkel utazni az országúton: jegyez utazást, melyhez nem sok kedvünk lesz. (*Gvadányi.*) Medvetáncoltató: mutat fiatal nőt. (*S. j.*)

Medveketrecbe zárni: mutat nagy változást, amely egy idegen városban vár reánk. Útonjárónak medvével járni: mindig kétséges utazás. (*Lipcsei.*)

Megcsalni férjet: betegség, mást: szerencse.

Megcsókolni idegen embert: megszabadulás kínzó gondoktól, ellenségtől.

Megcsókolni leánynak házasembert: nem nagy szerencse. Megcsókolni egy állatot: betegség. Megcsókolni öregembert: igen nagy szerencse. (*Kerner.*)

Férfinak idegen lányt megcsókolni: a hét főbűnök egyike; saját szolgálóját: üdvösséges cselekedet. Anyát megcsókolni: bátorság. (*R. M.*)

Vándorlegénnyel csókolózni: betegség, halál. (*G.*)

Méh. Látni: jó jel valamely üzleti tervünkben.

Méhszúrás: mutat közeli szerencsétlenséget, valamint haragot jóbarátok között. Méhraj: tűzvész. Méhkas: nagy szolgálat. Repülő

méhraj: betegség, gyulladás. Zümmögő méh: híradás elveszített kedvesről. (*Kerner.*)

Méhrajban lenni: leánynak öregember házasságát mutatja. (*R. M.*)

A különös álmokban: Méhek, amelyek szájunkon repülnének be, mutatnak ifjúkori emlékeket, amelyek visszatértükkel nagy fájdalmat okoznak. Méhkirálynő, amely szívünkéből táplálkozna: egy más-világra távozott nő szerelme. Fájó méh asszony testében: szerelmi vágy.

Asszony, ha látná saját méhét: elveszíti egy meg nem született gyermekét. (*Lipcsei nagy könyv.*)

Mell. Jegyzi anyádat.

Kernerben: jegyzi a mell szüleidet vagy rokonaidat. Női mell: egyenetlenség.

Melled, ha tetszene a férfiaknak: mutat nagy szerencsét az asszonynak. Szőrös mell: szerencse a nők körül, gazdagság, áldás. Sebes mell: öregembernek unalom, fiatalnak igen jó. (*R. M.*)

Idegen asszony mellét látni kis szerencse, asszonyunk mellét dédelgetni dicsőség. (*Lipcsei.*) Öreg mell: régi bánat; fiatal lány melle: múltó öröm. Mellen feküdni: nem nagy szerencse. Mellünkön kitűzéseket látni: el nem felejthető bánat jegyei. Behorpadt mell: gyermekünk halála. Mellfájás: nagy gond. Elveszített mell és szív, betegnek igen jó, egészségesnek hosszú betegség. (*S. j.*) – Idegen mell jegyez még idegen akaratot is, amelynek engedelmeskednünk kell. (*S. j.*)

Mellény. Akármilyen: gond.

Mén (ló). Jegyzi jövődő gazdagságunkat.

A különös álmokban: Asszonynak ménlő által legyőzteni: jegyez veszedelmet egy olyan ismeretség által, amelyet nem keresett.

Menny. Amely derült és napsütéses, örömünk jelvénye. Felhős mennyboltozat: bizonytalan jövődő. Nagyön kék mennyboltozat: vidám napot mutat. Égő menny: betegnek halál, egészségesnek betegség. Leesett mennyboltozat: a hét főbűnök egyike. Mennybe szállni: jegyzi, hogy eltévedtél, de megtaláltad a helyes utat.

Mennydörgés. Amelyet messziről hallunk, és esőjét

látjuk: jegyzi közeli viszontlátását régi barátunknak vagy barátnőnknek. Erős mennydörgés: győzelem ellenségünkön. Ágy alól hangzó mennydörgés: jegyez kisebb betegséget.

Hang, amelyet mennydörgésen át hallanánk, figyelemre méltó, s jól jegyezzük meg, amit hallottunk. (*R. M.*)

Ismeretlen mennydörgéses tájon eltévedni: útonjárónak jegyez jó vásárt, de rossz lelkiismeretet. (*S. j.*)

Mennykő. Amely beüt: nem teljesült remény.

Mennyország. Benne lenni, és Istent látni: szegénynek nagy szerencse, gazdagnak bánat. Mennyországban látni valakit, ki a csillagokat halássza: családi civódás, bánat, irigység. Betegnek mennyországban járni: jegyez közeli gyógyulást.

Menyasszony. Vad és szegény: jó feleséged lesz. Szép és gazdag: szüleid halála.

Menyasszonyruha betegnek igen rossz, míg egészségesnek pletykaságot mutat. – Kernerben: menyasszonyt az öregek házához vezetni: jegyez nagy lelki nyugodalmat. (*Kerner.*)

Menyasszonytáncot járni: mutat szomorúságot egy váratlan látogatás révén. Menyasszonyfátyol: betegnek szemfedő. Menyasszonycipő: jegyez eltévesztett lépést. (*R. M.*) A különös álmokban: Menyasszonyruhában szeretkezni: jegyez elhibázott életet is.

Menyegzőn lenni, anélkül hogy vőlegény (vagy menyasszony) lennének: jegyez nagy szégyent. Lánynak pártában maradást.

Menyét: jó egészség. Hideg idő.

Méreg. Hálátlansággal fizetnek jószágunkért. Mérget venni: jegyez betegséget. Mérget hányni: mutat megsza-
badulást egy nagy veszélyből. — Méreg-fa: bánat.

Mérni. Gond. Téli idő.

Meszet lopni: vándorlás; meszet égetni látni: kár; jegyez még hirtelen haragot. Meszesgödörbe esni: kőmívesnek nagy szerencse, másnak vétek.

Meszet enni asszonynak: gyermektelenség. (1759.)

Mészáros. Sanda gyanúba kever.

Messzilátón nézni: csalódás.

Mézet enni: szomorúság. (Lásd Lépesméznél.)

Mezítláb lenni: jegyez kényes ügyet, amelybe akaratunkon kívül keveredünk. Éjjel mezítláb kertekben barangolni: mutat hideg időjárást is. Mezítláb vándorolni: változás egy vándorló révén. Mezítlábas asszony: betegség. Vízben, esőben mezítláb járni: betegnek gonoszt mutat.

Mezítelenül látni magunkat: nagyon jó.

Mezítelen férfival találkozni az országúton: félelmetes; a házban kacérság. Mezítelen asszony, aki volna idegen: búbánat, ha ismerősünk: némi szerencse. (*Kerner.*)

Valakit mezítelenül látni: nekünk nagy gond, az illetőnek szerencse. (*R. M.*)

A különös álmokban: Idegen városban tartózkodni, ahol mezítelen emberek járnának az utcákon és a város kapui körül: jegyzi egy eltévelyedésünket, amelynek megadjuk az árát. Mezítelen leány: szép idő. Mezítelen gyermek: kis betegség. Mezítelenek bálján táncolni: mutat kiábrándulást egy szerelmünkből. Mezítelen öregember, aki belénk kapaszkodna: jegyzi betegségünket, amelyet legyőzünk. Mezítelen kép, amely fejünkre zuhanna: óvatosságra int egy asszonyi kelepcétől. (*D. G. Gy.*)

Mezítelen menyasszony: hamisság. (*S. j.*)

Miatyánkot mondani: közeli öröm.

Mirtusz. Amely volna aranyozva: nagy megbecsülés egy bánat után. Ezüstözött mirtusz: jól megválasztott életcél. Zöld mirtusz: leánynak közeli házasságot ígér. (1833.)

Misét hallgatni: jó vállalkozás.

Halotti misén részt venni, és az özvegyet kísérni: jegyzi, hogy rövidesen olyan asszony ismeretségét leljük, aki bánatunkra lesz. Húsvéti mise: mindig gyógyulást jelent betegnek és szerelmesnek.

Karácsonyi misén Luca-széken ülni: ha látunk valakit, jól jegyezzük meg, mert ártalmunkra lesz. Koronázási misén részt venni: mutat nagy változást házaseletünkben. (1833.)

Nagymise vasárnap: üdvös kívánság. (R. M.) Hajnali misére menni: asszonynak lustaságot jegyez, férfinak gondot. (R. M.)

A különös álmokból: Ördögök miséjén részt venni, és velük együtt visszafelé mondani az imádságot: jegyez igen rövid ideig érő szerelmet, amely nyomot hagy életünkben.

Mocsár. Veszély.

Mogyorót szedni: őrizkedj házibarátodtól. Országúton mogyorót találni: jegyzi, hogy apró hízelgésekkel nagy dolgot akarnak nálad elérni. Lyukas mogyoró: aranyfüst, álom, csalódás. (1833.)

Mohán álmodni pénzről: jegyez sok pénzt.

Mókus. Váratlan öröm. Minél hosszabb a mókus farka, annál tartósabb örömünk.

Kernerben: nőtlen embernek eszegető mókus: házasságot; nőnek: gyermeket mutat.

Molnár. Szeles idő. Öreg molnár: jegyzi, hogy életünk szép napjai leperegtek.

Morzsa, amely lehullana egy gazdag asztaláról: jegyez ellenséget: szegény asztaláról: barátságot.

Mosni: patakban: megszabadulás gondtól és beteg-

ségtől. Mosónő: asszonynak jegyez hideg időt, férfinak szórakozást.

Szenyes vízben mosni: mutat további fájdalmat egy szerencsétlen szerelem miatt. (Kerner.) Vérben mosni: hentesnek vagy feleségének egészséges, másnak betegség. Holt embert mosni: vígság hosszú bánat után. Férfiruhát mosni: asszonynak vidámság. (R. M.)

Mostoha. Váratlan segítség.

Mozsár. Gond.

Must. Szenvedélyes kívánság, amely rövidebb időn át teljesül, mint azt hinnénk.

Mustár. Útonjárónak: igen rossz előjel, másnak: kis betegség.

Muzsika vagy énekszó, amely távolról hatna a fülünkbe: betegnek gyógyulást mutat, egészségesnek némi bánatot.

★

*Az alább következő álmofejtések
a legrégebb magyar álmoskönyvből valók:*

Macska: paráznság.

Madár: mely éjjel jár: azt jegyzi, hogy aki mit akar kezdeni, az a végét jól meggondolja. Madár, mely meztelen: bánat. Madárról hallani: bú és bánat. Madárfészket lelteni: nagy öröm. Madár, ha ellened támad: nagy székén. Madár, lábatlan: nagy keserűség.

Madarat repülni látni: jót jelez. Madarat fogni: levél. Madarat látni fejed felett repülni: gyűlölség. Madarat visszajönni látni: hadakozás. Madarat tartani: nyereség a vásárban. Madarat elveszíteni: háborúság. Madarat égben látni: tévelygésbe esni. Madarat látni egyedül ülni: bánat. Madarat, csonkaszárnýt látni: nyavalya. Madarat kergetni: gond. Madarat látni egymást fogni: szomorúság.

Magot elvetni: dolgozás.

Majmot látni: szeretőnek szerelmet, másoknak betegséget jelent.

Makkot szedni: öröm.

Malomba szekéren menni: járást jelez. Malomban őrleni: gond.

Mandolát enni: háborúság.

Mátkát szépet látni: szülőknek halála.

Medvét látni: álnok rágalmazás.

Méhrepülést látni: tűz.

Mell, ki sebes: vénembernek gonosz, ifjúnak jó. Mell, ki szőrös: férfinak hasznos, asszonynak káros.

Mennydörgést hallani: ellenséged legyőzöd. Mennydörgés és vilámlás, de nem út: ellenségeiddel megbékülsz. Mennyűtöttet látni: rossz asszonyt jelez.

Menyegzőben lakozni, és táncot látni: keserves bánatod lesz, ha elejét nem veszik.

Menyecskét meztelent látni, csak konty van a fején: hiábavaló kívánság.

Mérget enni és meghalni: szerencsétlenség.

Mészárszéket látni: lakodalom.

Mezítelentül látni magát: jó. Mezítelent látni küzdeni más mezítelennel: szorgalmatosság.

Mézet enni: jövődöbeli szomorúság.

Mosdani kútból: megszabadulás.

N

Nád. Nádba fújni szép szerencse, jó kilátás.

Kernerben: úszó nád a vízen: mutatja elmúló ifjúságunkat. Szélben ingadozó nádas: jegyez kis változatosságot, de nem sok örömet az asszonyban. Nádasban ülni: jegyzi, hogy a fájdalmak feltalálnak, bárhova rejtőzzünk. Ám szerencsét is ígér. Nádas ház: szegény asszony szerelme.

Ingó nádszál: ingadozó szerelem. Téli nádas: mutat hosszú telet. Nádkerítés, békétlenség a szomszédasszony miatt. Nádiveréb: öreg-asszony. (*R. M.*)

Nádasban lakni: mutat háborút. (1759.)

Nadrág. Férfinak: uraság; asszonynak: szégyen. Nadrágtartó: keresztcsontban fájdalom.

A lipcsei nagykönyvben: bőrzött nadrág: mutat kvártélyos katonát. Szarvasbőrnadrág asszonyon: hiábavalóság. Szélben száradó

női nadrag: mutat öregasszonyt. Elveszített nadrag: jegyez meghívást egy lakodalomba.

A különös álmokból: Nagymama vagy anya nadragjában járni: leánynak jegyez gyermeket. (R. M.)

Nadraggomb: árulás. (Egy olasz könyvből.)

Nap. Napsütés általában: hű szívet jelent.

Az alábbi magyarázatok valók a lipcsei álmoskönyvből, amelyet 1602-ben adtak ki. Piros nap: jegyez királyságot, elfátyolozott nap: a kormányzó halálát mutatja. Égről leeső nap: veszedelem a kormányzóra. Nap és hold együtt: háborús hír.

R. M. szerint: sok napot látni az égen: mutat ugyanannyi örömteljes napot. Nap, ha házadba süt: szerencse jön bele. A hátadra sütő nap: jegyzi, hogy valahol elfelejtenek. A hasadra sütő nap: igen jó egészség. Napon heverni: jegyez kis bánatot.

Napba lépni: betegnek gyógyulás. (Gvadányi.)

Napóra. Ha pontosan látnád rajta az időt: megpróbáltatásod lesz ugyanakkor.

Napraforgó. Becsület. Tisztesség. Munka.

Napszállat, ha enyhe: bizalmat adhat későbbi évekre, ha viharos: óvakodj egy kései házasságtól. Víz felett: zsongó emlékezet, amely véletlen folytán jelentkezik.

Idegen városban napszállatot látni: jegyezd megszokott lakóhelyedről való elköltözködést. Leszálló nap után menni országutakon és mezőkön: hiábavalóságot mutatnak. Napszállatban árnyékokat látni, amelyek volnának ijesztők: jegyzik, hogy ellenségeink nem felejtenek. (*S. j.*)

Narancs. Keserűség egy asszony miatt.

Náthás ha volnál: jó egészség. (1759.)

Nedv, amely testünkben folya: mutat betegséget, amelyet nem kerülhetünk el.

Nedves arc; (másé) káröröm: (magunké): elhatározás; asszony meddő marad. Nedves kéz: irigység. Nedves szemek: jegyzik, hogy másoknak okozunk örömet. Nedves ágy: szemérem, titkolt vágy. Nedves ing: hideglelés. (*Kerner.*)

Nedvet inni, amelyet adna egy asszony, s ez élvezetes volna: jegyezd megszerelmesedést, amiért még sok szenvedésünk lesz. Betegnek adott nedv: jegyzi egészségünk romlását. (*R. M.*) Nedves haj: nagy gondok jegye. (*Lipcsei.*) Nedvet, amely volna emberé, forralni és abból vendégeskedést csapni: jelez örvendetes változást ellenségeink érzelmeiben. (*D. G. Gy.*) Nedves láb: mutat kénytelen utazást. (*Gvadányi.*)

Nedves csók: nagy féltékenység. (*S. j.*) A többi megfejtést nézd Lé-nél.

Nefelejcs. Általában némi öröm. Imakönyvben: elrepülő élet.

Négy (számjegy) az ajándékozás száma.

Néma ember: jegyzi, hogy bizalmas vagy olyan emberekhez, akik azt nem érdeklik.

Nép-et (sokat) látni: aggodalmas. (1759.)

Nevedet ha hallanád hangosan emlegetni: jó üzenetet kapsz, amely segítségedre leend. (1833.)

Nevetők. Másoknak: szomorúság; nekünk: öröm.

Nimfa. Tanulónak megpróbáltatás. (1759.)

Nimfát venni: megtévedt öröm. (*Kerner.*)

Nótát énekelni: jegyez utazást.

Nőni látni valamit: mulatság.

Nő. (Lásd Asszonynál.)

Nős férfi. Titkos bűn.

Nőstény. Jó idő.

*

*Az alább következő magyarázatok a legrégebb magyar
álmoskönyvből valók:*

Nagy és kövér ha vagy: jó szerencse.

Nap fényét látni: bátor szívet jelent. Nap házaiba ha süt: jó. Napot, veresét, látni: pénz. Napot az égből leesni látni: fejedelem halála. Napot homályosan látni: rossz hír. Napot a hold mellett látni: rossz hír. Napot sokat látni: öröm.

Némát látni: becstület.

Ny

Nyáj. Boldog jövő.

Kernerben: nyáját őrizni: jegyzi, hogy őrizd pénzedet; nyájban lenni: mutat meggondolatlan üzleti vállalkozást. Legelő nyáj: gyermekeink öröme. (*R. M.*) Nyájjal vándorolni egy ismeretlen tartományban: mutat háborút. (*Lipcsei.*) Hazatérő nyáj: hideg időjárás. (*Az orosz Zadeka Mártonból.*)

Nyak. Jegyzi erősséged.

Vastag nyak: minél vastagabb, annál jobb. Nyaklánc asszonyon: ajándék egy ismeretlentől. Nyakdaganat: jegyez nevetséges, megsegélyező helyzetet. (*Kerner.*)

Nyál. Minden könyvben nagy öröm.

Nyárfa. Gondtalan élet, hosszú öregség.

Nyárs: jegyez jókedvet, amely váratlanul ér.

A különös álmokból: Asszonyok, ha nyársra húznának és megcsúfolnának: jegyez bánatosságot. Nyársat nyelni: hiábavalóságok foglalkoztatnak. (*Kerner.*) Nyárs, amely volna idegen emberé, mégis a mi testünkben nőne ki: mutatója egy jó barát, aki után háznak vágyakozik. (*F. S.*)

Nyelv. Asszonynyelvet látni férfinak: jó. (1759.)

Az orosz Zadeka Márton (*álmoskönyv*) szerint: ha nyelved volna tompa, becsületed vesztet. asszonyod előtt egy rágalom miatt. Kernerben: hegyes nyelv mutatja ellenségeinket, akik nem szűnnek meg rágalmazni. Nehezen mozgó nyelv: betegnek jegyez halált. Nyelvet leharapni vagy megenni: szegénynek szájalom, gazdagnak gond; akinek betege van: a beteg halála. R. M. szerint: állatnyelv, amely piros és hegyes, mint a rókaé: váratlan hazugságot jegyez; széles és reszelős nyelv, mint a tehéné: váratlan hűség; kutya nyelv: sietős út. Nyelv, amelyet leányzó oly mélyen dugna torkunkba, hogy csaknem megfulladnánk: veszedelmes nő ismeretséget jegyzi.

Gvadányi szerint: hosszú nyelv, amely volna egy állat, asszony szájában: nagy veszedelemre int.

Idegen nyelven szólnak hozzánk, amelyet nem értünk: mutat csalárdságot. (1833.)

Nyereg. Jó otthon. Nyerges: nyeremény, haszon.

Nyers (hús). Pletyka.

Nyíl. Ellenséged megtalál.

Kernerben: nyíl: jegyez egy kellemetlenséget, amelyet nem kerülhetünk el. Nyilat ruhánk alatt rejtegetni: örökség. Nyíllal meglőnek: szerelmi bánat.

Nyilas-szóló: szépszerencse. (*R. M.*) Nyilasember: törvénykezés. Amazon nyilat lő ránk: győzelem szerelemben. (*S. j.*)

Nyírfá. A szegénység fája.

Nyom, amelyet homokban vagy hóban látunk: titok nyomára vezet.

Nyomtató (ló): jegyzi megkárosodásodat.

Nyoszolya. (Lásd Ágy-nál.)

Nyoszolyólány. Vidámság. Többnyire hideg időt is mutat. (*R. M.*)

Nyoszolyólányt választani, és vele jól szórakozni nem jegyez különösebbet. (G.)

Nyúl. Rendszerint félelem.

Kernerben: nyulat enni jegyez nagy pörpatvart barátainkkal. Nyulat löni szerencse. Nyúllal versenyt futni: mutat egy nagy megpróbáltatást. Nyúl, amely ülne az országúton: hívogató egy titkolt cél felé. Keresztben futó nyúl: szerencsétlenség. Előttünk futó nyúl: bánat, amelyet utolértünk. Nyúl a zsákban: szerelmeseknek igen jó, másoknak jelez törvényszéket.

Nyulat látni terhesasszonynak: igen nagy veszedelem. (*Zadeka Márton.*)

Nyúlganék minél apróbb, annál kisebb szerencse. Nyúlláb: utazás, meghívás. Nyúl bőr: hideg időjárás. Nyúl szőr: változás. (R. M.)

Nyulat lopni: bánat. Nyúlon nyargalni: vőlegénynek haláleset. Nyulat fogni: leányt elveszíteni, asszonyt találni. Öreg nyúl: viszonytagság. Nyúlfiók: szaporodás a családban. (D. G. Gy.)

Nyulak szigetén járni vagy ott lakni: lemondás és magányos élet. (1833.)

Nyúl, amely útonjárót megtámadna: igen rossz vásárt jegyez. Házinyúl: takarékoság, de lehet tűzvész is. (G.)

Nyusztprémes mente jegyez nyugtalan életet.

*

*Az alább következő magyarázatok a legrégebb magyar
álmoskönyvből valók:*

Nyest: asszonyt jelez.

Nyelved, ha tompa: kisebbséget vallasz a feleségedtől. Nyelv, ha nehéz: betegnek halála. Nyelvet megharapni vagy megenni: rossz hír.

Nyulat látni: halálos félelem.

O

Obsitos. Hazugság.
Ocsú. Kellemetlenség.
Odú. Titok.

Kernerben: odú, amely lakásunk volna, s belőle kiköltözködnénk: mutat nagy megkönnyebbülést. Odú, amelyben bagoly lakna: virrasztás egy beteg mellett. Odvas fog: gyermekeink betegsége. Odvas pince: hideg időjárás.

Odvas szagot érezni, de nem tudni, merről jön: mutatja valakinek végleges elköltözködését. (*R. M.*) Odvas emberrel találkozni, aki tőlünk az utat tudakolná: jelzi, hogy célunktól visszafordulunk. (*S. j.*) Asszonyunknak odvas lehelete: jegyez közelgő betegséget. (*Zadeca Márton.*)

Olaj. Általában egészség. Olajat inni: betegség.
Olajat valakitől elvenni: örömet venni. Olajat adni: egészségünket gyengíteni.

R. M. szerint: olajos hal: mutat utazást.

Olaj: betegnek gyógyulás. (*Z. M.*) Megolajozni egy testrészt: nagy könnyebbség. (*G.*) Olajfa: nagybőjtben áhítatos ünnep. Olajfák hegyén járni: jegyzi szenvedéseinket. Olajbogyó kereskedőnek: szerencse, másnak: fájdalom. (*Lipcsei.*)

Oldalszúrás. Nehéz gond.

Olló. Általában veszekedés, harag.

1759-es könyv szerint: ollót ajándékba kapni: nem nagy szerencse. Kernerben: ollóköszörűs: jegyez mulatságos útítársat. Olló, amely megállna a padlón: mutat hiábavaló várakozást egy kedves vendégre. Olló (nagy): jegyez kövér asszonyt is. Szabóolló: hideg időjárás. Kertészolló: meleg idő.

Rozsdás olló: mutat öregasszonyt is. (*Zadeca Márton.*) Kis-olló: leányka. Olló, tű és gyűszű együtt: leánynak jegyez pártát, legénynek: háztűznézőt. (*R. M.*)

Ólom. Gond. Ólomöntés: szerencsés házasság.

Oltani fát: hasznos élet, megszabadulás szomorú

napoktól, tüzet oltani: nem nagy szerencse; meszet oltani: elhervadó remények.

Oltár. Előtte térdelni: jegyez titkos reményeket, amelyek teljesülnek. Házasembernek oltár előtt lenni: hét főbűn egyike. Oltár mögött lenni: változás a házasságban.

Olvadás, amely András napja előtt hangzana az udvarról: kemény telet jegyez.

Olvadó vér: beteg szerelem. (K.) Olvadó jég és hó, mielőtt ideje érkezett volna: kiábrándulás egy ismeretségből. Olvadó zsír, amelynek szagát érezzük, de nem látjuk: megfélelmesedés egy gondtól.

Opál. Ha tied: nyereség, ha másé: hamisság, árulás.

Óra. Nyugtalanosság.

Ha fehér és fekete színekben látnánk: nehéz betegség. Toronyóra: hosszú utazás. A városon kívül: törvény elé idézés. Harangozó óra: idegen ember (nő) gondolata. Muzsikáló óra: csendes szerelem. Óramutató, amely olyan nagy volna, mint bajusz: nyugtalan idő. Órás: késedelem egy tervünkben. (Kerner.) Óraütés, amely több volna tizenkettőnél: jegyzi, hogy fontos dolgot elmulasztottunk. (R. M.)

Ordítást hallani, amelynek eredetét nem tudjuk, ha emberi: nagy kellemetlenség, ha állati: nehéz idő. Ha magunk ordítanánk: jegyez megkönnyebbülést.

Ordító országút: akaratlan költözködés. Ordító bástya: tömlőc. (Lipcsei.) Ordító farkas: kár a gazdaságban. Ordítás Gyümölcsoltó Boldogasszony napja után: gonosz tavaszt jegyez. (R. M.)

Orgazda. Bizonyos nyereség.

Orgonát hallani: szomorúság zavaros hírek miatt.

Betegnek, orgonazúgás: mutatja állapota rosszabbodását. Orgonázni annak, aki nem tud betegséget mutat. Orgonát fújtatni egy idegen város idegen templomában mutat: nehéz szolgálatot egy nagyúr vagy egy asszony miatt. Orgonázó kántor: leánynak titkos szeretőt mutat. (Kerner.)

Orgonavírág vigasztalódás virága.

Orgonavirág illatát érezni idő előtt: váratlan szerelem. (R. M.)
Orgona, amely arcunkból nőne: szomorúság.

Orgyilkos. Gonosz gond, amelytől nem nyughatunk.

Óriás. Ijedtség. Óriáskígyó: kincs. (1833.)

Óriásokat látni, akik házunkhoz közelednének: jegyeznek nagy üzleti szerencsét kereskedőnek, igen bő esztendőt gazdának, másnak: meglepetést egy elveszett ügyben. (R. M.)

Óriással vándorúton lenni: múltó veszedelem. Óriásokkal birkózni: gyönyör. (R. M.)

Ormány. Minél nagyobb, annál több gazdagság.

Orom. Ajándék.

Oroszlán. A jólét jegye.

Orr. Ha nagy: nagyon jó. Kis orr: kis szerencse.

Orrodat ha levágnák: elárulnak; betegnek: halál. Orrod, ha volna kettő: veszedelembé kerülsz. (Kerner.) Orrod volna egy asz-

szony szolgája, és mindenféle cselekedetre használná: mutat nagy megszerelmesedést. Orrod volna, amelyet egy nő ujjával befogna: rágalmat hallasz, amelynek nem adsz hitelt. (R. M.)

Orrodon nővő bibircsók: öröm. (Gvadányi.)

Orrodból növvő szőr: jegyez pletykaságot szerelmedről. Vérző orr: szerencse egy meggondolatlanság miatt. Fájó orr: rossz szomszédság. Piros orr: gyomorrontás. (1759.) Orron járni: elveszített öröm. Orrot fújni: tréfáság. (1833.) Rókaorrod ha volna: rövidesen megcsalnak. (Z. M.)

Orsó. Családi ünnepély. Eljegyzés.

Országot messziről látni, amely volna idegen: betegnek igen nem jó.

Országút. Útonjárónak: jegyez kénytelen tétlenséget, másnak: nem várt utazást.

Országúton menni, ahol mindenféle soha nem látott emberekkel találkozoznánk: betegnek gonosz, egészségesnek változást jelez. Országút koldusokkal és zarándokokkal: diadalmas háború. Országút mellett menni, de reá nem lépni: csalárdság. (1759.)

Orvvadász. Hideg időjárás.

Orvos. Álmodnál, hogy orvos volnál: jegyez későbbi életedben sok nyugtalanságot, helyváltozást, sőt szomorú vándorlást is. (Kerner.)

Orvossal beszélni, ha egészséges volnál: vidám reménység, amely megtölti szíved. (1833.) Orvos, ha barátságosan megszólít: betegség; ha hallgat: gonosz előjel barátodnak. (Kerner.)

Orvost kocsin látni: atyádfia halála. (1833.)

Orvosság. Ha keserű: gonosz rokonok ármánya; ha édes: váratlan ismeretség.

Orvosságot másnak adni: jegyez pénzveszteséget, de rövid időn belül örömteljes változást. Kanalas orvosságot nyelni: szegénynek javulás, gazdagnak veszteség. (Kerner Jusztinusz orvos jegyzete.)

Orvosság, amelyet betegségünkben soha nem látott öregember tanácsolna: meghallgatásra méltó. Orvosság, amelyet asszony ajánlana: felesleges locsogás. (Gvadányi.) Üres orvosságos üveg: méltó élet. Orvosság szép edényben: betegnek halál, egészségesnek csalfaság. Orvosságot lopni: nagy szerencse. (R. M.) Orvosságért menni: nagyon hosszú utazás. (Z. M.)

Ostort kongatni: gazdag házasság. Örökség.

Ostoros gyerek: szép időjárás. (*Régi naptár.*) Ostorral hajtani ökröket: siettetjük szerencsénket.

Ostya. Bűnbánat, vallomás.

Oszlop. Sok oszlop: sok becsület. Oszlopot elásni látni: nagy szerencsétlenség.

*

*Az alább következő álmefjtések a legrégebb magyar
álmoskönyvből valók:*

Okádni azt, amit ettél: gonosz.

Olajat hányni: tisztulás. Olajfát látni: nyereség. Olajat inni: betegség. Olajat mástól elvenni: jó. Olajat másnak adni: gonosz.

Olasz nyelvet tanulni: más ember baját átvenni.

Órát hallani: öröm.

Orrod, ha nagy: jó. Orrod, ha kettő: visszavonás.

Oroszlánt látni: jó. Oroszlánt kölykezni látni: haszon.

Orcáját befedni: rossz. Orcáját vízben látni: jó. Orcáját tükörben látni: férfinak fiút, asszonynak leányt jelez. Orca, sárga: halál. Orca, szép: jó dolog. Orca, rút, mocskos: gonddal megrakodni.

Orvost látni: rossz hír.

Oskolába menni: szerencse.

Ö

Öblíteni jegyzi gonosz indulatok távolodását, a kívánt segítség megérkezését. (1833.)

Öböl. Remény.

Ököl. Sértés, amelynek megtorlásán soká törjük fejünk.

Ökör. Mindig valamely hírt jegyez. (1833.)

Ölben ülni mutat kellemetlenséget. Ölbeli gyerek a házastársak között porlekedés, másoknál némi szerencse.

Ölben tartott öregember, ha
szólna valamit, jól megjegyezd.
(1759.) Ölben szenderegni, idegen
asszonynál: halál, ismerősnél be-
betegség. Ölbe tett kéz: nehéz munka:
(R. M.) Régi szeretőnk öle, meg-
utálkozás. (G.)

Ölelni valakit: csalfaság.

Ölelni azt, akit szeretünk, nehéz
kötelesség, mást: vidámság. Öreg-
asszonyt ölelni: szorongattatás. Ifjú
leányt ölelni: aggodalom.

Ölelkező ember: árulás.

Ölni valakit: mutat meg-
könnyebbülést.

Ölyv. Szerencse a veszedelemben.

Öngyilkosságot elkövetni: nagy nyereség.

Ört látni: jegyez nyugodalmas helyzetet nagy zava-
runkban. Ört állni: újdonság. Örrel késő éjszaka beszél-
ni: váratlan hírek. Ört megitatni: gonosz kívánság. Ört
vízbe dobni: atya halála. (Kerner.)

Örnek lámpásával és fegyverével menni valamely gonosz dologba:
jegyzi terveink megghiúsítását. Örnek bundájában éjszakázni: keres-
kedőnek mutat lopást, másnak leleplezést. (Lipcsei.)

Vámőr: csalás. Kapuőr: szegénynek gazdag rokona. Toronyőr:
hajnali utazás, hideg időjárás. Örkatona: mulatság. Tömlőcőr:
vidám látogató. (1759.)

Örrel járni, s valamit vagy valakit keresni, amit elveszítettünk:
jegyez fájdalmat egy látogató révén. (R. M.)

Örség: hideg időjárás. (Z. M.) Örségen fogva lenni: útonjárónak
szerencse, másnak változás. Örséggel veszekedni: múló kellemetlen-
ség. Öreg börtönőrrel lenni: levél. (1833.) Örtűz, amelyet messziről
látnánk: mutat megmenekedést valamely veszedelemből. Örház:
csendes élet. (Z. M.)

Ördög. Többnyire nyereség. Ha benned volna: nagy nyereményt jegyez.

Ördögöt hátón cipelni: mutat utazást, amely nyereséggel végződik. Ördögöt fogni és megkötni: eláruljuk magunkat. Ördöggel utazni kétkezekű kocsin: viszontagság. Ördög padláson vagy pincében, aki zörögne: nagy időváltozás. Ördöggel lenni: asszonynak szomorú. (*Kerner.*)

Ördög az ágy alatt: féltékenység. Ördög a bakon: útonjárónak nagy szerencse. Ördög, aki szájunkra ülne: megakadályoz egy titok kimondásában. (*R. M.*)

Szent György éjszakáján ördöggel a mezőn járni: igen bő esztendőt mutat. Ördögűzésben részt venni: megcsalnak. (*Zadéka Márton.*)

1759-es könyv szerint: ördögöt játszótársnak venni: mutat jó kilátásokat; ördöggel alkudozni egy lélekre: nyeresemény; marhára: rossz vásár, ördöggel vásárra menni: kereskedőnek jegyez olyan vásárt, amilyenről még hallomása sem volt, másnak mutat: kis kellemetlenséget egy útból asszony miatt. Kernerben: ördög mutat: változtatlan szerencsét. Elsőrendű egy ördöggel lóvásáron találkozni. Ördögöt zsákban cipelni, és a folyóba dobni: nem jó gazdálkodás. Ördögöt lóbőrbe varrni és nyekergetni: mutat egy asszonyt, akitől bizonyos titkot tudunk meg. Ördöggel lépcsőn menni: nagy emelkedés a tekintélyben. Ördöggel korcsmában mulatni: jegyez megbékélést feleséggel, atyafisággal. Ördöggel szánkózni: nagyon vidám mulatozás. A lipcsei nagy könyvben: ördög, akinek volna ijesztő nagysága, teste, mint a lóé, hangja, mint a bikáé: asszonynak korai hervadást, férfinak új ismeretséget mutat. Éjszaka ördöggel járni a templom körül vagy sírkertben: örökségi per. Országúton szeke-rűnkre kívánczozó ördög: mutat nagy késedelmet egy üzleti ügy elintézésében. Bőrkereskedőnek: betegséget. Darabontruhába öltözködött ördög: rabnak biztos szabadulás, másnak: szerencsés érintkezés a hatósággal. Katonaruhába öltözött ördög: lókereskedőnek károsodás, másnak: mutat megszabadulást egy ijesztő kötelezettségből. Papnak öltözött ördög: jegyez hazugságot egy asszony részéről, útonjárónak: nagy féltékenységet, amely miatt betörik fejét. Radics Máriá szerint: ördögöt piros nadrágban látni, és vele esküvőre menni: leánynak szöktetést is mutat. Ördöggel poharazni: jegyzi vakmerő

tervünket egy asszony körül, amely váratlanul jól sikerült. Ördöggel együtt főzni: igen jó atyafiságba keveredni. Gvadányi szerint: ördögnek kölcsönpénzt adni: biztos jövedelem. Zadeka Márton szerint: ördöggel lenni: mindig jó, csak karácsony éjjelén nem.

Ördög, aki rudat verne belénk: mutat nagy kitüntetését az asszonyok között. Ördög, aki fogná a lajtorját, amelyen lopni megyünk: hajnalhasadás szomorúságunkban. Ördöggel szerződést írni: szomszédunknak rossz esztendőt mutat. Ördögöt háton vinni egy bizonyos házig: jegyzi, hogy abból a házból egy nő reánk gondol. (*Dálnoki Gaál Gyula gyűjtéséből.*)

Ördöggel fuvarozni: asszonynak: elveszett szerelme megtalálása, férfinak: váratlan öröm, amely elfelejteti vele pöreit. Ördöggel hegyek között találkozni: egy jó barát jelenlétét mutatja. Ördöggel fára mászni, és onnan messze körültekinthetni: jegyzi gazdaságunk növekedését. Padlásra zárt ördög: hosszú tél, pincében dörömbölő ördög: korai tavasz. (*Szűrszabó.*)

Ördögmalmot látni, amely áll: rossz esztendő, amely jár: sok fáradtság jele. (*Régi magyar naptár.*) Ördöggel kártyázni: nagy nyeregmény. (*V. Gy.-né.*)

Öregurak jegyeznek: jó egészséget.

Kernerben: öregemberek: nagy gondokat tiltetnek. Öregasszony: haragot hoz. Öreg ruha viselete: jegyez megtörölközést verejtékes munka után.

R. M. szerint: a ház körül mendegélő öregember: mindig hoz valamit. A mezőn járó öreg: elvisz valamit. Úton ülő öregember tanácsát hallgasd meg: férfi tegyen a tanács szerint, nő: az ellenkezőt. Gvadányi szerint: öregember: általában nagy időváltozást mutat. Táncoló öregember: hosszú tél, sok utazás, nehéz szükség, bánat. Sohasem látott öregember: mutatja saját magunkat.

Örjöngő. Ha férfi: szomorúság, ha nő: vidámság.

Örölni gabonát: nagy szerencse, mást: szeles időjárás.

Öröltetni szalmát: hosszú tél. (*Kerner.*)

Örmester. Igaztalanul gyanúba keveredünk.

A lipcsei nagy könyv szerint: városi örmester: vendégfogadósnak

tolvajlást mutat, másnak: vidám társaságot. R. M. szerint: verbunkos
örmester: eljegyzés felbomlását mutatja.

Örökölni. Szomorúság.

Földeket örökölni: hosszú betegség, amely mindvégig ágyhoz
ragaszt. Házat örökölni: kénytelen költözködés. Régi ruhát örökölni:
nagy csalódás a szerelemben. (Kerner.)

Özvegyasszonyt örökölni: nagy gond.

Örvény. Rendszerint váratlan öröm. Örvénylő víz:
meglepő szerelem.

Duna örvénye: régi ismerős látogatása. (1833.)

Ösvény. Jól jegyezd meg, merre fut.

Örzőangyalt látni: veszély jele.

Ösökkel együtt lenni: jegyezd nagy szerencsét. Férfi-
ösök: segítség a bajban. Asszonyösök: vigasztalódás.

Őszhajú ember: állandó szórakozás. Őszhajú asszony:
hideg időjárás. (Kerner.)

Őszike (virág). Kis öröm.

Őszvér. Egészség.

Kereskedőnek őszvér nyakán függő csengőt hallani: jegyezd meg-
károsodást. Őszvérháton utazni: mutat új ismeretséget. (Lipcsei.)

Öv, amely feloldódik: leánynak vénlányságot, férfi-
nak aggregénységet mutat. (R. M.)

Öz. Jegyzi, hogy valakit megkövetünk.

Özvegyel hálni: igen szerencsés híradás.

*

*Az alább következő megfejtések a legrégebb magyar
álmoskönyvből valók:*

Ökrök, ha egymást öklelik: öröm. Ökrök, ha utánad sietnek:
veszély. Ökröt látni legelni: öröm. Ökröt aludni látni: nyereség.

Ördög, ha veled: nyereség.

Örömrre indíttatni: versengés.

Örvendezni álmában: szomorú. Ismét: szegénynek jó. Gazdag-
nak: gonosz.

Ösztövé, ha vagy: vesztés.

Öszvér, ki terhet hordoz: jó azoknak, akik magokra viselnek gondot.

Ötsét látni: megcsúfolás.

Özvegyasszonnyal hálni: jó hír.

P

Pacsirta-szót hallani jegyez gazdagságot.

Pad. Öreg embernek: fáradtság, fiatalnak: szerencsés vállalkozás. (*Kerner.*)

Padlás. Rendszerint hideg időjárás.

Padláson járni: mutat halálesetet. Padlásról leesni: terveink összedőlése. Padláslyukból valakit látni: jelentőségteljes találkozás. Égő padlás: idegen ember látogatása. Padlást leszakadni látni: jegyzi örömünk végét. (*R. M.*)

Padláson asszonyt látni: adósság, ugyanott leányt: házasság. (*Régi naptár.*) Padlásunkon járó-kelő emberek: jegyeznek nagy bajt egy adósság miatt. (*G.*)

Padló. Jó vége egy könnyelműségnek.

Padlón feküdni: betegnek gyógyulás. Padlón járni: nagy gond. Padlót rakni: nem sikerült terv. Lángoló padló: egy elveszettnek hitt családtag visszatérése. Görcsös, régi padló: valakinek a halála, aki hozzánk tartozik. Ropogó padló: vendég rossz hírrel. Igen fehér padló: kedves asszony látogatása. Szőnyeges padló: mutat hatósági embereket. Gyékényes padló: utazás. (*Kerner.*)

Pajta. Fogadósnak: szerencsés, szolgának: verés. (*Lipcsei.*)

Pajzs. Jegyezd meg első reggeli gondolatodat, s szerte cselekedjél.

Pala-fedő. Jókedv. Palatábla: gond.

Palack. Általában: kóborló élet jegye.

Durranó vagy éneklő palack: mutatja barátaid hűtlenségét.

Melegvizes palack: betegnek gyengülés, útonjárónak: keserves találkozás. Hideg palack: elmaradó vendég. (*Kerner.*)

Teli palack: vándorlás, üres palack: nagy csalódás. Eltört palack: váratlan kellemetlenség a hatósággal. Esetleg betegség. Borospalack, amelyből nem folya bor: lappangó betegség. Sok palack: gond a gazdaságban. (*R. M.*) Táncoló palack: öregember látogatása. Repedt palack: kacér asszony. Kis és szép palack: gyarapodás; jegyez esetleg kisleányt is. (*Kálnay László.*) Aranyozott palack: gyermeket jegyez gyermektelennek, másnak: sok kiadást. (*Kis Böske.*) Elérhetetlen palack: szomjasnak nagy megkönnyebbülés. (*G.*)

Palacsinta. Kellemetes vendég. Esetleg katona.

Palánk. Levél.

Pálca. Családi kellemetlenség.

Pálcás ember, aki jönne udvarunkba: rossz hír. Pálcás emberrel együtt járni: mutat közeli tömlöcöt. (1833.) Nagy pálca asszony kezében: nagy kívánság kicsiny eredménye. Kis pálca: megelégedett élet. (*R. M.*)

A különös álmokban: Asszonyoktól megpálcáztatni, és velük jól érezni magunkat: mutat gyötrelmes szerelmet. Asszonynak férjétől pálcautést kapni: boldog szerelem.

Pálinka. Utazás. Néha a másvilágba.

Pallér. Bosszúság egy veresember miatt. (1833.)

Pallos. Ha kezünkben van: veszedelem; máséban: jó barátság. (*K.*)

Pálmafa levelei között elrejtőzni: jegyzi, hogy nagy társaság előtt váratlan kitüntetés ér. Pálmát vinni szerencse.

Palota. Ha másé: irigység, ha miénk: hízelkedés, gond és fájdalom. Palotát rombolni: elveszített tekintély. Palotába menni: félelem. (1833.)

Pamlag. Amelyen üldögélünk: jegyzi mindennapi életünket; amelyen fekszünk: jegyzi különös vágyainkat. Pamlagon hanyatt feküdni: egy nő szerelme, amelyet elérünk. Pamlagról leesni: kiábrándulás egy megnyert-

nek hitt szerelmi összeköttetésből. (1833.) Idegen pam-lagon heverni: mutatja asszonyunk hűségét. Ha asz-szonyunkat látnánk idegen pamlagon: felesleges félté-kenység. Asszony és férfi a pamlagon: zavaros élet. (R. M.)

Pamut. Legombolyítani: nem nagy szerencse.

Üzletesembernek: károsodás. Pamutot szedni: tisztelet.

Panaszkodni valakinek: közelgő öröm.

Páncél-t viselni: tolvajság. (Kerner.)

Pandúr. Rendszerint: hideg időjárás. Annak, kinek oka van a pandúrtól félni: könnyebbülés. (1833.)

Kernerben: asszonynak: kellemes szórakozás. Pandúrt fogni: ve-szedelem egy vásár miatt. Lókereskedőnek: jó vásár.

Pántlika. Rendesen adósságot jegyzi.

Az 1759-es könyvben: pántlikát mérni, minél hosszabbat, annul nagyobb kellemetlenség. Pántlikát venni: hű barátnő. Pántlikát hordani: pletykaság. Piros pántlika: tánc; zöld: remény; fekete: gyász.

Radics Mária szerint: pántlikába öltözködni, amelyből mezítelen testünk látszana: leánynak szerelmi sikert, asszonynak elárulást mutat. Ugyanott: pántlikás giliszta szerelmeseknek: nagy kiábrán-dulást is jegyez. Sok pántlika: sok szerető.

Pántlikás szíve: rongyos kötőfék. (Szűrszabó.) Pántlikát kapni idegen férfitől: leánynak nagy szerencse, asszonynak szomorúság. Elveszített pántlika: elveszített szív. (Kerner.)

Pányva. Káros utazás.

Pap. Betegnek: gonosz.

Papagáj. Tréfa. Nagy uraság.

A „lipcsei nagykönyvben”: papagáj, amely megharapna: irigy barátnőt jelez; beszélő papagájt hallani: gonosz gúny. Papagáj asszony kontyában: áruló levél.

Papír. Írást hoznak: amely nem okoz örömet. Papírra írni: vigyázat adósaiddra. Papírt lobogtatni: nagy káro-sodás.

Paplant kiteríteni: bátorság (1833.)

Paprika. Bosszúság minden könyvben.

Papucs. Jókedv.

Lipcsei szerint: asszonytól papucsot kapni: mutat rövides szerelmi boldogságot. Asszonynak férfitől papucsot kapni: házasságtörés. Papucsot venni: utazás, lopni: bátorság. Papucsban járni: zavaros idő.

Kernerben: piros papucs: jegyez víg, szőke asszonyt, fekete papucs: szomorú, barna asszonyt. Elveszített papucs: elveszített szerető. Új papucs: új szerető. Papucsos férfi: rossz hír. Régi papucs: nem teljesülő vágy. Szomszéd papucs: költözködés.

Parádé. Látni: szorongatott helyzet; benne részt venni: félelem adósság miatt.

Paradicsom. Gondtalan élet.

Paradicsomot inni: férfinak nevetséges, asszonynak: hónapszám. (K.) Paradicsomot befőzni: nagy öröm a háznál. Paradicsomot szedni: szeretőt cserélni. (R. M.)

Parafa-dugó. Jó jegy.

Paraj-t enni: hosszú öregség.

Paraszt. Rendszerint időváltozás.

Az 1759-es könyvben: paraszt, ha megcsalna: kigúnyolnak;

parasztnak eladni valamit: hosszú élet, paraszt, aki kergetne: biztos örökség; paraszttal beszélni: önhittség. Radics szerint: öreg paraszt-asszony: nagy veszekedés; fiatal parasztasszony: jegyez dolgos, jó feleséget. Parasztszobában lenni: minden jóra fordul.

Parasztokkal veszekedni: nagy uraság. Parasztot deresre húzatni: ajándék. (1833.) Gvadányi mondja: huncut a paraszt, miként egy araszt.

Parázs. Harag.

Párbajt vívni: elveszett ügy. Asszonnyal: rágalom.

Párduc: Az öröm jegye.

Parittyá. Haszontalan fáradság. (*Kerner.*)

Párna. Valakinek nagy gondot, szomorúságot okozunk. Párnán aludni: rejtett fájdalom. Párnát ajándékba kapni: gond jön a házhoz. Párnát vízen úszni látni: megkönnyebbülés. Kemény párna: rabság. Pelyhespárna: gazdag asszony. Párnás szék: betegség, harag. Szényyes párna: pletyka.

Paróka. Keserűség.

Parton járni: utazás. Parton ülni: elért cél. Parton guggolni: nyugtalanság.

Pástétom. Általában: betegség.

R. M. szerint: lúdpástétom: szegénynek további nyomorúság, gazdagnak: unalom. Kernerben: pástétomsütő: mutat felbomlott eljegyzést is.

Pásztor. Hír. Kár.

Az 1759-es könyv szerint: öreg pásztor: nagy időváltozás, fiatal pásztor: szomorú hír. Több pásztor: igen jót jelent. R. M. szerint: pásztor volnál, és nyájadat elveszítenéd: mutat nagy csalódást, amely megrövidíti életedet. Pásztor után járni: asszonynak hiábavaló szerelmi vágy. Pásztorkunyhó: szegénynek igaz szerelem, gazdagnak: boldogtalanság. Pásztortűz: öregembernek gyógyulás, leánynak: betegség. Pásztorcillag, amely szólna hozzánk: elhagyott szülőföld.

András napján járó pásztor: rövid telet mutat. József napján beszegődő pásztor, ha öreg: káros esztendő, ha fiatal: sok eső. Pásztort

megverni: igen nagy öröm. Pásztorokkal lopni jární: állatbetegség. (*Régi magyar naptár.*)

Pásztorbot útonjárónak: pihenést, másnak: vándorlást mutat. Pásztorokkal enni: zavaros esztendő. Pásztorral az úton menni: jó tanács. (*Szűrszabó.*)

Pata. Levél.

Patak, mely folyik: panasz; mely zavaros, és a házba folya: nagy veszedelem és szomorúság; ha azonban tiszta a vize: közelgő jólét. (1759.)

Lassú patak: lusta asszony: lusta szolgáló. Sebes patak: árulás. Mély patak: hamis barátaid vannak. Halas patak: jó vásár. Patakban jární: elfelejtkezés. (*R. M.*)

Patak, amely szívtükből folya: mutat elhagyatottságot, szegényedést. Patak, amely az ágy alól kifolya: egy asszony boldogsága függ tőlünk. Patakból inni, amelynek nem volna tiszta vize: egy asszony rabsága. Patakon átgázolni, anélkül hogy nedves lenne lábunk: egy szerelem elmúlása, amely még sokszor eszünkbe jut. (*S. j.*)

Patakban fürdeni: betegnek gyógyulás. (*Kerner.*)

Patkány. Ellenség.

Patkány, amely megharapna, szerelmi féltékenység. Patkány-cincogás: hideg idő, családi perpatvar, kacér asszony. (*Kerner.*)

Páva. Ha kiált: szerencsétlenség.

Kernerben: páva mellett szolgálni (lánynak): jegyez kellemes ismeretséget. Repülő páva: kis öröm, amelyért nagy kamatot fizetünk. Napon sütkérező páva: veszedelem egy asszony hiúsága miatt. Pávátoll: haláleset. Pávátoll, amely külsőnket díszítené: tömlőc. Döglött páva: öregasszony szerelme. Páván lovagolni: nagy megszégyenítés egy szerelmi kalandon. Pávával lenni asszonynak: jegyez szorgalmas férjet, leánynak: közönséges szeretőt. (*R. M.*) Pávát bőjtös napon enni: gonosz. Pávátollal játszani: ingerlékenység. Alvó páva: csábítás. (1833.)

Pázsit. Kalandos élet.

Pecér. Botlás. Veszély.

Pecsenyét enni szegénynek: szomorúság, gazdagnak betegség. (1833.) Pecsenyebort inni: gond.

Pecsénye, amely volna vadból, és íze, szaga nagyon jó: szegényedés. (G.)

Pecsételni. Szerelmeseknek igen jó, másnak: vesztetéség.

Dugaszt pecsételni: bánatot felejtetni. Levelet pecsételni: jegyez ingadozó szerelmet. Nőt lepecsételni: csalódás. Pecsétet törni: félelem egy adósság miatt. Vörös pecsét: atyafi halála. (R. M.)

Király pecsétjét feltörni: bátorságunk révén bajból menekedünk. Régi papirosokat újra lepecsételni: gond, pör, utazás. (G.)

Pehely. Betegség. Pelyhes kabát: titkos szerető. Vadkacsa pelyhe: kedves vendég.

Pelyhes ágy: gazdag asszony. (K.) Legénypehely leánynak: szomorúság. Leánypehely: álmatlanság. (R. M.)

Pék. Gondtalan élet.

Pékkel sütni valamit: felbontott eljegyzés. Péklapáton ülni: jó barátság. (R. M.) Péknek címerét látni, és megéhezni: útonjárónak szerencse egy idegen városban; másnak: teljestül kívánság. (K.)

Pelikán. Mindent lebíró szerelem.

Penész. Mindig pénz.

Penna. Gond.

Péntek. Vendégség.

Nagypénteken esőben járni, fészket szedni vagy folyóparton időzni: jegyez sok szerelmi csalódást ez évben. Nagypénteken templomban lenni: anya halála. Nagypénteken mosni: szomorú húsvét. (R. M.)

Pénteken húst enni, lerészegedni vagy paráználkodni: szomorú szombatot jegyez. (Lipcsei.)

Pénteken szélfúvás vasárnapig tart. (Régi naptár.)

Pénz. Általában nem jó jegy.

Kernerben: pénzt találni: jegyez menekedést egy nagy károsodás elől; pénzt lopni: civakodás a családban; pénzt verni: hiábavaló munka; pénzt hamisítani nagyon jó és elsőrangú jegy.

Pénzed, ha van: kicsapongás. Pénz a kézben: új öröm elveszettnek hitt egészségedben. Sok pénz: kár a ház körül. Pénzt valakitől kapni: minden oldalról ellenséggel vagyunk körülvéve. Pénzt keresni

és nem találni: szerencse a szerelmedben. Pénzt elveszíteni: vállalkozás, amely jóra fordul. (*R. M.*)

Pénzt asszonyodnak adni: igaz szerelem; más nőnek: gond. (*Gvadányi.*)

Pénzt fényesíteni: jegyez hideg időjárás. Pénzt oszlopokba rakni: ahány oszlop, annyi bánat. Pénzen vett gyerek: jó vásár. Pénzt zsákban hordani: tömlőc. Pénzt ásni: váratlan találkozás. Régi pénz: jegyzi atyádat vagy anyádat. (*Szűrszabó.*) Pénzt elásni: zavaros idő. Pénzt folyóba dobni: hasznos munka, jövedelem. Pénzt szegénynek adni: károsodás. (1833.) Pénzt a földbe vetni: gazdának nagyon jó, másnak betegség. (*Régi naptár.*)

Pénzen tyúk módjára ülni: felbomló barátság. Pénzt szélben szelöltetni: nyugodalmas élet. Pénzen asszonyt vagy leányt venni: szegény öregség. (*D. G. Gy.*)

Pénzt nyerni: nagy gond. Pénzt a földre szórni: rosszullet. Pénz, amely bűvész keze érintésére testünkből kijönne: mutat megnyugvást egy fájdalmas szerelemben. Pénzt okádni: halál. Pénzt az árnyékszékben hagyni: elveszített szerelem. Pénz és a sár összekeveredve: boldog szerelem. (*F. S. gyűjtése.*)

Pénzes ember: leánynak szomorúság. Pénz, amely fülünkben nőne: jegyez szomorú hírt szerelmünkről. Orrunkon nővő pénz: gazdag asszony. Hasunk, ha pénzzel volna telve: jegyzi egy nő pazarlását. (*S. j.*)

Sok pénz, amelyet nem tudnánk megolvasni, kereskedőnek: sok adósságot, másnak: apró bajokat. Elveszített pénz egy idegen város kapujában: szerencsés pört vagy ott jó ismeretséget mutat. Pénzt mérlegen vagy literben mérni: nagy betegség. Szagos pénz: egy asszony szerelme. Rongyos pénz: gazdag örökség. Pénzverő: szomorúság. (*Lipcsei.*)

Pénzes láda, ha teli: rossz esztendő, nyavalya; ha üres: családi szaporodás. Bezárt pénzes láda: jóremény. Országúton talált pénzesláda: hiábavaló utazás. (*K.*)

Pénzeserszényt találni: jegyez új ismeretséget. Üres pénzeserszényt találni: adósság. Elveszített erszény: gazdag házasság. (*R. M.*)

Perbe jönni: árulkodás, amelynek nem kell hitelt adni.

Perec. Jó vásár.

Perecet sütni: jegyzi valakinek (atyafinak) az utazását. Perecet vásárfiának leánynak adni: megszerelmesedés. Vasperec: jó változás. (*Kerner.*) – Vasperechen ülni a piacon: ellenségeid megszégyenítése. (*Lipcsei.*) – Perecet törni: bátor tett. (*R. M.*)

Pereces trombitáját hallani: kellemetes hír.

Persely. Szegénynek becsület; gazdagnak betegség.

Templomi perselybe nem adakozni: mutat változást a házaséletben. Perselyt törni: bátorság.

Pete. Betegség.

Petefészek, amely fájna: gyulladás, szomorúság. (*R. M.*)

Petrezselyem. Rövid rosszullet.

Pézsma jegyez szerencsét.

Piac. Jó jegy.

Piacra menni, de ott nem vásárolni, szerelmeseknek: jó, másoknak kis bosszúság. Piacon árulni valamit: elfecsegett titok. Piacon halat venni: ájtatos cselekedet. Piaci veszekedésben részt venni: csendes élet. (*R. M.*) – Piaci kosár: elfelejtett szerető. (*K.*)

Piacon mindenkit megszólítani, és titkos szerelmünket elpanaszolni: szerelmi boldogság. (*S. j.*)

Pikkely (halé): sok pénz.

Pince, amely volna nagy és magas: jegyez költözködést. Szűk és sötét pince: rossz házasság.

Pincébe menni András napja után: jegyez obsitos katonát; András előtt: betegséget. (1833.) Pincébe rejtőzködni: szerelmi bánat. Pincében bort kóstolni: múltó betegség. Pincét törni: jó cselekedet. (*K.*)

Pincéből muzsikaszót hallani, mintha ott kísértetek mulatnának: hír a fejedelemről. (*Lőcsei.*)

Pincér. Fogadósna jegyez lopást, másnak: vidám társaséletem.

Pióca. Mellfájás.

Pipázni. Csalódás.

Égő pipa: hideg időjárás. Törött pipa: ajándék. Pipaszár: aszszonynak jó jegy. Pipaszurkáló: jegyez herélőt, aki disznainkhoz jó. (*Kerner.*) – Pipát lopni: bátorság. (*R. M.*)

Pipacs. Vendég.

Pipacs, ha nő álmodja: jegyez változást.

Piros ruha: harag. Általában piros szín: szerencsés szerelem. Igen piros arcot látni: haláleset. Piros lábú asszony: utazás. Piros alkony vagy hajnal: szélvész. (R. M.) – Ha valamely testrészünk volna igen piros: szerelmi vágy.

Pirosat köpni: igen egészséges. Piros bor: útikaland. Piros házba lépni: rossz nő ismeretsége.

Piszokba esni: igen nagy szerencse. Piszoktól tisztálkodni: elválás egy jó baráttól. Piszkot enni: pénz.

Pisztoly. Harag jegye. Pistolydurranás: kiábrándulás.

Pisztráng. Egy régi kívánságod teljesül.

Pitypalaty. Árulás.

Plajbász. Gond.

Ács plajbásza: tűzkár. (K.)

Plébános. Csendes élet. Eső.

Pocak. Gazdagság, pénz.

Poggyász. Ha nagy: haláleset; ha kicsi: fáradalmas élet.

Pofon. Házások között jegyez nagyon jó egyetértést.

Pofont kapni: jutalom. Férfi pofonüttni: féltékenység, nőt: megszerelmesedés. Nagy pofont kapni: ambó. (1833.)

Pogácsa. Hosszú út, amelyből tán nincs visszatérés.

Hamupogácsa: utazás szeles időben. Olajpogácsa: hosszú tél. Kemény pogácsa: rossz látogatás. (1833.)

Pók. Minden könyvben szerencse áll mellette.

Pókot agyonüttni: távol levőt megsérteni. Pókháló: szerencsés szerelmi viszony egy gazdag asszonnyal, amely nem végződik házassággal. Pókháló jegyez még vérzést is. (R. M.) Padlásról leereszkedő pók: mutatja őszi időnkét. Tőlünk elfutó pók: jegyzi egy gondolatunkat, amelyet szeretnénk valakivel közölni. (S. j.)

Pokolba menni: nagy kár házi állatainkban. Poklot

messziről látni: kincskeresőknek igen jó, másnak: szegénység. (K.)

Pokróc. Sértés.

Pohár. Csalás.

Törött pohár: ismerőstünk halála. Pohárköszöntő, amely hízeleg-ne: verekedés a korcsmában. Pókhálós pohár: jegyzi atyánkat; be-lőle inni: vigasztalódás. Kis pohár: kisleány. Öblös pohár: öregaszony. Pohárból megszólaló ital: betegség. (1833.)

Polyva. Szorgalom. Hideg időjárás.

Polká-t járni: asszonynak jegyez idegen férfit. (Lő-csei)

Pólyásbaba. Kis öröm.

Por. Perlekedés. Portörölő: kis mulatság.

Porcelán. Könnyek jegye.

Pondró, amely tőlünk menne: jegyez rágalmazást; betegnek: nehézséget. Pondró, amely felénk jönne: ki-ábrándulás egy szép reményből.

Pondrós húst enni: jegyez sok pénzt. Pondró: asszonynak jegyez még öregembert is. Pondrót nyelni: leánynak szívfájás. Eltaposott pondró: új ellenséget mutat. (R. M.)

Ponty-ot enni: szerelmeseknek élvezet, másoknak: fennakadás egy fecsegő miatt.

Nagy ponty, amely elnyelni akarna: asszonyi üldözés szerelem miatt. Ponty, amely tőlünk menne: elveszített gyermek. (R. M.) Potykát venni, amely kezünkben ki akarna ugrani: jegyez kacér asszonyt. (S. j.)

Posta. Betegnek jó; egészségesnek kellemetlen. (1833.)

Postás, ha a házba jön: szerencse, ha elmegy a ház előtt: szerelmi csalogás. Postamester: jó tanács. Postakocsi: elmaradt látogatás. (Kerner.) Postakocsin utazni: elbúsulni egy eldobott szerető miatt. (R. M.) Postakürtöt hallani: leánynak jegyesség, férfinak találkozás. Postát vinni: meghívás lakzira. (G.) Postás, ha szólna valamit: tedd ellenkezőjét. (Zadeca Márton.)

Posztó. Minél finomabb, annál jobb.

Rabok posztójában járni gazdagnak: harag, szegénynek: jutalom. Gácsi posztó: időváltozás. Abaposztó: szegény, de boldog házasság. Német posztó: vőlegénység. Bársonyposztó: tömlőc. Posztót venni: örökség. Posztókereskedőnél járni, de nem venni: betegség, halál. Posztóssal utazni: betegség elkerülése. Posztót lopni: hosszú, boldog élet. Posztót mérni: nagy csalódás. Posztót ollóval nyírni: elvágott boldogság. (1833.)

Pózna. Nagy küzdelem kis eredményért.

Pöröly. Szerelmeseknek: jegyez szülői beleegyezést. Másnak nehezen elérhető célt.

Pöszméte. Veszekedés a szomszédsággal.

Prédikáció. Titkos szerelem.

Prém. Örökség. Szép vagyon.

Prémes állat: hideg idő. Asszonyprém: szerelem. (R. M.)

Prés. Borprés: kis utazás hideg időben. Betűprés: falusi embernek idézése a városba.

Asszony által préseltetni: kiábrándulás. Présben lenni: megkönnyebbülés. Prést venni: hosszú élet. (1833.)

Pulyka. Harag. Hideg időjárás.

Pulykát lopni: jegyzi, hogy könnyelmű ígéretet tettél egy asszonynak. Pulykát enni: gazdag asszony szerelme. Pulykát őrizni: leánnyal játszadozni. Pulykának fejét elvágni: szomorúság, kiábrándulás. (R. M.) Pulykarikoltás: táncmulatságba hívnak. Dalfűzér, tánciskola. (1833.) Pulykát vinni valakinek: asszonynak mutat katonai ismeretséget; férfinak: pörösködést. (Zadeka.)

Pulykataréjt viselni arcunkon: egy nő gúnyt űz szerelmünkéből. Pulykát kergetni: elért szerelem. (S. j.) Vadpulyka: utazás. Pulykamell: jó asszony. (Gvadányi.)

Púp. Büszkeség.

Púpos ember: bolondság; asszonynak: gonosz kívánság. Púpot vinni: baj a bíróságnál. Púpot érinteni: nagy nyereség. Púp, amely volna hasunkon: nőnek szerelmi kinszenvedés, férfinak: kiábrándulás. Púpos asszony: váratlan felhevülés. Táncoló púposok: betegnek nehézség, egészségesnek: öröm. (S. j.)

Puska. Elsütni: rossz, irigység. Puskával vadászni

menni: hűtlenség. Puskát tölteni: szerencsétlen szóra-
kozás. Szép puska: szerelem. Puskával járni: gonosz
gondolatok jegye. Légy víg.

Pusztá. Ha kopár: hiú remény. Ha zöld: szerelem.

Puttony. Harag.

Pünkösd. Istenáldás.

Püspök. Megnyugvás.

★

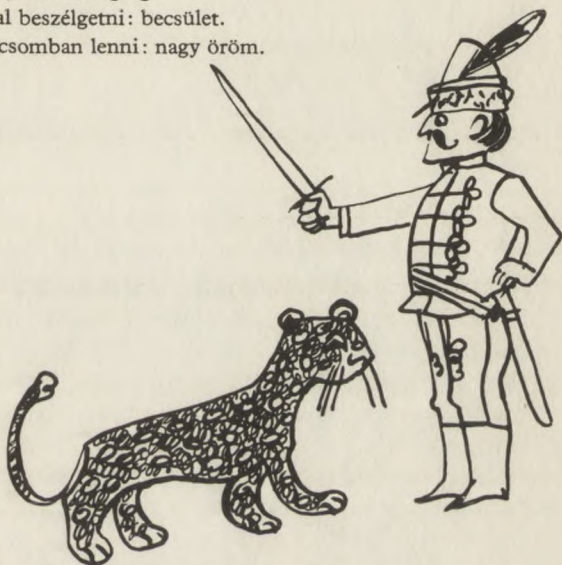
*Az alább következő álomfejtések a legrégebb magyar
álmoskönyvből valók:*

Pálmafaágot viselni: tisztességet jelent.

Pálcán járni: betegség.

Pápával beszélgetni: becsület.

Paradicsomban lenni: nagy öröm.

Párducot látni: vitézzé lenni.

Pázsit, mely zöld: télben nem jó, nyárban jó.

Patakot, zavarost, látni házadba befolyni: gyulladás vagy szomorúság. Patakot tisztán látni házadba befolyni: sok jóval bővelkedést jelent.

Patkányt látni: harag, szegény.

Pásztort látni, ki a csordát elvesztette: téged megcsalnak. Pásztorokat látni: jó.

Pellengérben állani: szegénynek is szegény.

Pénzt mástól elvenni: háborúság. Pénzed, ha sok vagyon: kárvallás. Pénzt adni vagy kézbe venni: új öröm. Pénzt ha valaki ad: ellenségedtől dolgot várj. Pénzt ha valaki marokkal ad tenéked, és te nem látod a pénzt: öröm. Pénzt találni; melyet mások vesztek el: nagy nyereség. Pénzt kondérral találni, melyet mások dugtak el, azt felvenni, s nyereségnek tartani: egyebek a te dolgodat bánják, szerencsédet irigylük.

Pincébe menni: félelem. Pincéből jönni: szorgalmatos gond.

Pogácsát enni: rossz kedv.

Pokolba menni: marhákban kár.

Poklos embert látni: komor kedv.

Pókkal álmodni: sok marhát jelent.

Puszpángfa: férfiaknak és asszonyoknak közönséges bajokat jelent.

R

Ráborulni: anyára boldogság, apára boldogtalanság. Egy sírhalomra: új szerelem. Holtra borulni: titkos szerelem. Feleségre: nagy féltékenység. (R. M.)

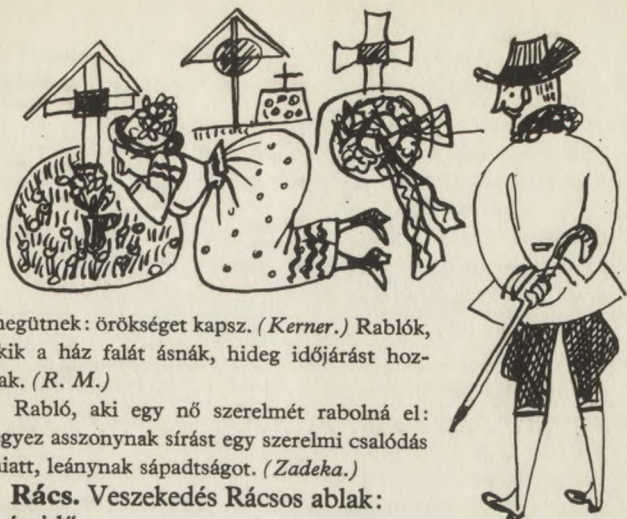
Ráesni valakire: nagy kellemetlenség. (1883.)

Rágyújtani a pipára: esküvő. (1759.)

Rabnak lenni: öröm. Rabok lánc, mennél hosszabb, annál jobb. Rabnak lenni betegnek: nagy könnyebbség. Rab madár: bánat.

Rabló. Általában nyeremény.

Rablók közé keveredni, és velük cimborálni: nagy tisztesség. Rablók ha megrabolnának: megtalálod nyugalmatod. Rablók, ha

megűtnek: örökséget kapsz. (*Kerner.*) Rablók, akik a ház falát ásnák, hideg időjárást hoznak. (*R. M.*)

Rabló, aki egy nő szerelmét rabolná el: jegyez asszonynak sírást egy szerelmi csalódás miatt, leánynak sápadtságot. (*Zadeka.*)

Rács. Veszekedés Rácsos ablak: szép idő.

Rágni valamit: nagy mulatság.

Lánynak olyasmit rágni, amit nem ismer: kis bánat. (*R. M.*)

Ragasztani. Veszedelem.

Város kapujára hirdetést ragasztani, amelyben szegényünket hirdetnék: megtiszteltetés. Ha örökségünket hirdetnék: szegénység. (*Lipcsei.*)

Ragyás ember: nagy szerencse. Ragyás asszony: szerelmi élvezet.

Rajz. Gond.

Rák. Mindig ellenfélt mutat.

Rákos betegség: szerelmi kín. Arcon levő rákos betegség: váratlan csók, amely kellemes. Rák módjára járni: nagy dicsőség egy kellemes ügyben. (*Kerner.*) – Rákot nyelni: zavaros idő. Rák, amely ollójával megfogna: jegyez siránkozó asszonyt. Rákfarok, amely torunkban mozogna: fájdalmas szerelem. Ráklevés: boldog vágy. (*R. M.*)

Ráma. Képráma, ha benne saját képünk van: becsület. Hímzőráma: gond, hideg idő.

Ránc az arcon: öröm jegye, amely öröm hátra lévő életünkben meglátogat. Ránc a hason vagy mellen: asszonynak jegyez utolsó szerelmet.

Ráncos arcú ember: leánynak vőlegényt hoz. Ráncos arcú asszony, aki idegen volna: hírt mond kedvestükről. (1833.) – Ráncos szoknya: szerelem. Ráncos csizma: hosszú utazás.

Rántott csirke: jókedv. **Rántott hal:** szegénység, böjtben: egészség. **Rántotta:** eljegyzés.

Ráspoly jegyzi egy nem békélő haragosunkat.

Nyelvünk ha volna éles, mint a reszelő: pletykaságba keveredünk. (R. M.)

Ravatal-on feküdni: nagyon kellemes változás a közeli jövőben.

Ravatalt látni: örökség. Ravatalon feküdni egy asszony mellé: eltávoztása annak, akit szeretünk. (K.)

Rázni fát: bátorság. Szoknyát rázni: bolha vagy titkos gondolat.

Regényt olvasni: lustaság. (1850.)

Rekettyésben járni: töprengés egy titok felett.

Remete. Minden könyvben jó jel.

Remete csengettyűjét hallani: jóéletű emberek közé jutunk. Asszonynak remetéhez közeledni: parázñaság. Remetét táncolni látni: zavaros idő. (Kerner.) – Minél vénebb a remete, annál jobb jegy. (G.) Remete, ha súlya hat font: leánynak kellemetes fájdalom. (G.)

Répát enni: jegyez rossz esztendőt, amelyet szerencsésen végigélünk. (1850.)

Répa földön járni: kis haszon. Répa földet művelni: jegyez menyasszonyt, aki másra gondol. (1833.)

Repce. Mindig civakodás.

Repedés. Testünkön: megcsalt szerelem. Falon: gonosz. Poháron: rágalom. Tükrön: öregedés.

Repedt fazék: öregasszony. (Gvadányi.)

Repkény. Hamis barátság. Repkényt ültetni: civakodás a barátnővel.

Repülni háztetők felett: szegénység; víz és mező felett: gazdagság. Toronyra repülni: gonosz ítélet.

Részegség. Kellemes órák várnak ránk.

Részeg ember: ternő. (1833.) – Részeg asszony: megsértenek ott, ahol legkevésbé várnád. (R. M.)

Rémület. Betegnek: gyógyulás; egészségesnek: levertség.

Rét. Öröm.

Retket enni: férfinak jegyzi ereje visszatérését, asszonynak: szerelme megújódását.

Fekete retket enni: lakodalomba menni. Piros retek: egészség. Retektől bőfögni: egészségesebb lesz. (R. M.) – Retkes láb asszonyon: gond és bán gondolat; férfin utazás. (G.)

Rétest enni: jegyesség. Rétest húzni: elhúzódozó lakodalom. Rétest sütni: elmaradt vendég.

Rétest találni a mezőn vagy országúton: parázna ismeretség. (G.)

Réz. Némi kár.

Ribiszke. Kisleány.

Ribiszkét szemenként enni: elmulasztása egy kínálkozó örömek. (G.) – Arcunkon vagy testünkön nővő ribiszke: Elfecsérelt szerelem jelképe. (F. S.)

Rigó. Öröm.

Sárgarigó: kedves asszonnyal ismerkedünk meg. Fenyvesrigó: utazás. Rigót áruló ember: pletykaság. Rigófűtty: asszonynak új ismerős, férfinak váratlan szerelem.

Robbanást hallani: szerelem.

Róka. Csúnya tréfaság.

Rókát fogni: leánynak házasság, asszonynak tilalmas dologba keveredni. Kis róka: szívlopás. (R. M.) – Ugató róka: időváltozás, hosszú ősz. (Régi naptár.) – Rókát löni: kár a gazdaságban. Rókázni: bátorság. Rókatáncot járni: országúti szerelem. (G.)

Rokka. Asszonynak: becsület, férfinak: szégyen.

Rokkát pörgetni: jegyez eljegyzést. Hideg időjárást. Álló rokka: jegyzi anyánkat. (R. M.)

Rokont (öreget) látni: mutat hosszú életet.

Rokonnal civakodni: örökség. Rokont sírni látni: szerencse; nevetni látni: közeli betegség. (1833.) Rokonasszonnyal szerelmeskedni: lakoma. (Z. M.) Rongyos rokon: pénz áll a házhoz; büszke rokon: pénz elmegy a háztól. Sógorasszony (ha fiatal): öröm, ha öreg: szeleltetése az ocsúnak. (R. M.)

Rom. Bánat.

Romban lakni: elhagyatottság. Romba dőlt várost látni: járvány.

Rongy. Szerencse.

Piros rongy: mutat cigányasszonyt. Rongykereskedő: hideg időjárás. (1759.)

Rorátéra menni: kellemetes híradás. (1833.)

Rosta. Régi per.

Városi emberek: adósság. (K.) Rostálás jegyez még szeles időt is.

Rostély. Rajta feküdni: félelmetes gond.

Tüzes rostély (Kernerben) orgazdaságot jegyez. Rostélyost enni: útonjárónak mutat szerencsés utazást, másnak hiábavalóságot. (R. M.)

Rozmaring. A jó hírnév virága.

Rozs. Jólét.

Rozsföldön járni: mutat gyermekáldást. Rozs, amely fülünkben nőne: jó hír gazdának, másnak sebhelyes betegség. Rozsot őrizni: hideg időjárás. (Z. M.)

Rózsa. Szerelmesek virága.

Virágzó rózsza: szerelmeseknek nagyon jó jegy; másnak: kellemes találkozás. Rózsatövis: fájdalom, amelyet annak okozunk, akit szeretünk. Ajándékba kapott rózsza: jegyzi egy távollévőnek gondolatát. Hervadt rózsza: elfelejtenek. Rózsát ruhánk alá dugni: erélyes cselekedet. Rózsailat: váratlan szerelem. Sárgarózsza: a titkos szerelem jelvénye. (R. M.)

Rózsaolaj: leánynak jegyez ismeretséget egy útonjáróval. Rózsa-fával verést kapni: szerelmeseknek szokatlan öröm; másoknak: sóvárgó kívánság. (Kerner.)

Fehér rózsza: ártatlan leány szerelme. Rózsát kötni: vigasztalódás. Rózsában járni: némi bánat. Rózsa, amely szájunkon nőne ki: szerelmi vallomást hallunk. Rózsa, amely egyéb testrészünkben nőne:

jegyez gyermeket. Rózsaszüret: némi szomorúság. Rózsát enni: mutat kiélt szerelmet. Rózsakoszorú: betegnek halál, lánynak elcsábítás. Rózsát ültetni: menekvés szerelmi bánat elől. Rózsafán jönni a világra: gazdag asszony (*Z. M.*) – Rózsavíz, amellyel meglocsolnának: mutatja, hogy kedvesed másra gondol. (*Szűrszabó.*)

Rögöt látni: betegség.

Rubel. Háború. (1850.)

Rubint. Ajándék.

Rúgni. Levél rossz hírrel.

Ruha. Attól függ, milyen színű.

Tarka ruha: pletyka; fekete: kellemetlen esemény, fehér vagy világos: leánynak jegyez mátkaságot, betegnek halált. Szürke ruha: özvegyiség. (*R. M.*)

Új ruha: megszabadulunk egy gondtól; bő ruha: gazdagság; ha nagyon bő: betegség. (*Z. M.*)

Ruhát mosni: valakire gondolunk, és kívánságunk beteljesedik. Ruhát enni: gyanús helyzetbe kerülünk egy nő miatt. Kék ruha: szenvedés egy szerelem miatt. Sárga ruha: betegség. Másnak a ruháját hordani: ha az volna piros: megégetjük magunkat; ha az volna zöld: házasságtörés, örömteljes találkozás másnak asszonyával. Nagyon szép ruha, amely volna arannyal áttörve: irigylik szerelmünket. Rongyos ruha: gazdag asszony, útonjárónak nagy utazás. Ruhát teregetni: szeles idő, haláleset. (*Kerner.*)

Hóhér ruhájában járni: becsületes elbánást lelünk olyan helyen, ahol nem várjuk. Bíró ruhájában ülni: igazságtalanságban lesz részünk. Férfinak asszonyi ruházatban járni: titkos találkozás. Lánynak bátyja ruhájába öltözködni: eljegyzés. Ismeretlen, idegen ruhában látni magunkat: szerelem, féltékenység. Asszonynak szolgálója ruhájában: betegnek igen rossz jegy, egészségesnek hosszú utazás. Parasztruha: boldog idő. Katona ruhája: asszonynak szerelem; férfinak bujdosás. (*Lipcsei.*) – Éjjeli ruhában társaságban megjelenni nagy tisztesség, amely lefegyverzi ellenségeinket. Ruhát levetni emberek előtt asszonynak: igen jó jegy; férfinak: szegénység. Apáca-ruha: hűséges szerető. Gyermekruha: betegség. Ruhát ajándékbba kapni: jegyez verést is. (*D. G. Gy.*) – Ruhafogas: behívni valahová.

Rum. Betegség.
Rügy. Öröm.

★

*Az alábbi megfejtések a legrégebb magyar
álmoskönyvből valók:*

Rákjárás: jó szerencsét jelent. Rákot, vereset, mintha megfőtt volna, kivenni lyukából: hibás cselekedetet jelent.

Raj, ha megmar: ellenségedtől őrizd magad. Rajméhet látni: betegség.

Rejtettnek lenni: jó szerencse.

Répát enni: haszontalan munka.

Repülni az égen: ravaszságban járni. Repülni a föld felett: valami nagy, titkos dologban fáradozni.

Récét látni: rágalmazás, szerencsétlenség; útonjárónak: esős idő. Récét enni: tisztesség a rágalmazóidnak, nyelveknek gyalázat.

Rókabőrös ruhát viselni: becsület. Rókát látni: gyűlölség.

Rózsát látni: jó szerencse, szeretőknek nem jó. Rózsát zsákba tölteni: betegség.

Rozsot szárazat látni: kárvallás.

Ruha, drága materiából való: kevélység. Ruhában fürödni: nem jó. Ruhába, kékbe öltözni: vakmerőség. Ruhába, vörösbe öltözni: harag. Ruhába, feketébe öltözni: szomorúság. Ruhába, fehérbe öltözni: nagy szerencse. Ruhába, aranyosba öltözni: irigylük s gyűlölik azt az embert, kit oly drága ruha éppen nem illet. Ruhába, sárgába öltözni: betegséget jelent. Ruhába, szürkébe öltözni: nagy tisztesség. Ruhát, mocskost viselni: megcsúfolás. Ruhát mosni: gondolatod beteljesedik. Ruhát látni teremni: tisztesség. Ruhát venni: gyanúságba esni.

S

Sáfrány-színű ételt enni, vagy ilyen emberrel találkozni: betegség. (1759.)

Sajt, ha nagyon szagos: betegség. Friss sajt: egészség és szerencse. Szép juhásznő sajta: kívánság. Régi sajt: tömlőc.

Sajtostolt: jegyez találkozást egy régi ismerőssel. Sajtot adni ajándékba férfinak: asszonynak megszerelmesedést jegyez. Sajtot venni: új szeretőt találni. Disznósajt: bűnös kívánság. Birsalmasajt: időváltozás. (Kerner.) Sajt szagát érezni, de a sajtot nem látjuk: megcsalnak. Sajtban lenni: gazdag asszony. (R. M.)

Sakk. Levél.

Salátát enni, amely volna igen zöld: betegség. (1833.)

Halsaláta: jó kívánság. (K.)

Salétrom a falon: veszekedés egy idegennel. Salétrommalom, amely járna: király halála; ha állna: háború. (K.)

Sámfa. Barátaid kihasználnak.

Sánc, ha messziről látjuk: büntetés. Sáncmunkát végezni: összeütközés a hatósággal. (K.)

Sánta ember. Félelmetes.

Sánta kutya: rossz hír, amelyet idő előtt kapunk. Sánta kakas: asszonynak kár, esetleg szerelmi csalódás. (Kerner.) Sántával versenyt futni és legyőzteni: betegnek halál. Sánta asszony: nagy pletykáság. Sánta gyermek: elbujdosott szerelem. (Z. M.)

Sápadt arcot látni: harag. Sápadt ég: kár egy utazás miatt. Sápadt öregember: rossz hír.

Sapka. Igazad lesz.

Nagy sapka: nagy becsület. Lopott sapka: öröm. Szép idő.

Sár. Betegség.

Testünk, ha volna igen sáros: nehéz betegségbe esünk. Sártól megmosakodni: utazni. Sárban henteregni: nem viszonzott szerelmünk jegye. Sarat ágyunkban rejtegetni: megbánt szerelem. Sarat

enni: szerelmesnek igen jó, másnak pénz. Sárral bekent fal: titkos kívánság. Embersár: sok pénz. Asszony, aki sárral etetne: jegyez titkos szerelmet. Étel, amely evés közben sárrá válna: elveszettnek hitt ügyed jóra fordul. (*Kerner és a többiek.*)

Szembehulló fecskesar: jegyzi, hogy nem látjuk megcsalásunkat. Sárból asszonyt építeni: jegyez megszabadulást egy kínzó szerelemből. Sárból kunyhót építeni: jó jövő. Sárban fulladozni: nagy örökség. (*S. j.*)

Sarok. Cipősarok: multságba hívnak. Sarokkő: páráztság. Ajtósarok: kellemetlen vendég. Sarkon állani nőnek: nagy öröm; férfinak: szegénység.

Sarkantyút viselni: jegyez utazást, de mutat asszonyi gúnyt is. Jégtörő sarkantyú: mindig hideg időjárás. Csillag, amely sarkantyúját belénk vetné: szerelmi óhajlás. Kakas sarkantyúját megfőzni és megenni: egy férfi erejének megkötése.

Sárkányt eresztetni: jegyez gondolatot egy régen elment ismerős után. Repülő sárkány: gazdagság.

Sarkcsillag. Útonjárónak: szerencse.

Saroglyában ülni: multságba menni.

Saroglyában ülni: jegyez még asszonynak egy második férjet is. (*F. S.*)

Sas. Felszálló sas: jó üzleti eredmény.

Fehér sas: örökség. Kiáltó sas: harag. Fekete sas: mely zsákmányt vinne: gazdag házasság. Udvarunkba lecsapó sas: pénzt hoz. Tüzet hordó sas: háború. (*Kerner.*)

Sasok kalitkájában lenni és velük viaskodni: jegyez idegen embert, aki miatt nagy gondba esünk. Sas vijjogását hallani: betegsége egy hozzánk tartozónak. Nyulat üldöző sas: félelmetes helyzetbe jövünk. Nádas felett keringő sas: felfedezzük valakinek jóindulatát. (*Lipcsei.*) Lengyel sast látni: borkereskedőnek lopást jegyez. (*Lőcsei.*)

Sás. Sok munka.

Sáska. Gond. Nehéz esztendő.

Sátor. Csendes élet. Cigánysátor: útonjárónak mutat

akadályozást. Sátorfa: vásárosnak útszéli szerelem, más-nak: verekedés. Sok sátor a mezőn: háború.

Savanyú leves: jókedvű nap.

Savó-t enni: jegyez sok beszélgetést, házi kárt, szép időt.

Savó, amely bennünk keletkezett volna, és ízét érezzük: nőnek elhagyott életet jegyez. (*F. S.*)

Seb. A kézen: adósság. A lábon: kutya jár a kertben. A háton: hosszú betegség.

Sebet kapni saját házában: nagy megszegyenülés. Sebet adni: gyermeket elveszíteni. Seb az ágyékon: rossz asszony szerelme. Sebes has asszonynál: kénytelen özvegyesség. Sebes térd: nagy bánat egy elröptült szó miatt. (*Kerner.*) Sebhelyes embert látni: szégyen. Sebes lábbal futni: nagy bátorság. Sebes száj: asszonypletyka. Seb-orvos: segítségre lesz szükséged, erszényed fogytán. (*R. M.*)

Sekrestye. Jegyez elhibázott életet.

Sekrestyébe egyedül menni: közeli házasság; asszonnyal: házások között válás. Sekrestyében piszkítani: gazdag házasság. Sekrestyés: betegnek megkönnyebbülés. (*Z. M.*)

Selyem. Megvetés az emberek részéről. (*Kerner.*)

Selyemkendő: rossz leány. Selyemszoknya: titkos szerelem. Selyemhernyó: régen áhított öröm megérkezése. Selymet lopni: paráznaság. Selyemkereskedő: csábítás. Selymes ágyban hálni: házasságtörés. (*R. M.*) Piros selyem: sebet kapsz. (*S. j.*) Selyempaplan: gazdag öregasszony. (*D. G. Gy.*) Selyemhajat tapintani: bűnös szerelem.

Selypítést hallani: örömteljes nap.

Seperni házat asszonynak: boldog házasság; férfinak: nehéz munka.

Seprőn lovagolni: szerencsés szerelem. Seprő az ajtó mellett: szívesen látott vendég.

Sereget messziről látni: jó becsináltat enni. (1759.)

Seregély-t hallani: hír egy asszonyról; repülő seregély: gonosz pletyka.

Serét, amelyet elnyeltünk volna: falusi lány ismeret-

sége. Serét, mely bőrünk alatt volna: nyomasztó szerelem. (1833.)

Serleg. Aranyból: részegség. Serlegből inni, amelyet asszony töltene meg: babonaság. Ambó. (1833.)

Serpenyő. Örökség.

Serte. Szerencse. Vaddisznó sertéje: szerencsés utazás. Serte a párnában: gazdag asszony.

Serte, amely testünket borítaná: reménytelen szerelem. (F. S.)
Sertéshaj asszonytól: be nem váltott ígéret. (S. j.)

Séta. Kiváló szerencse. Sétányon járni: jó barátság. Pappal sétálni leánynak: közeli ismeretség egy idegen emberrel.

Sietni valahová: nyereséges vállalat.

Síkság. Gazdagság.

Sikátorban barangolni: titkos szerelem egy méltatlan személy iránt. Sikátorban eltévedni: asszony rabja lenni.

Siket ember minden könyvben nagyon jó.

Siket disznó a búzában: jólét. (1759.) Siketnéma: asszonynak öröm, férfinak: veszedelem.

Sikoltozást hallani: jegyez elkésett levelet.

Síkos úton járni: ambó. (1833.)

R. M. szerint: vállalkozás, amely nem kecsegtet jóval.

Simogatni valakit: ajándékot adunk.

Síp. Csalódás. Hideg idő.

Sír. Betakart: elveszett holmink megkerül.

Sírba fektetnek: közeli gazdag házasság. Sírba lépni: hamis barátság. Sírt ásni látni: jó ismerős halála. Nyitott sír: vidám ünnepegy. Síron átugrani: eléred célod. Sírba esni: akadály. Asszonnyal sírban lenni: megszabadulás egy kínzó szerelemtől. (*Kerner.*) Sírok között járni: jegyez hosszú életet. Sírhalom mellett ülni: édes gond, később haszon. Síról visszatérten találkozn: megnyert per. Sírhalomba löni: letagadott adósság. Anya sírján leánnyal ülni: szép bátorság; apa sírján: féltékenység. Síröl: válás. (*R. M.*) Sírban feküdni: csendes szerelem. Síról feltámadni: régi ismerős. Sír mellett keservesen sírni: jegyez megszabadulást egy nagy gondtól.

Sírni. Örömteljes nap.

Sírni ok nélkül: szerelmi nyavalya. (1759.) Sírni egy asszonyért: hiábavaló fáradság, kár. Sírni egy halottért: betegnek meggyógyulás. Sírva járni-kelni: örömed lesz utazásodban. (*R. M.*) Sírni a font húsert, amelyet elvitt a farkas: megerőltetés, kimerültség. (*Zadeka M.*)

Sírály. Bánat madara.

Sisak. Jókedv.

Smaragd. Jegyzi valakinek a vágyakozását utánad.

Sóhaj-t hallani: szerencsés hír.

Som-ot enni: hideg időjárás. Somfabot: nyalka udvarló. (1833.)

Sonka. Gazdag feleség. Sonkád, ha van: jutalmat nyersz.

Sonka, mely volna emberé, és füstön lógna: jegyez falusi ismeretiséget. Sovány sonka: öregség. Sonkát lopni: nélkülözés. (*Kerner.*)

Sorompó. Szép idő.

Sóska. Házi pörpatvar.

Sót enni: nehéz idő.

Sót háton hordani: családdal vándorútra kelsz. Sót marhának adni: hideg idő. Sót vágni: tömlőc. Besózni: utazás. (R. M.) Nyelved, ha volna sós: hazugságot mondasz. Sós víz: torokfájás. Sót nyelni: öregedni.

Sovány, ha lennél: veszekedés, kár, harag. (1833.)

Sört főzni: jó jövedelem.

Sörényed, ha volna nagy, mint lóé: gazdag feleséget találsz. (1850.)

Spanyolviaszk, ha forró: rossz hír szerelmesedről, ha kemény: adóslevél.

Spékelni valamit: nevetésben lenni.

Sróf. Hátad mögött gúnyolódnak.

Strucc. Újdonság. Strucctoll: temetés.

Suba. Menyecske ismeretsége.

Súgást hallani: hazugságot aratni.

Suhanc. Kellemetlenség.

Suviksz. Kinevetnek.

Süllő. Sok pénzt jegyez.

Süllyedni valamely mélységbe: biztos betegség. Álomban: nagy gyöngeség, kedvtelenség.

Sündisznó: Titkos ellenség.

*

*Az alábbi megfejtések
a legrégebb magyar álmoskönyvből valók:*

Salátát enni: fájdalmat jelent.

Sárban járni: betegséget jelent. Sáros lenni, de magát megmosni: szerencse.

Sárkányt vagy krokodilt látni: megutálás. Sárkányod avagy krokodilusod ha vagyon: nagy becsület.

Sarló: kárvallás.

Sarut, ócskát felvenni: torzsalkodás. Saruhoz bőrt látni szabni
folttal: nyereség. Saruját újítani: öröm. Saruját látni gazdálkodó-
nak: jó.

Saskeselyűt táplálni: nem jó.

Sáska: dolgaidnak ravaszságát jelenti, melyet akarsz titkon csele-
kedni.

Sajtot, lágyat enni: víg öröm.

Sebes lenni: gyermekes szeretet. Sebes kéz: sok adósság. Sebese-
dett házadban: becsületed bántják.

Selymet, vereset, látni: sebet kapsz. Selymet, igen kéket, látni:
meggyaláztatol a te dolgaidban.

Sima dolgot látni: ellenséget meggyőzni.

Sírba reszketni: kárvallás. Sírt ásni: házasulás, jószág.

Sírni valamiért, ha könnyeid hullanak: öröm. Sírní semmiért:
megrettenés. Siratni meghalt embert: víg öröm.

Sinórt aranyost látni, avagy azzal beövedzetni: nyereség. Sinórral
kóttetni: fájdalom.

Sokadalomba menni: betegség. Sokadalomban sátort felverni:
terhelgetés. Sokadalomban valamit eladni vagy eltukmálni: új
barátság.

Süveget, nyesttel béleltet, viselni: tisztesség nevededik.

Sz

Szabni. Kereskedőnek kár. Másnak bűnhődés vala-
mely szerelem miatt.

Szablya. Levél.

Szabó. Jegyzi könnyűkezű ember ismeretségét.

Görnyedő szabó: szaporodik jövedelmed. Foltzó szabó: ahány
foltot vet, annyszor ér kárvallás. Szűrszabó: hideg időjárás. Öreg
szabó, aki ócska ruhát varr: felújítása a töltött káposztának, a
régi barátságnak. Szabóműhely: mellfájás. Vitéz szabó: vesztett had-
járat. (1833.) Mellényt fordító szabó: gyász a családban. (Lőcsei.)

Száj, minél nagyobb, annál jobb. Tisztelet.

Száj, amely elnyelne, ha emberé: féltékenység, ha állaté: rejtőzködés gond elől. Szájba vizet venni és kiköpní: elmúlása egy szerelemnek. Száját szájba venni: hiábavaló óhajtás. Száj, mely volna hajas: hű szerető. Száját mosni: szomorúság. (*Kálmay gyűjtése.*) Fogatlan száj: csábítás; fogas száj: gyűlölet. Száj, amely egy város kapujáról ordítana ránk: tömlőc. Országútnak megnyíló szája: útonjárónak jegyez rablókat. Égő száj: valaki rólunk álmodik. Sajgó száj: valaki rólunk rosszat beszél. Dagadt száj: az felejt el, akit legjobban szeretsz. (*R. M.*) Rossz szagú száj: beteg feleség. Száj, amelyen szép, zöld falevelek nőnének: legkedvesebbünk halálát jegyzi. Becsukott száj: titok, amelytől boldogtalanok leszünk. Barlang szája: természetellenes kívánság. Száj, amelynek szakálla bévül volna: betegnek halál. (*Kerner.*)

Szakács. Pazarlás. Szakácsné: meghívás.

Szakáll. Szakállas ember: általában jegyez haragot.

Kernerben: ha valaki azt álmodná, hogy borotválják szakállát: bizonytalan helyzetet jegyez egy asszonyi szeszély miatt; szakáll, amely volna oly hosszú, hogy a földre érne: olyan gazdagságot mutat, amely váratlan; szakáll, amely leány állán nőne: jegyez elveszített szeretőt.

Szakállt vágni: árulás; bontogatni: nyugodalmas élet és hívő gondolat; égő szakáll: előre kigondolt terv, amely beválik egy nő meghódításánál; simogatott szakáll: leánycsábítás, gonosz gyönyör. (*R. M.*)

Leeső szakáll: nagy szomorúság, megaláztatás, csalódás; vörös szakáll: hamis barátság; kis szakáll: gúny; pofaszakáll: háztűznézőbe menni: célt elérni; Henry IV. szakáll: irigység; hegyes szakáll: rossz nyelved miatt bajba jutsz. (1833.)

Szakállas asszonnyal találkozni: jegyzi, hogy bátorságod révén megnyered egy leány szerelmét. Álszakáll, amely volna asszonyon: hűséges szerelem; férfin: féltékenység. Asszony, ha álmodná, hogy szakálla nőtt: elveszíti férjét. Szakállt göndöríttetni: váratlan szerelem. (*Kálnay.*)

Szakállt tépni: szegénység; fésülni: nagy tisztesség; lapátszakáll: változás. (*Lipcsei.*)

Szakáll, amely nőne mellünkön vagy testünk egyéb részén, s ijesztően nagy volna: jegyez hűséges asszonyt. Szakálltalanság: görbe út. Szakállszálon hegedülni: kízó szerelem. Szakállt fűrosztani: el nem titkolható vágy. Szakállt asszonynak ajándékozni: erővesztés. Szakállt takaró vagy kabát alatt hordani: diadal a szerelemben. Fényes szakáll: rabság. Tüskés szakáll: jutalom. Ősz szálak a szakállban: jegyeznek hátralevő boldog éveket. Szakállt festeni: rövid boldogság. Szakállnál fogva földön húzatni: reménytelen szerelem. (*S. j.*)

Szalamander. Kerner Jusztinus szerint: betegség.

Szálfa. Gazdagság.

Szállni tudni: bánat. Mást szállni látni: annak halála.

Szállást kapnál: megcsalnak, meglopnak.

Éji szállás: valakit megloptál. (*K.*)

Szalma. Sok ostoba beszéd. Hideg idő.

Szalma, amelyet a szél vinne: jegyez keresztelőt. Szalmát zsúpban látni: mutat vagyonosok ellen való merényletre. Égő szalma: felesleges gond. Szalmatető: zord idő. Szalmakalap: vidámság, szerencse. Szalmazsák: kövér asszony. (*Kerner.*) Szalmán hálni: betegnek igen jó; útonjárónak: tömlőc. Szalmakoszorú: nagy megtiszteltetés egy előkelő úr részéről. Szalmát lopni: szépasszony szerető. Halott alól lopni szalmát: özvegyesség. Kapufélfán lógó szalma: katona jön kvártélyba. Gyaluforgács és szalma együtt: nagy mulatság. Szalmát eladni: jegyez kacér asszonyt. Szalmát kocsin vinni: jó vendéglátás.

Szalmával beszórt úton menni: vásárosnak vigalom, másnak: nehéz betegség. Szalmacsutak: megerőlködés értelmetlen ügyben. Szalmát villázni: lányban válogatni. Szalmazsákot tömni: öregasszonyt kapni. (*Régi magyar naptár.*) Szalmán egyedül heverni: rossz gondolat. (*Gvadányi.*)

Szalonka. Ritka szerencse egy idegen városban.

Szalunkát húzni látni: elszeretnek idegen asszonyok. Szalonka crotonját enni: dáma kéri segítségét. Szalonkalesen lenni: vadásznak multság, másnak nagy megpróbáltatás. (1850.)

Szalonnát enni: betegség.

Paprikásszalonna: utazás. Tokasszalonna: hosszú tél. Szalonna-bőr: hazugság. (*R. M.*) Szalonnát lopni: jegyez megcsalódást.

Számokat álmodni: a legnagyobb szerencse.

Számokat megfordítva látni: elmulasztod szerencsédet. Számok, amelyeket egy öregember mondana: megjegyzésre méltók. Számokat a földre ejteni: ambó Budán. (1833.)

Szamár. Sok munka.

Szamarat venni: csinos nyereség, hajtani: hiábavaló fáradság; eladni: nehéz idő, fogni: visszalépés egy jó tervtől. Futó szamár: bosszantó újdonságot hallunk. Szamáron lovagolni: dicsőség. Szamarat ordítani hallani: időváltás, hazugság, ostoba véletlen. (*K.*)

Szamár, amely a malomból lisztesen jönne: szerencsénket hozza. Hímszamár: féltékenység; szamáртеjet inni: betegnek gyógyulás. Döglött szamár: ritka szerencse. Szamárbőrt vásárra vinni: kupecnek verést, másnak hamispénzt jegyez. Szamárnyomból inni: kince. Szamárfület viselni: szerencse a szerelemben. Szamárfarkot kézben hordani: kitüntetés, ha testünkhöz nőtt: tömlőc egy női ügyben. (Lipcsei.)

Szamaras kocsin Dunából vizet hordani: ambó. (1833.)

Számla. Hír.

Szamóca. Jó házasság.

A különös álmokból: Szamócát enni, amelyet szennyes helyről vennénk: asszonynak titkos szerelem, férfinak betegség. (F. S.)

Szánkó. Általában jegyez: váratlan szórakozást.

Szánkón havon utazni: jegyez útonjárónak igen jó vásárt; másnak: kis csalódást. Ördöggel szánkázni: vígra forduló bánat. Homokon szánkózni: nehéz idők.

Szappan. Betegség.

Szappannal tetőtől talpig megmosdani: elfelejtkezés. Szagos szappan: hű szerető. Durva szappan: öregasszony. Szappanos: hideg idő. (K.) Beszappanozni valamit: hiábavaló vágy. Szappant árulni: asszonynak nagy megcsalatkozás. Szappant főzni: házasságot nyélbeütni.

Szárcsa. Levél.

Szarka. Általában vendég.

Kernerben: sok szarka: jegyez sok pletykaságot, veszekedést.

Szárnyad, ha másnak adnád, vagy elveszítenéd: szerencsétlenségbe jutsz.

Fejedből nővő szárny: halálos betegség. Szárnyas férfi asszonynak gonosz kívánságát jegyzi.

Szarvas. Örökség.

Szarvast etetni: kitüntető barátság; üzni: nagy fáradság, amely kevés jutalmat jelent; futó szarvast látni: iparosnak igen eredményes munka, másnak: elmulasztott szerencse. Szarvasbogár: erősza-kos munka. Szarvashúst vásárra vinni: valakit megkárosítani. (K.)

Szarvasnyomból vizet inni: nagy szerelem egy asszonyba. Szarvasbőr: öreg ispán, hideg idő. Öklelő szarvas: árulkodás.

Szatócs. Perpatvar.

Szeicska. Futó szerelem.

Szeder. Ha testünkön nőne: nagy féltékenység.

Szédülést érezni: betegség, asszonynak magtalanság.

Szeget fején találni: álomban is jó jegy. Szeget a falban látni: bánat. Patkószeget találni: szerencse.

Szeget valami elevenbe verni: mulatságos munka. Szegbe ülni: tréfaság. (R. M.)

Szegény embert látni: szerencse.

Szegfű. Ismeretlen férfi vágya nő után.

Szék. Felesleges látogatás. Karosszékből ülni: nagy bánat. Széket tolni: becsület.

Szél. Rendszerint veszekedés.

Szélben járni: gond. Szélben és esőben járni Szent György napja után: jó kilátás az esztendőre; András után: károsodás. Déli szél: utazás. (Kerner.) Szélkiáltó madarat hallani: nem a legszerencsésebb. Forgószélben állni: betegnek halál. Föld alól jövő szelet érezni: hét főbűn egyikében leledzeni. (R. M.)

Szélkakas. Felesleges kiadás. Hízelgő beszéd. Hideg idő.

Szellemekkel lenni: nagy és váratlan élmény.

Szélmalom. Jókedv.

Szélmalomba menni egy nővel: teljesítjük, amit egymásnak ígértünk. Szélmalomból jönni üres zsákkal: csalóval lesz dolgod. Régi szélmalom törött szárnya, amerre mutat, jegyezd meg: valamit találsz. (1833.)

Szem, amely volna lesütve: jegyezd be nem vallott, forró szerelmet.

Vakszem: váratlan jó hír. Kék szem: kacér szerelem. Gonosz szemet látni: pénzvesztés. Kancsalító szem: jegyezd megfeledkezést, magad lealacsonyítását, hűtlenségét. Folyós szem: igen rossz jövő. Könnyes szem: örömteli találkozás. Szemed, ha kiszárnák:

elveszítéd jó barátodat. Szemet elveszíteni: üzleti kellemetlenség. (K.)

Ismeretlen szemet látni a sötétben: ijesztő gond. (S.j.) Szemüveg: Remény. Valakinek a szemében arcunkat látni: nagy ellenséged van.

Szemét. Pénz.

Szemét a küszöbön: titkos szándékú látogató. Szemét a ház előtt: pénzes levélhordó.

Szemölcsöd, ha sok van, szerelmeseddel mulatszód van. (1759.)

Szemöldök. Kacérság.

Szemöldökfába ütni a fejed: alacsonylelkű emberekkel lesz érintkezésed.

Szénen (tüzesen) ülni: ájulás. Szenet enni: bélbetegség.

Széna. Jó hír. Szénakazal: gondtalan örökség.

Szentet látni: leánynak jegyez közeli elcsábítást, asszonynak: bűnbánást. Szenttel beszélni: ingadozó hűsége egy nőnek. Szentet kikerülni: nagy szerencse.

Szentelt vizet inni: közelgő betegség. Szentelt sonkát enni: betegnek gyógyulás; egészségesnek: szegénység. Szentelt gyertyát égetni: halott mellett virrasztani. (Z. M.)

Szentkép, ha megszólítana: fordulj vissza.

Szentmihálylován feküdni: mulatságos utazás. Szentmihálylovát vinni egy halott alatt: hideg, szeles időjárás.

Szentjánosbogár. A szerelem bogara.

Szeplő. Tavaszi eső. Jegyez még rossz tulajdonságot, amit barátunkon észreveszünk. Szeplős hátat látni: szép asszonyt találni.

Szerda. Az ajándék napja. Zöld szerdán utazni: kereskedőnek nagy gond, másnak veszélyes.

Szerecsen-t látni: jegyzi, hogy kihasználnak.

Szerecsenfő, amelyet egy kapun látnánk: menjünk be. (Lőcsei.)

Szerszám. Szerencsés jegy.

Szerencsétlenség. Vig.

Szeszélyes asszony: nagy kellemetlenség.

Szidalmazni valakit: levél.

Szigony. Remény.

Szíf. Nehéz munka. Nadrágszíf: árulás.

Szikla. Ha megmozdítod: szerencse.

Szikra. Jó jegy.

Szilvát enni: szorulás; Szilvafa virága jegyez eljegyzést. Szilvafát égetni: elválás kedvesüinktől. (1833.)

Szimatoló kutya: nagy titok.

Színházban lenni: kár.

Színész vagy színésznő: jegyzi, hogy nem számíthat sz barátságra.

Vándorszínész: megcsalnak. Színészarcú ember: hazugságba kever. (1833.)

Szirom. Szerelmeskedés.

Szítálni: jegyez szeles időt. Lisztet szítálni: ember-séges cselekedet. Szítán ülni: egy asszony mellőzése.

Aranyport szítálni lánynak: jegyez szegénységet; férfinak: gazdag asszonyt.

Szív. Ha mézeskalácsból van: jegyez jó vásárt és kacér asszonyt.

Vérző szív: fájdalmas sértés. Szívet enni: jegyzi, hogy szerelmünk miénk. Szívverést erősen hallani: rossz hír. Szívfájás: semmire se jó. Közelgő bánat. Szívseb: gyógyulás egy régi betegségből. (*Kerner.*) – Szívet kibontani: felesleges munka. Madárijesztőn szívdobogást hallani: csalódás, elmaradó találkozás. Fába szívet vésni: valaki nagyon gondol reánk. Szívet homokba rajzolni: elfelejtettek. Szívalakú arcot látni: megcsalnak. Ezüst- vagy aranszívet ajándékozni: bánat. Kártyán szívet látni: igazat hallasz valakiről. (*S. j.*)

Szivar. Veszekedés.

Szivarvány. Minden könyvben jó jegy.

Szivattyú. Szellemes meglepetés. (1850.)

Szívni ajkat: keserűség; fogat: gyötrelmek, bort: hideg időjárás.

Emlőt szívni: öregség, szegénység. Szájat (másét) szívni: kielégítetlen vágy. Kezet (másét) szívni: hiábavaló gondolat.

Szobában ülni: furfangos terv. (*Kerner.*)

Szoborrá válni: igazságtalanságban lesz részünk.

Szombat. A gazdagság napja.

Szomjúságot érezni: nagy nyugtalanság, szomorúság, nagy fáradtság.

Szomorúnak lenni: jegyzi, hogy örömteljes reggelre virradunk.

Szomszédasszony. Minden könyvben: pletykaság.

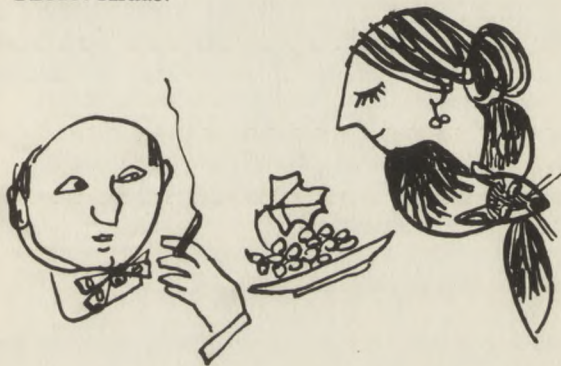
Szopni. Legénynek vagy leánynak jegyez közeli házasságot.

Csecsszopós gyermek: váratlan barátság. Tehenet szopni: szegénység.

Szőni: nagy öröm.

Szőke leány. Csalfaság.

Szőlő. Áldás.

Szőlőt vendégnek szedni: jegyez kibékülést ellenségeddel. Szőlőt (zöldet) enni: elmulasztott érzelem; piros szőlő: betelt öröm, fekete szőlő: fáradtságos élet. Rothadt szőlőt enni: sohase éred el célodat. (1833.)

Szőlőben keserűséget találni: valaki megmérgezi örömdetet. Szőlőlevél: szemérmertlent hallunk. Igen nagy szőlőfűrt: jegyzi életedet. Fonnyadt szőlő: találkozás egy elmúlt szerelemmel. Téli szőlő, amely volna igen édes: jegyzi, hogy reád gondolnak a múlt időből. (R. M.) – Szőlőlugasban ülni: lemondani. Szőlőt kapálni: hosszú élet. Szőlőskertben járni gazdának: nagy öröm; másnak: eredménytelenség. (S. j.)

Szőlő, amely nőne keblünkön: jegyzi, hogy érdemtelenek kihasználják jóindulatainkat. Szőlőt akasztani: jó házasság.

Szőnyeg. Multság.

Szű percegését hallani: betegnek halál; másnak hosszú élet.

Szűnyog-döngést hallani: hír megbántásunkról.

Szurok. Árulás.

Szűcs, minél öregebb, annál több kellemetlenség.

Szülni: szükség. Szülési fájdalom: magtalanság.

Születésnap: hosszú életkor.

Szülőkkel (elhaltakkal) találkozni: szenvedéseink elmúlnak. Szülőkkel (élőkkel) együtt lenni: szerencsés vállalkozás. Szülőföldön járni: szomorúság egy találkozás miatt. (1833.)

Szülőt verni: hét főbűnben leledzeni. (R. M.)

Szűrő. Levél.

Bort szűrni: hideg idő.

Szűrös ember: pénzt hoz.

Szűrben járni: jólét; betegnek: gonosz.

Szüreten lenni: nagyon jó jegy.

Szürke szín a tolvajok színe.

Szürke ember: gond. Szürke asszony: félelem. Szürkefejű gyermek: bánat.

Szűz (mezítelenül): szégyenbe esünk.

*Az alább következő megfejtések a legrégibb magyar
álmoskönyvből valók:*

Szablyát eltörni: vakmerő bátorság. Szablyát, fényeset elvenni: úri hatalom. Szablyát tartani: világi tisztesség. Szablyát, tüzeset az égen látni: büntetés. Szablyát rozsdásat, elvenni: gyűlölség. Szablyát másnak adni vagy elveszteni: szegénységet várj. Szablyát, rozsdást, elveszíteni hüvelyéből: a régi uraid gyűlölsége rövid napon megszűnik. Szablyát, mely elveszett vala, megtalálni: előbbeni becsületbe állítanak.

Szakálladat, mely ősz, megfésülni: becsületre való menetel. Szakáll, asszony ha látja: ura halála. Szakállt égni látni: nyereség. Szakáll: hősszű: hatalmassá lenni. Szakállt, széleset látni: erőt vinni. Szakállas embert látni: harag. Szakáll, ha őszet látsz: becsület. Szakáll, ha kihúzták: megbánás.

Szalonnát látni vagy enni: rossz.

Szamárháton ülni: sok dolog. Szamarat venni és hajtani: hiába fáradni. Szamarat venni: nyereség. Szamarat hajtani: visszavonás. Számot vetni: dolgaidban sok nagy törődés, kétséges kimenetel. Számszeríjat feltekerni: bú. Számszeríjat vagy puskát törni: jó. Szánon, melyet jól megraknak, nagy hófúvason és dülös helyeken jól elmenni: rövid nap ügyedben jó előmenetelt várj.

Szárnyat látni: megcsalás. Szárnyat másnak adni vagy veszíteni: veszedelemtől félj.

Szarvasbogár: megváltozást jelent.

Szarv, ha fejedben nőtt: veszedelemtől félj. Szarvat elveszíteni: rossz.

Szarvast látni futni: szándékoznak hamar időn belül előmenetele.

Szederjes színt látni: rövid nap múlva örömed következik.

Szegénynek látni magát: rút kisebbség. Szegénynek lenni: rossz.

Szekérdülés: mind a kereskedőnek, mind a gazdagnak ártalmas.

Szekérről vagy lóról leesni: gonosz. Szekér ha eltörik alattad: tartóztatás, és ha útra kelsz, nem jársz haszonnal.

Szem, ha fűben nő: szemvilága elvész. Szem, ha különben áll, hogysen mint kellene: meggyaláztatol. Szemöldököd, ha fekete: jó.

Szenen elevenen ülni: rágalmazás. Szenen holtat látni: barátod meghal.

Szentegyházat messziről látni: idegen országba menni. Szentegyházba menni: bánat. Szentegyházban imádkozni: tisztesség.

Szentszék előtt pörölni: beidézés.

Szentekekkel beszélni: jó szerencse.

Szép orcájúakkal lenni: vigasság.

Szeretővel lenni: vigasság nagy gonddal.

Szilvát fáról leszedni: kevélység.

Szomjúhozni és ennivalót találni: nagy szerencse. Szomjúhozni és kútra találni, de belőle nem ihatni: hiában való járás.

Szoptatni és ha bő teje van, ezeket jegyzi: nehézkes menyecskének rövid nap egy kisgyermek; szegény asszonynak: költséget, gazdagnak: nyereséget, emberkori leányzónak: házasságot, ifjú leánynak halált, vitéz embernek betegséget, akinek felesége nagyon: gyermekei elhalnak.

Szoptatni: nehézkes asszonynak leánya lesz, ha rab: nem szabadulhat meg hamar.

Szívárványt látni keletre: rossz, nyugotra: jó.

Szökni: igen gonosz.

Szőlőt látni: tisztesség, áldás. Szőlőt a töviről leszakítani: haragosoddal békülsz.

Szőlőt, fehérét látni: nagy haszon. Szőlőt, fehérét enni: jó és gazdagság, veres, nemigen jó. Szőlőt, poshadtat, enni: nemigen viszed véghez ügyedet.

Szúrni vagy verni: nagy tévelygés.

Szüléinket látni: megújulását jelzi az elmúlt dolgainknak.

Születtetni: szegénynek jó, mesterembernek: bánat, gazdagnak: bű. Házasemberek közül: egyiknek halála, szolgálknak: jó, vásárosoknak: gonosz, betegnek: halála.

Szülést látni: vigasztalás.

Szülni: jó barátnak halála.

Szűrt, fehérét, látni: jó.

T

Tábla. Temetésre hívnak.

Táborban lenni: egészséges.

Tag-ot elveszíteni: szükség.

Tagadni. Szégyen.

Ismeretséget megtagadni: szívfájás.

Tajték (pipa): jó jegy. Tajtékzó ember: bánat.

Tajtékból faragni képet: elérhetetlen szerelem.

Takács. A fáradság jegye.

Szepességi takáccsal utazni: jegyez jó vásárt. (*Lőcsei.*) Takáccsal dolgozni: jó terv. Takácsszéket kattogni hallani: jövődről valaki gondoskodik. Takáccsal táncolni: akadály szerelmünkben. (*Lipcsei.*)

Takarítani (szobát): irigység; istállót: hideg idő.

Tál, minél nagyobb, annál jobb. Tálalni: kellemetlen hírt hallunk.

Törött tálból enni: bánat. Drótozott tálból merni: valakinek a bánatát vállalni. (*R. M.*) Ágytál: betegség. Tál alá rejteni valamit: áruást tapasztalunk. Tálon valami edelt feladni, ami nem embernek való: szívesen látott vendég. (1833.)

Találkán lenni: óvatosságra int.

Talicskát tolni: tisztességes munka.

Talicskán öregasszonyt tolni: elmúlt szenvedés; fiatalasszonyt: megpróbáltatás.

Tallért számolni: nagy gond. Lyukas tallér: bosszúság egy asszony miatt. Tallért nyakban hordani: tet-szelgés.

Talp. Eredményes vándorlás.

Tályog, amely testeden volna: jegyez barátságot, amely sokba kerül. Tályog a hason: gonosz szomszédság.

Tanács-ot adni: hiábavalóság. Tanácsot hallani: ki-nevetnek. Tanácsosokat együtt látni: bizonytalan helyzetből szabadulsz.

Táncolni: Bánat. Táncosnő: érzékiség. Tánc közben

elbukni: megszégyenítés érzékiség miatt. Sok táncoló asszony: sok bánat.

Katonával leánynak táncolni: jegyez álmatlanságot. 'Táncosokkal találkozni idegen városban: megcsalnak. 'Táncoló eső: nyugtalanító

hír. (*Lipcei.*) Táncosházba tévedni: jó házasság. Halottal táncolni: igen eredményes munka. Gyermekkel felnőttnek táncolni: jótétben lesz részed. (*R. M.*) Táncos férfit házunkba jönni látni: asszony darabidőre elveszti férje szerelmét. Táncoló edények betegséget jegyeznek. Táncoló állatok igen szűk esztendőt hoznak. Táncos öregember: halál. (*K.*) Tánciskola: szerelem. Táncmester: elvernek. (*G.*)

Tanítani: öregség. Tanítványt találni: boldogság.

Tanúnak menni: ellenségeskedés.

Hamis tanúságot tenni: nyereség.

Tányér, ha belőle eszel: szép szóval félrevezetnek; ha hozzád dobják: igazságot mondanak.

Tapló. Hideg idő.

Taplót dugni eresz alá: szerencsés vállalkozás. Taplót ló fülébe dugni: hírt világgá bocsátani, amellyel másnak kellemetlenséget okozunk.

Taps. Tiltott gyönyör.

Tarhonya. Egészség.

Tarisznyát hordani: nyugalanság.

Tarlón járni: jót jelent.

Tárogatót hallani: megszerelmesedni.

Táska. Ajándék.

Teát inni: múltó betegség.

Tébolydában lenni: megcsalnak.

Tégla. Csalódás.

Tehen-et fejni: eljegyzés gazdag nővel. Leánynak: véletlen szerencse.

Kövér tehén: jó esztendő; sovány: szükség. Tehénhúst enni: rossz kedv. (1759.)

Tehenet víz tükrén látni: hiábavaló fáradság. Tehenet vásárba hajtani: adósság. Tehénhúst mérni: szegénység. Tehénistállóban lenni: ifjúkori emlék. Tehénen ülni: szerencse.

Tej. Fiatal asszonynak: fogadalom; öregnek gazdagság.

Tejet inni: lázas betegség. Tejeslábos: rossz hír.

Teke. Idézés.

Teknő. Nyugalom.

Telet látni, holott volna nyár: késő öröm.

Temetni. Öröm.

Temetést látni inessziről: biztos örökség. Temetésben részt venni: nehéz munka. Téged temetnének: jegyez családi szaporodást, nőtlennek: házasságot. Atyafit temetni: legjobb hitünk szerint megházasodunk. Élőnek temetésén részt venni: késői házasság. Ugyanez jegyzi: közeli halálát egy jó barátinak vagy atyafinak. (Kerner.) Leány temetésén részt venni, és citromos karddal kísérni a koporsót: jegyez szerelmet egy ártatlan lány részéről. Öregembert temetni: ember-séges cselekedet. Temetési zenét hallgatni: vigalom. Temetést ren-

dezni: hasznos foglalkozás. (*R. M.*) Temetőben járni: vigasz. Régi temető: jegyzi elhalt szüleinket. Temetőben járni öregasszonnyal: betegség. (*S. j.*) Temetésre fehér ruhában menni: házasság. Temetőben síró leányt találni: titkos szerelem. Temetőárokban feküdni: részegség. (*G.*) Temetőn mezítláb végigmenni: egy halott követelése miatt árverés. Temetőkriptában lakni: öregség. (*Z. M.*)

Templom. Csúnya szenvedélyek miatt elerőtlenedünk. (*K.*)

Templomban imádkozni: szerencse, vidámság, haszon. Templomba asszonnyal menni: titkos szerelem; leányasszonnyal mulatás. Templomban ismeretlen asszonnyal beszélni: utazás. Templomi ének: betegség, járvány. Templomtetőn ülni: üldözés. Templom párkányán végigsétálni: szédületes veszedelem. (*Kerner.*) Régi templom: szerelmi bánat. Templomoslovag: csalárdság. Processzió, amely templomból jönne felénk: nagy megszegyentülés. (*Lipcsei.*) Templomudvar: haláleset. Templomtorony: üdvösség, jó esztendő. (*R. M.*) Templomban holtan lenni: hosszú élet. Templomban paráználkodni: hét főbűnben leledzni. (*S. j.*)

Tengely. Levél.

Tenger. Ha viharos: gond, ha sima: beláthatatlan ügy.

Térd. Szegénység. Utazás.

Térdelni valakin: csalóka győzelem.

Testvér. Családi öröm.

Tésztát gyúrni: Családot alapítani.

Tetőt befödni: vidám családi élet.

Tetőn járni: váratlan esemény. Tetőn állni: hatalom. Tetőn heverő macska: jegyzi titkos viszonyod elárulását. Tetőablak: kellemes élet. (*Kerner.*)

Tető. Nagy szerencse.

Tetvek, amelyek testedet végig belepnék: jegyeznek örökséget. Tetvekkal küzdeni: mutat egy komisz asszonyt, aki becsületben gázol. Tetves ing: pénz. Tetvet enni: rabság. (*Kerner.*)

Tigris. Ellenség.

Tilinkó. Csalódás.

Tímár. Vásárosnak igen jó. Egyébként hideg idő.

Tinó. Szerencse.

Tinta. szegénység.

Tiszt. Nagy kitüntetés.

Tíz. Az öröm száma.

Tó. Ha csendes: nyugalom, ha viharos: sok baj a szerelemmel.

Tócsát ugrani: nagy multság.

Tojást látni: néked és háznépednek betegséget jegyez.

Tojást enni: harag; rakni: kisgyermeket nevelni. Madártojást szedni: irigység, magtalanság. Tojásétel: egy jó barát halála. (*Kerner.*)

Tojánhéj: gyász. Tojást festeni: csalárdság. Sok tojás: nyerevény. Záptojás: betegség. Tojást venni: jegyez nagy sikert üzleti ügyekben. (*R. M.*) Tojás, amely volna bennünk: gyermektelenség. (*F. S.*)

Tokaji bor: jó jegy.

Toll. Fosztani: öröm, de nagyon hideg idő.

Tollat lopni: leányt elcsábítani. Tollat találni: valakinek kárt okozunk. Tollat olvasni: lutrinyereség. Repülő toll: pletykaság. Tollat viselni: unalom. Varjútollal írni: szerencsétlenség, gyász. Fehér toll: örökség. (*K.*) Tollban hemperegni: nem sikerült vállalkozás. Tollas-zsidó: szerencse. (*R. M.*) Legénytoll: leánynak jó-kívánság. (*Gvadányi.*)

Tolonc. Nem szívesen látott vendég.

Tolvaj. Jegyez hideg időt.

Tolvajlásban részt venni: szerelmi kaland. Tolvajt messziről látni: valahol várnak. Tolvajjal szökni: gazdagság. (*Lipcsei.*)

Torma. Nagy hír.

Topoly-fa. Csendes halála egy atyafinak.

Tor. Veszekedés.

Saját halotti torunkon valakit megverni: hosszú élet.

Torkot látni: félelem.

Torony. Ha asszonnyal látnád: csalatkozás; ha egyedül másznál tornyot: tanácsot kérnek tőled.

Toronyór: hideg idő. Toronyban eltévedni: nagy hiba. Tornyot építeni: szerencsétlenség. Toronyablak: jól jegyezd meg, amit látnál.

Torta. Lakodalomban: jó kívánság: máskor: betegség.

Torzsa. Jó hír. Vendég.

Tök. Nagy veszekedés asszonyok miatt.

Tököt enni: nevetséges helyzet. Pirosló tök: hideg idő. Tökből cinkefogót készíteni: kis szerencse; halálfőt: gyermekes dac. (K.) Tököt árulni: asszonynak válást jelent. Lopótök: jó barátság. Tököt főzni: régi szeretőt visszavárni.

Tölgyfa. Száradó tölgyfa: jegyez több halálesetet az ismerőseink között.

Tölgy, ha nagy és zöld: hosszú élet. Tölgyfát venni: nyereség. Tölgyből koporsót faragni: legkedvesebbünk halála; kaput ácsolni: várva várt vendég. Tölgyet nevelni: korai halál. (Z. M.) Tölgyek alatt ülni: megtiszteltetés. (S. j.) Tölgyfából hajót ácsolni: marha nagy gazdaság. (Komáromi könyv.)

Tömjén. Leánynak: fejfájás, másnak: megkönnyebülés. Asszonynak: lelkifurdalás.

Tömlő (boros). Gazdag ember ajándéka.

Töpörtő. Minél több, annál nagyobb szerencse.

Tőr. Ajándék.

Törköly. Ne hozd magaddal nyelvedet. (Lipcsei)

Törpe asszony: szerencse; férfi: nehéz gond.

Törpékkel lenni asszonynak: búbánat. Törpét a sarokban látni: félelem.

Törvényt olvasni: nyert pör.

Tövis. Búbánat.

Trágya. Nyereség. Jó esztendő.

Trágyát szagolni: örökség. Trágyát hordani: fáradsággal elért eredmény. Trágyadombon ülni: nagy öröm. Trágyázni: gazdának jó jegy, másnak: betegség. Tehéntrágya: ambó. (1833.)

Tucat valamiből: igen jó jegy.

Túró. Betegség. Túróstészta: szomorúság.

Túroshátú lovon nyargalni: jó házasság, gazdag asszony. Túrórt, tejfölt enni egy asszony kezéből: igen kinevetnek legjobb barátaid.
(K.)

Tuskó. Valamit találsz.

Tutaj-t úszni látni: megbánt cselekedet.

Túzok. Késő szerencse. Ólmos eső.

Tű. Megszakadt barátság.

Tücsök, amely a szobában szólna: öröm a gyermekben; ha messziről hallanánk: hívogatás idegen házhoz.

Tüdőt enni: megkárosodás jegye.

Tükör. Egészségesnek: öröm, betegnek: igen rossz jegy.

Kernerben: igen fényes tükör: jegyez ájulást, törött tükör: árulást.

Tüzet látni (füsttel): szerencsétlen helyzet. Tüzet gyújtani: szeretnek valahol. Tűzbe esni: anyagi veszteség.

★

*Az alábbi megsejtések a legrégibb magyar
álmoskönyvből valók:*

Tagot elveszíteni: nagy szükséget jegyez.

Talyigán vagy szekéren járni: nagy tisztesség, de az útonjárónak: gonosz. Talyigát, avagy szekeret vonni: betegség.

Tanácsot adni: nagy dologgal terhelnek.

Táncot járni, avagy vígan lenni: halál és gonosz szerencse, de rabnak és szomorú embernek: jó.

Tanulni iskolában: jószerencse.

Társaságot látni: nem jó.

Tehenet, ereset látni: vigasság.

Tenger hajjait látni: ártalom. Tenger vizét látni: vigasság.

Tengerbe esni: kárvallás. Tengerben elmerülni: nagy kint jegyez. Tengeren járni: nagy nyavalyába esni. Tengeri csudát látni: szerelmes emberét és jó barátját látni. Tengeri macskát látni: betegség és kedvetlen dolog. Tengert csendességben látni: öröm.

Terhes lenni: szegénynek gazdagságot, gazdagnak szomorúságot; kinek felesége vagyon: elveszíti, kinek nincsen: szépet és szerelmeset szerez; más rendbeli embereknek: betegséget jegyez.

Test, sáros: nyavalyát jegyez. Test, melyből valami kinő: bánat. Testében lenni: szerencsés mindenkinek, aki kézimunkája által keresi kenyerét.

Tetűt keresni a fejen: gazdagságot jegyez. Tetűt ingében lelteni és ölni: nyugalanság. Tetűt, sokat egy csoportban látni padon avagy földön, és azokat lábbal tapodni vagy elseperni: nyomorúság és pironkodás.

Tévelyegni mezőkben és erdőkben: jó, hegyekben és völgyekben: gonosz.

Tevét látni: viaskodás.

Tejet enni vagy inni: öröm.

Tollat, fejért, viselni: öröm.

Torkon avagy fejen való betegség: jövődöbéli kelevényeket és nyomorúságot jegyez.

Tornyot, aranyost, látni: irigység és gyűlölség.

Törvény- avagy tanácsházban, ha mindennek megváltoznak: nagy

ínség és törvénytelenység. Törvényben a pört elveszíteni: egészséges embernek betegségtől való félelmet, betegnek halált jegyez.

Tövis és másféle szúrós állat: szerelmet avagy betegséget jegyez, aszerint, amint vagyon ahhoz az embernek kedve.

Tusakodni gyermekkel, és a gyermeket megbírni: rágalmazást és szégyent jegyez. Tusakodni meghalt emberrel: betegség.

Tükör egészséges embernek: örömet, tisztességet és utazást jelent.

Tűzet látni vagy beleesni: kár vagy bosszúság. Tűzön járni: szeretőknek jó, másoknak gonosz.

Tűzhely: nőtleneknek házasságot, másnak betegséget avagy helyváltozást jegyez.

Tyúkmonyad ha vagyon, kivált télen: nyereség. Tyúkmonyt tojni: apró gyermeket nevelni. Tyúkmonyat enni: harag, hír. Tyúkot sok apró fiaival látni: nagy szerencse.

U

Uborka, amely volna igen fanyar: nehéz testi munkát jegyez.

Kernerben: uborka, amely nőne orrodon: mutat megszerelmese-dést:

Utca. Kellemetlenség.

Utcán mosakodni: leánynak szép ismeretséget jegyez. Utcán illetlent elkövetni: közeli szerelem. (F. S.)

Udvar. Minél nagyobb, annál jobb.

Ugatás messziről: jót jegyez, közletről: haláleset.

Ha magunk ugatnánk, hogy kutyát vagy embert megijesszünk: nagy betegség, amelyet otthonunktól távol szenvedünk. (S. j.)

Ujjal játszani: öregnek egészséges, fiatalnak szomorúság. (R. M.)

Ujjat szopni: leánynak levertség. (K.)

Undort érezni: öröm.

Unokával beszélni: gazdagság. (1833.)

Üzsorással beszélni: nagy gond.

Ülni valahol sokáig: nagy haszon.

Vasban ülni: öröm.

Ültetni fát: boldogság; tyúkot: hideg idő, virágot: kedvetlenség.

Akasztófát: marhavész. (*Lőcsei.*)

Ürge. Nyeremény.

Üvegcserep. Múló öröm.

★

*Az alábbi magyarázatok a legrégebb magyar
álmoskönyvből valók:*

Ülőt látni: jó.

Üstököt látni: jó hír. Üstököd, ha szép: jó mind férfinak, mind asszonynak.

Ütőt és harangot látni: ártalmat jelez és azt is, hogy az ember jól vigyázzon magára.

Üveg pohár: fáradság.

Üborkát leszedni, melyek az ültetésnél mindjárt termettek, és enni belőle: jó nyereség.

Uralkodni: veszteség.

Urakkal végezni valamiről, ha hozzád fér: akarat; egyébképpen gyógyulás.

Úton tévelyegni: haszontalan fáradság. Úton szorosan járni: szomorúság.

Ujját elveszíteni: kárvallás.

Úszni vízen által: amit kívánsz, megnyered valami nehezen.

Úszni: gonosz. Úszni, és háttal elmerülni: büntetést jelez.

V

Vacsora. Nehéz álom.

Vadász. Szerencse.

Kernerben: magányos vadással találkozni, s tőle vizet kérni: leánynak betegség; asszonynak szerelem. R. M. szerint: zöld vadásszal találkozni: kincset találni. Öreg vadász, borús idő. Vadorzó: gond. Vadászkutya: szép idő.

Vágni valamit: jó eredmény.

Vaj. Ha asszony adná: megszerelmesedést mutat; ha férfi: féltékenységet.

Vajat enni: civakodás jóbarátok között. Vajat valakivel köpülni: házasságtörés. (K.)

Vakot vezetni: útonjárónak nagyon kalandos.

Vakot látni: mulatság; kereskedőnek üzleti veszteség. Vak férfival asszonynak menni: hét főbűn egyike. Vakot vezetni: változás. (K.) Vak, aki egyenesen felénk jönne s ránk mutatna: jegyzi, hogy titkainkat a tyúk is kikaparja.

Vakondok. Betegnek: örök éjszakát, egészségesnek: kis hasznot mutat.

Váll. Erősség jele.

Vályog. Szerencse.

Vályogvető: mulatságos látogató.

Vámot fizetni: igen nem jó. (1759.)

Vándorlóval beszélni: hirtelen halál.

Vándorlót házukba befogadni: házasoknak nem jó.

Vanília. Szerelmeskedés.

Vár. Segítség.

Varga. Meghívás.

Varjú. Haláleset.

Város. Idegen város, amelyen keresztülvándorolnánk, jegyez nagy gondot; halál látogatását. Ismerős városban járni s meg nem állani: nyugtalanság. Összedőlő város: reménytelenség.

Városkapu: nem várt ítélet. (Lőcsei.)

Varni. Mulatság.

Vas. Gond. Izzóvas: nagy harag.

Vasalni. Levél.

Vásár. Újdonságot mondanak.

Vecsernyére menni: nyugodalmas öregség.

Velőscsont. Nagy küzdelemmel elért eredmény.

Vendég. Utazás.

Vendégfogadó. Idegen ember avatkozik ügyedbe.

Venyige. Szerelem.

Vér, amely folya lábad előtt: veszedelem.

Vért inni: betegség. Vért szívni: bátorság. Aludt vér: nehéz betegség. Csepegő vér: jó jegy. Vért köpni: gyalázat. Vért edényben felfogni: betegnek gyógyulás. Véres lepedőn feküdni: örökség. (Kerner.) Vérrel írni: szerelem. Vérrel beszennyeződni: jegyeseknek jó, másoknak vándorlás. Véres párna: atya halála. (Lipcsei.)

Vércse, amely vijjog: veszedelem.

Verekedni. Hírnév.

Veréb. Veszekedés.

Verem. Lásd: gödör.

Verejték. Betegnek gyógyulás.

Versenyfutás. Egészség.

Vese. Gyász.

Vesszővel valakit megütni: dicsőség.

Veszekedni. Nehéz munkát jegyez.

Vetni. Jót jelent.

Vetközni. Hírbe jössz.

Veres (szín). Mulatság.

Viadal. Egy megkötözöttel: hírnév.

Viaszgyertya. Szenvedés.

Vidra. Jó jövő.

Villa. Akadály.

Villa és kanál együtt: vendégség.

Villámlás. Pénzbeli veszteség.

Vincellér. Öröm.

Villamoskocsi alá kerülni: lázas betegség. (S. j.)

Viola. Az öröm virága.

Virág. Gazdának bő termés.

Virágot árulni: szomorú szerelem.

Vívni. Nyert pör.

Víz. Inni: nem jó jegy.

Hideg vizet inni: bánat, meleget: betegség. Égő víz: öröm. Vízbe ugrani: szomorúság. Vízben látni magad: öregség. Vízben látni másnak arcát: annak halála. Vízben gázolni: nagy fáradság. Nagy víz: irigység. (1833.)

Viza. Levél.

Vöd, ha volna öreg: vigasság; ha fiatal: kicsapongás. (G.)

Völgy. Szerelmeseknek jó jegy.

Vörösbeggyel beszélni: jegyzi meg nem tartott ígéretedet.

*

*Az alább következő megfejtések a legrégibb magyar
álmoskönyvből valók:*

Vadállat: ellenségeinket jelenti. Vadat oktatni: meggyőzni. Vadat látni, hogy szól, megtartsad jól, mit szól: beteljesedik. Vaddal vívni: közembernek jó. Vaddisznót látni: dologgal terhelnek. Vademberrel vetélkedni: jó barátság.

Vágni látni magát: nagy szerencse.

Vak, ki sebes: gonosz. Vakká lenni: betegség, megbántás.

Változni színben: hivatalában megváltozás.

Vakarni: igen jó.

Vándorolni akarni más országba: halált jelent.

Várat látni, belemenni: betegség. Várat megszállni: háborúság.

Várban állni, nem mehetni: nagy bánat. Várat vagy házat égni látni: rút házasság. Várba menni: szükség, szorongatás. Vár, bezárlott: ínségből szabadulás.

Varjút látni: préda. Varjút fogni: háborodás.

Veder vagy vízedény: vigasztalás.

Vázat látni: rossz esztendő.

Vendégnek szállást adni: búsulás. Vendégnek gazdálkodni: gyűlölség.

Venni s nem enni: gond.

Veres ruhában járni, öltözni: harag.

Verettetni: nyereség. Verettetni vasszerszámmal: bántás.

Vért látni folyni: veszély. Vért a földre hullatni: jó. Vért köpni: gonosz. Vért inni: undorodás.

Vermet látni: belesni: kárvallás. Vermet nagyot látni: minden jót várhatsz.

Vetemény, mely sárga, feje éretlen: nemsokára jó kedved lesz, ha megéred.

Vetni: jó nyeresemény.

Viaskodást látni: harag. Viaskodni: hosszú betegség.

Viaszgyertyát látni: szerencsés állapot. Viaszt látni: beteges sors.

Vitéz embert látni: tisztességes. Vitéz embert látni harcolni: terhes munka. Vitéz emberrel vagy urakkal szólni: becsület.

Világot látni: titkos szerelem. Világot, ha nem messze fénylik, látni: jó. Világot vagy tüzet gyújtani, ha meggyullad: hamari előmenetel. Világgal valamit gyújtani: rossz.

Villámlást látni: tisztesség.

Vigasztaltatni: gond.

Virágot szedni: tisztesség.

Vízben bánkódni: szomorúság. Vízben, tisztában fürödni: egészséget jelent. Vízben mosódni: dolgozás. Víz, tisztát inni: kedves. Víz, zavaros: rossz. Vízet átallábalni: ellenséged meggyőződ. Vízet látni: búbanat, ízetlenség. Vízet inni, hideg: jó; meleg: nem jó. Víz, ha tetszik, hogy ég: öröm. Víz szélén járni: szeretőknak jó, házasemberek nem kedvelik.

Z

Zab. Szükség.

Kernerben : zabot árulni : feleséget cserélni. Zaboszsák útonjárónak : szeretőt mutat. Zabkenyeret enni : betegnek utolsó órája közeleg. Meleg zab a testünkön : jó asszonyt mutat. Gvadányi szerint : zabot hegyezni : kutyát kefélni.

Zabla. Szerencsés út.

Ha magunk viselnénk a zablát, s egy asszony tartaná : boldog szerelem és uraság.

Zacskó. Nyereség.

Kernerben : zacskó, mely rézkrajcárokkal volna teli : jegyez útonállást. Foltos zacskó : atyafiságos kölcsön. Kövekkel telt zacskó : álmatlan gond. Üres zacskó : keményszívűség. – 1833-as könyv szerint : talált zacskó, amelyet egy előttünk menő szegény ember sárral töl-

tött volna meg: igen nagy szerencsét (ternót) jegyez. – R. M. szerint: zacskó, amely hátunkon öntestünkből nőne: asszonynak szerelmet, leánynak gyermeket mutat.

Zaj, amelynek eredetét nem ismerjük: jó hír. Ha látnánk, mi okozza a zajt: megbánás.

Zalog. Adni: szerelem, venni: szegénység.

Zalogház: halála valakinek, akit egykor nagyon szeretttünk. Zalogosdit játszani: komoly szerelem. (1833.)

Zamat (boré) jegyez vendéget.

Zafir. Kellemetlen látogatás.

Zápfog, ha fáj: atyafi halála. Zápfogat csókolni: öregasszonyt mutat.

Zápor. Hasztalan fáradság.

Zár. Titkos ellenség.

Zarándok. Lakásod változik. Zarándokkal beszélni: vendégeskedés; asszonynak: csalfaság.

Zárkában ülni: hasznos cselekedet.

Zászló. Ha vinnéd: tekintély; ha messziről látnád: zavaros idő.

Zavar. Házasság.

Zene. Betegnek nem jó.

Éji zene: szívfájás.

Zerge. Veszély.

Zéró. Szerelem.

Zivatar. Betegség.

Zománc. Bánat.

Zöld. Remény.

Zúgás. Fejfájás.

Zugoly. Titkos szerelem.

Zúgolódás. Levél.

Zuhog. Hosszú élet.

Zúza. Szegénység.

Zs

Zsák.

1759-esben: Zsák (teli): jólét. Zsák (üres): szegénység. Zsák (lyukas): veszteség. Zsákhordó: nehéz munkát kapsz. Zsákot vinni: nehéz kereset. Zsákolni: büntetés. (*Kerner.*) Ha zsákod van, vagy zsákot fűsz: céljaidban akadály. Zsákokat egy kocsin látni: jó üzletet csinálni. Zsák a gyümölcscsel: jó háztartás. Zsákot vinni látni: sok terhet kapsz.

Zseb.

Zseb: légy takarékos. Zsebkendő: valakinek szívességet tenni. Zsebóra: oszd be idődet. Zsebórát találni: váratlan nyereség. Zsebtolvaj: ha városban élsz: asszonyi figyelem. Zseb: öregebb embereknek csalás. Zsebkés: szegénység. Zsebjátszó: jó idő. (*R. M.* – Zseb: ajándék. Zsebkés: hű barát. Zsebóra: kötelesség. (*K.*)

Zsemlye.

Zsemlyét enni: betegség. Zsemlyét sütni: bő jövedelem.

Zsidó.

Zsidótemplom: vizsgálj meg cselekedetedet. Zsidótemplomban lenni: komolyság. Zsidóiskola: pletyka. (*R. M.*) Zsidó: szerencsés vállalat.

Zsindely. Hideg idő.

Zsír.

Zsír: csömör. Zsír, égő: harag. Zsírt főzni: veszteség. Zsírt enni: rágalmazás. Zsírosnak lenni: betegség. Zsír disznótól: változás az egészségben. (1759.) – Zsír: szerencse a szerelemben és a kereskedelemben. Zsírt enni: kellemetlenség. Zsírosnak lenni: gazdagság. (*Kerner.*)

Zsold. Szerelem.

Zsoldot kapni a cártól, hogy őt dicsérjük: változás hivatalodban. (*Z. M.*) Kevés zsoldot kapni: nyugtalanság.

Zsizsik (a búzában) jegyez végrehajtót.

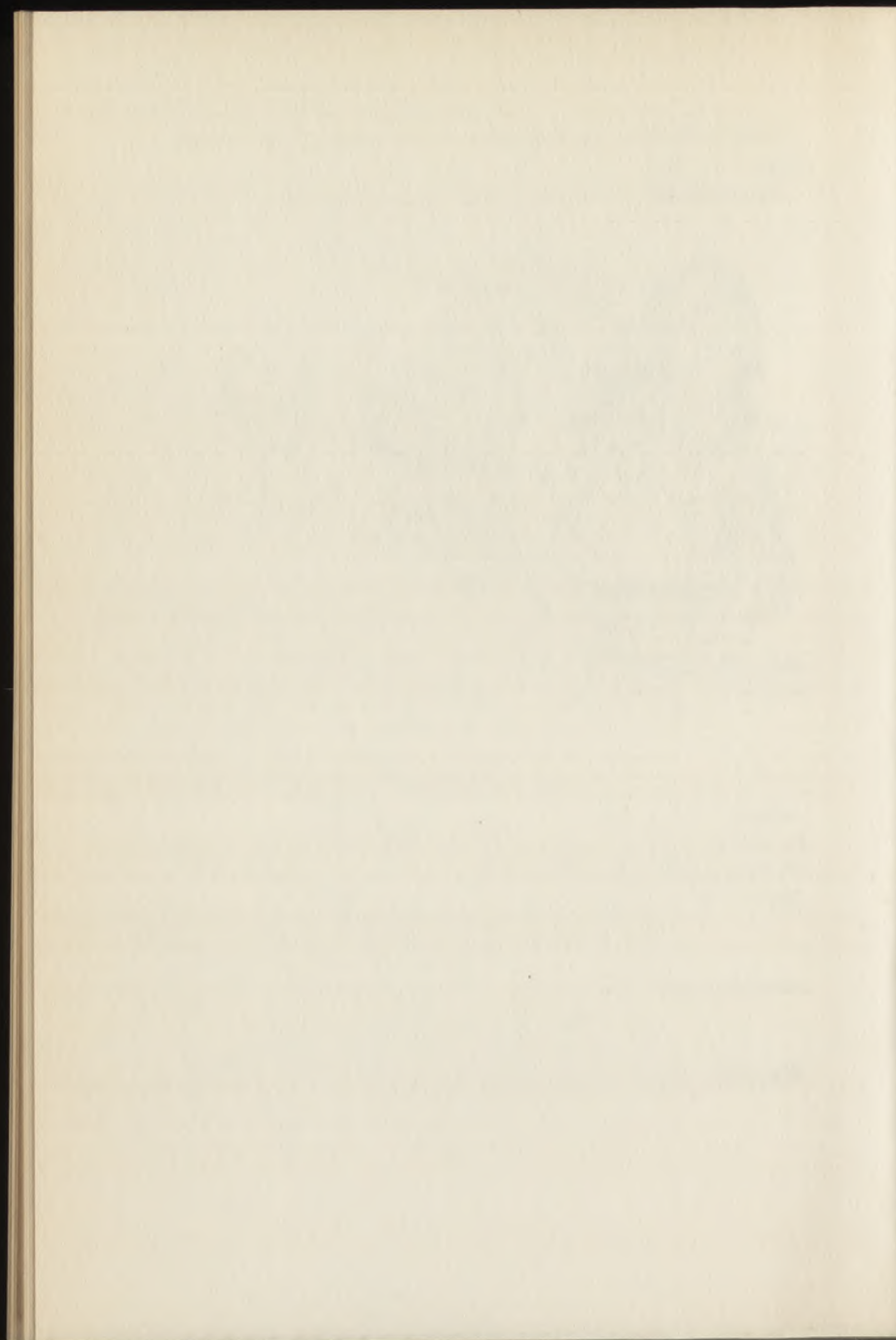
Zsuzsu (-t) óraláncról elveszíteni: jegyez szeretőt elveszíteni; nyakból: férjet. (*R. M.*)

Zsuppoltatni: gazdagnak uzsora, szegénynek: nem rossz. (Z. M.)

Zsuzsannát (a bibliait) látni: szerencsés jegy.

BABONÁK

BEVEZETÉS OKOSOKNAK ÉS HIVŐKNEK

„A babona vén, évszázados fája minden népnél megtalálható. Még korunkban is lépten-nyomon szembetaláljuk valamelyik ágával magunkat. A magyar nép tudatában nagyon mélyen vert gyökeret, és a babonák ellen viselt egyházi és világi hadjáratok máig se tudták onnan kipusztítani.

Pedig a babona a józan ész megcsúfolása. Szinte lelki betegség fajul némelyeknél. A babonát, amely lényegében nem más, mint oktalan hit, se a tudomány, se a vallás tételeivel nem lehet igazolni, mint azt egyesek szeretnék.

Tévedés lenne azt állítani, hogy a babona csak a tudatlanok, a műveletlenek lelkét pusztítja. Hiszen számtalan uralkodóról jegyezték fel a krónikák, hogy hitt némely rejtett dolgokban. Nemcsak a századokkal előttünk élőkről vannak adataink, de tudjuk, hogy a Hohenzollernek vagy a Habsburgok is hittek a babonában. II. Viktor Emánuel olasz király egy évig nem vágta le kisujjáról a körmét.

Hogy honnan származik a babona?

Erre egy a felelet: az ősidőktől. A régi vallások mind a babonán nyugodtak. De nem szándékunk a világ sokféle népének ezer meg ezer babonájával foglalkozni, elég rengeteg a magyar föld népének lelkét rágó babonák száma is.

Vegyük hát sorba őket.

A magyar nép babonasága is a régi vallásból fakad. Lehet, hogy hihetetlenül hangzik, de mégis így van, a nép, a tanyák, a falu lakói megőrizték még eme évezredes múltú babonás törtékeit. Szájról szájra, apáról fiúra szállt valamely babona némely családban. De még a katolikus vallásban is vannak oly jelenségek, amelyeket a

babonás fantáziájúak könnyen kiaknázhatnak. Például a jó és bukott angyalok történetét, a bibliának azt a részét, ahol őrzőangyalokat és ördögöket említ. Meg azután az a sok csoda, amelyeket a szentek és Jézus vittek véghez. Itt egy pillanatra meg kell állanunk, hiszen ez a szó: csoda, nagyon bő fogalmat zár magába, a rajongó minden általa nem értett természeti tüneményt csodának vél, viszont a tudós, a fizikus vagy hipnotizőr egészen mást tart a csodáról.

Mi tudjuk, hogy manapság nem történnek már csodák, de mégis hiszünk bennük, hisz a vallás parancsolja. A tudatlan viszont még ma is lesi a csodákat, és mivel ezek már megszűntek, hát ő maga, a fantáziája segítségével, gondoskodik róla, hogy legyen.

Nézzük, mit mond a Babonák könyve?"

Jegyzet

Két kéz írta az Álmoskönyv második részét, a Babonák Könyvét.

Az egyik kéz dolgozott fényes napvilágnál, amikor a kőművesek az ő sokablakú, téglából és malterből való házaikat építik, amikor a pincék bolthajtásait falazzák, és a tetőt ráhúzzák arra a nagy ürességre, amelyet padlásnak neveznek. Napvilágnál rótt a papirost a fénylő toll és a fénylő tinta, amikor a nádasoknak nincs hangjuk a szélben, a baglyok alusznak a romfalakban, lidércet nem látni az ingoványon, a vénasszonyok unokáikat dajkálják, vagy az orsót pörgetik, és világosan látjuk az ács munkáját, amint a közönséges deszkából kaput, kerítést ácsol. Napvilágnál íródtak a „jegyzetek” felett található sorok, amikor nem halljuk a magasból a vándormadarak kiáltását, a temetőekben nyugalom és unalom van, a Gellérthegy közömbösen áll a Duna felett, belátni a legsötétebb szobába és kutyaszorító utcácskába is. Nappal: amikor nincsen rejtelem, a szobában nem pattog a régi bútor, a falban senki sem sóhajt, közömbösen lobog a láng, az esőnek kopogása legfeljebb untat, a

hulló hópehelynek fehér színe van, az ajtók nem nyöszörögnek, és a kéményben nem öklendezik az öregember. Mosolygunk, ha régi kalendárium kerül a kezünkbe a polcra, fejcsóválva olvassuk az ódon könyvek baboná-ságait, a kuruzslás könyveit, az álmoskönyvek badarsá-gait és az egykori boszorkánypörök históriáit. Szelíd szörnyülködéssel forgatjuk Varga János Babonák Köny-vét, amelyet 1877-ben 300 forintnyi díjjal jutalmazott a magyar orvosok és természetvizsgálók egyesülete, amelynek adatait „sok évi fáradsága” révén gyűjtötte össze a tudós szerző, és amely könyv forrásmunkánk.

A másik kéz – a „jegyzeteket” író kéz – éjszaka dol-gozott az íróasztalnál. Éjjel, amikor különös hangokon szólal meg a sziget alatt elkanyarodó Duna, tótul, néme-tül, csehül beszélgetnek egyes hullámok; a Vágból jöttek vizek, amelyek romba dőlt várak, ördögszántotta hegyek, százesztendőös legendák, boszorkánymesék világából hoz-nak postát; a víz felett futó szél éjfél tájban hirtelen megszólal, emberi hangon jajgat és kiáltozik. A romfal-ból kiröppen a bagoly, és huhogásával riaszt. Mintha valami végzetes közlendője volna, amint körülrepdesi a régi épületet. A régi bútorok megreccsennek, mintha egy láthatatlan vendég telepedne rájuk. A padláson láncot csörgetnek a futkározó egerek. A pincében helyét változtatja egy korhadt gerenda, mintha egy bezárt öregember keresné a szabadulást. Az ablakok mögött árnyak leskelődnek. Kívülről próbálgatja valaki a kilin-cset. A tűz aluszékonyan pislog, mintha a kéményből fújdogálna egy jeges lehelet. A túlsó parton, Óbudán éjfél ütnek az órák, és az ember behunyja a szemét, midőn a téli fák között tomboló vihart hallgatja. Mily sötétek lehetnek most az országutak, amelyek mellett fészületek állnak, és amerre a hontalan útonjárók, lát-

hatatlan arcú vándorlók, céltalan kóborlók elhaladnak! Mily panaszos hangon süvít az éji szélben a magányos akácfa, amely alatt kétségbeesett bolyongók megpihennek, mielőtt felkötnék magukat! Mit beszél a pusztai kútágas, amidőn az éjfél fekete felhői, mint fenyegető szörnyek elrobognak a magasságban! Mily rejtelem a táncoló lidérccláng a nyírségi nádasokban, ahová gyermekkori szemem tapadt egy falusi ház kis ablakából! A nádas, amely felett vércse vijjog, és benne a bölömbika bűg, fodros, kétségbeesett felületével háborgó tengerként vonaglik, míg a messzi vadvizek felett a villámsugár lecsap egy árva nyírfába! Mily vad, emberfeletti hangjai vannak a téli fürgetegnek, amely az utazó kocsiját kíséri az országúton, mily keserves sírás hallatszik a keresztutaknál, mily névtelen félelem remeg az erdők mélyében! Ki az, aki elátkozott lélekként kiált az ágasokról a faluvégi udvarházak környékén! Ki az, aki madárijesztő alakjában hadonász karjaival az őszi alkonyatban! Miért más a hangja az esti szélnek a temetők környékén; miért olyan félelmetesek a vén fák a régi temetőkben; miért ijedünk itt meg az éji madár zajától, a falevél csörrenésétől, sírkő fehérletésétől, fejfa árnyékától! Miért van oly különös fénye a messzi pásztortűznek a rengő pusztai éjszakában! Miért hallunk másvilági hangot a csecsemő éjféli sirámában! Miért felejtjük szemünket az újhold sarlójában, amely vérpirosan kel a nádasok felett! Mit tud a szélkiáltó, hogy az időt megjósolja; mit tudnak a hosszú tél elől városokba vándorló egerek; mit tudnak az elhalkuló fák, amikor a vihar még messzire van? Régi szélmalmok körül miért oly különös az este, ahonnan a denevérek, halálfejes lepkék előszállanak? Kopár mezőkön, ahol nem terem más, mint bogáncs meg számartóvis, ki jár ködös éjjelen? Miért zendül fel néha a szél,

mint bűvös vadász kürtje mély, erdős völgyekben, holott a tetőn mozdulatlanok a fák?

És a szerelemnek hány különös körülménye van, amelyet józan ésszel fel nem mérhetünk, csak rejtelmes éjjelen, amikor Poe hollója károg gyertyavilágunknál! Ha a mindennapi szabályok valóban érvényesek volnának, csúf, fogatlan, zöldhajú férfiak sohasem kapnának világszép feleséget, és ráncos vénasszonyok deli fiatal férjet. Pedig e szabályoknak az ellenkezőjét láthatjuk lépten-nyomon, ha körülnézünk a szerelmesek világában. Hány ragyabunkó ölelget piros menyecskét, akiért daliák szíve-vére csepeg! Hány öregedő asszony nyergel meg inas lábszárával hetyke ifjút, akin nem fognak szép hölgyek bűbái! Honnan van az, hogy asszonyok után messzi tájakról vissza-visszatéretegetnek férfiak, nem tudnak elfelejteni egy kanccsal szempárt, tengerzöld tekintetet, egy görbe mosolyt, holott az asszonyok derékon alul mind egyformák! Honnan van az, hogy könnyelmű férfiak után nők késő öregségükig oly melegséget éreznek a szívükben, hogy lángba borul az arcuk a gondolattól! Mi van az öregek vén fa módjára meggömbült alakján, göbbös ujján, szélmarta arcán, pókhálós szemén, hogy gyakran veszekednek utánuk a fiatalok! Mi van egyes asszonyok hangjában, hogy azt meghallani veszedelem; mi van a hajában, hogy azt megérinteni tűzveszély; mi van a ruhadarabjában, inggombjában, gombostűjében, hogy évekig őrizgetik a férfiak! Milyen az a perc, amelyben egy józan nő örülésig megszerelmesedik! Milyen gőz száll a földből, amely elkábítja a mély, komoly férfiakat némely nő közelében, amely férfiak aztán a legnagyobb bolondságokra is hajlandók! Mit esznek a vőlegények menyasszonyuk asztalánál, mit hagynak hátra messzire elutazott férfiak hideg ágyukban, hogy az asz-

szonyok mindvégig hűségesek maradnak! Mi van a párnában, hogy a rajta nyugvó fej szerelemről álmodik! Mi van az ajtónyikorgásban, a szarka tarkabarka csergésében, a kéményből göndörödő füstben, hogy előre megmutatja a szerelmes közeledését! Mit tud a hegyével megálló olló és a zúzmarás ablak abrakadabrája?

Bár napközben nevetünk a babonákon: azok körülvesznek bennünket minden lépésünkben, anélkül hogy tudnánk róluk. Szerelmesek, álmodozók, esti tűzbe nézők, ólomöntők, lucaszékcsinálók, időjárásra és álmra figyelmezők mindig lesznek a világon, amíg az emberi lélekből ki nem hervad a képzelem virága. Ne vessük meg a babonásokat. Ők azok, akik a mindennapi élet szürkességét a maguk primitív költészetével megszínezik.

A BOSZORKÁNYOK

A boszorkány minden nép babonájának főalakja. A legtöbb nép vén, csúnya asszonynak tünteti fel, rengeteg hatalmat és erőt tulajdonít neki. Megronthatják az embert, betegséget, járványt idézhetnek, az állatokra dögvészt hozhatnak, kiszíthatják a föld zsírlát és szárazsággal vagy jégesővel sújthatnak egész vármegyéket. Ők magukat mindenféle állattá változtathatják, különösen fekete kakassá vagy macskává, de ugyanezt meg tudják csinálni bárkivel. Éjjelente pedig sóprúnyélen a Gellérthegyre repülnek, ahol az ördögökkel vigadnak.

Bár Kálmán király törvénnyel mondta ki, hogy boszorkányok nincsenek, mégis Mária Terézia idejében volt az utolsó boszorkánypör az országban.

Akire ráfogták, hogy boszorkány, azt megégették. Szegeden volt esztendő – két-háromszáz évvel ezelőtt –, hogy ötven-hatvan embert égettek el.

A boszorkánypörök hátramaradt irományaiból tudjuk, hogy még

azokat is megégették, akikre egy ilyen kőpadra vonszolt szerencsétlen azt mondta, hogy látta a gellérthegyi boszorkánygyűlésen. 1728. évben egy német tudós járt Szegeden, és az a Frankfurti Újságban azt írta, hogy voltak napok, amikor tizenkét boszorkányt égettek meg egyszerre. Sőt magát a város bíróját is elégették, mert az egyik boszorkány, akit a bíró elítélt, látta őt a boszorkányok között. Szinte nevetséges, de így volt. A legfurcsább, hogy ezek a szerencsétlenek, ha látták, hogy úgyis végük, a legfurcsább badarságokat beszéltek összevissza a bíróság előtt, mivel látszólag megerősítették a boszorkányok létezéséről való hitet. Büszkén hirdették, hogy őket hiába égetik meg, mert az ördög a mátkájuk, az úgyis megmenti őket, és akkor aztán jaj lesz mindenkinek.

A hiszékenyek és gyávák hittek nekik, és egész jó megélhetést biztosított utóbb a boszorkánykodás. A krónikák feljegyezték, hogy nemegy boszorkány házában találtak néha arannyal és ezüsttel telt fazekakat, amelynél élénkebb bizonyítékot a babonáság mellett képzelni se lehet. Tehát a félrevezetettekből egészen gondtalanul éltek a boszorkányok egészen addig, amíg meg nem égették őket. Még a mai napig vannak emberek, akik hisznek a boszorkányokban.

Jegyzet

Én farkasfogat hordtam a nyakamban tizesztendős koromig, nem is bántottak a boszorkányok. De volt egy ismerősöm, aki egész életében küzdött a boszorkányokkal. Minden pénteken megnyomta a boszorkány, pedig böjtös ételt evett.

Ismerősöm szerint a boszorkány gyakran változtatta alakját, hogy fel ne ismerhesse.

Néha találkozott vele csúf öregasszonyként, aki idegen házakban az ablak mögött bolhát fogdosott. A bolhát kidobta az ablakon, ismerősöm fejére. Ismerősöm már előre tudta, hogy éjszakára a banyához lesz szerencséje. Máskor látta a boszorkányt patak partján ruhát mosni, messziről öreg fűzfának látszott ő, amely a vízre ráhajol,

csak ismerősöm közelében vette fel egy kövér, fiatal menyecske alakját, aki kendője alól úgy villogtatta a szemét, mint egy vadállat. Meztelen combjai körül habot vert a víz, és mindig férfigehérneműt mosott. Bizonyosan olyan férfiakét, akiket bűbájával a másvilágra kergetett. A kancsalszemű boszorkány rendszerint kimenekült a vízből, midőn ismerősöm alaposan megközelíteni akarta, és olyan hangot hallatott, mint a szélkiáltómadár, midőn eltűnt a kertek alatt. De találkozott vele ismerősöm igen ifjú hajadon alakjában is, akinek olyan sűrű, nagy haja volt, hogy a fésű nem fogta, a szeme olyan mély volt, mint a tengerszem, csak a szája körül játszadozott valamely mosoly, amely hasonlatos volt a boszorkányéhoz. Ismerősöm gyakran elkóborolt e hajadon után, mert azt remélte, hogyha asszonnyá teheti: megszabadul a hajadon bűvös hatalmától. Idegen házakban, poros padlásokra, kísérteties szélben bűgő pusztaságokra, panaszosan nyögő erdőkbe, beomlott szélmalmokba, keresztutakra, városvégi árkokba csalogatta el ismerősömet a hajadon iránti vágyakozás. Holdas éjjeleken felkelt ágyából, és ment ki a szabadba, amerre a holdfény rézsútosan mutatta az utat. Valamely rejtekhelyen meg is találta a széparcú boszorkányt, amint a haját fonogatta. Ezen találkozások rendszerint azzal végződtek, hogy ismerősöm életveszélybe került. A boszorkány hajlékony ujjait nyakára fonta, és lassan, hatalmasan összeszorította a torkát, miközben meredt szemében egy közelgő boldogság képe ült. Arca eltorzult a gyönyörtől, míg ismerősöm fuldokolva kapkodott levegő után, és csaknem szörnyethalt az ijedtségtől. Mindig hálát adott Istennek, ha a bevégzetlenül maradt szerelmi kalandból, az ártatlan hajadon karmaiból ép bőrrel menekült haza, és az imádkozástól megkönnyebbült.

Végre a boszorkány egy igen ártatlan arcú, fiatal nő arcát öltötte fel, ismerősöm nem is sejtette, hogy gonosz boszorkánnyal van dolga, aki feladatává tette élete megfontását. Feleségül vette az ártatlan arcú hajadont, és azt hitte, hogy ezzel örökre megszabadul a lidércről.

Ámde az első éjszakán az ifjúasszony bevallotta, hogy ő senki más, mint az öreg, csúf banya, a kancsal menyecske, a pusztai hajadon, akinek haját a fésű nem fogja. Bevallotta, hogy ő már századok óta él, és tetszés szerint változtatja az alakját. Szerepelt már a szegedi boszorkánypörökben, amikor vízpróbának vetették alá, mert elszívta a férfiak erejét, teljesen tehetetlenné tette őket. A vízpróbát szerencsésen kiállotta, lemerült a Tisza fenekére, s percekig maradt a mederben. A vízpróba után a mérlegpróba következett. Amíg a társai, a többi boszorkányok alig nyomtak egy-két latot a mérlegen, és testi súlytalanságukkal bebizonyították boszorkány voltukat, ismerősöm felesége összejátszott a mészárosmesterrel, aki a mérleget kezelte, és hetven fontot nyomott. A legvégső volt a tűzpróba, amelynek az álboszorkányok mindig szívesen vetették alá magukat, míg az igazi boszorkány irtózik a tűztől, mert az halálát okozza. Ugyanezért ismerősöm neje szerelmével megvesztegette a szegedi bírót, egy vén ló képében megejtette a bíró szerelmét, amiért is a bíró szabadon bocsátotta, s ő elrepülhetett pizskafáján a Gellérthegyre.

Ilyen és hasonló mesékkal mulattatta ismerősömet az első és a következő éjszakákon az ifjúasszony, amint más asszonyok testi és lelki bájakkal, tudományaikkal, szerelmi praktikáikkal, gonosz tapasztalataikkal szokták bolondítani a férfiakat. Ismerősömmel elhitette neje, hogy minden bajában megsegíti, soha el nem hagyja, és

ha engedelmesen viseli a nyeret, amelyet minden éjszaka a hátára vetett: alkalmas időben rejtett kincshez juttatja.

Ismerősöm, aki annakelőtte életvidám, dalos, tréfakedvelő férfiú volt, házasságában elkomorodott, otthon ülő, barátokat kerülő, túl mogorva kedvű ember lett, aki sohase mozdult el felesége szoknyája mellől. Miután neje megtiltotta neki a boritalt, titokban látogatta a pincét, ahol egyszer halva találták.

Más ismerőseim is tudtak a boszorkányok létezéséről, különösen a reménytelen és boldogtalan szerelmesek, akik városvégi korcsmák, borházak tétlenségében töltötték napjaikat, és szemüket a földre sütötték. Tudok férfiakról, akiknek erejét úgy megkötözte egy-egy nő, hogy más asszonyszemélyre még csak nem is nézhetnek szemükkel, nemhogy bármiképpen incselkednének az asszonnyal, akit a teremtő a férfiak incselkedésére teremtetett. Tudok férfiakról, akiknek álomban szívgörcsük támadt, ha egy bizonyos asszonnyal álmodtak. Csak keserves zokogás és köhögés könnyítette nehéz fájdalmaikat. Tudok férfiakról, akiket csonttá aszaltak bizonyos asszonyok, szárazbetegséget oltottak beléjük, megfosztották mindennemű tehetségüktől, akik saját árnyékukként bolyongtak a világon. Tudok férfiakról, akik mindent, becsületet, nyugalmat, életpályát, tisztas atyafiságot feláldoztak egy nő kedvéért, és a tömlőc négy fala között sem tudnak másra gondolni, mint örökösen arra a nőre, akinek rabjai lettek. Tudok férfiakról, akiknek eltorzul az arcuk, a szívük, a lelkük, midőn egy-egy asszony megbabonázza őket, hajuk, foguk idő előtt kihull, szomorú vénségükben selypítve mondják a bűbajos nevét.

Ezért én hiszek a boszorkányokban, bár tőlük csak összesen húsz esztendeig szenvedtem, mert gyermekkoromban farkasfogat akasztott a nyakamba jó anyám.

A KÍSÉRTET

A babonás hit azt tartja, hogy a holtak, ha valamely munkájukat itt a földön nem fejezték be, vagy valakivel haragban voltak, akkor visszatérnek néha éjjeltájban a sírból, de kakasszóra ismét vissza kell menniük. Rendszerint fehér lepelbe burkoltan szokták ijedős vénasszonyok őket látni és hallják zörögni a csontokat. Legalább így mondják. Magyarországon egynémely városnak külön házi kísértete van. Így például Lőcsének a fehér asszony, akiről Jókai Mór regényt is írt.

Különben a hazajáró lélek minden nép babonájában felfalálható, csak a zsidónál hiányzik.

Újabban spiritizta alapon szokták a babonás emberek a hazajáró lelkeket meginterjúvolni, ami nem egyéb a XIX. század babonájánál.

Jegyzet

A kísértetekben csak az nem hisz, aki még nem látott kísértetet.

Én hallottam a kuvikot vén eperfákon megszólalni egy délelőttön, kutyánkat behúzott farokkal a kapu körül vonítani, mikor szegény apám haldokolt. Én láttam Misleyt, a szomszédot a kertek alatt járni, midőn már tíz esztendeje eltűnt, és az özvegye másodszor is férjhez ment. Ha nem is Misley volt az ősz ember, de nagyon hasonlított rá. Szakasztott úgy pipázott, rövid apró pöffenetekben, mint a megboldogult. Jártam holdfényes éjjeleken a városon kívül, ahol tudvalevőleg a temetőből jövő halottak leüldögelnek az árok szélén, és térdeiket állukhoz húzva várják a kakasszót, amíg visszatérhetnek sírjukba. Hallottam sok-sok mesemondást kísértetekről, amelyeket bölcs öregasszonyok adtak elő, akik már lemondván a szerelemről, csupán betegségek gyógyításával, ifjak nevelésével foglalkoztak. Ültem csendes éjszakákon

szobákban, amelyekben nagyokat roppantak a bútorok, midőn a kísértet ott járt-kelt, helyet foglalt a régi karos-székekben, hideg leheletére megborzongott a tűz a kályhában, a falióra kihagyott egyhangú tiktakolásában, az ablakon koppant valami, a padláson lánccsörgés hallatszott, a szekrényben megmozdultak az ócska ruhák, a pincében legurult ászokfáiról egy régi hordó, a szél bedúdolt a kéményen, az ajtózár pattant, régi könyvek leestek a polcról, és bizonyos helyen felnyíltak, a függöny lengett, és a holdvilágos udvaron végigment egy árnyék, amire a kutyák veszettül ugattak. Hallottam a keresztútnál éjfélkor füttyülőt, mintha gyűrűszidó közeledne, hallottam mozdulatlan pusztai kutakat megcsobbanni, láttam kiivott vizespalackot, amely este telve volt. Hallottam, hogy pásztorok tüzénél őszi éjszakákon néha helyet kér egy öregember, aki hajnal előtt úgy eltűnik, mint a köd. Láttam andalgó macskát hirtelen elmene-külni a háztetőről, cincogó egeret lyukába bújni, hegedülő tücsköt hallottam hirtelen elhallgatni az éjféli csöndben. És láttam álló vízen megjelenő és elmúló árnyékokat, amelyeknek eredetét nem tudni. Gyermekek-koromban öreg udvarházban laktam, és öregedő éveimben ugyancsak egy vén udvarházban ütöttem fel tanyámat, ahol a szél zúgása, jajgatása, mesemondása emberi nyelven hallatszik, a holdvilág a fák hegyére telepedik, ködbe borul a folyó, messze eltávolodik Buda, éjfél van, a kísértet végigmegy a szigeten . . .

Vajon csakugyan örökre meghalnak a holtak?

GARABONCÁSOK

A garaboncás is előkelő személy a babonások előtt. Apja maga az ördög, anyja meg a boszorkány, aki valamelyik gellérthegyi kirándulása után hozta a világra. Így tartja a néphit.

A garaboncás rendesen forgószerű képét ölti magára, vagy mint jégeső jelentkezik. Vagy egyszerű szegénylegény, aki végigkoldulja a falut, és jaj annak, aki kérését megtagadja. De rendszerint megismerik szürke köpenyéről, amit még a mai napig is felleghajtónak neveznek egyes vidéken.

A garaboncás sárkányon vagy tátoson (nem táltos) lovagol. Ezt ugyan még nem látta senki, de így képzelik.

Jegyzet

A garaboncást mindenki látta, aki faluhelyen lakott. Madártoll van a kalapjánál, százesztendőcsizma van a lábán, deres szakáll verdesi az állát, a köpönyege ezer folt, és a tekintete mindig jókedvű, mintha valami nagy titkot tudna, amiért örökké mosolyoghatna. Nagyon meghálálja, ha valahol éjszakára szállást adnak neki. Mesemondással fizet a jótekonyságért. Csodálatos színeket, hangulatokat, meseképeket olt be a hallgatók szívébe, minden országot és minden embert ismer. Mikor hajnalban útrakél, egy láthatatlan kis tojást felejt a zugolyban, amely tojásból egy csodálatos szép madár támad. A hosszú mesemondások, képzeletek, álmok madara. Mintha álöltözetű királyfi lett volna, aki fejedelmi ajándékkal fizetett a vendégszeretetért.

TÁLTOSOK, MEGVÁLTOTTAK VAGY CSERÉLTEK

A táltosok vagy a váltottak áldozatai a babonának, szerencsétlen, nyomorék csecsemők, akik vagy hat ujjal, vagy vízfejjel, vagy valamely más testi fogyatkozással születtek. Leginkább azonban a foggal, született csecsemőket illetik e megbélyegző névvel. Ezeket a szerencsétleneket még a családjuk is gyűlöli. Apja, anyja rossz szemmel nézi, mert azt tartja róla, hogy a boszorkány gyereke, akit az odacsempészett az igazi helyébe. Elhalnak ezek a gyerekek, hiszen senki a világon nem törődik velük, még a szülők is halálukat kívánják, de néha megesik, hogy egy-egy felcseperedik, ez aztán az egész falu gúnyának és ütlegeinek célpontja. Szegény táltosok, ezek a babona áldozatai. A szomorú az, hogy még máig sem lehetett a népet e babonájából gyökeresen kiábrándítani.

Jegyzet

Ennek a babonának megint csak az asszonyok az okai, akik különben is minden babonának okozói e földi világban.

Életem egy korszakában, midőn éveimet (egy régi udvarházban) fiatal és öreg nők társaságában töltöttem, szomszédasszonyok elbeszéléseit hallgattam, óbudai varrónők száján át értesültem a világ eseményeiről, fiatal cseléd lányok mondogatták el álmaikat, tapasztalt kenőasszony intett mértékletes életre, nők gyengédsége, danája, mesemondása, furcsa okoskodása hallatszott a korán besötétedő téli délutánban a kályhatűz duruzsolásával együtt, kártyát vetettek, divatlapot forgattak, könyvbe írott recepteket olvastak, különös mondanivalójukkal megtöltötték a képzeletemet – ebben az időben igenis hallottam, hogy van váltott gyerek. Az óbudai Dunaparton találják meg minden esztendőben, mégpedig azon a helyen, ahol a hajógyár és kikötő végződik, gye-

pes dombok, homokos buckák, kisvárosi házak, girbe-gurba mellékutcák szegélyezik a Dunát. Rendesen egy vén, rozsdásarcú, vereskarikás szemű, Darapcsik névre hallgató hajós szedi fel a talált gyereket, miután anyja nem merte csak a folyó partjáig vinni. A Darapcsik gyermekei töltik meg a lelencházakat. Olykor hercegi fehérnemű, koronás pólya, selyem fejkötőcske jelzi, hogy a gyermek a gazdagok bölcsőjében született. Nemegyszer pénzesboríték fekszik a talált csecsemő mellén. (Ezekről a borítékoktól olyan tüzes a hajós arca.) Máskor csak rongyos ruhácska, madárijesztőről való kacat burkolja be a süvöltő, őszi szél elől a gyermek testét. Néha már a Duna szürke hullámai vették hátukra a talált gyermeket, akinek sírása (a hidegtől és a magánytól) keservesen hangzik a néptelen partok felé. Messze még a Lánchíd, ahol a rendőr áll . . . Ám Darapcsik meghallja még a korcsmában is a gyermeksírást, rövidnyelű evezőjével, mint sánta ember a mankójával, sürgősen kocog a víz hátán az úszó csomag után. A vén hajós a jajgató gyermekkel már körülbelül harminc esztendő óta járja az óbudai partokat. Megtörtént már, hogy suhogó dáma bolyongott alkonyattal az óbudai homokbuckák között, és kétségbeesett tekintettel várta vissza a víz hátáról a vén halászt. Darapcsik nem tud se magyarul, se tótul, valami alig érthető nyelvet beszél, amelyet tán a halaktól tanult. De mindig megérti ezeknek a könnyesszemű, lelkiismeretfurdalástól sápadt ajkú úrihölgyeknek szótlan panaszát. Megnyugtatja őket a maga nyelvén, és továbbcsónakázik a titokzatos, nagy vízén.

A LIDÉRC

A babona azt tartja, hogy a lidérc a rossz szellem szolgája, vagy maga a gonosz. Alakja a bolygótűz, az a kis kékes láng, amely a mocsaras vidéken, ott, ahol földbe temetett állati testek rohadnak, szokott éjjelenként fellobbanni – a természet törvénye szerint. De a babonás nem engedi a maga lidércét. Azt öneki hiába magyarázzák, hogy a kékes lángocska miképpen keletkezik, ő lidércnek hiszi azt holtanapjáig. A kukorékoló tyúk a másik alakja a lidércnek. A satnya aprójóság is lidérc a szemében, és azokat kivégzi. A jószág fejét a küszöbre teszi, és baltával elüti a nyakát. Ha a fej kifelé esik, az jó jel, de ha a szobába hull vissza, akkor vigyázni kell, mert egy éven belül tűz lesz a házban.

Jegyzet

A nyíri nádasok között láttam a lidércet.

Akkor még állottak azok a névtelen vadvizek, amelyeknek partján napokig mehetett a szekér a tengelyig érő sárban. A hold felhők mögött bujdosott, és az őszi éjszakában nagy magasságból hallatszott a láthatatlan vadludak kísérteties kiáltása. A nádas megremeg éjfélkor, mintha maga is megijedne a kísértetektől, amelyek mélyein ébrednek. Hányszor haladt előttem a lidérc az ingoványon, mint egy éjjel járó búbospacsirta, amely tüzet hord a hátán. Futott a lidérc, mikor már majdnem beértem. Kék lángja úgy csalogatott, mint a halál, e hosszú utazás végleges célja. Eltűnt, majd felbukkant. Árnyak mozogtak körülötte – tán a kincsásó parasztok vagy nádi betyárok. Előjött a ködből és sötétségből, amikor egy falusi ház ablakából nézegettem az őszi estét, és szomorú gondolatoktól lehorgaszottam a fejem. Feltűnt váratlanul az éjféλι útban, és titkokat ígért, mint egy csalfa asszony. Mindig megremegtem, ha megláttam: mindig valamely jeladás volt ő változatos életem-

ben; sohase múlt el történés nélkül a napom. Bizonyos, hogy a véletleneknek, a meglepetéseknek, a katasztrófáknak és nagy szerencséseknek nincs közük az emberek normális életéhez. Amilyen csodálatos és kiszámíthatatlan a következő perc, a fátyolba burkolt holnap, a beláthatatlan jövő, a mély sötétségbe takart emberi sors: – olyan ismeretlenek a jelek, amelyek sorsunk jobbra- vagy balrafordulását előre jegyzi. Csak akkor hihetnénk a bölcsek és okosak cinizmusában, babonamegvetésében, ha ők legalább tudnának valamit a jövőről. De még csak annyit sem tudnak, mint a kártyavető cigánylány. Addig, amíg a legbölcsebbek sem mondhatják meg sorsunkat, ne bántsuk az ártatlan lidércet, amely mindig meglep, megijeszt, ha ködös éjszakákon szembejön velünk az országúton, de eseménytelen, szürke életünkben szeretjük őt valamely kedvező jeladásnak tekinteni. – Újholdkor lidércet látni ma is szeretnék, mert ez bizonyosan friss pénzt jelent.

ÚTONJÁRÓK

A babonás nép különösen szereti a fantáziáját borzasztó és megfoghatatlan dolgokkal foglalkoztatni. A népmesék legtöbbje teli van rémes szörnyekkel, kísértetekkel, járkáló, sírjukból kikelt holtakkal és elátkozott hercegekkel. Csupa olyan alak, akivel még senki sem találkozott, és nincs olyan, aki meg tudná mondani, hogy ki gondolta először őket.

Ilyen mesés alak az Útonjáró. Rendesen egy csontig aszott vén koldus, akire aztán ráfogják, hogy már egyszer el volt temetve. Az ilyet aztán üldözik, elzárják előtte erszényüket, hogy a szegény ördög tényleg hamarosan a sírba kerül.

Útonjáróknak azért nevezték el ezeket a szerencsétleneket, mert

senki se látja őket pihenni, folyton járnak faluról falura, és a babona szerint, ahol megpihennek, ott meghal valaki.

Jegyzet

Aki sokat utazik kocsin vagy gyalogszerrel, az már találkozott vele. Vannak olyan emberek, akik valamely titokzatos, érthetetlen okból nem tudnak egyhelyben megmaradni; hanem egész életükben ide-oda vándorolnak; mennek, anélkül hogy valaki hívná őket, beállítanak falvakba és városokba, ahol senkit sem ismernek, barangoznak országutakon, amelyeken azelőtt sohasem jártak, meghúzódnak konyhákban, istállókban, csűrökben, ahol a napszállat éri őket. Látni őket kukoricások mellett heverészni, gödrökben tanyázni, vándorcigányok közelében üldögeálni, mindig menni északról délnek, keletről nyugatnak. Az ő lábukban nincs semmi se messzire, az ő gondolatvilágukban a legmesszebb városok egymás közelébe kerülnek. Nem felejtik el, ha valahol jól bántak velük, viszont a rossz bánásmódot is megjegyzik. Emlékeznek az ebekre, amelyek megugatták őket, a haragos hajdúkra, akik reájuk förmedtek, falusi kóterekre, amelyből a holdat nézegették. Útközben, bolyongásaikban felszednek mindenféle babonaságot, amelyet alkalomadtán egy falat kenyérért vagy egy jó szóért továbbadnak. Tudnak mindent gyógyítani, és ezerféle hazugság, mese-mondás, nóta van a tarisznyájukban. Olykor mulatságos emberek, hogy napestig el lehet hallgatni őket útszéli csárdákban vagy a szekér kaszarában, ahová útközben felkérkedtek. Mászor ok nélkül megszöknek a napszámból, amellyel a jószívű gazda megkínálja őket. Nem tudják, hol születtek, hány esztendősek, megszokták a rabbilincset, mint az esős időt. Éjszaka, midőn a kutyák veszettül ugatnak, elmegey az útonjáró a falu alatt. És ha

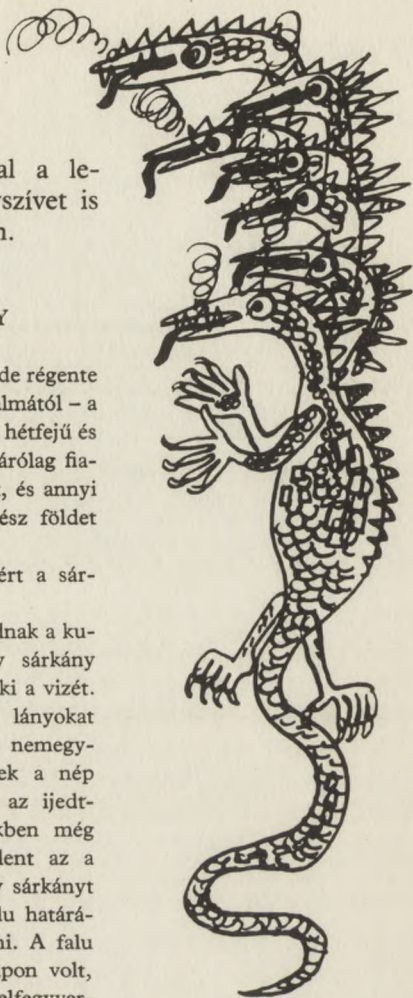
véletlenül még fiatal a le-
gény, néha egy lányszívet is
cipel a tarisznyájában.

A SÁRKÁNY

Ma már kevés kárt okoz, de régente
egész országok féltek hatalmától – a
babona kedvenc alakja. A hétfejű és
kilencfejű szörnyeteg kizárólag fia-
tal szűzekkel táplálkozott, és annyi
kincse volt, hogy az egész földet
megvehette volna rajta.

Néha még ma is kísért a sár-
kány.

Ha egy vidéken kiapadnak a ku-
tak, azt mondják, hogy sárkány
költözött beléjük, az itta ki a vizét.
Ilyen esetekben fiatal lányokat
eresztenek a kútba, akik nemegy-
szer az életükkel fizetnek a nép
babonájáért. Meghalnak az ijedt-
ségtől. Az 1870-es években még
az újságokban is megjelent az a
hír, hogy egy vénasszony sárkányt
látott egy felsőmegyei falu határa-
ban egy barlangba osonni. A falu
egy hétig éjjel-nappal talpon volt,
míg aztán vasvillákkal felfegyver-

kezve a mondott barlang felé indultak, ahol találtak is – egy vadmacskát.

A sárkányok különben, a babona szerint, nagyon el vannak foglalta a kincsörzéssel, mert tudvalévő, hogy ez a legfőbb hivatásuk. De a sárkány gyakran otthagyja a kincsét, és csak néhány lelket hagy ott, akik, ha netalán avatatlanok közelednének a kincshez, hangos jajgatásukkal hét vármegyéből is visszahívják a sárkányt, aki ott is terem egy-két pillanat alatt.

Ezek a rejtett kincsek már nagyon sok embert fosztottak meg a józanságától. Egy egész könyvet írt egyszer egy ügyes csaló ezekről a kincsekről és a módról, hogy miként lehet birtokukba jutni.

Német nyelven jelent meg a könyv, de magyarra is lefordította valaki, és ötven meg száz forintot kért érte a hiszékenyektol a múlt század közepén. A könyv szerint Dárius és Salamon király rengeteg kincse mind a földben van elásva, és ezek felkutatásának módjára tanítja meg a könyv a hiszékenyebb parasztokat.

Különben, hogy a könyvnek mentül nagyobb legyen a keletje, egy szerzetes szerepel a szerzője gyanánt, és hemzseg a latin szavaktól, amivel eléri a szerző, hogy legalább imponál a tudatlan olvasónak.

Jegyzet

Régi figurája a babonáknak, mi csak gyermekkorⁱ meséinkből emlékezünk rá. Mély vízmosású völgyekben, amelyeknek sűrűségébe nem lát emberi szem: lakott a sárkány, de sajnos, mi már nem láthattuk. Az én jegyzeteimben csak annyi van a sárkányról, hogy vénasszonyokat neveznek így, akik semmiféle kincset nem őriznek.

A CSODÁKRÓL

Ma is hallunk még néha csodákról, amelyek itt-ott estek. Néha a Szűz Anya jelenik meg egy babonás parasztasszony előtt, vagy valaki azt álmodja, hogy a pincéje falán Veronika képe festődött. Az ilyenek persze telebeszélnek aztán az egész falut a vélük esett csodával, úgy-hogy szentek lesznek idővel, ami szintén jövedelmező foglalkozás.

Az is megtörténik néha, hogy valaki egy erdőben látja meg Szűz Máriát. Persze, a dolognak híre fut. A hívő lelkek meg messzi falukból is odazarándokolnak, hátha nekik is megjelenik Szűz Mária.

Hát még akkor, ha – mint a múltban történt – forrás fakad a sziklából, amelynek gyógyító ereje van. Ez a közönséges természeti jelenség nemegyszer támaszt maga körül templomot, amelyet az egyház emel, korcsmát, amit rendszerint egy élelmes ember épített, aztán kész a zarándokhely. Így keletkeztek a régi búcsújáróhelyek és azok csodái, ami természetes is. A buzgó népen erőt vesz a rajongó hit és vak bizalom a búcsúk csodatévő ereje iránt. Így tesz csodákat ma az Isten a természet képében.

Jegyzet

A fentebbi sorokat egy hitetlen kéz írta, míg én igenis, hiszek a csodákban; életünk, egészségünk, épségünk, nem boruló elménk: a csodáknak láncolata. Csak gondoljunk földhözverő bánatainkra, mosolygásra változott vad kétségbeeséseinkre, gyötrelmes nyavalyáinkra: amelyekből kiláboltunk! Gondoljunk a máriapócsi országúton vezeklő búcsúsokra, a magtalan asszonyokra, a nyomorékokra, a gyógyíthatatlan betegekre, a rút sebekkel borítottakra, a tehetetlen férfiakra, a bénákra és reménytelen szerelmesekre, akiket évenként meggyógyítanak a magyarországi zarándokhelyek. Hová menjen az, akin már se patika, se doktor nem segít? Aki búcsúzik életétől, teng-leng, mint az őszi falevél, mosolygást többé nem ismer az arca, öröm elköltözött a szívéből, a sze-

relemlről csak emlékeiből vagy hallomásból tud? Hová menjen, akit az élet úgy porba sújtott, hogy egyenesen többé nem állhat meg, fejét nem emelheti fel, szíve megroskadt?

Magyarország gazdag a csodatevő helyekben. A búcsújáró-templomok fülkéiben nemhiába függnek az ott hagyott mankók, a kövér viaszgyertyák egy-egy meggyógyult szívet jeleznek. Bizony nem járna századokon át az ájtatatos nép napi járóföldrüket, ha ez eredménytelennek bizonyulna. Hiszen már ott kezdődik a csoda, hogy a betegek és öregek megteszik a hosszú utakat, amikor az ágyukból is alig kelhetnek fel.

Sokan hagyták betegségüket Mária-Pócson, Besnyőn és a többi szent helyeken, amikor Mária-napja elkövetkezett. Sok meggyötört, ronggyá lett ember, asszony tért vissza a fehér országúton onnan, és kezdett új, boldog életet. Századok messziségéből hangzik a búcsújárók zsolozsmája, száz esztendőök mutatják a hitetleneknek a megértés és boldogság útját. Hegyekké nőhetett a bűnök sokasága, amelyektől az igazhitűek megszabadultak, és befejezték álmatlan éjszakáikat, kínzó betegségeiket, reménytelen fájdalmaikat.

Prédikálhatnak a bölcsek, amit akarnak. A föld népe nem mulasztja el Mária napjait. Ha majd öreg leszek, és visszaemlékezéseim miatt nem hunyhatom le a szemem a hosszú éjszakákon: egy augusztusi napon Pócstra gyalogolok, lehetőleg egy öregasszonnyal társulva, és gyertyát gyújtok Máriának, hogy engedje meg elfelejteni mindazt, ami odáig történt ...

A RAJONGÓK

A vallásos babonák sok embert már a tébolyodáshoz, az örültek-házába vittek. De milliókra megy azoknak a szerencsétleneknek a száma, akik megállottak a lelkibetegség feleútján, s mint hülyék tengődnek a nép irgalmán.

A tébolydában mindig látni oly szerencsétleneket, akik magukat pápának vagy Jézusnak, Máriának, Megváltónak vagy Istennek képzelik. A világot akarják rendszerint elpusztítani vagy megváltani. Csodákról beszélnek, amelyeket ők végeztek, mások meg a mennyek országáról – ahol gyakran járnak. A múlt század közepén egy valóságos elvakult szerencsétlen a saját fiának nyakát vágta el, mint a bibliában akarta Ábrahám fiát az Istennek áldozni.

Szerencsétlenek, akik minden csekélységből már csodát látnak. Istenes dolgokról, vallásról, hitről beszélnek folyton, mennybéli intelmeket hallanak állandóan, önmagukat kiválasztottaknak képzelik. Hetekig éheznek, vagy letépik magukról a ruhát, mert Isten így parancsolta nekik.

Van köztük olyan, aki az ördögtől megszállottnak képzei magát. És ezeket nem lehet soha rögeszméjükből kiigazítani.

A szabadságharc leveretése után – amikor az ország a legkeserűbb megpróbáltatásoknak volt kitéve – egy egész csomó ilyen vallásos vezeklő volt, aki az ország bűneiért vezekelt. Ilyenek voltak: a t-i meztelen asszony, a híres topáli éhező takács, és különösen nagy híre volt a szegedi ördögös lánynak. A t-i meztelen asszony húsz évig feküdt egy szalmazsákon, pokróccal letakarva, a falu végén roskadozó házában, és az ura mutogatta az odazarándoklóknak egy kis pénzért, kegyes adományért – így szebben hangzik – feleségét, aki nek teste húsz év óta nem tűri a ruhát. Míg aztán a csendbiztos bekísérte mind a kettőt a vármegyeházára, de akkor már tűrte az asszony, hogy felöltöztessék.

A topáni éhező takács, mikor a mestersége befagyott, beállt búcsúvezetőnek. Aztán úgy beletanult a csodákba, hogy végül rajta is kiűtött a szent élet.

Panaszkodni kezdett, hogy nem ízlik neki se étel, se ital, a jó emberek próbálták felingerelni elpetyhűdt ínyét, de a takács csak

nem akart enni. Persze, a dolognak híre ment, jöttek mindenfelől az emberek ízletesebbnél ízesebb ételekkel, de a takácson nem segített semmi. Csak ült a házában, és kis szentképeket ajándékozott látogatóinak emlékébe. Cserébe persze szívesen vette, ha néhány forintot dobta mellé álló perselybe.

Egy csúnya, esős, őszi napon, amikor nem is gondolt rá, hogy búcsúsok kereshetnék föl, szörnyen leitta magát.

Mikor aztán jöttek a búcsúsok, úgy találták tökrészezen. Így lett vége az éhező csodának, aki a világ bűneiért vezetelt.

A szegedi ördögös lány, az már vallási mániákus volt. Vallási örvongó volt, és ezenkívül még a nehézség is gyötörte. Persze a jámbor emberek azt hitték, hogy az ördög szállta meg.

Már kislány korában istenes Katuskának hívták. Folyton a templomban tartózkodott. Aztán a sok ajtatoskodással a lány meg a szülei a nehézkört gondolták gyógyítani, persze minden siker nélkül. Órákig hevert néha önkívületben, ilyenkor sírt, imádkozott, káromkodott. A baj mindig jobban úrrá lett rajta, s ekkor a lánynak egy csodacsengengettyűt kerítettek, amelyet Rómából hoztak a pápa áldásával, s ezután, ha rohama volt, ezzel a csengővel csengetett. Ebből a babonások olyan nagy esetet csináltak, hogy hetedhét vármegyéből jöttek az istenes asszonyok, hogy segítsenek a lány baján, mert az orvost nem engedte magához. Magukkal cipelték minden búcsúra, míg aztán nyoma veszett.

Jegyzet

Egy régi mondás tartja, hogy minden asszony megszépül, mikor imádkozik. A regényírók, mesemondók tudják ezt, és a templomot a férfiszívek veszedelmes helyének jegyzik a térképeken. Hátha még azt tudja az ember, hogy érte imádságot mondanak a bolthajtás alatt? ... Imádkoznak drága, gyönyörű ajkak, a leg-hatalmasabb Úr pártfogásába ajánlanak szegény férfiakat, forró fohással emlegetnek nevet, amelynél szeretettebb nincs a Kárpátok alatt! Valóban: csak szerencse kísérheti annak az embernek a lépteit, akiért egy asszony-

szív buzgón imádkozik a templomban. Tudják ezt azok, akik nagy veszedelmeken, megpróbáltatásokon, kalandos utazásokon mentek keresztül. Tudják ezt azok, akik a tömlőc szalmáján reménytelenül várták a holdsütést, akik nehéz betegségben, elhagyatva forgolódtak ágyaikon, akik rablók és gyilkosok kezébe kerültek, akik csatákban a fülük mellett hallották elsüvölteni a golyót . . . Asszonyok imádsága nélkül még a lábukat is elvesztenék a férfiak.

Csak ne bántsuk a vallásos nőket, nélkülük olyan sivár volna életünk, mint az okoskodó férfiak azt megfosztani szeretnék minden örömteljes reménységtől.

Ki építené karácsony adventjében a Luca-széket? Ki kelne fel vaksötét, hóföregetes decemberi hajnalon, hogy lámpásával a térdig érő hóban a roratéra menjen? Ki látogatná a gyönyörteljes éjféli misét? Ki üldögné a kék délutánok álmatag litániáin? Ki látná Máriát könnyezve a szentképeken? Ki tartaná meg a kántorböjtöket, a pénteket, a nagyböjtöket? Ki örvendezne virágvasárnap szentelt barkájának? Ki várná búzaszentelő boldog vasárnapját? Ki vetne keresztet a kenyérre a szelőkessel? Ki szenteltetné meg a jóízű sonkát és tojást húsvét vasárnapján?

Ha nem volna vallásos, istenfélő nő, ha nem volnának rajongók, akár hiába írnák fel a sekrestyések a három királyok nevét a szemöldökfára farsang kezdetén, akár hiába húznák meg hajnalonként és alkonyatonként a harangozók harangjaikat, akár hiába vinnék haza az Úr szent testét az óvatos asszonyok, hogy a ládafiába zárják . . . A férfiak előbb-utóbb elfelejtenék vallásukat az élet gondterhes tennivalói között. Mindig kemény kenyeret ennének, mert az nem kelne meg gonosz asszony keze alatt, aki a kenyeret szentmise idején dagasztotta. Nem

látnák többé a vérző szüzeket, akik bizonyos napokon Krisztus öt sebének helyén (ahol Megváltónkat megszurdalta a lándzsa, a szög és a töviskorona) vérezni kezdenek. Árvizek, aszályok, háborúk, járványok idején nem tüneznének fel azok a megszállottak, akik megsegíthetik az embereket. A középkor sohasem múlik el. A harangok csengésében, a keserves zsolozsmákban, a fájdalomteljes életben: kinyílik a vallásosság minden, a szenvedésért kárpótló világa. Hová meneküljenek az emberek, ha már a hitüket is el akarják venni? Ne bántuk azokat a babonákat, amelyek a hitélettel vannak összefüggésben.

A KINCÁSÓK KÖNYVE

Az alábbi sorokat a Babonák Könyvében találtam:

„A kincásók könyvének teljes címe ez: Fő kényszerítése minden léleknek avagy lelkeknek, akik a levegő-égben, földön, vízben, akárhol ők vannak; úgyhogy azoknak egy szempillantás alatt meg kell jelenni, és az emberek kérése szerint cselekedni. Ezen könyvecske szerzője tisztelendő Péter Eberhardus, Bajoriában, Engelstadt városában.”

Varga János, a Babonák Könyve írója látta két szemével a könyvet egy öreg vándorlónál, ezért viselje ő a felelősséget az alábbiakért.

A kincásók könyve szerint Dárius és Salamon királynak borzasztó kincsei vannak a föld gyomrában. (Dárius kincse után egy oláh kecskepásztor útbaigazítása nyomán az osztrák kormány két pionírszázaddal kutatott a Hunyad megyei havasok között 1857-ben.)

A föld belseje nem tűrné a kincseket, kilökné gyomrából, ha az ördögök, közöttük Terophile, a kincsőrző főszellem, nem őriznék a kincseket.

A kincs a föld gyomrában időnként tisztítja magát: lángot vet nagypénteken és Szent György éjjelén.

Az igazi kincskeresők tehát e nevezetes éjszakákon lesbe állnak,

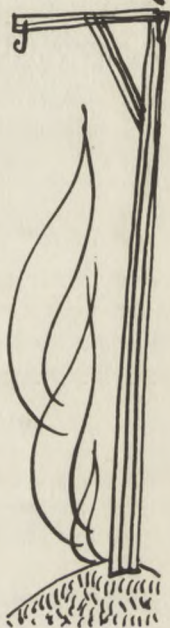
többnyire akasztófák helyén vagy keresztútnál. S jól megjegyzik azt a helyet, ahol lángot láttak fellobbanni. Szentelt krétával és tömjénnel kört vonnak maguk körül, mert Terophile tüzes paripákon, vaskosíkon nyargal ily éjszakán, és mindenkit elgázol a szent körön kívül.

A kincsásó társaságnak hét tagból kell állni, köztük egyik anyjának hetedik gyerke, mert csak ő emelheti fel a kincset.

A kincsásás éjfélkor kezdődik, miután a legközelebbi ház ablakára egy egész sült csirkét helyeztek el a kincsörző számára.

A mester (a társaság feje) kezdi az ásást hét ásónyommal. A többi utána ugyancsak hét ásónyommal. Közben igen halkán szent Kristóf imádságát kell mondani.

Ásás után bevonulnak egy szobába, ahová nem láthat be idegen szem, és a földre (pádimentumra) kört rajzolnak, beleírják János, Lukács, Márk és Máté evangélisták nevét, Adonaiét, Jézusét, az alphát, az omegát, a thétát, és kezdetét veszi a szertartás, Kelet felé fordulva.

A kinczsások a kör közepére állnak, és végigimádkozzák a könyv összes imádságait. Kezdődik az imádság a 68-ik zsoldáron, aztán következik egy evangélium, amelynek eleje így szól: „Kezdetben vala az Ige, és az Ige Istennél vala.”

Aztán jön a „hétlakatú szentlélek imádsága”, más néven: „a hét mennyei zár”, amelyben a „Nagy Adonai”-hoz, „Emanuel nagy úristenhez” és „Szabaóth nagy istenhez” folyamodnak a kinczsások.

Ezután végre megidézik Terophilet, a kincsőrző szellemet. Így:

– „Hallod-e, Terophile! én téged esküdtetlek a mindenható Isten nevére, a Jézus Krisztus szent vérének kihullására, az apostolok, kántorok és konfessorok, szüzek és özvegyek érdemeinél fogva, hogy te itt azonnal jelenj meg, szép és tetszetős ábrázatban, minden ijesztgetés, zörgés, rémítés, csalárdság és ámtás nélkül, s hozz nekem azonnal ötszázezer darab aranyokat, tallérokat, forintokat jól elkelő Ferdinánd korabeli pénzből. Karbunkulusokat, klenódiumokat, smaragdusokat; s azokat tedd le minden ijesztés nélkül.”

Ezután még nyolc Mária-imádság mondatik napkelet felé fordulva. S az imádságok elhangzása után Terophile-nak meg kell jelenni a kívánt dolgokkal.

A KURUZSLÓK

A szegény ember, ha valami baja volt, a legritkább esetben ment orvoshoz, megrögzött bizalma mindig a jadasasszonyokhoz, kuruzslókhoz vezette, s ez nemegyszer életébe került a jámbornak.

Tán az egyik ok volt, hogy a ráimádkozás, kifüstölés olcsóbb volt, mint a patika. Pedig a félfont szalonna vagy szakajtó liszt, amibe a kenegetést a kuruzslók számították, sokszor több pénzbe került.

No meg a szégyen. Ez az ósdi, beteges hajlam, amivel még ma is sokan viseltetnek néhány betegségük iránt. A kuruzslónak persze csak hasznára volt ez, amelyet igyekezett mentül sikeresebben kiaknázni.

A kuruzslók személye körül mindig a homály, titokzatosság lebegett, amelyet mesterségesen támasztottak.

Csodatévő összetülek voltak, tőlük nyerték tudományukat, vagy

boszorkány ősanjukra hivatkoztak, ami csak jobban emelte a tudatlanok előtt értéküket.

Százesztendős juhászok, csontig aszott anyókák sorából kerültek ki a kuruzslók, akik mindenféle kotyvasztékkal és fűvekkel gyógyíttatták a hozzájuk forduló parasztokat.

A kuruzslók legveszedelmesebb fajtája az angyalcsinálók. Bűnbe esett fiatal lányok, akik tiltott szerelmük gyümölcsét szerették volna eltüntetni, számtalan esetben életükkel adóztak vétkükért. A Dunántúlon különösen pusztítottak az angyalcsinálók, ahol a meggazdagodott parasztok, hogy a föld ne forgácsolódjon több kézre, nem akartak egy gyereknél többet.

De számtalan azoknak a betegségeknek a száma, amelyet a közhit szerint csak a kuruzslók tudnak gyógyítani.

Fegyzet

Amikor még csak kirurgusok, borbélyok, kuruzslók és kenőasszonyok örködték a magyar életére: a temetői fejfákon senki se adta alább 90–100 esztendőnél élete hosszúságát. Ezek a nagyétvágyú, nagytermészetű magyarok a betegséget is oly könnyen elviselték, mint bármely istencsapást. Kétszer-háromszor házasodtak. Már az én nagyapám is elmúlt hetvenesztendős, amikor új asszonyt vett a házhoz. Kilencvenkét esztendős korában betegedett meg először komolyan, és haláloságyán az volt a teendője, hogy törvényes házasságra lépjen egy asszonnyal. Szinte olyannak látszik messziről a régi Magyarország, hogy az emberek örökké is élédegélhettek volna, ha nem járnak télen disznótorba (gyomorrelrontás miatt), vagy nem fagnak meg boros fővel a szánkón, mialatt elbóbiskoltak.

A kirurgus eret vágott, ha igen nagy volt a baj, s ettől meggyógyult mindenki. A kenőasszony megpiócázta a páciensét, ez is használt. A borbélyok remekül húzták

a fogakat. És a kuruzsló meggyógyított minden betegséget, amelyet a többiek nem tudtak.

Egy bizonyos Szirákiról, aki az én gyermekkoromban a leghíresebb kuruzsló volt, valahol már írtam.* Sziráki (de más Sziráki sem) nem ijed meg semmiféle betegségtől. Mindenre tud valami orvosságot. Lyukas veséjű embereket tartott életben például az óbudai asszony teájával, régen halálraítélt mellbajosoknak nyújtották meg életüket a kuruzslók, féllábbal sírban levő embereket ráncigáltak vissza e világra. Beszélhetnek a bölcsek, cinikusok, amit akarnak: doktor lehet mindenki, akinek diplomája van, de a kuruzsláshoz (hogy valaki megélhessen a mesterségéből) az kell, hogy a kuruzsló gyógyítani is tudjon. Olyan kuruzslót a bolond sem keres fel, aki csodálatos gyógyításaival nem szerzett magának hírnevet. Miért jártak Szirákihoz a harmadik vármegyéből is a betegek? Bizonyosan nem a szép szeme kedvéért – csúf, toportyánképű, száraz emberke volt –, hanem mert értett a csodatételhez. A másvilágról visszaráncigált beteg a legjobb dobos. Esztendők kínzó nyavalyájából kigyógyult ember nem pihenteti a száját. Ágyhoz, szalmazsákhoz nyomottak, amikor a kuruzsló javaslatára talpraállnak, elevenen hirdetik, hogy az orvostudomány nál van valami felsőbbrendű hatalom: a kuruzslókba vetett hit és a természetes gyógymód, amelynek nyitját ezek a titkos emberek valahonnan tudják.

Ők ismerik jelentőségét a füveknek, zsályáknak, vadvirágoknak. Az ő patikájuk a nagy természet, amely a beteg kutyát is megtanítja arra, hogy milyen fűvel gyógyítsa magát, csak az emberek előtt titkolózik. Az ő tudományuk a tapasztalatokon alapszik, amely ember-

* *A betyár álma* c. könyvemben.

öltökre nyúlik vissza a múlt időkbe: amikor még az emberek boldogok és egészségesek voltak. Az ő mesterségük oly titokzatos, mint a bráminok és fakírok művészete, amelynél még napjainkban is csak tapogatózik az európai tudomány. Vakok botorkáltak a téli síkságon az egykori Szirákihoz, holdkórosokat hoztak újholdkor a befagyott Tiszán át csengős szánon, keserves falusi szekéren tarka dunyhák alatt érkezett meg a hideglelés parasztgazda, selyemruhas menyecskék súgták meg titkait, amelyeket orvosnak sem mertek bevallani, komoly, mély, nagyhatású polgárok doboltak ujjaikkal katonamarsot a kuruzsló asztalán, harapós szűzleányok vicsorgatták fogukat, hervadt kis parasztok nézték elgondolkozva lábuk nagyujját . . . Sziráki gyógyított mindent. Néha bezáratta a megyei főfiskus a tömlőcbe, akkor a rabok egészségét hozta rendbe.

Bár igen sokat köszönök a jó orvos uraknak, akik többször életben tartottak, mégis: ha egyszer öreg, gazdag ember lehetnék, vénségemre a jó szakácsné és a kenőasszony mellett tartanék házamnál egy mindentudó kuruzslót is, aki átlépetné velem a holdsugarat a harmatos fűben, ha lidércnyomásom volna, ráimádkozna kelésemre, megszabadítana a hidegleléstől . . .

SZERELMI BÁJITAL

Ez is a kuruzslók specialitása. A megigézéshez, az elbolondításhoz van erre szükségük a szerelmes parasztlányoknak és legényeknek. Kedvesük italába vagy mosdóvizébe kell önteni, hogy használjon. Gyakori eset, hogy ilyen bájitalal megitatottak belepusztultak a kuruzslók kotyvalékába.

Jegyzet

Tedd a kezed a szívedre, olvasó, és gondold meg, hány-szor adtad volna be az italt azoknak, akikbe céltalanul, a legkisebb reménység nélkül szerelmes voltál! Mily jó lett volna, ha szemük felragyogna, szívük feldobogna, karjuk kitárulna! Ki nem gondolt már a babonás kőrishogárra, amikor hiába intézte ostromait?

ERŐLEKÖTÉS

A kuruzslók másik gyártmánya, amely arra szolgál, hogy valamely boldog házasságban élő férfi vagy nő erejét megkösse. Magzattalan-ná tegye házasságukat. Rendesen a férfi régi szeretője vagy a menyecske elhagyott kedvese szokott vele kedveskedni. Így tölti ki bosszúját.

Jegyzet

Ehhez a babonához nem kell kuruzsló, tudnak róla a költők, gyóntatópapok és szerelmesek. Rendszerint valamely titkolt szerelmet jeleznek, amelyet az ember még önmagának sem merészel bevallani. Hűtlen szeretők, keserves csalódások, éjjeli álmatlanságok, fogcsikorgató vágyódások okozói ennek a jelenségnek. Ismeri minden férfi, akit a legnagyobb szerelem közepette faképnél hagytak; ismerik az éjszakajárók, a vereskarikás szeműek, borospohárba nézegetők, a kertek alatt bolyongók, a madárijesztővé váltak. Mindennapi dolog. El-múlik magától, mint a nátha. Egyszer majd elmegy valaki a bús férfi szemei előtt, akinek láttára hirtelen, csodálatosan elfelejti minden eddigi bűbánátát. Az okos kuruzsló – legjobb ilyenkor a tapasztalt vénasszony – legfeljebb gyorsíthatja a gyógyulást.

A MÉHMAGZAT UJJA

Egyike a legszörnyűbb babonáknak. A néphit szerint az anyaméhből kivágott magzat ujja úgy világít éjjel, mint a gyertya, de csak annak, aki kezében tartja, más nem látja.

A híresebb haramiáknak – a babona szerint – volt ilyen gyertyájuk.

A kisgyermeket a kuruzslók nagyon sok babonára használják. A kisgyermek szíve, nyelvecskéje több varázsszernek főalkatrésze, a halott gyermek ingének is nagy erőt tulajdonítanak a kuruzslók.

Jegyzet

Régi középkori babona. Minden babonáskönyvben elsőrangú szernek ajánlják. Napjainkban a városi nők viselnek bundát, amely úgy jön létre, hogy a még világra nem jött ázsiai bárányt nyúzzák meg. Breitsvancnak hívják. – Az én jegyzeteim szerint különös jelentősége van a bal kéz gyűrűsujjának, amelynek hidegedése, szinte különválasztása jegyzi az élet közelgő befejezését.

HALDOKLÓK KÖRÜLI BABONÁK

A kuruzsló nemcsak a betegeket kínozza halálra, hanem még a haldokló mellől sem tágt.

Száz meg száz babonás tanácsot ad, mint kell a haldoklót a halálra előkészíteni.

Ilyen babona, hogy a paraszt, ha látja, hogy a haldokló végső órája közeledik, akkor kifesteti ágyastól a haldoklót a mestergerenda alá hosszában, hogy könnyebb legyen a kimúlása. Aztán körülállják, a beteg kezébe égő viaszgyertyát nyomnak, és elkezdik mondani a „vívódók imádságát”, kényszerítik a beteget is, hogy mondja velük a kegyes imát, amelyben a legfőbb óhaj az, „hogy adjon az Isten neki csendes kimúlást”.

Jegyzet

A halál a legnagyobb babonáság.

Megjelenése mindig ünnepélyes, választékos, nagyobb pillanata az életnek, mint akár a lakodalom. Nem csoda, hogy az ember nagy jelentőséget tulajdonít rongyos kis élete elmúlásának, hisz egyebe sincs.

A haldokló bevallja titkait, és talán e titokra aspi-
rálnak azok, akik ujjongó szívvel, nagy megkönnyebbü-
léssel üldögélnek a haldokló körül: mert a halál most az
egyszer még nem őket választotta.

Minek vinné magával titkait a haldokló a föld alá? Hisz ott már semmi hasznát nem veheti a befalazott kincseknek, a régi körtefa alá elásott pénznek, a rablott, lopott orgazdavagyonnak! A haldoklás e földi élet siralomháza, amikor megtörik a legnagyobb bűnös is, és szabadulni szeretne a lelkén fekvő terhektől. A haldoklók vallomásaiból tudódnak ki elfelejtett régi bűnök. A haldoklók mondják meg a boldog élet titkát, mert hiszen ők már látják, hogyan kellett volna élni. A múlt század titkait, amelyeket még Ráday csendőregényei sem tudtak felderíteni, a haldoklók vallomásaiból tudjuk. Dúsgazdag pesti és dunántúli családok vagyonának eredetét világosította meg egy végét járó zsvány megjegyzése. Mélyen a föld alá dugott holttestek és pénzek kerültek napvilágra az utolsó óra lelkiismereti szavától.

– Ne búsulj utánam – vallották meg néha az asszonyok is a magukét –, mert nem érdemlem meg.

HARANGOZÁS AZ ÉGI HÁBORÚ ELÉ

Ennek a babonának az a tévhit az alapja, hogy az emberek a közelgő viharfelhőket harangkongással vélik szétoszlatni. A harangozás azonban rendszerint ellenkező hatással van a viharra. A harangkongás által keletkezett légrezgés utat nyit a felhők jégterhének.

De megritkítja a felsőbb légréteget, a villanyterhes levegőből ezáltal nagyon gyakran csap le a villám, éspedig rendszeren a toronyba.

A tornyon levő érkereszt és a harang ércanyaga a legkitűnőbb villámcsalogatók.

Jegyzet

A viharon áthangzó harangzúgás megnyugtatta az ember lelkét, mikor recsegnek a ház eresztékei, üvöltenek a kémények, őrzöngve sikolt a szélvész. Könnyebben megy az áhítatos imádkozás is, midőn harangszó foszlányai verődnek fülünkbe. A vihar alatti remegés, amely előveszi a legerősebb szívet is, vigasztalást lel abban, hogy helyén van az öreg harangozó.

Ez a babona is olyan, mint a többi régi babona: az ember közelebb érzi magát őseihez e babona gyakorlásával. Így harangoztattak a nagyapák, dédapák, és talán ugyanazon harangkondulás vitte a vigaszt, bátorítást félő szívükbe, amely harangkongást mi is hallunk. Az ember sohasem szakad el őseitől, bármily okosnak, felvilágosultnak véli magát. Lehetetlen nem hinni, hogy őseink többet tudtak az élet titkaiból, mint mi; hisz a múltak ködén át úgy látszik, hogy csupa megelégedett, egészséges ember élt Magyarországon, aki leggyakrabban elérte a száz esztendő.

Az öregek rendelték a harangozást, ők tudták, miért, – tehát csak harangozzanak tovább a régi harangokkal, amelyek oldalán megzöldültek az évszámok és kegyes

fejedelmek, jószívű püspökök, vagyonos borkereskedők nevei, akik egykor e harangokat Isten dicsőségére öntették.

AZ ASZTALTÁNCOLTATÁS

Ez a babona Amerikában született, minálunk a szabadságharc leveretése után nyert talajt, amikor az emberek minden eszközt jónak láttak a szomorú idők pillanatnyi elűzésére. Az asztaltáncoltatás vagy szellemidézés abból áll, hogy egy kis faasztalkát, amiben vaszeg nincs, körül ül néhány „hivő”.

A kezűket az asztalra helyezik gyengén, s úgy tartják várakozva, míg az asztal megmozdul, s az egyik lábára erősített írónnal földre tett papírosra mindenféle érthetetlen dolgot rajzol, amit aztán ki-ki úgy magyaráz, ahogy akar.

A másik módja az asztaltáncoltatásnak a következő: A hívők itt is körülülnek az asztalt, kezűket gyengén ráhelyezik, s az egyik lassan elkezd mondani az abc betűit. Az asztal aztán egy betűnél megmozdul, s ezt így folytatják mindaddig, míg az valamely megholt – mert rendszeren ezek szoktak az asztalkákon keresztül a földiekkel érintkezni – a társaság előtt ismeretes ember nevét leírja. Annak aztán mindenféle kérdéseket adnak fel, melyekre a szellem néha felel, néha nem. Az ilyesmivel nagyon el lehet szórakozni. A világháború alatt soha nem tapasztalt becsben álltak ezek a kis táncolóasztalkák.

A szellemidézésben nagyon sok tanult ember is hisz, ami persze nem zárja ki azt, hogy közönséges világcsalás, hiszen, amint már hangsúlyoztuk, a tanult emberek között is nagyon sok a babonás.

A szellemidézés is Amerikából indult ki. Spiritisztáknak hívják hívőit. Társaságot alakítanak, s úgy bolondítják egymást. Elvük az, hogy a lélek él, tehát lehetséges megholtak lelkét idézni. Miután a léleknek nincs alakja, sem olyan beszéde, amit a földön élő ember megértene, gondoskodtak olyan emberről, aki megérti a szellemek nyelvét. Ezeket médiumoknak hívják.

Ezt aztán a sötét szoba közepére ültetik, hogy másvilági álomba

merüljön. Eztán megidézik a lelket, aki rendszerint meg is jelen. Ha nem jelen meg, azt azzal magyarázzák, hogy egy hitetlen van a szobában. Ha az idézett lélek megjelenik, kérdéseket intéznek hozzá, amelyekre a lélek a médium útján válaszol.

Ennek a babonának napról napra több hívője akad, s a spiritiszta-társaságok száma állandóan emelkedik.

KÁRTYAVETÉS

A kártyavetés babonája is sok embernél talál hitelre, külön erre a célra készített kártyából szoktak jóslgatni faluról falura járó cigány-asszonyok hiszékeny parasztlányoknak. Néhány hatosért megmondják, hogy férje szőke lesz-e vagy barna, és hány gyereke lesz. Boldog lesz vagy boldogtalan, hosszú- vagy rövidéletű.

Milyen számot tegyen meg a lutriban, hogy nyerjen, szóval mindazt meg tudják jóslni a kártyából, amit fontosnak tartanak.

S bár az egésznek semmi komoly alapja nincs, mégis akad nagy városokban is ilyen kártyavetőnő. Rendesen asszonyok látogatják, azoknak vetik ki a jövődőt.

Párizsban néhány világhírű jósnő él, akinek neve az egész világot bejárja néha, ha valamely fontosabb jóslatuk bevált.

Magyarországon minden vidéknek van jósnője, kártyavetőnője, Budapesten minden utcában találunk belőle.

A jóslás babonája talán a legrégebb minden babona között. A régi népek, különösen a görögök életében nagyon fontos szerepet játszott. Hadvezérek, királyok fordultak a jósdákhoz. Ha válaszüton voltak, mindig a jósdák tanácsát kérték ki.

Jegyzet

Itt aztán hiába prédikálnak a bölcsek és felvilágosultak: kártyavetés nélkül nem képzelhető el az élet Magyarországon. De vajon mit csinálnánk azzal a szótlan, álarcos idegen férfival szemben, amint a régi olasz álmoskönyvek sorsunkat rajzolják?

Kártyát mindenütt vetnek. Minden időben vetnek. Lefekvéskor, álmatlan éjszakán, felébredéskor. Van, aki saját kezűleg veti ki reggelenként, hogy milyen lesz napja. De a legtöbben mások, bölcs öregasszonyok szájából szeretik hallani a titokzatos szavakat, melyek némi világosságot mutatnak a ködben. Mintha mindent tudnának, mindenkit ismernének ezek a tudós asszonyságok, akik ódon budai házikóikban üldögélnek vagy az országúton

vadmadárlábukkal sietve inálnak egyik faluból a másikba. Mintha nagy tehertől szabadulnánk meg, midőn a pesti külvárosi alkonyatban elhagyjuk a kártyavetőnő házat. Hisz legféltettebb titkaink, sejtelveink, senkinek be nem vallott érzelmeink jelentek meg előttünk a kártyák figuráiban, a kártyavetőnő hozzáfűzött szavaiban.

Jártunk kártyavetőnőhöz álöltözetben, inasunk ócska kabátjában, míg a kíséretünkben levő hölgyek rendszerint szegény iparosnőnek vagy cselédnek látszottak. Eljártunk elővárosok szennyes utcáiba, düledező viskóiba, ahol egy sötét odúban sohasem látott vénasszony vetette kártyáira vereskarikás tekintetét. Mentünk kék litánia utáni alkonyatokon, Szent Antal estéin (kedden), felhasználtuk a nagypénteki délutánokat, este eltakaró köpenyegét, az újhódat . . . Elmendegéltünk: midőn új szerelem beköszöntését ünnepeltük szívünkben, és elbaktattunk az öregasszonyhoz, midőn régi szerelem csalódása, bánata, sírása riasztgatott fel fekvőhelyünkéből. Elmentünk eljegyzés előtt, kopogtattunk esküvőnk villiáján, lehunyttal szemmel vártuk a kártyák szavait elválásunkkor. Jegyzőkönyvecskénkbe írtuk, ha új, eddig ismeretlen vetőasszonyról hallottunk – régi noteszemben csaknem valamennyi külső-józsefvárosi utca, óbudai sikátor, tabáni ház szerepel, ahol többnyire 7-es számjegy alatt lakott egy-egy csúf banya, akinek szavára ifjúságunkban kimeresztett szemmel figyeltünk. Láttunk megrendülni, elsápadni, megvonaglanlani fölényes, nagyvilági úrnőket a kíséretünkben, amint a kártya igazat kezdett mondani. Drágalátos hajadonok hagytak fel szigorú ellenkezésükkel, midőn a kártya a mi mondanivalóinkat megerősítette. Mentünk őszi kántorböjt kódében, midőn az óbudai házak boszorkánykódbe burkolódnak, és bágyadtan pislog egy-egy gázláng, amely mellett kezünkkel kell

számolni az elmaradozó kapukat, hogy el ne tévesszük a valódi házszámot. Találkát adtunk egy kőbányai téren, amely térből nyílt a mellékutca, ahol a jósnőt besötétedés után meg lehet találni. Bebódorogtunk az alvó Józsefvárosba, ahol istállószag van, petróleumlámpás ég a firhang mögött, és mint a kísértet, siklik a téli csendben egy elkésett, szép leány. Ám a legszebben mégiscsak vidéken vetnek kártyát a téli délutánokon, a kályhatűz világossága mellett, a földre kuporogva, a nagy csendben a falióra tiktakolása hallatszik, a jósnő szavai rejtelmesen hangzanak, és az álmok, a vágyódások, remények szinte megelevenedve foglalnak helyet a szoba sötét sarkaiban, amíg a jósnő a kártyát keveri. Ezek a vidéki kártyavetések – kis tanyaházakban, ahonnan nem látni napokig senkit sem jönni a behavazott országúton, városkák sötétkék alkonyataiban, amikor az ablak alatt legfeljebb egy korcsmába menő öregember lépése hangzik a vastag hóban, a híd alatt már régen megállott a folyó, a hídon a Nepomuki álldogál, a fehérfejű, vén toronyban csilingelve üt az óra, felpirult arcú, a csodálkozástól lobogó hajfürtű fiatal nők hajolnak a kártyák felé, a vastag falak elrekesztik a valóságos, küzdelmes, bajos életet... egy futár nyargalt délután keresztül a piacon a határszél felé, aztán hetekig nem történik semmi – ezek a vidéki kártyavetések pótolják a színházat, a bált, az esküvőt... a soha el nem érhető, boldog életet... a nagyvilágot és a regényességet, amelyet mindnyájan a szívünk közepében hordunk. Mi volna a szegény nők élete, ha már kártyavetés sem volna?

BABONÁS NAPOK

PÉNTEK

Egy csomó napra fogták rá a tudatlanok, hogy babonás. Ezek között első helyen áll a péntek.

Vannak olyanok, akik a péntek szerencsétlenségét nagypéntektől számítják, amikor a világ Megváltója a keresztre feszítettet.

Annyi azonban biztos – származzék a péntek babonája bárhol –, hogy a nép nagy respektussal viseltetik iránta.

Például a pénteken kezdett vagy végzett munkán nincs szerencse.

Aki pénteken nevet, vasárnap sír.

Pénteken éhgyomorral prüsszenteni, nagy veszedelem.

Pénteken útra kelni, kész szerencsétlenség.

Aki pénteken fekszik betegágyba, többé fel sem kel.

Pénteken sült kenyér keletlen marad.

Aki pénteken fűt be először télen, annak leég a háza.

Ha az új esztendő péntekkel kezdődik, az év terméketlen lesz.

Jegyzet

Ne mondjátok, hogy nincsenek szerencsétlen napok! Bizony vannak napok, amikor úgy ébredünk, mintha száz esztendőt vénültünk volna. Ismeretlen fájások lepik meg tagjainkat, névtelen szomorúság költözik a szívünkbe, borúsak látjuk életünk szemhatárát, és csüggedten hajtjuk bánatba fejünket. Ne mondjátok, hogy nincsenek szerencsétlen napok!

• Vannak napok, amikor eszünkben van céltalanul elfecsérelt múltunk; hiábavaló küzdelmeink, csalódásaink,

megbántásaink, elárultatásaink. Eszünkbe jutnak nők, akikért annyit szenvedtünk, mint a gályarab; eszünkbe jönnek boldogtalan évek, hogy csodálkozunk: életben maradtunk. Rossz barátok, csalfa nők, gonosz érzések, könnyelmű cselekedetek, örökös adósságok és méltatlanságok emlékei meglepnek, hogy hosszasan üldöggélünk az ágyunk szélén, mielőtt mindennapi életünket megkezdhetnénk. Temetőket látunk, ahova mindenkit eltemetünk, akik kedvesek voltak. Érzelmeket látunk, amelyekre valaha egész sorsunkat feltettük. Keserőségek, fájdalmak, bűk vergődnek fejünk körül mint vándormadarak.

Az ilyen napokon azután nem sikerül semmi, amihez fogunk.

Úgy érezzük, hogy mindent elveszítettünk az élet kockajátékában. És most már a csüggedt magány, a meg nem értettség, az elhagyatottság marad társunk. Soha többé nem lesz vidám napunk, többé nem kacaghatunk gondtalan kedvvel, az éjszaka egy gonosz pók osont szívünkre, és a hervadás pókfonalával behálózta. Betegséget, közeli halált mutat a borongós időjárás ablakunkból. Imádságaink ezentúl csak felnyögő fohászkodások. Hideg lesz minden, ami eddig meleg volt. Szerencsétlennek érezzük magunkat, anélkül hogy tudnánk az okát.

Kinyitjuk a kalendáriumot, és látjuk, péntek van: öreg gazdasszonyunk nem ülteti el a kotlóstyúkot, mert tojásai megzápulnának, a ruhamosást beszünteti, mert a pénteken mosott ruhától kiütés támad testünkön, görbe szemmel fogadja a pénteki vendéget, mert az rosszban jár . . . Péntek! Az elmúlást, a céltalanságot, az örök emberi szomorúságot érezzük. A bástyasétányon megöregedett, fanyar barátokkal, gonoszindulatú nőkkal találkozunk. A korcsmában savanyú a bor, étvágyunk elsző-

kik, hideg szél és havaseső fogad, mire bealkonyodik. És a tűz nem akar lángralobbanni kályhánkban.

Nem volna csoda, ha ily napokon meglátogatna a végrehajtó.

SZENT GYÖRGY NAPJA

Ez is babonás nap, csak éppen ellentéte a pénteknek, mert még a kisgyermek is tudja, hogy a Szent György-nap a legszerencsésebb nap az egész naptárban. A magyarázata ennek már valamivel természetesebb, mint a pénteknek. Szent György a tavaszt jelenti, a természet örök megújódását.

S a természet ölen élő nép szereti a tavaszt. Tehát várja Szent György napját, és minden jóval ékesíti.

Például a Szent György napján fogott ürge bőréből készült penzescsákó soha ki nem ürül.

Szent György előtt fogott pillangó nagy szerencsét hoz.

Szent György napján szedi a kuruzsló a gyógyítószereit. A kőrisfa rügyét, a ruta hajtását, a kakukkfűvet, a kőrisbogarát, istentehénkéjét és még temérdek egyebet, amit csak egy jófajta javasasszony tudna végig felsorolni.

Jegyzet

Ébredtél már vidáman – mintha egy elfojtott dal hallatszana a szíved dobogásában – mintha lemúltak volna rólad a tegnapi emlékei – mintha kicserélték volna a szomorú érzéseidet?

Nézd meg a kalendáriumot. És azt látva: Szent György napja van, kezdődik a tavaszod.

A múltból csak a legdrágább, kincstartóban őrizgetett emlékeid látogatnak meg, mintha piros bársonyból varrott szívedet a kabátodon viselnéd. A napsugárból csak azt látod, hogy az lelkedből sugározik, a harangok csen-

gésében régi esküvődnek a giling-galangját hallod, az útszéli fák tavaszi sétákról beszélnek, az ereszről lelógó jégcsap vidám, nagyszakállú vénembereket juttat eszedbe, a vének piros nevetésükkel most is élnek valahol, és a vörös bort a napsugáron át vizsgálják. Megadó tekintetű, engedelmes hangú nők jutnak eszedbe, akik valahol egy kis házikóban ifjan és boldogan élnek, és még mindig téged szeretnek, visszavárnak, reménykednek. Eddigi egész életed egy hős, egy szent és egy bölcs élete volt, nem tehetsz magadnak szemrehányást, hisz mindent elkövettél, hogy jól sikerüljön minden lépésed.

A sétatéren bizonyosan egy régen hallott, meleg hang, a szív-barátságna örömteljes hangja üdvözl. Nőkkel találkozol, akik csinosabbak, és szívesebbek lettek, mióta utoljára láttad őket. A borbély tükréből egy egészséges, boldog arculat néz veled szemközt. A postás levelet ad át, amely kedves hírt tartalmaz. A híd alatt szerencsés halászok vetik hálójukat, amelyből tündökölve ugrándoznak a fénylő halak. A háztetők kéményéből úgy göndörödik a füst, mintha minden házban vőlegényt várnának, és a vőlegény te volnál. A boltosok kezűket dörzsölgetve üdvözlnek a boltjaikból, mintha te volnál az a vevő, akinek legszívesebben nyitnak hitelt. Az orvosod csodálkozva nézi, hogy régi betegséged mulandóban. Adósod nem bújik el az utcasaroknál, hanem felémelt fővel, fizetési szándékkal tart feléd. Gonosz hiteleződ mentegetődző szavaidra nagylelkű választ ad. A régi utálatos emberek szerényebbek, tiszteletteljesebbek lettek tegnap óta. Kellemesen rikolt a planétásember kakaduja. Olyan jó étvággal ebédelsz, mint húszesztendőskorodban. És a társaskörben vagy a korcsmában olyan viccet mondanak, amelyre könnyeid a nevetéstől kicsordulnak. Este hazamégy, lefekszel, és azt álmodod,

örökké élsz, és az élet ezentúlra tartogatja főnyereményeit – drága meglepetéseit. „Ússe kő, ami elmúlt!” – mondod álmodban, és elhatározod, hogy új kalapot veszel.

Szent György napját mutatja a kalendárium, orvosság van a kígyó zsírában, a gyíknak torkában, sok fecske és gólya mutatkozik előtted, mert éveid száma még temérdek, pénzed denevér szárnyába van takargatva, hogy sohase fogyjon el, és éjszaka kényelmesen kihallgathatód a boszorkányok beszélgetéséből, hogy melyek azok a jó füvek, amelyek az életet meghosszabbítják.

SZILVESZTER ÉS ÚJÉV

Egymás nyomában járnak még a babonában is, mind a kettő főleg a szerelmesek napja.

Ilyenkor ólmot olvasztanak, s ha Szilveszter éjjelén a megolvadt ólmot a vízbe öntik, az ott képződött ólomalak megmutatja, miféle mestersége lesz a jövődöbelinek.

Aki a kakast újév hajnalán meglesi, amikor elsőt kukorékol, arról várhatja a mátkát, amerre a kakas nézett.

Aki Szilveszter éjfelén megfordítja a párnát feje alatt, meglátja a jövődöbelijét álmában.

Akit újévkor megvernek, mindennap kikap, az egész esztendőben.

Aki pénzt ad ki újévkor, egész évben azt fogja csinálni.

Aki Szilveszter és újév közt születik, abból nagy úr lesz.

Jegyzet

Mikor édesebb a bor, a remény, a jövőd, ha nem azon az éjszakán, amely utoljára rekeszti be a megunt, megvénült esztendőt? Talán nem is kell hinni a babonákban, hogy ezen az éjszakán régi kedvűnkre eszméljünk, új reményeinkkel megismerkedjünk, hiszen az em-

beri élet oly rövidre van szabva, hogy minden esztendő, amelyet hátunk mögött hagyhatunk: csak vigasztalás lehet, hogy már nem tart oly hosszant a tennivaló. Hagyjátok az embereket játszadozni ez éjszakákon, hagyjátok a betegeket új reményekre éledni, hagyjátok elhinni, hogy a múlt idő nyomtalanul múlik el felettünk. Csak a megszerelmesedéstől óvakodjunk ez éjszakán, mert ekkor nagy jelentősége van minden szerelemnek, egy esztendeig nyöghetjük hatalmát. De mily jó tudni, hogy az éjféli óraütést sokmillió ember várja ébren és jókedvűen, akinek kedve, öröme, reménysége azonos a miénkkel. Hagyjátok örvendezni a szegény embereket!

KARÁCSONY

A karácsony minden órájához más és más babona van kötve, éspedig keverve: jó meg rossz. Mintha e napon és éjen, amelyen a Megváltó született, minden jó angyal a földön járna elhinteni a sok áldást; s egyúttal minden ördög elszabadulna a láncáról, hogy ami átok van, azt az emberek fejére zúdítsa.

E napnak még az ételhulladéka is varázserővel bír. A híres karácsonyi morzsa, amely szintén egy csomó kuruzslóorvosság főalkatrésze.

Aki az éjféli misén a lucaszékre áll, meglátja a boszorkányt.

Aki karácsonykor egy almát vagy diót fölvesz a földről, fekélyes lesz tőle.

Az asztal alá rejtett szakajtóba a kis Jézus száll be, azért szénával kell a szakajtót megtölteni.

A szakajtó alá kukoricát tesznek, ettől kétakkorára hízik az aprójóság; a szénától meg a lábasjóság.

Aki karácsony estéjén diót eszik méz nélkül, annak kihull a foga.

Karácsony éjjelén legjobban fog az ígézet.

Egy kivetett cérnagomolyagba lépni karácsony estéjén, kész Lázár-betegség.

Jegyzet

Nem sok hozzátoldanivalóm van a babonához. Mindnyájan ismerjük ennek a varázslatos éjnek különösségét. Élünk bár kis falvakban, ahol az istállólámpások bizonytalan fénye mutatja az utat az éjféli miséhez – vagy nagy városok fénylő utcáin haladjunk a vidámkedvű nép között, karácsony éjszakáján mindnyájan érezzük, hogy egykor gyermekek és ártatlanok voltunk. Ennek a régi boldog ártatlanságnak a visszatérő fényessége mutatkozik az arcokon, a szemekben, a hangokban. Játék, amely valamennyiünket megtréfál. Játék, amelyet mindnyájan szívesen játszunk.

LUCA NAPJA

Ekkor kell kezdeni faragni a lucaszéket, és mindennap kell rajta faragni, hogy karácsony estéjére legyen kész. Ez az a kis szék, amelyre a templomban felállva, megismeri az ember a boszorkányt. Vagy meglátja a jövődöbelijét.

SZENT IVÁN NAPJA

Ezen a napon kell szedni Szent Iván bogarát és hajnalán a gyógyfűveket, amelyeknek nagyon jó hatásuk van. Ezen a napon szokás a Szent Iván tűzét átugrálni, hogy az ember ne haljon meg az évben.

PÁL FORDULÁSA

Ezen a napon fordul meg a medve a barlangjában.

ANDRÁS NAPJA

András nap éjjelén álmodják meg a lányok, hogy ki lesz a mátkájuk. Ha ezen az éjen valamelyik legény ingét párnájuk alá teszik, azt a legényt egészen magukhoz bolondítják.

NAGYSZOMBAT NAPJA

Ezen a napon a kolompszóval minden kígyót, békát el lehet kergetni a háztól.

VIRÁGVASÁRNPAP

Virágvasárnap a szentelt barkának három szemét rágás nélkül kell lenyelni; aki megteszi, annak nem fáj soha a torka.

A KOLERA, PESTIS ÉS MÁS JÁRVÁNYOS BETEGSÉG BABONÁJA

Régebben, ha valamely vidéken pusztító, tömeges halálozással járó járvány ütötte fel a fejét, a nép rendesen rontást, átkot látott benne. Hitük szerint az ily bajokat a boszorkányok, rossz szellemek idézik, amelyek haragszanak erre a falura vagy vármegyére.

Egyik Temes megyei faluban a kolerajárvány idejében valaki azt tanácsolta, hogy a bajt csak úgy lehet megszüntetni, ha az egész falu eszik egy pár nap előtt kolerában meghalt és már eltemetett holttest szívéből. És a babonájában és félelmében eszeveszett nép evett is . . .

Egy másik faluban a boszorkányra fogták a bajt, és mivel az szintén elpusztult ugyan a járványban, hát a holttestének a fejét vágták le, így gondolván a járvány megszüntetését.

Különben a babona alakba formálja a kolerát és pestist. Kis, töpörödött vénembernek festik, aki faluról falura vándorol, s így terjeszti a kórt.

Egy öreg kocsis meztelen gyermeknek látta a kolerát, aki az út porában feküdt, és rimánkodott, hogy vegye fel a kocsijára. Az öreg azonban nem hallgatott rá, és elhajtott mellette. Később, mikor hátrafordult, ott látta ülni a kocsiban. Ijedtében keresztet vetett, és a Szűz Máriához fohászkodott, amit a gyerek hallva, hirtelen leugrott a kocsiból.

– Jó szerencséd, hogy imádkoztál! – kiáltott a kocsis után – mert én vagyok a kolera.

A falujába érve, a kocsis fűnek-fának elmesélte, hogy miként mentette meg a falut a kolerától. A jó falusiak hálából megvendégelték. A kocsis ezt látva, ezentúl mindig találkozott a kolerával, ha olyan faluban volt dolga, ahol még nem mondta el a mesét. Így

ment ez jó ideig, míg egyszer egy falu korcsmájában egy olyan falubeli emberrel is találkozott, aki már hallotta a kolera meséjét. Persze az öregot jól megrakták, mert azt a legbabonásabbak is nehezen hitték el, hogy a kolera mindig csak az öreg kocsiáján akar utazni. (A Babonák Könyvéből.)

ÁLLATBETEGSÉGEK

Ha a babonás gazda marhája poshadt víztől lépfenét, vértályogot kap, vagy egyéb bajban szenved, a gazda persze rögtön azt véli, hogy valami boszorkány babonázta el, vagy verte meg a szemével. Vagy ha a tehén tőgye kiapad, szalad a javasasszonyhoz, hogy füstölje ki a gonoszt a Riskából, ahelyett hogy az állatorvoshoz sietne.

AZ ASZÁLY

Sajnos eléggé ismert csapás az országban, gyakori látogató, akit a mostoha természet túlságosan gyakran küld ránk. De a babonás ember ebben is csak a boszorkány munkáját véli látni. Őszerinte a boszorkány ereje kényszeríti a szárazságot vágy a túlságos esőt, hogy a gazdaembert megkárosítsa. A babonás tótok felé például száraz esztendőben tizenkét meztelen lányt fognak az eke elé, s úgy szántják végig a határt, hogy megnyissák az ég csatornáit.

A sárkányt is emlegetik a szárazságkor, mint aki minden vizet megivott. (A Babonák Könyvéből.)

BABONÁS SZÁMOK

Általában a babonás emberek a páratlan számokat tartják szerencséseknek, de különösebb babona csak a 13-as, 9-es, 7-es és a 3-as számhoz fűződik.

A 13-as szerencsétlen szám. A babonás ember a világért sem ül

olyan asztalhoz, ahol már tizenketten ülnek. A szám babonája az utolsó vacsorától származik, ahol Jézus tizenharmadmagával ült az asztalnál, s pár nappal a vacsora után Jézust keresztre feszítették.

Egyébként a tizenhármassal számhoz legalább ezerféle babona, és pedig kivétel nélkül rossz babona fűződik.

A 9-es számot a kuruzslók használják. Kilencféle fű, kilenc fa, kilenc temető rügye és még számtalan más esetben.

A 7-es szám a kincsásásnál fordul elő. A hetedik gyerek hetedik évében találja a földben a kincset.

A 3-as szám: három fiókördög. Hamupipőke három próbája, a tündér három teljesíthető kérdése, az ördög három kísértése, s így tovább. És végül hármassal van összetéve a Magyarországon található boszorkányok száma is: 33 333.

BABONÁS ÁLLATOK

A népbabona előtt a kukik a halálmadár, a bagoly a tudós, a fecske és gólya szerencsét hoz a házra, de bántani nem szabad őket. A kígyó, ha a ház körül mutatkozik, veszedelem van készülóban. A fájóstorkúnak a gyík torkát kell megsimogatni, hogy megszűnjön a torokfájása. A macska tudvalevő, hogy a boszorkány félkeze. A kutya is kísért néha, fekete vagy fehér színben.

Jegyzet

Mikor falun laktam, álmatlan éjszakáimon gyakran hallgattam az éj csendes eseményeit a régi házban. A kémények körül sóhajtozó szél elballagott a tájról, mint nem szívesen látott vándorlegény. A hold másfelé is kíváncsiskodott, nem csupán ablakomon. Ekkor megszólalt a nagy csendességben, valamely régi bútorban a szű (a betűző szű, mint tudományos nyelven nevezik), és hangjával reggelig elmulattatott. A szűnek a hangjában némelyek a halált vélik hallani, amely halál ott lakik

minden házban, és egyre méregeti a ház lakói életét. Fáradhatatlanul dolgozik, mint a homokóra. Percegése, pattogása, korgogása egy-egy életnek a megszabott útja. Ha a szű a szék lábához ér, akkor meghal János bácsi vagy Mari néni. Tudniillik napközben János bácsi üldögélt a karosszékekben. Mígén a szű percegésében az álmotlan éjszakákon mindig az ősök ittmaradott lelkét hallottam. Az öregemberek, akik annyi esztendeig húzódtak meg a bolthajtások alatt, nem mehettek el innen nyomtalanul. Ittfelejtettek valamit tevékeny lényükből, amit nem vihettek magukkal a temetői csöndességbe. Ami tovább él, mint egy befejezetlen, sajgó fájdalom; tovább él, mint egy elmúlhatatlan, nagy szerelem; tovább ad életjelt, mint egy nagy életerő, amellyel véglegesen a halál sem bír el. Az ősök bekopogtak a kis szű percegésében, ők éltek tovább kiéletlenül maradt, befejezetlen életüket a bútorokban, amelyek egykor körülvették őket. Szinte hallottam, hogy néha emberi hangon szólalt meg a szű csendes éjjeleken, egy öregember mondogatta el, ami bennrekedt . . . Sajnos, sohasem tudtam megérteni, amit a halott mondana. Az ő túlvilági nyelvüket a koporsófedélben és a régi bútorokban rejtező hangok nem árulják el a földieknek. Csak dolgozott a szű, ez a másvilági, ittfelejtett energia . . . amíg egy napon végleg elhallgatott. Az eltemetett ős kiélte a reá szabott életet, amelyet valamely körülmény folytán itt a földön nem fejezhetett be a bizonyos időben.

De volt más hangja is a falusi éjnek. A kutya, amely álmában vakkantott az udvaron, bizonyosan megálmodta, hogy rövid idő múlva kiássák a vermet. Disznó rőfögött, nyomában kilenc malaccal. Ló nyargalt fejtellenül. Bika kormosan morgott, lefelé hajló szarvaival. Macska mosdott a háztetőn, mintha bálba, vigalomba készülődne.

Kígyó mászott ki a régi falból, és veszedelmet jelentett. Béka ugrott lappangva, és kereste az alvót, akinek nyitva maradt a szája. Surranó gyík jelentette, hogy a torokfájás meggyógyul. Kutyahal (víziborjú) várta a sötét vederben, hogy szomjas ember megigya az éjszaka láthatatlanságában. Tyúk kukorékolt az eperfán, teknősbéka vitte ormóttan testét a szívtelen asszony ágya alá. Ám az éjnek e látományai másoknak is megmutatkoztak. Az ősapám hangját ellenben csupán én hallottam a szűpercegésében, és hallom néha még most is, mintha az öreg nem tudna elkészülni ittfelejtett életével.

BABONÁS FÜVEK

Babonás ereje van a csodafűnek. A kuruzslók féregelhajtásra használják. A négylevelű lóhere szerencsét hoz. Az ártatlanul kivégzettek sírján liliom nő.

Jegyzet

A zárnyító-fű (vasfű): ott él a mesék, fonók, öreg-asszonyok elbeszéléseiben és talán még napjainkban is. Ezt a fűvet a tenyér bőre alá kellett operálni, a behegedt seb alatt a vasfű: felnyitott minden zárat, amelyhez a tenyér hozzáért. Sobri Jóskának, Rózsa Sándornak, Milfainak volt a tenyerében ilyen fű. Igaz, hogy sok zárat is kinyitottak e nevezetes emberek. A mai rablók álkulccsal dolgoznak. Mi már csak négylevelű lóherét hordunk a tárcánkban, a fehérnépeink kutyatejjel mosásák az arcukat, amely éppen úgy fehérít, mint a napsugaras, tavaszi eső. Az ökörfark-kórót nemigen suhogtatják már alkonyattal, hogy megcsapják vele a boszorkányt. Szegényedünk; kevesebb a babonánk.

BABONÁS KÖVEK

A karbunkulus a babona szerint az a csudakő, mely a sötét pincében is nappali világosságot áraszt. A gránát egészséget hoz az emberre, az opál hamisságot. A piros korall (nyakon) szerelem, egészség, jókedv. Elsápadt korall: betegség. – A gyémántot kígyók fújják és őrzik. Szerencsés kő.

Jegyzet

Mindnyájan hallottunk gyűrűkről, amelyek a távollevőkről jelt adnak. A nagyon megfeszülő karikagyűrű a távollevő hitestárs szorongatott helyzetét mutatja. A kő, amely fényét változtatja a gyűrűben: a távollevő szerelmes változékonyságát jelzi. Az elvesztett kő a gyűrűből: elveszített szerelem és szerencse. A nyaklánc, amely alvás közben megszorul torkunkon: közelgő fájdalom. A nők minden apróságnak, emléknek, ékszernek ezerféle

tulajdonságát (jót és rosszat vegyesen) tudják. Vannak karkötők, amelyek bizonyosan visszahozzák a hűtlen szerelmest. A megfordult gyűrű változást mutat. Eltörött ékszer mindig szomorúságot hoz. Ékszerek, amelyeket bizonyos alkalomkor viseltünk: szerencsét hoznak. Tunduk amulettekről, amelyeket férfiak és nők gyermekkoruk óta viselnek, amelyek megóvnak a szerencsétlenségtől. És ugyan ki ne tulajdonítana bűvészerőt a gyűrűnek, láncnak, ékszernek, amit a halott édesanyjától kapott?

Ha nem hinnénk az ékszerek emlékeztető, hatalmas erejében: ugyancsak felkopna az aranyművesek álla.

Külön babonája van minden kőnek. De ezt már csak az asszonyok tudják pontosan. Akik megfelelhetnének arra a kérdésre is, hogy testükön viselt igazgyöngyeik miért sápadtak havonta, bizonyos napokon, amikor a hold érinti a tengerek apályát és dagályát.

ÜSTÖKÖS CSILLAG

A babona azt tartja, hogy csak olyankor jelenik meg, amikor a földet valamely nagy veszedelem fenyegeti. Háborút, dőghalált jósolnak belőle a babonások. Sőt világvéget, világítéletét jelenti a félénkek, az egész tudatlanok előtt. Különben a babonások sokat foglalkoznak a csillagokkal, égitestekkel, jóslatokat olvasnak ki belőlük. Ha nyári éjszakán csillaghullás van, ami elég gyakran előfordul, annyi ember hal meg abban az évben. A csillagok közül jó: a göncölszekér, a fiastyúk, a három kaszás, a pásztorcsillag. Ők a magyar nép csillagai. – És ugyan ki nem emlékszik a Halley-üstökösre, amely a világháborút megelőzte?

APRÓ BABONÁK

Bal lábbal kelni az ágyból, jó fogfájás ellen.

Ha jobb szem viszket, bánat; a bal örömet jelent.

Ha viszket a háta az embernek, verést kap; ugyanazt jelenti a nőknek, ha leoldódik az alsószoknyájuk.

Ha kiömlik a paprika, veszekedés lesz.

Ha kés vagy olló estében megáll a padlóban, váratlan vendég jön.

Gyerekes háznál le kell ülni a vendégnek, mert elviszi az álmot.

Ha a kisgyermeket valaki szemmel megveri, tüzes szemet kell egy pohár vízbe tenni.

Ha a pók leereszkedik este valakire, az szerencsét jelent.

Aki halva látja magát, az mátká lesz.

Terhesasszony ne nézzen be halottasház ablakán, mert néma lesz a gyerek.

Ha esik az eső, és süt a nap, veri az ördög a feleségét.

Nem jó a tehenet vajúadásában nézni, mert elapad a teje.

Az orvosságot nem szabad megköszönni, mert nem használ. Pappal találkozni szerencsétlenség, kéményseprővel szerencse.

Vadásznak, halásznak és kártyásnak nem szabad szerencsét kívánni, mert az ellenkezője teljesül.

Jegyzet

Körülbelül végére értem annak az anyagnak, amely a köznapi babonák könyvéből való.

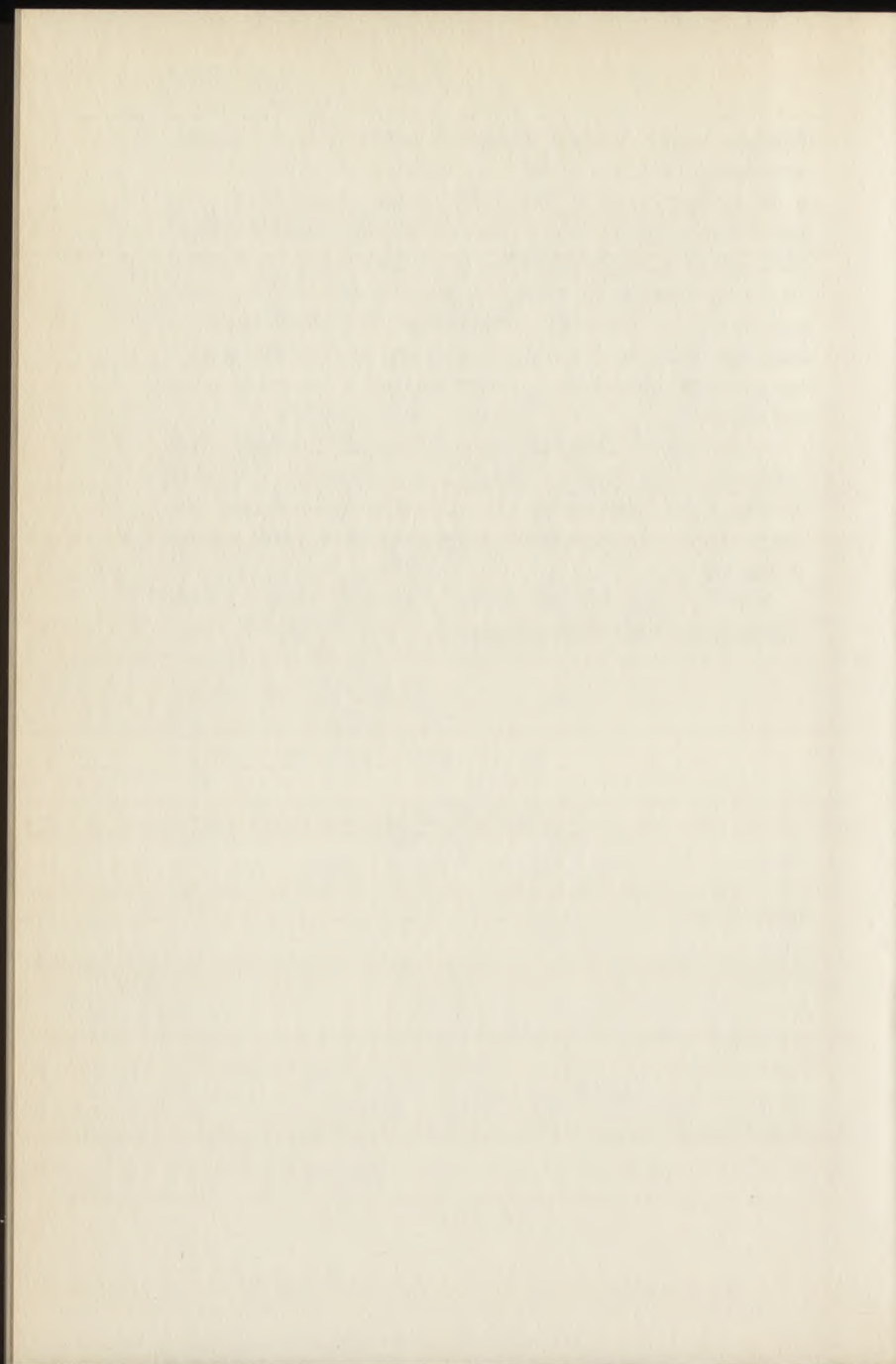
A felsorolt babonák ártatlan játékok azokhoz a nagy babonaságokhoz mérten, amelyeket minden ember hordoz a legbensőjében. Amelyek olyan titokzatosak, hogy róluk soha hangos szóval nem nyilatkozhatunk. A szerelem titkos szertartásait, babonáit, rejtelmait például nem ölelhette fel ez a könyv, amely az ártatlan emberek szórakozására készült. Pedig vannak csodák, rejtelmek az emberek életében, amelyeket mindennapi józan észszel nem lehet megmagyarázni. A bűnös szerelemnek oly tartozékai vannak, amelyek legfeljebb az ideg orvosok

fülének valók. Vannak babonáik a tolvajoknak, a gyilkosoknak, a rablóknak, az országutak bujdosóinak, a betörőknek, a vándorcigányoknak, amelyekről mit sem írhatunk e lapokon. Vannak babonák, amelyek sohasem jutnak a négy falon túl, egyes emberek, emberpárok babonái, amelyekről sohasem beszélnek. Kötéltáncosok, színészek, kardnyelők, vándorlók mind más és másfajta babonát őrizgetnek szerencsájük megóvására. Babonások még a hamisjátékosok is, holott értenek a szerencse megjavításához.

Nem lehet a babonát kézlegyintéssel elintézni, nem lehet megvetni. Emberek foglalkoznak vele, tehát emberi. S a legtöbb babonának oly mélységes jelentősége van, hogy szinte az emberi természet gyökereinél kell keresni a magvát.

Kevés volna Magyarország papirosa, ha a szerelmi babonákat kezdenénk felsorolni.

HOGYAN LEHET
MEGSZABADULNI
A KÍSÉRTETEK TŐL?

ÁLOM BÉLA

1

A falióra régen megállott, de szerencsére volt egy kakas a szomszédban, amely pontosan jelentette az idő állását. Ő volt a szegények órája. És Álom Béla a szegénysoron lakott, ahonnan a legtöbb imádság és káromkodás szokott útra kelni. De itt laktak a legszebb álmok is, mert az álmok abban a tekintetben hasonlítanak a fecskékhez, hogy jobban kedvelik a földszintes házikókat, mint a nagy palotákat. Így rendelkezett az a régi vándorló, aki az álmok és madarak helyét a földön kijelölte.

Így például abban a régi házban, ahol Álom Béla fiatal korában lakott, a nők mindig hercegnőknek álmodták magukat, amikor a kakas először megszólalt. Uszályos ruhában, aranylegyezővel ment végig az udvaron a műhímzőnő. A szeplős gépírókisasszony egy tucat harisnyát is felpróbált, mielőtt a kedvére valót kiválasztotta. (Szerdán mindig vadgalambszínű harisnyában járt.) Az öreg kisasszony, aki napközben olyan ócska kalapban járt, hogy a gyermekek utánaszaladtak, új szalmakalapban nézett ki éjfél után az ablakon, és fogadta a közönség hódolatát.

Hát még a férfiak milyen nagyszerűeket álmodtak! Mindenkinek olyan felesége volt, amilyent akart, és töltött káposzta rotyogott a tűzhelyen. Senkinek nem fájt a keze, sem a lába; a sánta nőszabó, más híján a próbaba-

bákat táncoltatta, a dohos házmester bajuszedrő káplárként táncolt a ligetben, az öreg hivatalnok, akinek a lába tudósabb volt az időjós Falbnál, valódi gumiharisnyában bokázott az udvar közepén.

Mikor a kakas először megszólalt: mindenki a helyén volt álmában. Bölcsőben hintáztak az öregemberek, ékszereiket fényesítették a rongyos lányok, a szívbajosok az esőcsatornán kúsztak fel... Csak a várva várt nők érkeztek meg legkésőbbben a város különböző pontjairól, mert hiszen ők az éjszakákat színházakban, bálokban, estélyeken töltik, későn térnek meg otthonukba, és csak hajnal felé jutnak hozzá, hogy Álom Bélát kegyesen meglátogassák.

2

Abban a külvárosi házban, ahol Béla lakott, kellő adagolással szétosztogatta esténként az álmokat a lakók között, mert itt egyszerű emberek laktak, akiknek Béla ismerte életét és bánatát. Könnyen rendelkezett tehát arról, hogy mely álmok menjenek az udvari szobákba, melyek az utcai részbe, amint az éjjelőröket szétküldi a városba besötétedéskor az őrmester. Az álmok megcsörgették pénzeszacskóikat a hónap vége felé, mielőtt útjukra mentek volna. Az ételekkel teli lábasokba mohó pillantást vetett Béla, és sohasem felejtett el egy kulacs bort is mellékelni annak az öreg hivatalnoknak a részére, aki mindig üres üvegeket lát a városban. De hatalma nem terjedt ki a nőkre, akik messzire innen, kocsikon robognak, mintha végzetük elől menekednének, akik mindenféle álöltözetbe burkolják testüket, hogy a betegség és halál eltévessze őket, akik akkor is nevetgélnek, amikor a szívük

majd megszakad a fájdalomtól, vagy az unalomtól. Béla szegény ifjú volt, és a gazdag, előkelő nők, akiket látásból ismert a városon: legfeljebb álmukban vették őt észre, de ez éppen elég volt Bélának.

Csak már hagynák el otthonukat, hogy Béla elmondhassa nekik mindazokat a bókákat, amelyeket részükre tartogat! De az elkényeztetett kedveseknek sokáig eszük ágában sem volt párnáikat elhagyni, elküldték maguk helyett öreganyjukat, szolgálójukat, amíg ők semmiségeken tovább kacarásztak, gyöngyöt fűztek, vagy új ruhát próbáltak, mint ezt álmukban a gazdag és előkelő asszonyságok tenni szokták.

Béla boldogtalanul forgolódott ágyában. Nem jött sem a miniszterné, sem a bankárné, de még a színésznő sem, aki tiroli fiúnak öltözve akár az előadás után felülhetne már a kéményre, hogy a füst szárnyán idáig repüljön! Lelketlenségük buta varázslatként bővölte őket mozdulatlan, lélegző csipkékké vagy éjszekerényen álló vizespoharakká. Gondolatlanságuk sötétbe vitte őket, mint a függöny eltakarja az ablakot. Szívtelenségükben érzem nélkül aludtak szerte a városban, mint a délinövények... Ah, csak a szegény és jószívű nők szaladgálnak mezítláb és alsóruhában a harmatos mezőkön, az alvó utcákon, a háztetőkön, ha egy szegény fiatalember erősen rájuk gondol. Ah, csak a boldogtalan, fájdalmas, könnyes nők ugranak ki álmukban egy szál ingben az ajtókon, hogy megmentse azt a fiatalembert, aki a ház előtt éppen öngyilkosságot akar elkövetni. A szeplősök arcáról szállnak az álombeli szitába a szeplők, hogy behintse a férjnek álmait. A kis arcfoltok lesznek briliánsfényűek az álom alatt. A szép és megelégedett nők egykedvűen, mint akár nappali életükben, hintáznak a láthatár szélén.

De egyszer csak eljöttek valamennyien Álom Bélához a reménytelen nők, mintha kidobolták volna a városban, hogy Béla többé nem gondol már rájuk, és álmában pénzt olvas, vagy orvosságot szed, mert gazdag öregember volt Bélánk. Fürdőházakban csavargott álmában, toloszékben gurult, bölcs emberek tanácsára hallgatott, akik mindig csak azt magyarázták neki, hogy mire van szüksége a jó emésztéshez. Ezzel telt el az álma.

Míg egyszer gyászruhájában megjelent a miniszterné, akinek kocsija után Béla nagy lábujja annyiszor bámult, amikor még rongyos volt a cipője.

Váratlanul jött, mint egy gyászjelentés.

– Mindig csak téged szerettelek! – susogta Béla párnájába.

– Ki szeretted a kadétokat, az ifjú titkárokat, a szép embereket? – kérdezte gúnyolódva Béla. – Álmában mindig másfelé járt, sohasem tudtam otthon találni a lelkét.

Így szólt az öreg Béla, és a lába nagyujjával az ajtó felé mutatott.

Másnap a bankárné libbent be, mint a legfrissebb divatlap, amelyen még ragad a festék.

– Elérhetetlen! – rebegte Álom Béla. – Talán éppen jó-tékonyági körutat tesz a környéken? Minek köszönhettem a drágalátos szerencsét, hogy annyi esztendő múlva eszébe jutottam?

– Azt akarom elmondani – dünnyögte a szépasszony –, hogy álmomban mindig a tied voltam. Valószínűleg tudod, hogy nagyon boldogtalan életet éltem. Sötét, kis szegény utcákon jártam éjfél után, és reménytelenül ke-restelek, hogy sírva ébredjek.

Álom Béla orvosságot vett be álmában, és egykedvűen beszélt:

– Ha akkor eljöttél volna, amikor hívtalak, kimoshattad volna az ingemet, megfoltozhattad volna a harisnyámat, hideg borogatást rakhattál volna a homlokomra, mert szegény, beteg és szerencsétlen voltam, de akkor csak nevetni volt kedved, mint egy fababának, észre sem vetted, hogy a szívem felett mindennap kopottabb lett a kabát a reménytelenségtől. A körmöm hosszúra nőtt a bánattól, a hajam szénaboglya volt a gondtól. Most mit akarsz?

– Az ágyad lábánál szeretnék ülni, és mindig csak téged kiszolgálni, aki oly jó voltál hozzám, hogy igazán szeretted – felelt a szépasszony.

– A kályhalyukban van a helyed, mert az éppen olyan fekete, mint a lelked – felelt Álom Béla, és elkergette a kínzó tüneményt.

Harmadnap négylovas fogaton és trombitaszóval, mint ahogy nappal is szokta: a szép színésznő robogott be az udvarba.

– Végre egy kis szabadságot kaptam a színháznál, és időmet arra használom, hogy mély tiszteletemet kifejezzem nagyságod előtt. Én tudom, hogy a karzaton a tapsot mindig uraságod kezdeményezte. Tudom, hogy a zenekarból felnyújtott virágok Béla úrnak köszönhetők. A sajtóban a reklámok, a zsinórpadláson a virágkosarak, a dicsőség, az ünnep, a taps mind egy hű szív imája. Azért jöttem most megköszönni, mert eddig nem értem rá.

Álom Béla kihajolt az ablakon, és a házmester után kiabált.

– Mit akar a házmestertől? – kérdezte a trombitahangú.

– Kidobatni kegyedet, hogy a lába se érje a földet – felelt keserű unalommal Álom Béla. – Mikor ifjú voltam, és csaknem megbolondultam a szenvedélytől és a rajongástól: sohasem jutott eszébe egyetlen hölgynek sem, hogy

álomban felkeressen. Hagytak elsorvadni, epekedni, megbolondulni. Kinevették égő vágyamat, megvetették dadogásaimat, lenézték kopott ruhámat. Szinte csodálatos, hogy életben maradhattam, amikor annyszor ajánlotta szolgálatát a falba vert kampósszeg.

– Most a koporsószege kerül a sor – sziszegte a megsértett Álomnak.

– Házmester! – ordította verejtékező homlokkal a gazdag öregember.

De a színésznő magától is tovalibbent. És Álom Béla sóhajtozva a fal felé fordult, hogy tovább álmodjon a hosszú életet ajándékozó orvosságokról, sötét üvegecskékről és bölcs orvosokról. Rettegve nézett az ajtóra, vajon nem lép be azon valaki, akit fiatal korában annyit hívogatott?... Az öreg halál.

(1923)

AZ AKASZTOTT EMBER

Akkoriban nem nagyon tudtunk aludni, mert mindig Szerecsenfő Szerafin arcára gondoltunk – én is, és ő is, sőt talán mások is, akiknek gondolatait nem ismertük, amint az idegen országbeli madarakat. Szerecsenfő kissasszony mindenkire gondolt darab ideig, és szeme úgy sugárzott, mint a magnézium, a szája drágalátos mondanivalókkal volt telve, és a hímzett táskájában mindig akadt egy jó szagú zsebkendő, amellyel a férfiak szenvedő, féltékeny, verejtékező halántékát megtörölte. Szép volt ez a lovagi torna Szerecsenfőért, kopjavetéssel és róka-furfanggal harcolni, mindig vívóállásban lenni, és fél szemmel aludni, gyötrődni érzésektől, amelyek addig tán egy öngyilkosé voltak, aki nem bírt el az éhes csókakkal, és szenvedni a nőért, mint a rőt szakállú, cirkuszló-nyugalmasságú, meglett férfiak, ha egyszer egy kontyszalagot találnak az élet őszi mezőjén a madárijesztőre kötözve, s azt képzelik róla, hogy ez a jeladás az élet újból való megkezdéséhez.

Hogy Szerafin mit gondolt magában, azt bizonyosan senki sem tudta. De hiszen az mindegy, hogy a nő mit álmodik, mondják az elefántbölcs, vaskezü férfiak, csak ébren hű és engedelmes legyen.

Szerafin hű és engedelmes volt, ezenkívül makrancos és rejtélyes. Ha lett volna erőm: egyszer hiába várni

hagyni őt a bástyafalon vagy a lövöldekert sarkán, ahol találkozni szoktunk, talán másképpen fordul életem, megadja magát sorsának... De én négykézláb szaladtam, és hiába korholtam magam, hogy oly ostoba vagyok, mint tavasszal a hím kutya. Mit tudjuk, hogy mi az élet, amikor folytatjuk?

S azután, mikor elmúlt, úgy szedegettük össze Szerafintól maradt emlékeinket, mint zivataros éjszakán az országúton elhullajtott aranyainkat. A zseb lyukas volt, és a lámpás tévedt sugára csak nem mutatja léptünk nyomában a tündöklő pénzdarabot, szél fúj, eső csorog, a mezőn felejtett madárijesztők vad éneket fújnak az őszi éjszakában.

★

Ámde még akkor borpiros őszi napok jártak, csak a pókfonál volt még részeg, a fák és emberek csendesen mélézgattak az élet lakomázó asztalánál. Még nem kívántuk az olvadtvérszínű nehéz italokat, de a szentimentális vinkóból is elég volt. A Himfy-dalokat zengedező diákok és vándorszínészt kitessékeltük a szobából, az ellágyulást a háztetőre dobtuk, mint egy elrongyolódott báli cipőt, a bika lehajtott, kormos fővel állt, és azt nézte, hogy merre támadjon.

Ekkor határoztuk el, hogy megöljük Szerafint. Különkülön végezzük ki őt, mi, megkínzott, álmatlan férfiak, akikből a Szerecszenfő kilopkodta az életkedv tüzeit, a megelégedett énekesmadárcákat elriasztgatta vállunkról, és a szemünkbe pottyantotta lényét, mint fecske fészkeből, hogy megvakuljunk, s ne lássunk mást, mint őt, mindig csak barackvirágszínű arcát és kis keblét, amelyhez oly alázatosan kúszott a kéz, mint a a templomrabló imádsága.

A Bohóc kezdte, aki évek óta úgy ült az asztal végén, mint egy holttest.

– Minden zöld legyet megfogdostam és megettem, amit a városban találtam. A patkányokkal cimboráltam, s megkérdeztem őket, hogy milyen szaga van a kanálisnak, amely Szerecsenfő háza alatt elvezet. A bábaasszonyt kérdezgettem, aki világra segítette őt, s megszorongattam az öreg dajka kezét, amely őt öltöztette. Papokat és kártyavetőnőket kérdeztem, hogy mi lehet Szerafin varázsa. Kinevettek, s vándorolni küldtek idegen városokba, hogy mutatványaimmal új nők ismeretségére tegyek szert, s felejtsem el Szerafint. De hiába álltam tótágast vénasszonyok és fiatal nők előtt, mindhiába törtem be alvó nők álmaiba, s meddő dolog volt megrakni a tarisznyámat útszélen, idegenben talált asszonyok szagával. A szívemből csak az ő illata áramlott felém, mint a betűzött virágszárré, amelynek kelyhéből lassan szálldos a csodálatos lélegzet. Most végre holttest lettem, és többé semmi sem akadályoz meg, hogy nagy, mutatványos orromat levágjam, amellyel folyton Szerafin után szaglászódtam.

Szólt a Bohóc, és egy nagy konyhakéssel lemetszette orrát.

– Boldog napok, nem érzem többé Szerafint – mondta, amikor zsebre vágta nagy orrát.

Darabig csendes irigykedéssel néztük barátunkat, aki emígy megszabadult a varázslattól. Bizonyosan tüskés vadgesztenye nő majd az orra hegyén, amely zöld lesz, és titoktartóan őrzi a belsejét. A Bohóc pedig ment tovább vándorolni, cigánykerekeket hányini messzi, szép városok idegen harangjainak déli csilingelésekor.

A költő sem habozott sokáig, mert a vér már szédítette a fejét, és láthatatlan lányasszonyokba kellett kapaszkodnia, hogy helyén maradhasson. Öreg, kövér ember a gu-

taütéstől úgy tudott menekülni, hogy mindig a nagy lába ujját kezdte nézni, ha meglátogatták az örvénylő szédületek. Vén vadkan volt, aki még nem veszítette el agyaráát, s minden fát tövestül akart felfordítani, amelynek lombja megsimogatta Szerafint.

– Azt a zsidószeműt!... – kezdte, de a lábujjára kellett néznie, hogy folytathassa. – Azt a duzzadt szájú Szerecsenfőt ma este végképp megölöm, mert ellopta a nyugodalmas öregségemet. Lelocsolta a tűzhelyet, amelyen csendesen rotyogott a fazekában a világmegvetés, a csizmás bölcsesség és a nadrágszijen lógó önzés. Elfújta a kis méceszt, amelyet dermedt kezemmel védelmeztem a sírhalmom, amely alá eltemettem lemondásomat, szatírámat, csúfolkodó világnézetemet. Kiszórta derékaljamból a keserű diófaleveleket, amelyek boldog és gonosz álmokat susogtak az emberekről s az életről. A földhöz vágta azt a fétist, amelyet egész ifjúságommon át kezemből ki nem engedtem, a hazugság kis bálványát. Vénységemre igazmondó lettem, aki szajkó módjára kiabálja bele a világba a legtitkosabb érzelmeit. Mióta őt megismertem, mindig a szívemről beszélek, mint egy megtérbolyodott komédiás. A szájam szélére ültettem a szívem barlangjaiban lakó piciny emberkéket, kiket eddig senki sem látott, és az emberkék torz mosollyal, lógó lábakkal, kétségbeesett karmozdulatokkal jelentik a világnak, hogy gazdájuk megbolondult, vén bakkecske lett, aki mekegve kéri fűvét a kertészlánytól, és utolsó erejével szeretné szétdöfködni a vadkörtefa alatt ölelkező fiatalokat. Talán már az utcagyerekek is szaladnak utánam. Mi van a hátamra írva? „Ez az öregember szerelmes egy fiatal nőbe, s miatta álmatlanul tölti éjjeleit!” Pedig joga van az öregségnek... De mégis meg kell halni Szerafinnak, mert elvette ágyamból a keserű diófaleveleket!

Az öregember ezután kivette szívét, és feldarabolta a Bohóc konyhakésével. Könnyei patakban ömlöttek, arca

eltorzult a gyötrelemtől, de vagdalta a szívét, mint egy eszeveszett mészáros hűtlen kedvese húsát. Míg gyötrelmei elcsendesedtek, hörgése kihagyogatott, felemelkedett, hogy utoljára vizet loccsantson a világra, aztán az asztal alá esett, s összegörnyedt, mint az engedelmes halott.

Én csak ültem, ültem, gondoltam szépeket és szomorúakat, és csendesesen levontam Szerafin gyűrűjét az ujjamról. Ebben a társaságban nekem kellett volna a legboldogabbnak lenni, mert hisz ez idő alatt én bírtam Szerecsenfő szerelmét, s úgy éreztem, hogy nálam boldogtalanabb ember nincs a tartományban. Az „Elefánt” tarka vendégei, vándormadár utazói, kalandos papagájasszonyai, teliholdas erkélyei, gitározó kandúrai: mind egy másik világból való emberek, én vagyok a legszomorúbb ember a szállodában, holott enyém Szerafin, akiért orrt és szívét ölnek meg a pajtásaim. Szégyelltem a zöld orrú Bohócot, és irigyeltem az érzelemmentes hullát az asztal alatt. Fájt, mint a kés, hogy nekem boldognak kellennem.

Szerafin csókját epedve, Szerafin ölelését kapva hercegnek kell érezni magam e nyomorék koldusok között. De én mégis boldogtalan voltam, mert meg kellett öl-nöm Szerafint, különben ő ölne meg, mint barátaimat. Láttam magam egy elhagyott fán himbálózni, láttam magam ordítani a tébolyda vasrácsa mögött, láttam magam: bujdosni egy gyilkosság véres rútságában... A fejemhez kaptam, eltakartam a szemem, és az élet úgy fájt, mint a kígyómarás. Hogyan legyek most boldog, amikor holnapra akasztott embernek kellene lennem Szerafin miatt? Hogyan meneküljek meg a rablóktól, akik vándor-utamon várnak rám, hogy szétverjék a fejem, amint Szerecsenfő szerelme többé nem védelmez? Hogyan szabaduljak a kígyótól, amely már alig várja az ágy alatt, hogy Szerafin hűtelen legyen hozzám?

Szerelmünk gyűrűjét borítékba zártam, és Szerafinnak ezen az estén visszaküldtem, amire Szerecsenfő valóban meghalt ezen az éjszakán, s én szerencsésen élve maradtam.

Többet sohasem veszek a szájamba bort – gondoltam magamban, midőn másnap halotti álmomból felébredtem. A mámor még az ágyam szélén üldögélt, mint egy halottvirrasztó. De már észrevettem, hogy kezeim nem véresek a gyilkosság után. Talán el sem követtem a gyilkosságot...

Olyan nehezen tértem magamhoz, mintha ólmot kellene felhúzogatnom a tenger fenekéről. Végre felkeltem, s a korai, őszi napba néztem, amely vörös volt, mint a szemem. Szél harsogott a vadgesztenyefák között, viharoknak vagy halálnak hírnöke. Egy rongyos ruházatú, de végtelen jószágos arcú lovas lépett el az „Elefánt” előtt. Öreg és szomorú volt a lovas, mintha elkésett volna valahonnan, hol egy rettenetes bünt kellett volna megakadályozni. Tegnap este érkezhett volna meg a városba, akkor tán még megvolna a Bohóc orra, valamint az öreg költő szívé. És teljes bizonyossággal tudnám, hogy még életben van eljegyzett mátkám, szép Szerafinom... A homlokomba szeget akart verni egy láthatatlan kéz. A városba menekültem, s a folyóparton Szerafinnal találkoztam. Kissé elcsodálkoztam fehér szoknyáján, magas szárú cipőjén, bús és játszi szemsugarán, füle mellett kibomlott haján, amely mindenesetre az életet jelképezte.

– Úgy látszik, rossz idő lesz – mondtam a felhős hegyekre mutatva.

– Pedig én délután kirándulni szeretnék a Varjú-erdőbe, ahol már annyi boldog órát töltöttünk – felelt Szerafin; szelíden s nem erőszakosan, amint rendesen kívánságait velem közölni szokta, hogy sohasem tudtam ellenállani akarátának. A szemébe néztem, s engedelmeskedtem,

mint az állatszeliidítőnőnek. Olyan komolyan és mélységesen nézett rám, mint a tenger a holdba. Ilyenkor azt gondoltam, hogy nem tudnék Szerafin nélkül élni. Mindennap látni kell őt, hogy meggyőződjek arról, hogy még életben vagyok. S mindennap eszembe jusson, hogy nemsokára meghalok, amikor majd Szerafint nem láthatom többé. – Délután a Varjú-erdőbe mentünk.

Ha jártál már kora ősszel erdőben, ahol mindig hegedülnek, nem sok szót kell szaporítanom a Varjú-erdőre. Minden erdőben ugyanazok a diákok haladnak a kanyargós ösvényeken, kis hegedűt szorítanak állukhoz, és a vonót középen fogják, midőn nótáikat hegedülik. Hajadonfővel mennek, s mindig hegedülnek, míg társuk azt mondja: trallala, trallala... Száz év óta, vagy talán már régebben. Az erdőszélen a kintornás foglal helyet, a földre állított kalapjába szívesen adakoznak a szerelmesek, mert ez a verklis már annyiszor játszottá ugyanazt az ódon keringőt, hogy megérdemelte az ajándékot a halottak, az elváltak, a csalódottak és a boldoggá lett jegyesek nevében is. Én legalább arra gondoltam mindig, midőn a Varjú-erdőbe beléptem Szerafin karján, hogy nemsokára jövők én majd ide egyedül is, és akkor szükségem lesz egy érzéketlen fatörzsre, egy vak muzsikusra, akinek vállára ráborulhatok magányomban.

S ezen a napon csak egyetlen ember ült a „Fácán”-nál, ahová uzsonnázni betértünk, miután úgy megnézegettük az erdő sárga falombjait, az eldugott padokat, szívfájdalom módjára könnyű ködben rengő erdei vágásokat, mintha holnaptól kezdve többé nem jöhetnénk e helyre a mai szívünkkel s a mai szemünkkel. Én tán rokkant, öreg katona leszek, Szerafin fehér fejkötős nagymama, és boldond szomorúsággal hajtogatjuk a fejünket. Élet, élet, mondjuk reggeltől estig, mily kár volt élni! – S az az em-

ber a „Fácán”-ban ugyanazt mondta, midőn hosszadalmasan és egyedül üldögélt a hervadó kocsmaudvarban, félig elszáradt repkények, koporsószeg módjára kopogó vadgesztenyék és csalódott lombok alatt. A vörös bora mintha vér lett volna, amelyet vércse hozott, amely a közelben vijjogott. A szeméből kikönyökölt a sok álmatlan éjszaka, mint a muzsikus cigányokéból. A haja homlokába hullott, a kedve a földön ugrált együtt a verebekével, amelyek fázósan szedegették a kenyérmorzskákat, olykor megrázkódván hitvány ruhácskájukban az alattomosan hidegedő szélről. Talán negyvenesztendős volt, s az élettelle számolt... Vajon lesz-e elég ereje vagabundnak megmaradni, amely pályára nyilván áhítozott, midőn itt egyedül ivott, és senkinek az érdeklődésére nem számíthatott?

Félelmetesen reánk szögezte vörös szemeit, amint egymást titkon átöleltük a „Fácán” udvarában, én százféle nevet gondoltam ki Szerecsenfő számára, és végeredményben mégis Szerafin illet reá leginkább. Mert nevében benne volt az ősz s a tavasz, a szomorúság és vidámság. Hajlott orra és zsidó szeme, ártatlan nyakszirtje és gondos, rendes, erősen megfésült barna haja, amely csaknem a sarkáig ért, midőn kibontotta. Ismétlem, nagyon szerettem őt, hogy szinte szégyenlem.

A csúf boldogtalan ember a kezével jeleket írt a levegőbe, s halkan, alig érthetőleg mormogott felénk.

Szerafin megborzongott karomban, mintha egerre lépett volna.

★

– Fogjon velem kezét utoljára valaki – szólott az idegen, midőn asztalunkhoz lépett, és kezét nyújtotta.

Ez a kéz egy fáradt, szomorú, koravén kéz volt.

Ványadt, ráncos, kis öreg kéz volt, amely arra látszott teremtetve lenni, hogy egész életében halkan dorombolva dörzsölgessék őt a barátságos tűz előtt, mert odakünn keleti szél fúj, vagy az eső szakad a szomorú fellegekbe. Még jóságos is tudott volna ez a kéz lenni, a maga módja szerint. Tudott volna diót és mogyorót adni egy mókusnak; alkonyattal a nap piros tűzébe tudott volna dobolni katonaindulót az unalom asztalán. Félénken megsimogathatott volna aranyhajú gyermekeket... De már az alkonyati köd ereszkedett le az erdőre, s a fáradt férfikéz nyugtalankodva remegett, hogy nem kapja meg az utolsó kézzszorítást, amelyre még ez életből vágyakozott.

Kezet fogtam a szomorú idegennel, s ő jól megrázta kezem, mintha ekkor az egész eleven világtól búcsúzott volna.

– Élt negyven évet – szólt röviden, hetykén és elszántan.

Megfordult és csendesesen menni kezdett a keskeny ösvényen, mely a „Fácán” udvarából az erdőbe vezetett. Le nem tudtam venni távolodó hátáról a szemem, és ez a hát pár pillanat alatt egy könyvre való mesét mondott. Hirtelen azt képzeltem, hogy az én hátam az, amely most végképpen eltávolodik az erdő felé: mégpedig fokozatosan, az ifjúságból az öregségbe. Egyik percben hetyke és vakmerő volt ez a hát, szinte táncra ringott, mint egy győzedelmes ifjú bálkirály háta, amely után könnybe borult szemmel nézek, az elhagyott nők zsebkendőit tépnek, és otthon sírógörcsöket kapnak. A hát pedig csak megy, anélkül hogy megfordulna új arcok, új hangulatok, új hangok felé. Vajon nem az én közönyös ifjúságomat példázza ez a hát, az elmúlt ifjúkort, amidőn annyi fáradságot sem vettem, hogy egy pillantást vessek a nő szemébe s szívébe, akit megöleltem?

Majd váratlanul megrokkant a hát. A vőfélyek, az örökös vőlegények és előtáncosok háta a földre zuhant egy lépésnél, mint egy tarisznya. Hát ott ment soványan, görnyedten, szinte öregén. Nem láttam, de bizonyosan tudtam, hogy a boldogtalanság girhes macskája üldögél a válon. Egy megtört, idejét múlt ember vánszorgott el, akinek fájdalmát már meg sem lehet érteni, mert oly távol áll tőlünk a megsemmisülés gondolata. Hol az a bölcs, aki meg tudná érteni az öregek kényszerű lemondását és az öregek égő, kínos szenvedélyét? Az öregeket a macskák és a gyerekek közé küldik játszani. Pedig a szívükben a dobverő éppen úgy játssza az indulót, mint a fiatalokéban... Az én hátam ment ott a sír felé... Az ölelő karok már lekapcsolódtak róla, a simogató kezek megtörttek, a forró ölelések helyén nem maradt már csak kietlen avar... Öregemberek s öregasszonyok. Mily csúf az ember, midőn megvénült!

A látomány eltűnt az erdőben.

Én mentem el innen. Én! – Az árnyék, amely helyemen maradt, már nem tud sikoltani.

★

Minden egyezett... Ő is negyvenéves volt, s én is. Tegnap nem haltam meg a Bohóccal s az öreg költővel együtt, de ma már nem kerülhetem el a végzetet. Húvösen és fázva néztem Szerafinra, sorsomra.

– Meg kell hálnom, Szerecsenfő!

Szerafin csendesen rám vetette a szemét.

– Ha mindenáron akarod... – felelt bizonytalanul. – Már nincs többé erőm téged visszatartani: az életben. Az idegeim elhagytak, az akaratom felmorzsolódott halni vágyásodon. Ígérem, megsiratlak, többet már nem tehetek érted.

Ezek a szavak voltak azok, amelyektől mindig rettegtem Szerafinnal való szerelmem éveiben. A válás, a belenyugvás, a lemondás csendes szava! Ezekről riadoztam fel éjszaka, mintha a viharban eltévedt madarak zörgeték volna meg ablakomat.

Ezek a szavak bujdosztak a párnába, amelyre fáradt fejem lehajtottam. Magányos sétáimon ezt kiáltotta utánam a szél, mint egy csúfolódó utcagyerek:

– Meg kell halnod!

Miért nem is haltam már meg tegnap a cimboráimmal, legfelsőbb barátaimmal együtt, a lelkemből való társakal, akiket hagytam egyedül a másvilágra menni – mert titokban kegyelmet reméltem Szerafintól, holott ő még senkinek sem kegyelmezett... Most itt vagyok a meredély szélén, s többé vissza nem léphetek. Szerafin hangtalan búsán küld a másvilágra. Akaratának nem állhatok ellen, szeretem őt még a faágon is, amelyre öt perc múlva felkötöm magam. Hisz ezért hívott Szerafin a Varjú-erdőbe!

De előbb nézzük meg az öngyilkost, aki innen előrement.

Az ösvényen félve haladtunk az őszi alkonyatban. A fák gáncsot vetettek, a bokrokon tüskék nőttek. Szegény ember, erre kellett elmennie! Egy helyen végre a fű letaposva, és a levegőben két kopott és szomorú lábszár lengett. Olyanok voltak ezek a cipők, mintha a világ végéről jöttek volna! S most itt késő időig lógnak, lengenek az erdőn átfutó széllel, megriasztanak ifjú szerelmeiket, és táncolnak, táncolnak a legnagyobb bálon.

– Isten vele – kiáltott Szerafin.

Eltakarta az arcát, és elfutott. Egyedül hagyott az akasztott emberrel, hogy kövessem annak példáját, aki nek arcát eltakarták előlem az őszi lombok.

Talán, ha Szerafin még ott marad vala, jelenlétében szívesen elkövetem az önhóhérolást, de egyedül s fázékonyan minden kedvem elment a haláltól.

Sietni kezdtem az úton, hogy utolérhessem a muzsikáló diákokat, a vak verklest s az élet többi szerelmeseit, miután az akasztott embert szerencsésen hátrahagytam az erdőben. Csak annyi időt vettem, hogy egy cédulát kössek a halott lábára. Ezt írtam fel: „Meghalt Szerafinért, akit nagyon szeretett.” – Most aztán nyugodtan élhetek tovább, a másvilágon, ahol nem ismernek, engem írnak be a halottak könyvébe.

(1918)

HOGYAN LEHET MEGSZABADULNI A KÍSÉRTETEKTŐL?

– Nem akarok madárijesztőnek a kertbe kerülni, mint ahogyan az orosz közmondás szerint az öregembereknek dukál. A kályha mellé sem akarok leülni, hogy aztán egész életemre ott maradjak – mondá Szindbád egy napon, amikor az alig háromezred lépésnyire álló tornyot sem látta már az őszi ködtől, a park virágai olyan pirosak lettek, mint az utolsó szerelmeiket élő asszonyok, a madarak méla gondolatokként, céltalanul szállkostak. Szóval ősz volt, amikor Szindbádnak mindig mehetnékje támadt, mintha a halál elől menekülne valamely olyan tájra, amelyen őt meg nem találhatni.

Hová menjen egy olyan korabeli férfiú, aki a táncosnők varázslatától már mentesítve érezte magát, az asszonyságok hajfűrtjei mögött hazugságokat keresett, és a férfiak barátkozásaiban ravaszságokat fedezett fel? Szindbád ez idő tájt, akár mint tagadta: őszi ember volt, a valóság helyett álmában keresték fel a régi szeretői, minden éjszaka másik, mégpedig olyan gyötrelmes szemrehányásokkal, hogy alig várta a hajnali harangszót... Némelyik régi hölgy az ágy szélére kuporodva: boszorkánynyomást is tudott gyakorolni a tehetetlen Szindbádra, egyenként húzogatta a férfi hajszárait, elszibbasztotta a karjait, görcsöt kötött a lába inára, hogy ki ne ugorhas-

son az ágyból, tüzes patkót ütött a sarkára, megnövekedett, farkashosszú nyelvét dugta a torkába (amitől fuldokolni kell), az agyvelejébe paprikát hintett, a szemét lekötötte egy olyan vastagságú kendővel, amilyennel a ravatalokat szokás befödni, az orra felé rossz illatokat legyezett, a fülébe sustorgó vizet öntött, és amikor így végképpen tehetetlenné tette: hollókarmokkal vájkálni kezdte a szívét. Mintha azt a szívdarabot keresné, amellyel őt valaha Szindbád szerette... Hiába hallott álmában Szindbád kakaskukorékolást, nem lehetett megmenekedni addig, amíg az éjféli látogató ki nem tépett vala egy darabot a szívéből. Akkor aztán szólhatott a megváltó hajnali harangszó, amely után a csendes szendergések következtek.

Hová menekülhet az ilyen szörnyű éjszakájú férfiú megszokott otthonából, ahová az éjféli órán, az ajtót sarkáig kivágva, mintha hazajönnének: lépkednek be a múlt idők emlékei? Hová menekedhet az ilyen Szindbád formájú gonosztévő, aki azért nem mer imádkozni az éj kísértetjárásai ellen, mert attól fél, hogy imája őszinteségében kételkednének a megfelelő helyen? Hová menjen a megcsalt nők elől, akiknek, lágy ember létére, mindig igazat adott az önvád idején? – Elhatározta, hogy elmegy szüretelni. Leszüreteli azt a kis szőlőt, amely valahol, valamerre még termett az ő részére.

★

Útja természetesen vendégfogadókon át vezetett. Remélte, hogy ezekben a vendégfogadóknak nem találják meg a szokott kísérteteket, mert lehetőleg olyan vendégfogadóknak telepedett meg, ahol az utasok egész éjszaka csapkodták az ajtókat, a közelben a vonat is hallata bús, éji füttyeit, néha valahonnan, valamerről, talán a

kéményből női viháncolás is hallatszott, a portás mindig helyén volt, és ha le is feküdt valaki valamelyik szobában: először hosszadalmas káromkodásba kezdett valamilyen rendetlenség miatt, miközben összeszidott mindenkit, akit ismert vagy nem ismert a világon; majd saruit olyan lármával dobta az ajtó elé, mintha verekedésre készülődne... Ilyen vendégfogadó volt például a „Fehér Sas”-hoz címzett is.

Budán, egy mellékutcában állott a fogadó, legalábbis száz esztendeje, és amióta a gyorskocsijáratok beszüntek, azóta leginkább csak olyan utasok fordulnak meg benne, akiket más kvártélyon nem tűrnek vala. Olyan szaga volt az egész fogadónak, mint a szerb konyháknak szokott lenni. A lépcső egyik fordulójánál paradicsomszag, a következő lépcsőn vöröshagymaszag volt észlelhető. Paprikás levek, sült húsok és kivörösödött arculatú, kigombolt mellényű vendégek jutottak az embernek eszébe, ezek a vendégek mindig éhesek, mintha tengelyen utaztak volna a fél országon át. A maguk bicskáját használják az evéshez, és sohasem szomorúak. Úgy járnak-kelnek a fogadóban, mintha az övék volna. Végigzörgetnek valamennyi ajtón, ha egy cimborájukat keresik. „Itt vagy, Lukszics?” – kérdezték Szindbádtól is, és a kulcslyukra szegezték a szemüket, amikor régente Szindbád ebbe a vendégfogadóba szöktetett egy pesti úriasszonyt.

De most, mikor újra eljött a „Fehér Sas”-ba, már nem kérdezte tőle senki, hol van Lukszics, a vörös bajuszú portás úgy unatkozott, mint az őszi pók, a hagymák és paprikák vért forraló szaga helyett valamely ódon szegényszag terjengett a lépcsőkön, amely szag az ócska ruhák piacán észlelhető. Szindbád elfoglalta szállását a numero négyben, mert úgy emlékezett, hogy ebbe a szobába szöktette mindig a pesti úrnőt, amikor annak kedve

kerekedett a kalandozáshoz. Télen, a gyorsaság kedvéért, rendszerint némi kőolajat is öntött a rosszkedvű szobalány a tüzelőre, emiatt petróleumbűz volt a szobában... Most, amikor Szindbád magányosan elterpeszkedett a hideg ágyban: szívesen vette volna a petróleumszagot is.

Az úrnőnek olyan mély zengésű hangja volt, hogy senkivel se lehetett volna összetéveszteni Pesten, ezért csak ritkán szólalt meg a szöktetés alatt. A szeretők némaságával fogadta mindazt a hódolatot, amelyet Szindbád bemutatott. Hálás volt szeretetért, gyöngédségért, szép szóért és simogatásért. „Szeretném látni újesztendő éjszakáján” – mondá Szindbádnak. „Mert hiszen babonás vagyok...” De Szindbádot más dolgok tartották vissza ezen az éjszakán a hölgy társaságától. És ezzel megszakadt a boldognak indult ismeretség.

– Vajon idetalál-e Irma a „Fehér Sas”-ba, ha erősen rágondolok? – kérdezte magában Szindbád, amikor a plafonra meresztette a szemét, és a plafonon észrevette azt a tizenöt esztendő előtti pókot, amelyet kegyeletből tartottak a szobalányok.

★

És Irma valóban megérkezett.

Éppen olyan sűrű fátyol alatt, mint valaha. Fekete ruhában, félcipőben, frissen, illatosan, ahogyan szerelmi légyottokra szokás menni. Még a lépése is olyan félénk, a kopogtatása habozó, és oly meghatottan lép be, mint a karácsonyi ünnep köszönt be. Csak hosszas kérlelés után teszi le kalapját, mert ezt tartják a nők a legfontosabbnak. És akkor, mint valami váratlan látomás, megmutatkozik szürkülő hajzata, fáradttá vásott, egykori szenvedélytől lüktető arca, bocsánatkérő mosoly az egy-

kori öntudatos ajkakon, kalendáriumai emlékek a homlokon, csak fekete szeme néz még azzal az örök nyájassággal, amely őszintén, egyszerűen, probléma nélkül bevallja szerelmét.

– Kár, hogy már nincs petróleumszag a szobáscsámban – mondja a mély zengésű hangon, mert a hang az, amely legtovább elkíséri az embereket az életben.

Szindbád erre a hangra vidul és derül, mert eszébe jutnak a téli utcák, amelyeken át bandukolt, amikor ezt a hangot hallotta, vőlegénynek, szeretőnek, irigvelt fiatalembernek képzelte magát, mint már ilyenkor szokás. – És a drága hölgy most is a régi anyáskodással helyezi homlokára a kezét:

– Sohasem kértem magától semmit, mert szerelmem önzetlen volt. Most özvegy lettem, arra kérem, vegyen feleségül.

– Igen – felelt Szindbád. Magában pedig azt gondolta, hogy ettől a hölgytől is megszabadult örökre. Nem jön el többé kísértetni az álmaiba. Meglehetősen nyugodt éjszakát töltött a „Fehér Sas”-ban, szellemek nem zavarták.

★

A második éjszakát kis utazótáskájával Szindbád abban a vendégfogadóban töltötte, amely egy forrás közelében van. A „Régi Fejedelelem”-hez van címezve, és piros, tükrös folyosóin a köszvényes öregurak elfelejtették testi fájdalmaikat, amikor itt hölgyükkel valaha megjelentek. Mert Szindbád gyöngéd, finom ember volt világéletében, a megszerelmesedett úrnőket mindig a város más negyedében fekvő vendégfogadókba szöktette. Isten tudja, miért tette ezt? Talán nem akarta magát kitenni a fogadói személyzet pletykálkodásának...

A „Régi Fejedelem”-nél nyomban felismerte a szem-
üveges portás, mert ez a portás számon tartotta a betege-
ket is, akik a fogadóból, a forrás mellől elutaztak másfelé
is gyógyulást keresni, Szindbádöt is betegei közé sorozta
a figyelmes portás, mégpedig a szívbjajosok közé.

– A tanácsos úr már jobban van! – kezdte a portás,
mintha Szindbád tegnap utazott volna el a fogadóból.

– Az, aki mindig Kyralejzumot tette felelőssé a reumá-
jáért? – kérdezte Szindbád.

– Igen, már táncolni akart, amikor egy kis összejövetel
volt Anna napján az étteremben.

A „Régi Fejedelem”-nél mintha semmi sem változott
volna... A csizmahúzó a helyükön voltak, és az ablak-
függöny még mindig ugyanazon a helyen volt megakad-
va, ahol tizenöt évvel ezelőtt, sőt talán a szobaasszony is
ugyanaz, mert íme, alig helyezkedett el Szindbád a nu-
mero tízben (amelyet egykor fél esztendeig bérelt arra az
időre, amikor hölgyének végre kedve kerekedik megszök-
ni), már jött az őszi falevélhajú szobaasszony, és arra kér-
te Szindbádöt: legyen segítségére egy szerelmes levél
megfogalmazásánál... „Én már nem tudok mit írni annak
a türelmetlen embernek.”

Szindbád tehát diktált:

„Egyetlen, örök szerelmem, nem tudlak elfelejteni,
akárhogy múlnak az esztendőök. Nem találom én meg a
boldogságomat senkinél, csak nálad. Gyere el hozzám a
»Régi Fejedelem«-hez, ahol éppen olyan szívdobogva
várlak, mint azelőtt.”

A levél lediktálása után Szindbád körül nézett a foga-
dóban. Igen, az étteremben még mindig azok a vastag
porcelán tányérok, hatalmas kések, villák és tálcsák van-
nak, amelyeket még a civódó házastársak sem tudnak
összetörni. A pincérek olyan tiszteletre méltóan öregek,

mintha valóban a régi királyságból maradtak volna itt. A folyosókon vastag szőnyegek, amelyeken nem hallatszottak azok a szívdobogva közeledő zergeléptek, akár-mennyire figyelmezett is Szindbád. Csak éppen a mosdó tükréből nézeget egy másik arc a régi, elbizakodott arc helyett. A homlokon gondterhelt varjak szólnak: „Vajon eljön-e a drága nő?”

Rea olyan pontossággal érkezett meg, mint mindig azelőtt. Olyan könnyed, tréfás mosollyal nyitott be az ajtón, mintha tegnap lett volna itt utoljára.

– Megismert a portás. Azt mondta, kezét csókolom, Szindbádné nagyságos asszony.

– És nem fél, hogy elárulják? – kérdezte Szindbád a régi remegéssel.

Rea nevetett:

– Törődöm is én már valakivel: csak a magam élete fontos. Bolond, félénk, bujkáló, remegő asszony voltam, aki még álmában is a jó hírnevére vigyázott, mert nem mert erkölcstelenséget álmodni. Félttem egyedül járni az utcán, félttem férfival mutatkozni, egyáltalában mindig félttem. Hová lett az a régi gyermek? Engedd meg, hogy az öledbe üljek, egyetlen szerelmem.

Szindbád kissé megzavarodva nézett hölgyére. Rea nem sokat változott tizenöt esztendő alatt. Hajában csak egy-két hajsza volt föl a pókfonál színét. Arcának szív alakja volt, és ezek az arcok sokáig megtartják formájukat. Tekintete most is mellénygomb-nyitogató, mint régente, mintha valamely állandó szenvedélytől hevülne. A kézfogása művészet. A kedve éppen úgy peng, mint az arany, amely tegnap került ki a pénzverdéből. Csalfa, csalékony, megejtő, mintha egyetlen csalódás sem érte volna az életben.

Mikor már Szindbád ölében ült, így duruzsolt:

– Tudtam, hogy vissza fogsz térni hozzám, mert engem nem pótolhat neked senki. Lehetnek fiatalabb, kedvesebb nők a világon, de én ismerlek téged legjobban a világon. No, valld be, hogy én ismerlek?

Szindbád száraz kortyokat nyelt.

– Tudom, hogy miért vesztettelek el darab időre – folytatta Rea. – Mert hancegtem, mert hercegnőnek adtam ki magamat, mert kevély és fölényes voltam, mindig azt vártam a férfiaktól, hogy előttem térdeljenek, fejet hajtsanak, imádjanak. És én ezért néha beléjük is rúgtam... Meg aztán olyan szemérmetes voltam, mint egy zárdaszűz! Dehogysis merészelttem volna veled karonfogva járni az utcán, csak erdők mélységében. Csak ritkán engedtem megcsókolni a szájamat, csak ritkán viszonoztam a kézszorításodat. De ígérem, ezentúl másképpen lesz, mert nem akarlak többé elveszíteni; örülök, hogy újra megtaláltalak.

Szindbád csak hallgatott. Ezért a nőért ő valamikor komolyan öngyilkos akart lenni, álmatlan éjszakákon hentergett tartózkodása, illedelme, félénksége, szemérmetessége miatt. Boldognak mondta azt a napot, amikor Rea bokájából egy vonalnyit láthatott. Megnyugodott, ha a társas életben Rea néha pillantását viszonozta. Úgy őrizte szívében Reát, mint egy titokzatos szentséget...

– Ezentúl konflison fogok idejárni, mert az út kissé messzi. Elhozom magammal egy pongyolámat, hogy kényelmesen lehessenek. Majd bepakolok egy kofferbe mindenféle apró női dolgot, amelyre szükségem lehet. Mert gyakran fogok ide eljönni, akkor is, ha nem hívsz. Én most már a halálomig nem akarlak elhagyni. A szeretőd leszek. Nem titkon, de nyíltan.

Szindbád csak meresztette a szemét, hogyan vonja le kesztyűjét az elérhetetlen hölgy, mily nyugodtan nyitja ki

a fogadói szekrény ajtaját, hogy abban felsőruháit elhelyezze. Aztán meghúzta a csengettyű zsinórját, sőt türelmetlenül ki is tekintett az ajtón, aztán így szólott a belépő szobaasszonyhoz:

– Jegyezze meg, kérem, hogy én nem tűröm a rendetlenséget. Miféle rongyos törülköző ez itt a mosdón?

Szindbád az ablakon nézett ki, amíg Rea pörpatvarát a szobaasszonnyal elvégezte. Mintha pofonokat is ígért volna a drága hölgy... „No, te sem fogsz többé kísérteni éjszakáimon!” – gondolta magában a szerelmi bánatokért gyötrődő férfiú.

Így szüretelt Szindbád régi szerelmeiből.

★

Így szabadulgatott a múltból visszajáró kísérteteitől.

(1925)

ROZINA ÁLMAI

1

Tizenötödik tavaszáig hölgyünk többnyire szalonkabátos öregurakkal álmodott, amint méltóságteljes magasságban feküdtek a nyitott koporsóban, és lombos ősz bajuszukat halkán fújdogálták. Soha egyetlen pillantásuk nem volt a lábujjhegyen ágaskodó kisasszony részére. Komolyak voltak ők, mint a civilbe öltözött tábornokok, szigorúak voltak, mint az apák, egykedvűen fújdogálták a bajuszukat, mintha a tizenöt esztendő Rozina ifjonti bájosága egyáltalában nem érdekelné őket. Pedig gazdag öregurak lehettek, mert a gyászhuszár kardosan, forgósan, sarkantyúsan várta a pillanatot, amikor a koporsófedelet felteheti. Rozinának még álmában is fájt a lába a lyukas meg a foltozott harisnyától, de az öreguraknak nem jutott eszükbe, hogy új harisnyát vegyenek a kedves lánynak.

Rozina akkoriban az Andrássy úti leánynevelőbe járt, és éber állapotban természetesen az ifjú Rezső trónörökösbe volt szerelmes, aki néha vadászuhanájában hajtattott a liget felé. Sajnos a koronaherceget sohasem tudta megidézni álmába. Másfelé volt annak dolga, mint a tintás ujjú iskolás lányoknál.

Húszesztendőskorában (Rozina ekkor többnyire bálkirálynő volt éber állapotban) olyan álmái jöttek, hogy ébredése után negyedóraig nézegette a paplan gombjait, de eligazodni a dolgokon nem tudott.

Sohase álmodta magát vissza a bálba a frakkos, egyenruhás daliák közé, ellenben gyakran járt a Bakony erdősegeiben, és menekült tar bokrok között haramiaképű erdőőrök, fuvolázzgató zsványlegények, rőzsessedő gatyás emberek elől. Rőt tájakon, gonosz kökénybokrok között, félelmetes erdőségben folyt az üldözés, és Rozina hiába kiáltozott a hadnagyokért, akik a bálban annyira pörgettek. Egyszer egy nagy bajuszú és fekete inges disznópásztor, akinél utálatosabb embert még életében nem látott, utolérte, kivette kését, derékon szúrta, hogy felébredt a fájdalomtól. A disznópásztorral való küzdelemben még az inge is elszakadt, mint nagy csodálkozással látta.

Holott, mint említettük, Rozina éber állapotban mindig finom urak között fordult meg, akik olyan merevek és mosolygósak voltak, mintha viaszból és cukorból lettek volna. A cukrásznál mindig édes vaníliaillat volt, a bálnak narancsüde hangulata volt, a bérkocsi parfümmel telt meg.

Rozina álma után hónapokig rajtaérte magát, hogy a legjobb társaságban is, ahol a férfiak a legújabb operai előadásokról, a párizsi divatról, a tündöklő nagyvilágról csevegtek: néha lehunyta a szemét, és a bakonyi kondásra gondolt, mintha vágyott volna megismerni a félelmetest. Borzongás futott végig finom ajkán, kellemesen szédült:

– Nagyságos kisasszony, talán rosszul érzi magát? – aggódtak a szemfüles udvarlók.

– Csak egy bolond álom ötlött az eszembe – felelt bálias mosollyal az ünnepelt hölgy.

3

Gazdagon ment férjhez, s egész természetesen unatkozott. Nem mulattatta a batár, amelyben főrangúan üldögélt, a szűcsöket és divatárusokat vélte a világ legunalmasabb embereinek, leginkább akkor érezte jól magát, ha a cselédeivel kedvére kiveszekedte magát, mint azt valaha otthon, az anyjától látta. Kereste a szemtelen, nyelves cselédeket, mert ezekkel legalább verekedni is lehetett. A cipőjét mindig néhányszor a szobalányához vágta, mielőtt illatozva, bálványmosollyal és hódítóan elfoglalta volna helyét operai páholyában.

Vajon miről álmodott?

Hát az már csaknem illetlenségnek számított volna, ha elmondja. Legtöbbször a cselédbálra járt álmában, ahol suvikszzagú bakák döfködték a virginia szivar szalmájával. Részt vett a házmesterek lakodalmán, és szerelmes volt egy suszterlegény külsejű lámpagyújtogatóba, aki alkonyatnál a ház előtt fellobbantotta a gázlángot. Ismeretlen, házak háta mögött kanyargó sikátorokon ment végig álmában, ahol összegyülekezett a szenny és a szemét; sánta emberek, talán koldusok kopogtak mögötte a macskafejű köveken, de sajnos, sohasem tudták elérni, akármint igyekeztek. Pedig néha megállott a sarkon Rozina, de a falábak nem közeledtek, hanem egy helyben folytatták kopogtatásukat, hogy Rozina elégedetlenül ébredt fel. Hányszor kapott boldogságot jelentő ezüsttallérokat csizmás, zsíros kupecektől! Hányszor tépte meg a haját a részeg ember! Hányszor futamodott cincérbaju-

szű bakterok elől valamely erkölcstelen cselekedet miatt! Bekandikált kocsmák hátsó udvarán, ahol kifestett arcú nőszemélyek táncoltak karéjban, és álmában festeni kezdte az arcát. Ruhát cserélt rongyos, elveszett nőkkel, és oly boldognak érezte magát, mint még soha, amikor a hátára vertek öklükkel a hóhérlegények. Olyan táncokat járt, amilyeneket nappal nem tudott, és olyan szavakat mondott ki száján, amelyek nappal megégették volna.

Felébredt, és boldogtalan volt, hogy nem találta meg az álmában ingszélbe varrott tallért. Fürdőt rendelt a szobalányánál, és unottan gondolt arra, hogy ebédre várja a tenoristát vagy a híres író: még nagyobb keserűséggel gondolt az előkelő estélyre, ahol este majd mosolyogni, nevetgélgni kell. Holott, ha álmában pazarolta valakire mosolyát, attól legalábbis három rézkrajcárt kapott.

– Bár szegény ember volna Zsaki, és nekem is pénz kellene keresnem a háztartáshoz – sóhajtott, amikor új ruháját felpróbálta.

De nemsokára szerencséje akadt. Megismerkedett egy összenőtt szemöldökű, fekete körmű költővel, aki szívesen elfogadta tőle mindazt a pénzt, amelyet álmában keresett.

4

Persze, nem maradhatott sokáig titokban a költővel való ismeretségének dolga, mert a költő álmában mindig pénzért fojtogatta Rozinát, hogy az úrnő rémülten csengetett cselédeknek. Holott napközben a költő csak fuvalázgatott, bókokat mondott, és esze ágában sem volt megbántani pártfogóját. Orvosokat hívtak a sikoltozó Rozinához, az orvosok meggyógyították, ismét a tündöklő úrnő lett, de álmai alaposan megváltoztak.

Mindig ősz hajú öregasszonykának látta magát, akinek helyét a sekrestyés az utolsó sorban jelöli ki. Ellebegtek előtte finom urak, mint statiszták a színpadon, de ügyet sem vetettek kitért kezére. A harangok a magosban mindig temetésre szóltak, és Rozina kisgyermekeket temetett el fehér ingecskékben, kis papucskákban, kék szalagos fejkötőkben. Sok gödröt ásott, és az apró gyermekek sohasem fogytak el, sőt a távolból újra és újra sikoltottak, mintha alig várták volna, hogy Rozina őket is föld alá dugja.

(Rozina gyermektelen nő volt, és éber állapotban ezek a zavaros álmok borús gondolatokba mélyesztették).

Alighogy lehunyta a szemét esténként, mint valami túlvilági csengőcske szólalt meg valamerről a gyermeksírás. Néha a párnájából hangzott, máskor az ágy alól, legtöbbször pedig messziről, a hideg utcáról. Lábuk volt a gyermekhangoknak, úgy szaladtak végig a szobán, mint az egerek. Szemük volt a hangoknak, amelyek kéken, bánatosan, névtelen szemrehányással hosszú sorban függtek a mennyezeten, és mindig Rozinát nézegették. Felcsengtek a fehérműs szekrényében, ahol az ingei, szoknyái aludtak. Kidugták harisnyás kis lábukat az éjjeli-szekrényen álló bronzkalendáriumból. Bukfencet vetettek a papucsaiban, és telesírták panaszaikkal a régi éveket, amelyek úgy libegtek az álmodó feje felett, mint svindler boltos polcán az üres skatulyák.

Akármerre bolyongott álmában, a hosszú, vég nélküli utcákon, néma kertekben meg házakban, lakatlan szobákban (amerre az öregedő asszonyok szoktak járni álmaikban), a gyermeksírás hol előtte, hol mögötte hangzott. Belebújt a sírás őszülő hajának kontyába, elrejtezett a cipője sarkában; ha mezítláb kőre lépett, a kő csecsemősírást hallatott; ha megfordította a párnáját, a falióra

kezdett sírni... Rozina kétségbeesetten felült ágyában.
Eltakarta a szemét:

– Bár jönne késével a kondás, és megölne! – sóhaj-
totta.

De a disznópásztor már messze ballagott.

(1923)

CIGÁNYÁLOM

Rigó, a falusi kontrás egy napon azt álmodta, hogy megbolondult.

Csodálatosan nehéz lett a feje, tüzes paraszat hordott a lába nagyujjában, a lábszárai nem bírták a terhet, de nem érzett különösebb fájdalmat, amint a tetszhalottak nem érzik a tormát vagy a tollseprűt az orruk alatt, csak mindig gondolkoznak.

Rigó is azt hitte, hogy ő már meghalt, többé semmi szüksége nem lesz rá se a bandának, se a feleségének, se a gyerekeknek. Bolond lett, a másvilág mezsgyéjére tévedt, semmi köze itt többé se a parasztokhoz, se az urakhoz. Álmában a hegedűjét sem látta többé, elszökött tőle ez az állhatatos szerető is, aki nélkül beteg se volt azelőtt, együtt betegedtek még korhelykedések vagy hófúvásos lakodalmak után, együtt itták le magukat vasárnaponként, és veszekedtek hazáig; néha a Rigó feje tört be, néha a hegedűé... Most, bolond álmában a hegedűt se látta maga mellett.

Gyötörte a lábában égő tűz, tehát fekete, útszéli pocsolyák partjára ült le, és a lábát a vízbe lógatta. Nehéz fejét mindenféle faderekaknak támasztotta. De a nyaka meggörnyedt a teher alatt, mintha elválni készülődne fejétől. Ősszel szoktak lenni ilyenek a napraforgók. De hol van még az őszi? A szívében pedig eddig nem ismert félté-

kenység gyulladt fel, mint a vándorlók tüze a sötét éjszakában – féltékeny lett a feleségére, akire idáig sohase gondolt többet, mint a rossz bakancsára. Leginkább ez a féltékenységi marta, harapdálta. Talán a haldoklók szoktak ilyesmit érezni, amikor fiatal feleségük szórakozottan fogja vívódó kezüket, és a szembogarokban már feltűnedezik egy ismeretlen, másik emberke arcképecskéje, amely onnan jön elő, valahonnan a szem beláthatatlan mélységéből.

Rigó tehát ült a pocsolya szélén, lábát áztatta, és olyan szerencsétlennek érezte magát, mint még soha életében. Addig is álmodott babonás és szegény ember létére minden éjszaka: megrendelgette magának az álmokat, mikor letette a fejét, mert egyebet úgysem rendelhetett.

Most, elszerencsétlenedett állapotában, úgy gondolt vissza régebbi álmaira, mint az ember elveszített vagyónára szokott. Gondolt a téli fagytól harsogó káposztákra, amelyeket korhelyálmaiban maga elé varázsolt. Gondolt a bankócsomagra, amelyet felébredve keresni szokott, hogy a vackát széthányta. Gondolt a menyasszonyokra, akiknek lakodalmán muzsikált, akik a lagzi után eljöttek a rongyos cigányhoz, hogy a tánczenét megköszönjék. Gondolt a borpiros arcú, gazdag asszonyságokra, akiknek a fülébe vonta a banda a recsegő nótákat, és ezért holtig malacot ígértek... Gondolt mindazon álmaira, amelyekről egy ágrólszakadt férfiember álmodni szokott.

De most már vége a bankónak, a ráncos szoknyának, a gazdag öregasszonynak: Rigó élete végéig nehéz fejjel és még nehezebb szívvel a pocsolya szélén üldögél, és lábát áztatja a nagy utazáshoz, amely előtte áll. Bizonyosan a halált vagy az ördögöt jelenti az álom.

Bár annyi ereje se volt, mint egy falevélnek, összeszedte magát, hogy végbúcsút mondjon a világnak. Valami kert-

be jutott el, ahol egyszer hajnalban éjjelizenét játszott a banda egy kisasszonynak. Piros füle volt a kisasszonynak a hajnali napsugárban, azonkívül a szeme is piros volt, mint a házinyúlé. A nagy, zöld fák a ház körül még szenderegtek. A fák lelkei akkoriban érkeztek haza éjjeli csavargásukból, és a kerítésen kívül megvárták a cigányokat, hogy a hajukba ragadjanak. A kisasszony ezalatt kilépett az ablakon, és elment egy ifjúval.

Most azt vette észre Rigó, hogy ő az az ifjú, aki a piros szemű kisasszonnyal a folyam partján jár, de a folyamnak nincsen vége, mind messzebből jön az, sehol átkelni nem lehet rajta, pedig a kurjongatás már a hátuk mögött hangzik: „Most meg fogsz halni, nyomorult cigány!” – szól a kisasszony, és helyében máris egy sápadt menyasszony áll, akinek szívéből a vér folyik szakadatlanul, de szerelemre hívja Rigót, akit majd az ördög visz el a félelemtől. Nagybőgő alakú öregasszonyok jönnek seprűkkel, és elkergetik a véres menyasszonyt. Ellenben Rigóra vetik a szemüket, amely szemek lassan kijönnek üregükből, és mint csípős csőrű madarak csapnak Rigó térdéhez.

Rigó végleg elerőtlenedve összerogyott, és mikor azt hitte, hogy meghalt: egy idegen ember jött elő valahonnan. „Itt van a rossz hír” – gondolta magában babonásan Rigó, mert őseitől a muzsikáláson kívül álomfejtést is tanult.

– Mit akarsz tőlem? – kérdezte a cigány hideglelősen az idegentől.

– Eljöttem, hogy utolsó kívánságodat teljesítsem, miután halálra ítéltté a mennybéli vajdától.

– Az a vajda nekem nem parancsol – ellenkezett Rigó. De csakhamar megadta magát, mert az idegen olyan komoly tekintettel nézett a szeme közé, hogy Rigó a hátgerincén is érezte annak szemét.

– Nincs nekem semmiféle kívánságom – védekezett Rigó.

– Akarod a bankókat, amelyekről annyit álmodtál?

– Csak egészséget! – felelt a cigány.

– Akarod a szép menyasszonyokat, akiknek muzsikáltál?

– Csak az én csúnya, ragyás feleségemet.

– Hát a gazdag öregasszonyok főztjéből nem ennél utoljára?

– Nem tudom én már, mi az éhség, mi a szomjúság. Nem akarok már híres prímás se lenni, nagy erejű verekedő se kívánok lenni, gazdag öregember se szeretnék lenni szegény leányok között. Már szolgabíró se lennék.

– Ravasz vagy, cigány. Mit akarsz tehát?

– Semmit. Egy darázscsípést a talpamra.

– Miért?

– Hogy felébredjek, és megint szegény cigány legyek.

Az idegen megcsóválta a fejét:

– Az emberek mind darázsszúrást szeretnének, amikor a másvilágot ígérem nekik.

(1923)

HÁROM EZÜSTLAKAT

Lordok és baronettek, grófok és költők, versenyparipák és macskaképű, kék szemű ladyk arcképei között, Alvinczi Eduárd budapesti kvártélyán, egy félig kopasz, zexeres hajviseletű, vastag, deres bajuszú, fehér nyakkendő, Kisfaludy-dolmányos, idős magyar úriember olajfestményű képe is helyet foglalt.

(Vándorpiktorok járták a felvidéket, és a ház urát kipirosított arccal a vászonra mázolták. Temérdek holdkóros képű, feszes magatartású, régi úriember maradt fenn a családi festményeken a múlt századbeli magyar világból; naplementeszínű arcuk tétován fordul az unokák felé.)

Alvinczi régi magyarját Jeromosnak hívták, takarékosan gazdálkodott, a konyhával, cselédekkel, parasztokkal bajlódott, meg többszörözte a vagyonát, vaskereskedővel, gyapjússal alkudott, és egy álmos télen a festő elé ült. S halála napjáig nem vetette le a Kisfaludy-dolmányt, amelyben megörököttette magát.

Sok ilyen régi magyar élt ez idő tájt szenvedély, fájdalom és öröm nélkül, talán mindenki ilyen volt Magyarországon. Jeromosnak azonban egy tanyája volt, „Rózsás”-nak hívták, halastó, nyírfás liget és nedves rétek közepén, itt három ifjú asszonyszemélyt tartott, elrejtve a világ elől, fegyveres emberrel őriztetve, a nagy kutyáknak pattantott ujjával, midőn néha, estenden, leszállott a kocsiról a tanyán.

(Ez is szokásuk volt nagyapáinknak, akik vizes kefével simították a hajukat, és a megyei gyűlésen szenvedélyesen agitáltak a közügyért. Hófehér ingük volt, nagy imádságoskönyvük, a templomban az első padsorban üldögéltek, és olykor világfájdalmat éreztek az emberek rosszaságáért.)

A három asszonyszemély neve fennmaradott.

Rózi, Ilon és Erzi: ez a három név volt az ezüstlakatokra vésve, amely Jeromos hagyatékából Alvinczire szállott. A három ezüstlakat egy sarokban feküdt, régi buzogányok és török kardok társaságában, csiklandós faragványú nagy pipák, dohányoszták és pipaszurkáló tűk között, amely holmikat szokásban volt örökölni.

Míg egy esztendőben Alvinczi Eduárd hátulról előre kezdte fésülni a haját, mint a legtöbb Alvinczi ötvenesztendős korában, és még ebben az évben felhasznált két lakatot Jeromos új hagyatékából, miután ékszerészével megjavíttatta szerkezetét, új nevet vésetett a régi helyére.

A harmadik ezüslakat évekig gazdátlan volt. Finom művű lakatosremek volt. A szíjazata puha, mint a bársony, és a Bibliából való mondatok voltak aranyfonállal reáhímezve.

(A két ezüstlakat tulajdonosnője ekkor már kis kertben lakott, a főváros határában. A lakat kulcsát ajándéku­ lal visszakapták a nobilis Alvinczitől, aki hópénzt is rendelt számukra. Olykor meglátogatták egymást, hosszú utazással a villamoson és társaskocsin, jó barát­ nók lettek, és lassan kávéztak, vagy a múlt időkről, férfiak bolondságairól beszélgettek. Egyforma rossz véleményük volt egymás erkölcséről, s így sohasem perlekedtek. Csak a polgári nők között szokásos csókolózást mellőzték, midőn elváltak egymástól, Rákosligetre vagy a Zugligetbe utazván, ahol házikójuk körül tavasszal öntudatlanul virítottak a fák.

„Eduárd vajon kinek ajándékozta a harmadik lakatot?”
– tűnődtek téli estéken, midőn vendégül látták Alvinczi öreg titoknokát, Szilveszter urat, aki hében-hóban gazdája megbízásából, déligyümölcssel, ananással, aszúborral ke-reste fel az egykori barátnőket. Szilveszter titokzatosan csóválta a fejét, a hallgatás jeléül a szájára helyezte a ten-yerét, míg a régi barátnők jobbról-balról megsimogatták, és hízelegve mondogatták, hogy Szilveszter orra már nem is olyan piros, mint tavaly ilyenkor volt. A járása délce-gebb. A versei furfangosabbak. Nem ártana egy jó ház-as-ágot kötni. Mire Szilveszter ezüstfejével vígan bólintott:
– A Kapás utcában. A „Három Kastély”-ban.)

★

Az idő, amely a virágot elhervasztja, a fájdalmat csilla-pítja, és a legszebb tavaszokat felejteti, a harmadik ezüstitaktnak sokáig nem szerzett tulajdonosnőt. Irma jegyben járt egy nyugalmazott nótáriussal, Ráchel szü-lőföldjére, egy kis, bakonyi faluba készült elköltözni: amint Alvinczi behunyja a szemét. Csupán a hópénz miatt maradtak még helyükön, mint a párkák, akik Al-vinczi élete és halála felett őrködnek a város végeiről. A penzionált jegyző esténként hódolattal kezét csókolt Irmának, és elvonult az utca túlsó sorára. Ráchel min-den héten becsomagolta az ezüstjét, szalma közé dugta a porcelánját, új ruhát nem varratott, hisz falura úgy-sem kell. Szilveszter úr felleghajtó köpenyegében, hosszú léptekkel jött, mintha mindig a gyászhiért és a végrendelet másolatát hozná, holott egy májusi estén töredezett kis pálcájával bekopogtatta Ráchel ablakát, és midőn a hölgy kidugta fejét, hetykén, félreccapott kalappal fején, így szólott:

– Van már úrnőnk. Van már ideálunk, boldogságunk, rajongásunk. Verseimnek királynője. Szegény poéta pártfogónője. A lakat gazdát talált.

Ezután füttyörészve továbbment a vörös arcú Szilveszter, akinek szemében végtelen jószág, rajongás és pincényi hegyvidéki borok emlékezete lakott.

Ráchel nyomban barátnője felkeresésére sietett, amint csak nők tudnak sietni, ha a belső indulat lámpása felgyullad elsötétedett szívükben, és a régen nem ismert szenvedély, mint egy gonosz tekintetű vándorlólegény, éjjel csóvát tart az eresz alá. Féltékenység, harag, elkeseredés ébredt fel elaludott szívében. Alvinczi a családi sírboltban való megpihenés helyett új foglalkozást talált magának. – Irma mindenben osztotta Ráchel aggodalmát:

– Kijátszanak, megcsalnak. Sohasem hittem a vén Szilveszternek az őszinteségében. Irigyelt tőlünk minden krajcárt, minden szál virágot, urának mosolyát, szép szavát és jószágát.

Először arra gondoltak, hogy meglátogatják Alvinczit kvártélyán, hol egykor szabad bejárásuk volt. Elájulások, könnyek, a múlt idők emlékeinek felidézgetése bizonyosan megtenné hatását e rideg, dölyfös úrra.

Majd jobbnak vélték, hogy a harmadik lakat új tulajdonosnőjét veszik megfigyelés alá.

Csakhamar megtudták, hogy Beatrixnak hívják, évekig társalkodónő volt egy grófi kastélyban, ő írta a leveleket a grófnő mindennapi állapotáról Szilveszter úrnak. (A grófnő iránt húsz esztendő előtt komolyan érdeklődött Alvinczi, és élete végéig maradt valamely illat a szívében, a magányos órájában, B. M. grófnő tenyeréből, szavából, mosolyából.) Szilveszter – e ravasz kópé – mindennap jelentette urának a vidéki városból érkezett levél tartalmát, és a csendes délutánokon nem kevésbé hosszadalmas vá-

laszokban számolt be – Beatrixhez, a társalkodónőhöz intézve a leveleket – Alvinczi állapotáról, cselekedeteiről, egészségéről, esetleg betegségéről. Míg a hűséges két cseléd így levelezett egymással, az esztendő repült, Alvinczi csodadoktorral kezeltette muladozó étvágyát, javasasszony teájával mosta a haját, de legszomorúbb napjain is érdeklődve emelte fel a fejét, midőn Szilveszter jelentette, hogy a dunántúli városból megérkezett a mindennapi posta... Míg egy napon B. M. grófnő eltávozott az élők sorából – egy hónapig tartó levelezésnek anyaga volt a grófnő betegsége, utolsó órája, temetése –, és Beatrix bizonyos idő múltán megjelent Pesten.

Alvinczi Eduárd Szilveszter társaságában fogadta a hölgyet, miután legényember létére nem óhajtotta kompromittálni Beatrixet. Sudár, finoman hervatag, tiszta homlokú, nyílt szemű, igen finom hajzatú és barnás külsejű hölgy volt Beatrix. Elzárt házakban, a világ mindennapi zajgásától távol eső szobákban, antik bútorok, régi mesterek képei között, beszélő porcelánok, üvegházi virágok, halkan kongató faliórák és puha szőnyegek társaságában lesznek ilyenek a művelődéssel, zenével és imádkozással foglalkozó nők. Akik ilyen komolyan gondolkoznak az életről és saját cselekedeteikről; összeráncolt homlokkal írják leveleiket, és a bőrbe kötött olvasmányos könyvekből kijegyzik a szép gondolatokat; a rokokó pásztor oly ismerősük a finom porcelánokon, mint a régi fejedelmek az arcképcsarnokokban; mindig halkan járnak, csendes inasokkal érintkeznek, jó szagú ruhát viselnek, és a kezük oly fehér, mint az elefántcsont.

– Természetesen, nyugodt lehet, kisasszony, jövőjéről gondoskodom, miután annyi esztendőt hűségesen töltött a boldogult grófnő mellett.

Beatrix egy bágyadt fejmozdulattal emelte fel zöld szemét:

– A grófnő, aki az utóbbi időben barátnőjének nevezett, végrendeletében nem felejtkezett el szívére hallgatni. Életem gondtalan. Csupán annyit óhajtok önnel közölni, uram, hogy a mennyekbe költözött úrnőm utolsó órájában is önre gondolt... E kis feszületet küldte.

Alvinczi, aki ekkor már hatvanesztendő volt, mély meghatottsággal vette át a feszületet. Hosszadalmasan felejtette a szemét Beatrix kisasszonyon. S midőn eltávozott, Szilveszter vállára tette a kezét:

– Sajátságos, hogy hasonlít e nő a boldogult grófnőhöz.

Szilveszter okoskodva csóválta a fejét.

– Tíz esztendeig éltek egymás mellett, éjjel és nappal. Ezenkívül, amint látom, a grófnő ruhája, kalapja és cipője igen ráillik Beatrixre.

– Gondolod? – mormogta Alvinczi, és hosszú, elgondolkozó léptekkel mérte a szállását. Fürkészve nézett Szilveszter arcába.

– Nem lehetséges az, hogy Beatrixot az isten küldte nekem, kárpótlásul ama régi, hűséges, soha el nem múlt szerelmemért, az elérhetetlen grófnőért?

Szilveszter ájtatosan bólintott:

– Valóban: őt az isten küldte nekünk.

– Vedd tehát az utolsó lakatot, régi barátom, és mondd el Beatrixnek, hogy mely célból tartogattam az utolsó nagyapai örökségemet... A nőnek, aki életem alkotmányát megaranyozza... Kérd meg nevemben, hogy ne sértdjön ő ezért. Bizonyosan tiszteli a hagyományokat, hogy régi házban él.

Szilveszter fűgén forgatta az ezüstitakban a kulcsot.

– A másvilágról, a grófnő küldte őt. Bizonyosan kapott rendelkezést is. A hűség cselédek a gazdájuk holta után is teljesítik a parancsokat.

★

Estére Szilveszter jelentette, hogy Beatrix vállalta a szerelem lakatját. Hűséges, tiszta, nemes életmódot fogadott. – És a ház előtt a két öreg nő, Ráchel és Irma álldogálnak esőverte kalapban, lompos szoknyában, kijárt cipőben, esernyő alatt, mert az eső megeredt...

Alvinczi rövidet káromkodott.

– Mondd nekik, hogy kutyákat uszítok rájuk.

...Ez estére Budán fogadás volt a Várban. Ófelsége meghívta magyar urait. Alvinczi Eduárd zöld zrinyiben és sastollas süvegben helyezkedett el a vörös postakocsiban. Lobogó, pengő huszár ugrott a bakra, mint a történelemből visszapergő dobszó.

A sírdogáló régi barátnők karja alá öltötte kezét Szilveszter, és a kocsni után intett az utcán:

– Ugye, mily nemes férfiú! – kiáltott zajongva, és szeméből négyputtonyos hegyaljai bor különös vidámsága csillogott.

Ráchel és barátnője, mint a temetésekről jövő öreg asszonyságok, Szilveszter úrral a „Vörös béká”-hoz címzett budai kiskorcsmába vonultak, és lenn, a Vár alatt, a tündöklő ablaksor közelében régi bort ittak a megboldogult emlékezetére.

(1918)

TARTALOM

Az olvasóhoz	5
ÁLMOK	7
Magyar ember álmai	9
Álmok	16
BABONÁK	285
HOGYAN LEHET MEGSZABADULNI	
A KÍSÉRTETEK TŐL?	345
Álom Béla	347
Az akasztott ember	353
Hogyan lehet megszabadulni a kísértetektől?	365
Rozina álmai	374
Cigányálom	380
Három ezürtlakat	384

MAGVETŐ KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.

Honlap: <http://www.magveto.hu>

E-mail: magveto@lira.hu

Felelős kiadó Morcsányi Géza

Készült a Gyomai Kner Nyomda Rt.-ben,
a nyomda alapításának 122. esztendejében

Felelős vezető Papp Lajos vezérigazgató

☎ 66/386-211

<http://www.lang.hu/gykner.nyomda>

E-mail: gykner@lang.hu

E-mail: knernyomda@gyomai-kner.hu

Felelős szerkesztő Körmeny Zsuzsanna

Műszaki vezető Bezúr Györgyi

Kiadványszám 7907

Megjelent 19,9 (A/5) ív terjedelemben

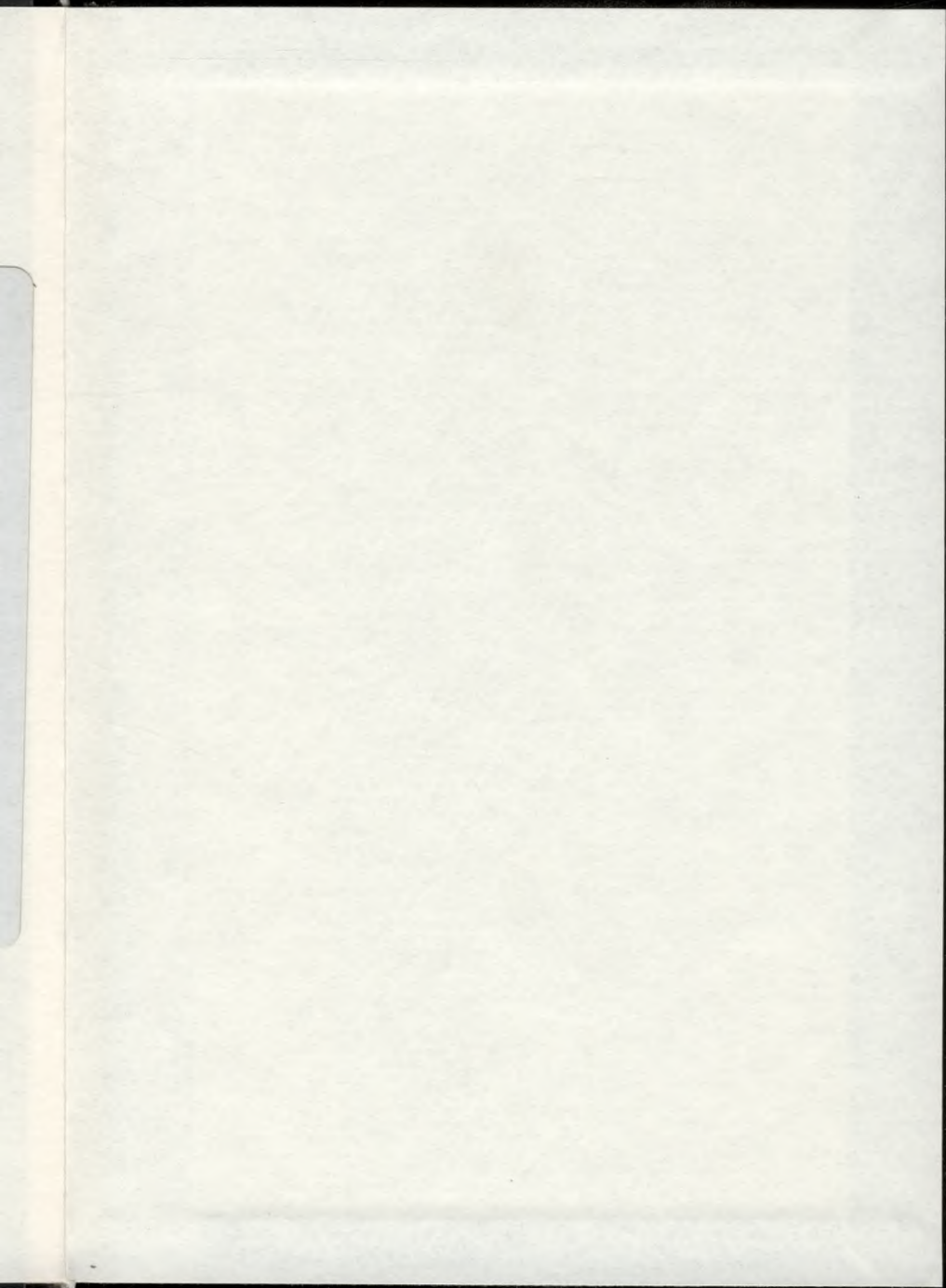
ISBN 963 14 2064 7

h033/07

1990 Ft

Hosszú, csendes esték munkája ez a könyv. Amely esteken a forgatott, sárga lapok mögött feltünetedeznek félig-meddig porrá válott öregaszonyok árculatai, akik falusi ifjúságomban, patogó tűz mellett oly jelentőséget tulajdonítottak az álmoknak, mint akár a valóságos életnek. Inkább a saját mulattatásomra, inkább hosszú telek csendes eljátszadozására, esti órák halk elfuvolázására szerkesztettem ez álmoskönyvet, mint azért, hogy bárki is hitelt adjon a következő soroknak. Álom: játék, mint az élet... Néha komolyra fordul a játék. Az élet is, az álom is.

1919. Tél

Kr. Gy.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ

ISBN 963 14 2064 7

9 789631 420647

Krúdy Gyula
Álmoskönyv

4 7

4 7